

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet w Białymstoku
ul. Świerkowa 20 b, 15-328 Białystok

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Ekonomia**

1. Poziom/y studiów: **studia pierwszego i drugiego stopnia**
2. Forma/y studiów: **studia stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹ **ekonomia i finanse**

Ekonomia- studia pierwszego stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
Ekonomia i finanse	180 pkt. ECTS	100%

Ekonomia- studia drugiego stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
Ekonomia i finanse	90 pkt. ECTS	100%

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Ekonomia – studia I stopnia

Efekty uczenia się na kierunku	Opis kierunkowych efektów uczenia się	Odniesienie efektów kształcenia do obszaru wiedzy
WIEDZA, absolwent zna i rozumie:		
KP6_WG1	w zaawansowanym stopniu kluczowe zagadnienia, teorie z zakresu ekonomii i finansów	P6S_WG
KP6_WG2	wybrane zagadnienia z zakresu struktur i instytucji gospodarczych, zarówno na poziomie mikro- i makroekonomicznym	P6S_WG
KP6_WG3	złożone zależności między strukturami i instytucjami gospodarczymi lub publicznymi w skali krajowej i międzynarodowej, w tym o procesach integracji gospodarczej	P6S_WG
KP6_WG4	w zaawansowanym stopniu relacje gospodarcze oraz rządzące nimi prawidłowości w ujęciu mikroekonomicznym, makroekonomicznym i sektorowym	P6S_WG

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNIŚW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

KP6_WG5	w zaawansowanym stopniu metody matematyczne, statystyczne i prognostyczne oraz narzędzia informatyczne gromadzenia, analizy i prezentacji danych wyjaśniające złożone zależności ekonomiczne i społeczne	P6S_WG
KP6_WG6	w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu norm i reguł (organizacyjnych, prawnych, etycznych itp.) organizujących struktury i instytucje gospodarcze, rządzące nimi prawidłowości oraz ich źródła zmiany i sposoby działania z uwzględnieniem uwarunkowań demograficznych, geograficznych, przestrzennych i finansowych	P6S_WG
KP6_WG7	wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy o procesach zmian struktur i instytucji gospodarczych oraz ich elementów, o przyczynach, przebiegu, skali i konsekwencjach tych zmian zarówno w ujęciu historycznym, jak i międzynarodowym	P6S_WG
KP6_WG8	wybrane zagadnienia z zakresu poglądów na temat struktur i instytucji gospodarczych lub publicznych oraz ich historycznej ewolucji	P6S_WG
KP6_WK1	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w tym rolę człowieka jako elementu struktur gospodarczych, w szczególności jako podmiocie działającym w tych strukturach i konstytuującym je oraz o zasadach funkcjonowania tych struktur (ich organizacji, zarządzaniu nimi)	P6S_WK
KP6_WK2	pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P6S_WK
KP6_WK3	zasady tworzenia i rozwoju różnych form organizacyjnych działalności gospodarczej, w tym indywidualnej przedsiębiorczości, uwzględniając uwarunkowania ich wyboru (w tym aspektów podatkowych), wykorzystując wiedzę z zakresu ekonomii, prawa, zarządzania, i ekonomiki przedsiębiorstw	P6S_WK
UMIĘTNOŚCI, absolwent potrafi:		
KP6_UW1	wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse, analizować i interpretować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk ekonomicznych w tym w ujęciu historycznym, demograficznym i geograficznym	P6S_UW
KP6_UW2	właściwie dobierać dane do analizowania i prognozowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych (w tym: ekonomicznych, prawnych, kulturowych, politycznych) z zastosowaniem właściwych metod i narzędzi statystycznych oraz zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	P6S_UW
KP6_UW3	wykorzystywać posiadaną wiedzę do formułowania i rozwiązywania złożonych problemów, krytycznej analizy przyczyn i przebiegu konkretnych procesów oraz zjawisk społeczno-gospodarczych w ujęciu makro i mikroekonomicznym z uwzględnieniem aspektów organizacyjnych, środowiskowych, demograficznych	P6S_UW
KP6_UW4	dobierać oraz stosować odpowiednie metody i narzędzia do prognozowania konkretnych procesów i zjawisk ekonomicznych	P6S_UW
KP6_UW5	wykorzystywać posiadaną umiejętność obserwacji, rozumienia i analizowania zjawisk oraz procesów ekonomicznych do dokonywania oceny, krytycznej analizy, rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów przez dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi analizy ekonomicznej i finansowej	P6S_UW
KP6_UK1	przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska, brać udział w debacie na tematy z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse z użyciem	P6S_UK

	specjalistycznej terminologii, właściwie dobierając i weryfikując materiały źródłowe do przygotowanych wystąpień	
KP6_UK2	posługiwać się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, używając specjalistycznej terminologii w zakresie ekonomii	P6S_UK
KP6_UO1	planować i organizować pracę indywidualną oraz zespołową w tym przygotować prace pisemne i prezentacje multimedialne poświęcone konkretnym zagadnieniom z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse	P6S_UO
KP6_UO2	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych, w tym posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (m.in. prawnymi, moralnymi) w celu rozwiązywania konkretnych problemów	P6S_UO
KP6_UU1	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie wykorzystując konkretną wiedzę z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse	P6S_UU
KP6_UU2	wykorzystywać zdobytą wiedzę do analizy i rozstrzygnięcia konkretnych problemów, proponując odpowiednie ich rozwiązania w tym w zakresie zarządzania i ekonomiki przedsiębiorstwa, finansów	P6S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:		
KP6_KK1	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie w tym z zakresu polityki społecznej i gospodarczej, finansów i prawa	P6S_KK
KP6_KK2	uznawania znaczenia wiedzy z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse w rozwiązywaniu konkretnych problemów poznawczych, w tym zasięgania opinii ekspertów poprzez korzystanie ze specjalistycznych ekspertyz i raportów o zasięgu krajowym i międzynarodowym	P6S_KK
KP6_KK3	rozwiązywania konkretnych problemów poznawczych i praktycznych w oparciu o krytyczną ocenę posiadanej wiedzy, zgromadzonych informacji	P6S_KK
KP6_KK4	uznawania znaczenia wiedzy w prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięciu dylematów związanych z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym związanych z wykonywaniem zawodu	P6S_KK
KP6_KO1	wypełniania zobowiązań społecznych i inicjowania działań na rzecz interesu publicznego poprzez udział w opracowywaniu projektów społecznych, uwzględniając przy tym aspekty prawne, ekonomiczne, środowiskowe, społeczne i demograficzne	P6S_KO
KP6_KO2	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, wykazując postawę kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości w podejmowanej aktywności społeczno-gospodarczej z uwzględnieniem ekonomiki przedsiębiorstw, organizacji i zarządzania oraz finansów przedsiębiorstw	P6S_KO
KP6_KR1	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych poprzez przestrzeganie zasad etyki zawodowej, posługiwanie się systemami normatywnymi prawnym, moralnym, etycznym, w tym dbałości o dorobek i tradycje zawodu oraz odpowiednią organizację pracy i motywację	P6S_KR

Ekonomia – studia II stopnia

Efekty uczenia się na kierunku	Opis kierunkowych efektów uczenia się	Odniesienie efektów kształcenia do obszaru wiedzy
WIEDZA, absolwent zna i rozumie:		
KP7_WG1	w pogłębionym stopniu kluczowe zagadnienia, teorie z zakresu ekonomii i finansów	P7S_WG
KP7_WG2	w pogłębionym stopniu specyfikę struktur i instytucji gospodarczych, zależności występujących między nimi, w tym w ujęciu międzynarodowym i systemowym	P7S_WG
KP7_WG3	w pogłębionym stopniu istotę relacji gospodarczych oraz rządzących nimi prawidłowości w ujęciu mikro- i makroekonomicznym	P7S_WG
KP7_WG4	w pogłębionym stopniu istotę więzi społeczno-ekonomicznych oraz występujących między nimi prawidłowości w kontekście bieżącym i historycznym	P7S_WG
KP7_WG5	w pogłębionym stopniu metody i narzędzia oraz techniki pozyskiwania, analizy i prezentacji danych właściwych dyscyplinie naukowej ekonomia i finanse, a także modelowania struktur gospodarczych (w szczególności statystyczne, ekonometryczne, prognostyczne)	P7S_WG
KP7_WG6	w pogłębionym stopniu normy i reguły (m.in.: prawne, menedżerskie, etyczne) organizujące struktury i instytucje ekonomiczne w tym rządzące nimi prawidłowości oraz ich źródło, naturę, zmiany i sposoby działania ze szczególnym uwzględnieniem prawa, psychologii oraz zarządzania kapitałem ludzkim	P7S_WG
KP7_WG7	w pogłębionym stopniu istotę procesu zmiany podmiotów gospodarczych, instytucji i struktur ekonomicznych oraz prawidłowości rządzących tymi procesami w kontekście historycznym, bieżącym i prognostycznym	P7S_WG
KP7_WG8	w pogłębionym stopniu specyfikę działania podmiotów gospodarczych, instytucji i struktur ekonomicznych oraz wybrane kategorie więzi ekonomicznych i historyczną ich ewolucję	P7S_WG
KP7_WK1	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji dotyczące człowieka jako twórcy i aktywnego uczestnika struktur gospodarczych i zasad ich funkcjonowania z uwzględnieniem kontekstu etycznego i psychologicznego	P7S_WK
KP7_WK2	fundamentalne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości wykorzystując wiedzę z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse oraz uwarunkowań prawnych, organizacyjnych i podatkowych	P7S_WK
KP7_WK3	pojęcia z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI, absolwent potrafi:		
KP7_UW1	wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse oraz metodykę pracy naukowej do interpretacji i wyjaśniania zjawisk oraz procesów ekonomicznych na poziomie mikro- i makroekonomicznym	P7S_UW
KP7_UW2	wykorzystywać posiadaną wiedzę do analizy przyczyn i przebiegu procesów, zjawisk gospodarczych oraz formułowania i rozwiązywania złożonych	P7S_UW

	problemów w oparciu o właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących w ujęciu makroekonomicznym i sektorowym	
KP7_UW3	właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów, zjawisk gospodarczych i społecznych, formułować opinie na ten temat oraz stawiać i weryfikować hipotezy badawcze związane z problemami badawczymi w zakresie dyscypliny naukowej ekonomia i finanse w tym w ujęciu systemowym i z wykorzystaniem narzędzi ekonometrycznych	P7S_UW
KP7_UW4	prognozować i modelować złożone procesy i zjawiska ekonomiczne z wykorzystaniem istniejących metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	P7S_UW
KP7_UW5	wykorzystywać posiadaną wiedzę z określonego obszaru do oceny, krytycznej analizy, syntezy konkretnych problemów z uwzględnieniem kontekstu historycznego	P7S_UW
KP7_UW6	interpretować zjawiska gospodarcze przy wykorzystaniu właściwych metod badawczych w szczególności z zakresu metodyki pracy naukowej	P7S_UW
KP7_UK1	komunikować się na tematy specjalistyczne z różnymi kręgami odbiorców, prowadzić debatę na określony temat posługując się językiem obcym na poziomie B2+, w tym specjalistyczną terminologią z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse	P7S_UK
KP7_UO1	kierować pracą zespołową, w tym podejmować wiodącą rolę w podejmowanej współpracy z innymi osobami w ramach przygotowywania prac pisemnych i/lub wystąpień ustnych na określony temat z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse	P7S_UO
KP7_UO2	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych w celu rozwiązywania konkretnych problemów z zakresu ekonomii i finansów, w tym posługując się wybranymi normami i regułami (prawnymi, etycznymi itp.)	P7S_UO
KP7_UU1	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie identyfikując stan swojej wiedzy podczas samodzielnego rozstrzygania konkretnych problemów, w tym menedżerskich, zarządczych	P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:		
KP7_KK1	krytycznej oceny posiadanej wiedzy przez pryzmat dynamiki procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie	P7S_KK
KP7_KK2	pracy w grupie, przyjmując w niej różne role, w tym przywódcze w zakresie wspólnego planowania i organizowania pracy w takich obszarach jak m.in. prognozowanie, systemy ekonomiczne, ekonomia sektora publicznego	P7S_KK
KP7_KK3	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych pojawiających się ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w gospodarce, wykorzystując w tym celu metody statystyczne, ekonometryczne i prognostyczne, a w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu korzystania z opinii ekspertów, w tym ekspertyz i raportów	P7S_KK
KP7_KK4	uznawania znaczenia wiedzy w prawidłowej identyfikacji i rozstrzyganiu dylematów związanych z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniu zawodu	P7S_KK
KP7_KK5	krytycznej oceny posiadanej wiedzy, umiejętności i odbieranych treści w celu samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności	P7S_KK

KP7_KO1	wypełniania zobowiązań społecznych, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego poprzez udział w opracowywaniu projektów społecznych, w tym środowiskowych oraz etycznych	P7S_KO
KP7_KO2	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy wykazując się kreatywnością, innowacyjnością i przedsiębiorczością w podejmowanej aktywności społeczno-gospodarczej z wykorzystaniem umiejętności menedżerskich i organizacyjnych oraz uwzględnieniem uwarunkowań prawnych i podatkowych	P7S_KO
KP7_KR1	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, przy zachowaniu zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	P7S_KR

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Marzanna Poniatowicz	Prof. dr hab. / Dziekan
Grażyna Michalczuk	dr hab. / prof. UwB / Prodziekan ds. Rozwoju
Anna Gardocka-Jałowicz	dr hab. / prof. UwB / Prodziekan ds. Studenckich
Agnieszka Piekutowska	dr / adiunkt / Prodziekan ds. Współpracy Instytucjonalnej i Umieędzynarodowienia
Ewa Gruszewska	dr hab. / prof. UwB / Profesor Uczelni
Anna Wierzbicka	dr / Adiunkt
Urszula Konarzewska	mgr / Asystent
Agata Płusa	mgr / Starszy specjalista ds. administrowania nauką
Katarzyna Fiedorow	mgr / Kierownik Dziekanatu

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	10
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	11
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	11
Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:	31
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	31
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	56
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	71
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	83
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	87
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	90
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	102
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	115
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	118
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	123
Część III. Załączniki	126
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	126
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	134

Prezentacja uczelni

Samodzielny Wydział Ekonomiczny powstał w 1987 roku i jako pierwszy w Białymstoku rozpoczął kształcenie kadry w dziedzinie nauk ekonomicznych na dwóch kierunkach studiów: społeczno-ekonomicznym oraz organizacji produkcji. Od 1992 roku na Wydziale Ekonomicznym prowadzono jeden kierunek studiów: Ekonomia. Zmniejszenie liczby kierunków studiów zostało zrekompensowane zwiększeniem indywidualizacji kształcenia w ramach tzw. systemu tutorskiego. W 2000 roku został uruchomiony kolejny kierunek - Zarządzanie, co znalazło swoje przełożenie na przekształcenie w 2007 roku Wydziału Ekonomicznego w Wydział Ekonomii i Zarządzania, wpływając tym samym na rozszerzenie możliwości kształcenia i badań naukowych. Był to kolejny etap rozwoju Wydziału.

W 2019 roku Wydział Ekonomii i Zarządzania został podzielony na dwie jednostki, tj. Wydział Ekonomii i Finansów oraz Instytut Zarządzania. Aktualnie na Wydziale Ekonomii i Finansów kształcenie studentów odbywa się na trzech kierunkach: Ekonomia, Ekonomiczno-prawny, Międzynarodowe stosunki gospodarcze. Wydział Ekonomii i Finansów jest zaangażowany również w realizację kierunku Ekobiznes (na Wydziale Biologii).

W skład Wydziału Ekonomii i Finansów UwB wchodzi cztery katedry. W ramach katedr funkcjonuje dziesięć zakładów. Zatrudnieni w nich pracownicy posiadają bogate doświadczenie badawcze i dydaktyczne, a także doświadczenie praktyczne nabyte w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych oraz doświadczenie eksperckie i doradcze.

Wydział posiada uprawnienia przyznane przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów. Od 1991 roku - do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych oraz od 2002 roku - do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia. Aktualnie są to uprawnienia w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Ponadto na Wydziale prowadzone są studia doktoranckie w systemie stacjonarnym oraz studia podyplomowe bardzo wysoko oceniane przez słuchaczy i absolwentów. Od roku akademickiego 2019/2020 pracownicy Wydziału są także zaangażowani w proces kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse.

Na Wydziale następuje dynamiczny rozwój kadry badawczo-dydaktycznej poprzez postępowania awansowe: doktorskie i habilitacyjne. Istotne znaczenie w procesie badawczo-dydaktycznym ma także rozbudowywana baza dydaktyczna (m.in. specjalistyczne oprogramowanie, e-bazy, książki i czasopisma) niezbędna do kształcenia specjalistów z wykorzystaniem nowoczesnych metod dydaktycznych oraz technik informacyjnych.

Aktualnie na Wydziale działa aktywnie pięć kół naukowych. Studenci uczestniczący w pracach kół prowadząc badania, których wyniki prezentowane są w trakcie konferencji i seminariów naukowych oraz publikowane w zeszytach naukowych i monografiach.

W 2021 roku WEIF przyjęty został do prestiżowego grona członków PRME – inicjatywy ONZ na rzecz odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

(1) Podstawowym celem kształcenia na kierunku Ekonomia jest przygotowanie wykwalifikowanych absolwentów i przyszłych pracowników, mających wiedzę i umiejętności w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz kompetencje społeczne niezbędne do podejmowania zatrudnienia i realizacji zadań w przedsiębiorstwach oraz instytucjach prywatnych i publicznych. Należy też podkreślić, iż wiedza i umiejętności pozyskiwane przez studentów odwołują się nie tylko do dorobku naukowego dyscypliny fundamentalnej dla kierunku, jaką jest ekonomia i finanse, ale też do innych dyscyplin.

Koncepcja kształcenia w ramach kierunku Ekonomia na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB oparta jest na standardach systemu bolońskiego, wymaganiach Karty Erasmus+ oraz Polskiej Ramy Kwalifikacji. Wpisuje się w misję i cele zapisane w Strategii Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2030, przyjętej Uchwałą nr 3057 Senatu UwB w dniu 29 czerwca 2022 r. W dokumencie tym wskazano szereg celów zapisanych do realizacji przez jednostki UwB. Są nimi cele strategiczne: **Doskonała Nauka, Wysoka Jakość Kształcenia i Efektywna Współpraca z Otoczeniem**. Realizacja celów strategicznych następuje przez cele operacyjne. W obszarze Celu strategicznego 2 – **Wysoka jakość kształcenia** wskazano następujące cele operacyjne: (2.1.) *Stałe dostosowywanie kierunków kształcenia do wymogów najnowszych osiągnięć naukowych, potrzeb otoczenia i oczekiwań uczestników procesów kształcenia;* (2.2.) *Prowadzenie kierunków kształcenia o profilu praktycznym w zależności od potrzeb rynku pracy;* (2.3.) *Wdrażanie aktywizujących, innowacyjnych metod kształcenia;* (2.4.) *Indywidualizacja ścieżki rozwoju studenta;* (2.5.) *Prowadzenie studiów podyplomowych i innych form kształcenia;* (2.6.) *Krzewienie kultury i postaw obywatelskich;* (2.7.) *Popularyzacja wiedzy, kompetencji, kształcenia.*

Nowa Strategia Uniwersytetu w Białymstoku była przyczynkiem do podjęcia starań i opracowania dokumentu Strategii na Wydziale Ekonomii i Finansów. W efekcie szerokich konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz pogłębionych analiz powstał dokument, który stanowi wyznacznik działań, które będą podejmowane na Wydziale w następnych latach. Strategię Rozwoju Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku do 2030 roku opublikowano w 2022 roku. Wskazano w niej na misję budowania kapitału intelektualnego kraju. „*Kapitał intelektualny rozwijamy poprzez kształcenie na najwyższym poziomie, uwzględniającym najnowsze osiągnięcia teorii i rozwiązań praktycznych, wysoką jakość prowadzonych badań naukowych oraz partnerską współpracę wewnątrz uczelni i z otoczeniem zewnętrznym stanowiącą źródło kapitału relacyjnego*”. Realizacja misji Wydziału polega m.in. na doskonaleniu jakości procesów dydaktycznych, w tym na dopasowaniu oferty dydaktycznej do potrzeb otoczenia zewnętrznego. Zwrócono również uwagę na rozwój nowoczesnych metod i narzędzi kształcenia oraz rozszerzenie oferty dydaktycznej WEiF dotyczącej różnych form kształcenia (Tabela 1).

Tabela 1. Cele i kierunki działań Wydziału Ekonomii i Finansów w obszarze dydaktyki do 2030 roku

Cel strategiczny (obszar Dydaktyka)	Cele operacyjne/zadania
Doskonalenie jakości procesów dydaktycznych	<p>2.1. Dopasowanie oferty dydaktycznej do potrzeb otoczenia zewnętrznego 2.1.1. Zwiększenie roli wydziałowej rady konsultacyjnej ds. współpracy z otoczeniem w zakresie kształtowania kierunków i treści kształcenia oraz efektów uczenia się 2.1.2. Kształcenie z uwzględnieniem efektów prowadzonych badań naukowych 2.1.3. Kształcenie z uwzględnieniem postulatów odpowiedzialności społecznej i ekologicznej 2.1.4. Zwiększenie roli praktyk zawodowych w kształceniu 2.1.5. Organizowanie debat z interesariuszami, z udziałem studentów na temat potrzeb kompetencyjnych pracodawców 2.1.6. Doskonalenie systemu rekrutacji, także w językach obcych 2.1.7. Poprawa oferty i wsparcie wyjazdów w ramach programu Erasmus+</p> <p>2.2. Rozwój nowoczesnych metod i narzędzi kształcenia 2.2.1. Inwestycje w nowe rozwiązania technologiczne w kształceniu 2.2.2. Stałe podnoszenie umiejętności dydaktycznych pracowników, organizacja szkoleń dla pracowników w zakresie twórczych, innowacyjnych metod pracy ze studentami 2.2.3. Podnoszenie wiedzy specjalistycznej wykładowców, w szczególności w odniesieniu do zagadnień kształcenia praktycznego 2.2.4. Szkolenia IT dla studentów i pracowników 2.2.5. Podnoszenie kompetencji językowych studentów i pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem języka angielskiego 2.2.6. Monitorowanie i raportowanie najnowszych trendów rynku pracy 2.2.7. Międzynarodowa wymiana doświadczeń w zakresie innowacyjnych metod kształcenia, w tym wyjazdy kadry i zapraszanie profesorów z uczelni zagranicznych</p> <p>2.3. Rozszerzenie oferty studiów podyplomowych i innych form kształcenia 2.3.1. Prowadzenie studiów podyplomowych wynikających z potrzeb rynku 2.3.2. Współpraca z instytucjami, w tym jednostkami samorządu terytorialnego, w celu realizacji wspólnych studiów podyplomowych 2.3.3. Prowadzenie dodatkowych kursów dokształcających, pozwalających na dostosowanie się do rynku pracy 2.3.4. Realizacja dodatkowych szkoleń dla studentów, szczególnie o charakterze praktycznym 2.3.5. Współdziałanie w kontynuowaniu idei Uniwersytetu Trzeciego Wieku, organizacja cykli wykładów adresowanych do seniorów</p>

Do kształcenia studentów na kierunku Ekonomia odnoszą się cele związane z zapewnieniem wysokiej jakości kształcenia. Podejmując działania w ramach Celu *operacyjnego* UwB (2.1.) Stałe dostosowywanie kierunków kształcenia do wymogów najnowszych osiągnięć naukowych, potrzeb otoczenia i oczekiwań uczestników procesów kształcenia, a także Celu strategicznego WEiF (2) Doskonalenie jakości procesów dydaktycznych, w 2022 roku na Wydziale Ekonomii i Finansów podjęto prace nad modyfikacją programu studiów na kierunku Ekonomia. Kierunkowy Zespół Dydaktyczny przeprowadził analizę aktualnych potrzeb rynku pracy oraz oczekiwań studentów i innych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, dotyczących wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wejścia na rynek pracy. Istotne znaczenie miały opinie studentów dotyczących dotąd realizowanego programu. Informacje pozyskane z badań ankietowych i konsultacji przeprowadzonych przez Zespół m.in. z kierownikami Katedr i Zakładów, pracownikami Wydziału, koordynatorami Programu Erasmus+, studentami oraz interesariuszami zewnętrznymi posłużyły do wprowadzenia zmian w programach studiów na kierunku Ekonomia I i II stopnia, które obowiązywać będą od roku akademickiego 2023/2024 i będą dotyczyły roku pierwszego. Studenci lat wyższych na zasadzie wygaszania będą realizować poprzednio opracowany program studiów.

Główne modyfikacje programu studiów na kierunku Ekonomia dotyczą wprowadzenia oferty nowych specjalizacji, zwiększenia liczby przedmiotów fakultatywnych (poza specjalizacjami), zwiększenia stopnia internacjonalizacji poprzez wprowadzenie przedmiotów w językach obcych na każdym poziomie studiów (zarówno fakultatywnych, jak i obowiązkowych) oraz zmian w poszczególnych grupach zajęć.

W udoskonaleniu programu studiów na kierunku Ekonomia, zarówno na I, jak i II stopniu, uwzględniono obszary badań naukowych pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów. Pomocne również były sprawozdania Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, które sporządzane są corocznie na podstawie analizy programów, sposobów ich realizacji na WEiF, jak również badań ankietowych prowadzonych w tym zakresie. Działania te są wpisane w politykę wewnętrznego systemu zapewnienia jakości prowadzoną na Uniwersytecie w Białymstoku.

Wpływ na udoskonalenie programu studiów mieli też członkowie powołanej w 2020 roku Wydziałowej Rady Konsultacyjnej przy Wydziale Ekonomii i Finansów UwB (Decyzja nr 20/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dn. 01.10.2020 r. w sprawie powołania i przyjęcia regulaminu Rady Konsultacyjnej Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku na okres od 1 października 2020 r. do 31 sierpnia 2024 r.). Członkami Rady, oprócz przedstawicieli czterech katedr Wydziału Ekonomii i Finansów oraz władz Wydziału są m.in.: Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Białymstoku, Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku, Zastępca Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Białymstoku, Dyrektor Pierwszego Oddziału Banku Pekao S.A. w Białymstoku, Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, Konsul Honorowy Republiki Finlandii w Białymstoku, Dyrektor Biura Stowarzyszenia Księgowych w Polsce Oddział Okręgowy w Białymstoku, Prezes Zarządu i360, Prezes Zarządu SMP Poland sp. z o. o., przedstawiciele studentów oraz doktorantów.

Członkowie Wydziałowej Rady Konsultacyjnej w oczywisty sposób włączyli się w dyskusję nad oczekiwanymi zmianami w kształceniu studentów kierunku Ekonomia, co miało swój wpływ na kształt obecnego programu studiów. Na jej posiedzeniu zwrócono uwagę na konieczność dostosowania programu do zmian technologicznych we współczesnym świecie, ale też na zwiększenie nacisku na umiejętności i kompetencje absolwentów związane z praktycznym zastosowaniem zdobytej wiedzy. Wydziałowa Rada Konsultacyjna zaopiniowała pozytywnie kierunki zmian zaproponowane w projekcie programu studiów.

Po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Wydziału Ekonomii i Finansów oraz przez Radę Samorządu Studentów program został zatwierdzony przez Senat UwB w dniu 22.02.2023 (Uchwała nr 3161 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 22 lutego 2023 r. w sprawie ustalenia, obowiązujących od roku akademickiego 2023/2024, programów studiów na kierunku ekonomia, na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim).

Przeprowadzona aktualizacja programu studiów jest wynikiem dążenia Wydziału Ekonomii i Finansów do stałego podnoszenia jakości kształcenia i dostosowania programu do zmian rynku pracy i oczekiwań interesariuszy z otoczenia społeczno-gospodarczego. Zaproponowany program studiów pozostaje w ścisłym związku z badaniami naukowymi realizowanymi przez pracowników badawczo-dydaktycznych zatrudnionych na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB.

Program studiów jest dostosowany do wymogów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz wypełnia standardy kształcenia dla tego kierunku. Należy podkreślić, że oferta specjalizacji (w tym trzech nowych) w ramach programu jest bezpośrednią odpowiedzią na wyartykułowane potrzeby i trendy rynku pracy. W celu dostosowania kształcenia do zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej (m.in. rozwój technologii informacyjnych, globalizacja, integracja gospodarek) program studiów zapewnia dostęp do aktualnej wiedzy ekonomicznej oraz umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Studenci I i II stopnia mają możliwość zdobywania i poszerzania wiedzy ekonomicznej z poziomu mikro-, mezo- i makroskali. Poznają zasady funkcjonowania gospodarki, począwszy od jednostki gospodarczej a skończywszy na mechanizmach gospodarki globalnej.

Studenci I stopnia na kierunku Ekonomia mogą wybrać jedną z czterech specjalizacji:

- Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 1,
- Finanse i rachunkowość,

- Ekonomia e-przedsiębiorstwa,
- Przedsiębiorstwo w gospodarce regionu.

Specjalizacja **Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 1** powstała w odpowiedzi na zgłaszaną przez pracodawców potrzebę zatrudnienia osób wykazujących się wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami z zakresu analizy rynku, finansowania i rozwijania działalności inwestycyjnej. Studenci realizujący tę specjalizację po ukończeniu studiów posiadają umiejętności przeprowadzenia badania rynku produktów i usług oraz czynników produkcji, umieją zdiagnozować stan rynku i gospodarki, wskazać główne tendencje zmian, a także doradzić w wyborze kierunków działania. Studenci zdobywają zaawansowaną wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu m.in.: (1) metod badania rynku, oceny jakości uzyskanych informacji oraz wykorzystania wyników badań rynku w działalności przedsiębiorstw; (2) doboru strategii ekspansji przedsiębiorstwa, w podziale na możliwości i sposoby ekspansji na rynki krajowe i zagraniczne; (3) funkcjonowania i analizy współczesnych rynków finansowych; (4) doboru strategii inwestowania na rynkach finansowych; (5) funkcjonowania i analizy rynku nieruchomości w Polsce; (6) funkcjonowania rynków surowcowych (w tym surowców energetycznych, płodów rolnych, innych), rynków uprawnień do emisji (w tym gazów cieplarnianych) i instrumentów środowiskowych; (7) procedur i narzędzi analizy ryzyka inwestycyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem analizy scenariuszy oraz analizy wrażliwości; (8) analizy uwarunkowań i mechanizmów wykorzystania regionalnego potencjału społeczno-gospodarczego w perspektywie inwestycji wewnętrznych i zewnętrznych.

Ukończenie specjalizacji na studiach I stopnia tworzy możliwość pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności na studiach drugiego stopnia na kierunku Ekonomia na specjalizacji **Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 2**.

Specjalizacja **Finanse i rachunkowość** odpowiada potrzebom zgłaszanym przez rynek pracy w zakresie wszechstronnie przygotowanych absolwentów, którzy potrafią łączyć wiedzę ogólnoeconomiczną z wiedzą specjalistyczną z zakresu finansów i rachunkowości. Studenci realizujący tę specjalizację po ukończeniu studiów posiadają zaawansowaną wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie m.in.: (1) wybranych aspektów dotyczących finansów przedsiębiorstwa oraz stosowanych w tym obszarze metod i narzędzi; (2) mechanizmu funkcjonowania systemu finansów publicznych we współczesnej gospodarce, ze szczególnym uwzględnieniem doświadczeń polskich; (3) zasad prowadzenia rachunkowości w jednostce gospodarczej i przepisów prawnych obowiązujących w tym zakresie, przede wszystkim prawa bilansowego, ale też innych (m.in. prawa podatkowego, ubezpieczeń społecznych); (4) klasyfikacji kosztów i przychodów w jednostkach gospodarczych z punktu widzenia różnych odbiorców informacji; (5) zasad prowadzenia rachunkowości w jednostkach sektora publicznego i przepisów prawnych obowiązujących w tym zakresie; (6) rachunkowości i sprawozdawczości niefinansowej oraz raportowania odpowiedzialności społecznej i środowiskowej, zielonej bankowości, ubezpieczeń i funduszy inwestycyjnych; (7) zasad opodatkowania podmiotów gospodarczych, ze szczególnym uwzględnieniem opodatkowania dochodów uzyskiwanych z działalności gospodarczej w Polsce; (8) wybranych aspektów działalności banków we współczesnym systemie finansowym; (9) metod prowadzenia analizy podatkowej oraz skutków podatkowych wybranych czynności, zdarzeń i transakcji podlegających opodatkowaniu; (10) prowadzenia rachunkowości jednostek gospodarczych z wykorzystaniem systemów informatycznych.

Ukończenie tej specjalizacji na studiach I stopnia daje możliwość pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności na studiach drugiego stopnia na kierunku Ekonomia na specjalizacji **Rachunkowość i podatki**.

Specjalizacja **Ekonomia e-przedsiębiorstwa** powstała w odpowiedzi na zgłaszaną przez pracodawców potrzebę zatrudnienia osób wykazujących się wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami z zakresu działalności gospodarczej na e-rynkach, rozwoju technologii cyfrowych oraz konkurencyjności w sieci.

Studenci realizujący tę specjalizację po ukończeniu studiów posiadają zaawansowaną wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu m.in.: (1) cyfryzacji gospodarki - istoty, struktury, sposobów mierzenia, czynników napędzających konwergencję rzeczywistego i wirtualnego świata; (2) funkcjonowania gospodarki opartej na wiedzy oraz dyfuzji technologii w warunkach cyfryzacji

aktywności gospodarczej; (3) regulacji prawnych dotyczących e-biznesu, w tym wymogów stawianych przedsiębiorcom działającym w branży e-commerce; (4) kreowania, rozwoju oraz prowadzenia przedsięwzięć gospodarczych typu start-up; (5) analizowania i opracowywania strategii e-biznesu; (6) analizy rynków zagranicznych jako potencjalnego miejsca rozwoju przedsiębiorstwa oraz możliwości i form aktywności na tych rynkach; (7) analizy specyfiki działań konkurencyjnych; (8) miejsca i roli e-konsumenta; (9) technologii informatycznych wykorzystywanych w celu integracji i wsparcia poszczególnych ogniw w łańcuchach dostaw; (10) elektronicznego świadczenia usług administracyjnych związanych z realizacją samorządowych zadań publicznych ze szczególnym uwzględnieniem zakresu lokalnych usług publicznych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej na obszarze JST.

Ukończenie tej specjalizacji na studiach I stopnia daje możliwość pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności na studiach drugiego stopnia na kierunku Ekonomia na specjalizacji **Gospodarka globalna**.

Specjalizacja **Przedsiębiorstwo w gospodarce regionu** jest wynikiem dążenia do stworzenia oferty kształcenia skupiającej się na przygotowaniu studentów do działania w przedsiębiorstwach na rynkach regionalnych, co wymaga połączenia wiedzy ogólnoekonomicznej z wiedzą specjalistyczną z zakresu rozwoju regionalnego.

Studenci realizujący tę specjalizację po ukończeniu studiów posiadają zaawansowaną wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu m.in.: (1) polityki regionalnej oraz celów, narzędzi, oczekiwanych efektów i ewolucji polityki regionalnej; (2) funkcjonowania sektora MŚP we współczesnej gospodarce; (3) możliwości oraz sposobów internacjonalizacji przedsiębiorstwa ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia innowacyjności; (4) przedsiębiorczości społecznej, zasad działania przedsiębiorstw społecznych oraz obszarów współdzielenia w zachowaniach konsumenckich; (5) kreowania, rozwoju oraz prowadzenia przedsięwzięć gospodarczych typu start-up; (6) znaczenia projektów Unii Europejskiej w rozwoju przedsiębiorstw; (7) uwarunkowań, mechanizmów, procedur i narzędzi finansowania procesu rozwoju regionalnego, ze szczególnym uwzględnieniem regionów peryferyjnych; (8) funkcjonowania rynku pracy na szczeblu regionalnym i lokalnym oraz zagadnień popytowych i podażowych rynku pracy; (9) zasad i instrumentów implementacji koncepcji zrównoważonego rozwoju na poziomie regionu, miasta i przedsiębiorstwa.

Ukończenie tej specjalizacji na studiach I stopnia daje możliwość pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności na studiach drugiego stopnia na kierunku Ekonomia na specjalizacji **Gospodarka rozwoju zrównoważonego**.

Studenci II stopnia na kierunku Ekonomia mogą pogłębiać swoją wiedzę uzyskaną na studiach I stopnia oraz doskonalić swoje umiejętności i kompetencje wybierając jedną z czterech specjalizacji:

- Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 2,
- Rachunkowość i podatki,
- Gospodarka globalna,
- Gospodarka rozwoju zrównoważonego.

Specjalizacja **Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 2** powstała w odpowiedzi na zgłaszaną przez pracodawców potrzebę zatrudnienia osób wykazujących się pogłębioną wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami z zakresu analizy rynku, finansowania i rozwijania działalności inwestycyjnej. Studenci realizujący tę specjalizację po ukończeniu studiów posiadają pogłębioną wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu m.in.: (1) współczesnych tendencji w handlu międzynarodowym, międzynarodowym przepływie kapitału i pracy; (2) zasad funkcjonowania korporacji transnarodowych; (3) uwarunkowań i scenariuszy wykorzystania udziałowych, wierzycielskich i pochodnych instrumentów finansowych rynku kapitałowego; (4) metod i narzędzi służących wycenieniu inwestycji kapitałowych; (5) uwarunkowań oraz procedur doradztwa inwestycyjnego (w tym budowy portfeli inwestycyjnych - modeli alokacji aktywów); (6) zasad zarządzania ryzykiem inwestycyjnym; (7) techniki badania rynku kapitałowego.

Specjalizacja **Rachunkowość i podatki** odpowiada potrzebom zgłaszanym przez rynek pracy w zakresie wszechstronnie przygotowanych absolwentów, którzy potrafią łączyć wiedzę ogólnoekonomiczną z wiedzą specjalistyczną z zakresu rachunkowości i podatków. Studenci realizujący

tę specjalizację po ukończeniu studiów posiadają pogłębioną wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu m.in.: (1) stosowania wybranych standardów rachunkowości; (2) wybranych aspektów budżetowania i controllingu; (3) funkcjonowania systemu kontroli finansowej w sektorze publicznym, ze szczególnym uwzględnieniem teoretycznych i praktycznych aspektów kontroli podatkowej oraz celno-skarbowej; (4) zasad wyboru i prowadzenia ewidencji podatkowych w zakresie poszczególnych podatków ze szczególnym uwzględnieniem uproszczonych form ewidencji w ramach podatku dochodowego od osób fizycznych; (5) zasad formułowania strategii podatkowej, w tym narzędzi strategicznego zarządzania podatkami i metod optymalizacji w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych, podatku VAT oraz podatków lokalnych.

Studenci realizujący specjalizację **Gospodarka globalna** po ukończeniu studiów posiadają pogłębioną wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu m.in.: (1) uwarunkowań i kierunków procesu globalizacji oraz mechanizmów i znaczenia instytucji międzynarodowych we współczesnej gospodarce światowej; (2) analizy zagadnień dotyczących transferu technologii na arenie międzynarodowej i czynników warunkujących ten proces; (3) istoty i przyczyn zróżnicowania rozwoju społeczno-ekonomicznego na świecie oraz czynników, kierunków i narzędzi pobudzania tego rozwoju; (4) strategii przedsiębiorstw działających na rynku globalnym; (5) analizy instrumentów finansowych.

Studenci realizujący specjalizację **Gospodarka rozwoju zrównoważonego** po ukończeniu studiów posiadają pogłębioną wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu m.in.: (1) możliwości i kluczowych kierunków zazieleniania gospodarki, w tym w obszarze gospodarki niskoemisyjnej i gospodarki obiegu zamkniętego, a także sposobów pomiaru zielonej gospodarki; (2) uwarunkowań ekonomicznych i prawnych funkcjonowania regionu oraz istoty współczesnej polityki regionalnej w Polsce i w UE; (3) współczesnych zjawisk i procesów z szeroko pojętej ekonomiki miasta; (4) miejsca, roli turystyki w rozwoju kraju i regionu, zasad funkcjonowania rynku turystycznego i rekreacyjnego oraz procesów zachodzących na nich; (5) struktury i sposobów funkcjonowania gospodarki komunalnej w Polsce; (6) uwarunkowań i mechanizmów kreowania rozwoju na poziomie gospodarki lokalnej; (7) istoty rozwoju lokalnego oraz możliwości sterowania procesami rozwojowymi w skali lokalnej.

(2) W realizacji zajęć zawartych w programach studiów na kierunku Ekonomia, zarówno na I jak i II stopniu, uczestniczą przede wszystkim pracownicy Wydziału Ekonomii i Finansów. Dodatkowo zajęcia prowadzą pracownicy Instytutu Zarządzania, Wydziału Prawa, Wydziału Nauk o Edukacji, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz Instytutu Filozofii. Zarówno ich zainteresowania i osiągnięcia badawcze, jak i doświadczenie dydaktyczne, przesądzają o wysokim poziomie prowadzonych zajęć. Zajęcia prowadzone są też przez praktyków.

Kierunek Ekonomia prowadzony na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku jest efektem współpracy pracowników 4 katedr Wydziału: Katedry Ekonomii Politycznej, Katedry Finansów, Katedry Nauk o Przedsiębiorstwie i Katedry Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. Pracownicy tych katedr prowadzą badania naukowe przede wszystkim w obszarach badawczych zaliczanych do dyscypliny ekonomia i finanse, co ma przełożenie na przekazywane treści w ramach prowadzonych ze studentami zajęć. Główne kierunki badań:

1. Katedra Ekonomii Politycznej:

- a) Zakład Teorii Ekonomii - teorie wzrostu i rozwoju gospodarczego, analiza porównawcza systemów ekonomicznych gospodarek współczesnych, innowacyjność gospodarki i czynniki jej wzrostu na poziomie makro-, mezo- i mikroekonomicznym, wpływ nowych technologii na gospodarkę, rola sektora publicznego w gospodarce oraz historyczne aspekty rozwoju gospodarczego;
- b) Zakład Ekonomii Instytucjonalnej: instytucjonalne czynniki wzrostu i rozwoju gospodarczego, ewolucja systemów gospodarczych, konkurencyjność gospodarek współczesnych;
- c) Zakład Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych: rola handlu w rozwoju gospodarczym, międzynarodowa konkurencyjność gospodarek.

2. Katedra Finansów:

- a) Zakład Finansów Publicznych – funkcje, jakość i stabilność finansów publicznych (podsektora rządowego i samorządowego), polityka fiskalna (w tym lokalna polityka podatkowa), optymalizacja podatkowa, ekonomiczne skutki opodatkowania, *tax expenditures*, realizacja koncepcji federalizmu fiskalnego, samodzielność finansowa sektora samorządowego, outsourcing w sektorze samorządowym, partnerstwo publiczno-prywatne, lokalna polityka rozwoju, lokalna polityka senioralna, ochrona danych osobowych w działalności podmiotów sektora publicznego i prywatnego, umowy w obrocie gospodarczym, prawo gospodarcze, funkcjonowanie spółek handlowych, prawa konsumenta;
 - b) Zakład Finansów i Rachunkowości – raportowanie finansowe i niefinansowe, rynki finansowe, inwestowanie społecznie odpowiedzialne, kapitał intelektualny w skali mikro i makro, nadzór korporacyjny, raportowanie społecznej odpowiedzialności, elastyczność płac, źródła finansowania, bankowość, instrumenty pochodne, teoria chaosu, Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, gospodarka elektroniczna, e-administracja, progresywność podatku od dochodów osobistych w państwach Unii Europejskiej.
3. Katedra Nauk o Przedsiębiorstwie:
- a) Zakład Teorii Przedsiębiorstwa – uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości i przedsiębiorstw w Polsce i na świecie, przedsiębiorczość jako element ładu gospodarczego, determinanty rozwoju przedsiębiorstw, w tym systemy fiskalne, rynki zagraniczne jako czynnik rozwoju przedsiębiorstw krajowych, polityka pieniężna wobec współczesnych wyzwań rozwojowych, rozwój obszarów wiejskich, trendy światowe w obszarze ładu korporacyjnego, społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw jako element budowy przewagi konkurencyjnej;
 - b) Zakład Metod Ilościowych – zastosowanie metody PLS-SEM, metody modelowania miękkiego i wielowymiarowych metod statystycznych w badaniu złożonych zjawisk ekonomicznych na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym; metody foresightu gospodarczego, wykorzystanie analiz statystycznych i ekonometrycznych w badaniu warunków funkcjonowania przedsiębiorstw, w tym koniunktury gospodarczej; analiza statystyczna i ekonometryczna spółek notowanych na GPW w Warszawie, analiza rynków kapitałowych i finansowych, metody podejmowania decyzji.
4. Katedra Rozwoju Społeczno-Gospodarczego:
- a) Zakład Rozwoju Regionalnego i Polityki Gospodarczej – polityka regionalna i polityka spójności Unii Europejskiej, czynniki i instrumenty rozwoju regionalnego (w tym rozwoju regionów peryferyjnych), współpraca transgraniczna w aspekcie programów współpracy terytorialnej, konkurencyjność regionów i krajów Unii Europejskiej, polityka gospodarcza ze szczególnym uwzględnieniem polityki fiskalnej i monetarnej, międzynarodowe i krajowe rynki kapitałowe, finansowanie działalności B+R;
 - b) Zakład Rozwoju Lokalnego i Gospodarki Przestrzennej – czynniki rozwoju lokalnego i regionalnego z uwzględnieniem aspektów społecznych, ekonomicznych, demograficznych i transportowych, uwarunkowania ekonomii współdzielenia w Polsce, aspekty i czynniki rozwoju handlu zagranicznego, czynniki i instrumenty rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych w Polsce;
 - c) Zakład Zrównoważonego Rozwoju - teoria i mechanizmy zrównoważonego rozwoju, gospodarka neutralna klimatycznie, trwała konsumpcja, behawioralne instrumenty kształtowania wzorców trwałej konsumpcji, filozofia i metodologia ekonomii, problemy rozwojowe krajów słabo rozwiniętych, zrównoważone zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych społeczeństwa, historia i teoria użytkowania zasobów naturalnych.

Istnieje związek pomiędzy prowadzonymi badaniami naukowymi a modułami zajęć i specjalizacjami, co znajduje odzwierciedlenie w programie studiów I i II stopnia. Efekty prowadzonych badań naukowych są szeroko włączane w program zajęć poszczególnych modułów (szczególnie w ramach modułów wybieralnych, tj. przedmioty specjalizacyjne, proseminaria i semina), co pozwala na uzyskanie najnowszej wiedzy i umiejętności zgodnie z zainteresowaniami studenta.

Stałym elementem oferty programowej jest blok zajęć dotyczących finansowych aspektów funkcjonowania gospodarki. Rozpoznanie oczekiwań studentów dzięki badaniu ankietowemu oraz dotychczasowe doświadczenie (specjalizacje wybierane przez studentów) dały potwierdzenie tego, że zajęcia nakierowane na przyszłą pracę absolwenta w biurach rachunkowych, instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych stanowią ważny element programu studiów. W nowym programie zmodyfikowano dotychczasową ofertę przedmiotów dotyczących tych obszarów tematycznych. Wymagało to ścisłej współpracy z pracownikami Katedry Finansów. Efektem tego stało się wprowadzenie do programu studiów I stopnia wśród przedmiotów podstawowych obok Podstaw rachunkowości zajęć z przedmiotu Podstawy finansów (obejmującego finanse prywatne i publiczne), który zastąpił przedmiot Finanse publiczne. Do grupy przedmiotów kierunkowych przeniesiono Analizę finansową, która poprzednio znajdowała się w ofercie specjalizacyjnej. Przedmiot Finanse lokalne znalazł się natomiast wśród przedmiotów fakultatywnych (obok Ekonomiki samorządu terytorialnego). Na studiach II stopnia wprowadzono szereg przedmiotów fakultatywnych związanych z finansami: Finanse behawioralne, Finanse zrównoważone, Finanse niekonwencjonalne, Finanse międzynarodowe. Ponadto zmodyfikowano ofertę specjalizacji: Finanse i rachunkowość (studia I stopnia) oraz Rachunkowość i podatki (studia II stopnia) dostosowując ją do aktualnych wymogów.

Znaczny wpływ na modyfikację programu studiów miały badania naukowe dotyczące zmian technologicznych w gospodarkach współczesnych prowadzone przez pracowników Katedry Ekonomii Politycznej oraz Katedry Nauk o Przedsiębiorstwie. Zastosowanie tego nurtu badań można odnaleźć we wprowadzeniu przedmiotu Ekonomia innowacji do przedmiotów kierunkowych na studiach I stopnia oraz zaproponowaniu nowej specjalizacji: Ekonomia e-przedsiębiorstwa (studia I stopnia), w której studenci będą mogli zapoznać się z procesami cyfryzacji gospodarki współczesnej (Cyfryzacja gospodarki) oraz z implementacją osiągnięć naukowych do gospodarki (E-gospodarka oparta na wiedzy). Przedmioty zaproponowane w ramach tej specjalizacji obejmują również treści związane z procesami digitalizacji gospodarki i ich konsekwencjami na poziomie mezo- i mikroekonomicznym (Strategie e-biznesu, E-konsument, E-logistyka, E-samorząd a przedsiębiorstwo, Konkurencyjność w sieci). Można też zwrócić uwagę na inne przedmioty zaproponowane w ramach specjalizacji Gospodarka globalna (II stopień studiów). Tematyka powyższa jest kontynuowana w ramach zajęć: Procesy globalizacyjne we współczesnej gospodarce, Międzynarodowy transfer technologii, Strategie przedsiębiorstw na rynkach globalnych czy Innowacje finansowe.

Kolejny kierunek zmian programu, który wynikał z oczekiwań studentów, członków Wydziałowej Rady Konsultacyjnej, a także z prowadzonych na Wydziale badań to wprowadzenie specjalizacji *Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 1* (studia I stopnia) oraz *Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 2* (studia II stopnia). Dotychczas w programie studiów na kierunku Ekonomia nie proponowano oferty, która związana byłaby z wykształceniem pogłębionych umiejętności prowadzenie analizy branż czy też inwestycji. W programie kształcenia znajdował się, co prawda, przedmiot Ocena projektów inwestycyjnych. Odnosił się on jednak wyłącznie do analizy efektywności w oparciu o metody oceny efektywności przedsięwzięć inwestycyjnych i nie dotyczył specyfiki działania różnych rynków. Na specjalizacji *Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 1* studenci zdobywają wiedzę, kształcą umiejętności i kompetencje z zakresu metod badania rynku, analiz rynków finansowych i strategii inwestowania na nich, analiz rynków nieruchomości, surowcowych i środowiskowych, atrakcyjności inwestycyjnej regionów. Ponadto propozycja obejmuje strategię ekspansji firm i analizę ryzyka inwestycyjnego. Zastosowanie zdobytej wiedzy od strony praktycznej studenci ćwiczą w ramach przedmiotu: Podstawy doradztwa gospodarczego. Specjalizacja *Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 2* jest poszerzeniem wiedzy oraz doskonaleniem umiejętności i kompetencji zdobytych w ramach studiów I stopnia. Zajęcia oferowane na tym poziomie dają studentom możliwość pogłębienia wiedzy o globalnych trendach w gospodarce współczesnej. Ponadto umożliwiają zdobycie umiejętności prowadzenia analizy fundamentalnej i technicznej, zarządzania instrumentami rynku kapitałowego, wyceny inwestycji i doradztwa inwestycyjnego oraz zarządzania ryzykiem inwestycyjnym. Współpraca pracowników zajmujących się tymi zagadnieniami w badaniach naukowych, w tym m.in. Katedry Nauk o Przedsiębiorstwie oraz Katedry Rozwoju Społeczno-Gospodarczego wzmocni jakościowo prowadzone zajęcia na wskazanej specjalizacji.

Należy podkreślić też wzmocnienie w programie studiów tematyki regionalnych aspektów funkcjonowania gospodarki, co jest wynikiem implementacji tych zagadnień z badań pracowników Katedry Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. Znalazło to wyraz we wprowadzeniu specjalizacji: *Przedsiębiorstwo w gospodarce regionu* (studia I stopnia) oraz *Gospodarka rozwoju zrównoważonego* (studia II stopnia)). Wyniki badań naukowych prowadzone przez pracowników Katedry Rozwoju Społeczno-Gospodarczego są podstawą treści zajęć z przedmiotów: Polityka regionalna, Finansowanie rozwoju regionalnego oraz Regionalne i lokalne rynki pracy, a także Ekonomia regionalna, Ekonomia miast, Ekonomia turystyki i rekreacji, Gospodarka komunalna czy Rozwój lokalny.

Zwrócić można uwagę na jeszcze jeden nurt badań, który został uwzględniony w programie studiów. Są to badania z zakresu rozwoju zrównoważonego i kwestie ekologiczne. Tematyka ta jest podejmowana w szczególności przez pracowników Zakładu Zrównoważonego Rozwoju. Wprowadzenie tych zagadnień do programu studiów jest również efektem współpracy pracowników Zakładu z organizacją *Principles for Responsible Management Education* Oddział Polski. PRME to stowarzyszenie uczelni wdrażających programy społecznej odpowiedzialności biznesu i zrównoważonego rozwoju. Uwzględniając wskazania tej organizacji ujęto w programie studiów I stopnia takie przedmioty jak: Eko-biznes i Ekonomię zrównoważonego rozwoju (fakultatywne), Analizę rynków surowcowych i środowiskowych (w specjalizacji: *Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 1*), Zielone finanse i rachunkowość społeczną (w specjalizacji: *Finanse i rachunkowość*), Przedsiębiorstwa społeczne i ekonomię współdzielenia oraz Zrównoważony rozwój regionu, miasta i przedsiębiorstwa (w specjalizacji: *Przedsiębiorstwo w gospodarce regionu*). W programie studiów II stopnia wprowadzono specjalizację: *Gospodarka rozwoju zrównoważonego*, w tym m.in. przedmiot: Zielona gospodarka.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia sami zdobywają doświadczenia praktyczne w sferze realnej gospodarki prowadząc własną działalność gospodarczą, zajmując się doradztwem gospodarczym, pracując również w instytucjach publicznych, w jednostkach samorządu terytorialnego i organach władzy centralnej. Dzięki tym empirycznym doświadczeniom pracownicy mogą przekazywać studentom swoją wiedzę, ukształtować ich kompetencje i umiejętności w zakresie zakładania swojego biznesu (Zakładanie działalności gospodarczej, Agrobiznes lub Biznes plan), czy działań konsultingowych (Podstawy doradztwa gospodarczego, Wycena inwestycji i doradztwo inwestycyjne).

Osiągnięcia badawcze pracowników WEIF prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia odnoszą się bezpośrednio do profilu kształcenia. Ma to wyraz w profilach czasopism i wydawnictw, w których ukazują się publikacje, w tematyce wystąpień konferencyjnych oraz projektów badawczych.

Tabela 2. Publikacje pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów w latach 2017-2023

Rodzaj publikacji	Łączna liczba publikacji
Artykuły naukowe	429
Rozdziały w monografiach naukowych	188
Monografie naukowe	63
Redakcje monografii naukowych	13
Podręczniki	0
Łącznie	841

Łącznie, w latach 2017-2023 pracownicy Wydziału opublikowali 841 prac. Są to w wielu przypadkach publikacje w czasopismach wysoko punktowanych (zgodnie z komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 r.), m.in. w czasopismach takich jak: Białostockie Studia Prawnicze (200 pkt.), Rocznik Teologii Katolickiej (200 pkt), Energies (140 pkt.), Studies in Logic, Grammar and Rhetoric (140 pkt.), Technological and Economic Development of Economy (140 pkt.), Resources Policy (140 pkt.), Equilibrium-Quarterly Journal of Economics and Economic Policy (140 pkt.), Housing Studies (140 pkt.), European Research Studies Journal (100 pkt.), Social Indicators Research (100 pkt.), Frontiers in Energy Research (100 pkt.), Ekonomia i Środowisko-Economics and Environment (100 pkt.), Real Estate Management and Valuation (100 pkt.).

Ponadto pracownicy WEiF w okresie 2017-2023 byli autorami 49 monografii naukowych wydanych w wydawnictwach z Wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe z dnia 22 lipca 2021 r. Na uwagę zasługuje monografia pt. *Koncepcja zintegrowanej teorii ekonomicznej zrównoważonego rozwoju. Między mainstreamem a heterodoksją ekonomiczną*, Wydawnictwo UwB, Białystok 2021, autorstwa dr. hab. Dariusza Kiełczewskiego, prof. UwB nagrodzona prestiżową Nagrodą Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego im. prof. Edwarda Lipińskiego.

Ponadto, monografie naukowe pracowników badawczo-dydaktycznych WEiF UwB są doceniane przez zewnętrzne ośrodki akademickie., w tym zagraniczne. Przykładowo, w 2018 r. zespół naukowy w składzie dr hab. Tomasz Wachowicz (prof. UE w Katowicach), prof. Gregory Kersten i dr hab. Ewa Roszkowska, prof. UwB otrzymał drugą nagrodę Wydawnictwa Springer - 2018 GDN Springer Best Paper Award za najlepszą publikację „*Some Methodological Considerations for the Organization and Analysis of Inter-and Intra-cultural Negotiation Experiments*” (publikacja konferencyjna w ramach konferencji Group Decision and Negotiation 2018, Nanjing, Chiny, 9-13 czerwiec 2018), opublikowaną w wydawnictwie Lecture Notes in Business Information Processing, indeksowanym w WOS i Scopus.

Efekty swojej pracy naukowej pracownicy WEiF prezentują podczas licznych konferencji naukowych, zarówno w kraju, jak i za granicą. Poszczególne jednostki organizacyjne WEiF i ich pracownicy utrzymują również szerokie kontakty z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Na Wydziale organizowane są konferencje, na których nie tylko pracownicy, ale również studenci mają możliwość przedstawiania wyników prowadzonych prac badawczych.

W latach 2017-2023 pracownicy Wydziału Ekonomii i Finansów rozpoczęli realizację lub zrealizowali 9 krajowych i międzynarodowych projektów i grantów badawczych, finansowanych ze środków takich instytucji, jak: Komisja Europejska, Narodowe Centrum Nauki (granty OPUS, Miniatura, PRELUDIUM), Ministerstwo Edukacji i Nauki, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego. Na podkreślenie zasługują m. in. następujące projekty: *BACK IN TOWN – The role of industrial relations and social dialogue in supporting young people’s employment and social inclusion at an urban leve* (finansowanie przez Komisję Europejską) czy *Model wyborów mieszkaniowych w cyklu życia gospodarstwa domowego* (finansowanie przez NCN).

W analizowanym okresie następował dynamiczny rozwój kadry badawczo-dydaktycznej. Dwie osoby otrzymały tytuł naukowy profesora, siedem uzyskało stopień doktora habilitowanego, a dwadzieścia stopień naukowy doktora.

Pracownicy WEiF zaangażowani w prowadzenie zajęć na kierunku Ekonomia wielokrotnie otrzymywali nagrody Rektora Uniwersytetu w Białymstoku za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną (w latach 2017-2019 łącznie 39 nagród), dodatki motywacyjne (od roku 2020) oraz inne nagrody, jak: Medale za Długoletnią Służbę, Medale „Zasłużony dla Uniwersytetu w Białymstoku”.

Zaangażowanie pracowników badawczo – dydaktycznych znalazło swoje przełożenie na kategorię naukową. Zgodnie z Decyzją nr 470/501/2022 Ministra Edukacji i Nauki Uniwersytetowi w Białymstoku przyznano kategorię naukową B+ w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Dzięki wykorzystaniu doświadczeń z badań naukowych pracownicy przedstawiają uczestnikom zajęć wyniki badań własnych, jak też najnowsze prace naukowców z całego świata. Studenci zapoznają się z projektowaniem badania naukowego w dyscyplinie ekonomia i finanse, dzięki czemu budują i doskonalą swój warsztat jako badacza. Pomocne w tym są szczególnie zajęcia Warsztat badań naukowych na III roku studiów I stopnia oraz współpraca z promotorem w ramach proseminarium i seminarium dyplomowego w ramach studiów I stopnia. Doskonalenie warsztatu badawczego staje się celem seminarium magisterskiego w ramach studiów II stopnia. Praca nad własnymi projektami naukowymi w ramach pracy licencjackiej, a następnie magisterskiej przyczynia się do zdobywania pogłębionej wiedzy w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse oraz kompetencji i umiejętności, które umożliwiają wykorzystanie tej wiedzy.

Wiedza i doświadczenie naukowe pracowników WEiF daje możliwość realizacji zajęć seminaryjnych na wysokim poziomie, dzięki czemu studenci otrzymują solidną podstawę do prowadzenia własnych badań. Wiele tematów podejmowanych przez dyplomantów i magistrantów to zagadnienia istotne dla funkcjonowania współczesnej gospodarki, a sposób ich realizacji wskazuje na dojrzałość naukową

naszych studentów. Znajduje to potwierdzenie w uzyskiwanych nagrodach za prace dyplomowe i magisterskie.

Ukończenie studiów drugiego stopnia otwiera drogę do podejmowania kolejnych wyzwań badawczych. Absolwenci kierunku Ekonomia z sukcesami kontynuowali edukację na studiach doktoranckich, a obecnie w szkołach doktorskich, w tym w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych, prowadząc badania w ramach dysertacji naukowych osiągając w tym sukcesy np. poprzez publikacje w wysoko punktowanych czasopismach, czy udział w konferencjach krajowych i zagranicznych.

(3) Program kształcenia na kierunku Ekonomia poddawany jest systematycznej weryfikacji oraz doskonaleniu w celu podążania za aktualnymi trendami rynku pracy, a także uwzględniania badań podejmowanych przez pracowników badawczo-dydaktycznych Wydziału. Dzięki temu prowadzone zajęcia w modułach kształcenia ogólnego i kierunkowego, jak też specjalizacji dostarczają studentom aktualnej wiedzy z zakresu ekonomii i finansów.

Koncepcja kształcenia na kierunku Ekonomia opiera się na ścisłej współpracy z otoczeniem gospodarczym Uniwersytetu w Białymstoku, zarówno przy jej budowaniu, jak i w procesie doskonalenia. W realizacji koncepcji kształcenia ważna jest bowiem współpraca z szerokim gronem interesariuszy, zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju UwB, m.in. z przedsiębiorcami w zakresie prowadzenia praktyk studenckich, czy też z praktykami w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych w modułach zawierających przedmioty specjalizacyjne. Stanowi to platformę współpracy ze sferą praktyki gospodarczej, mającą swoje odzwierciedlenie również w kształtowaniu programów studiów. Tym samym gwarantowana jest spójność zainteresowań naukowych i praktycznych z ofertą kształcenia, a także oferty kształcenia z potrzebami rynku pracy.

W procesie kształcenia na kierunku Ekonomia brane są pod uwagę przede wszystkim potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, wynikające również ze specyficznego położenia Białegostoku i województwa podlaskiego, jako miejsca funkcjonowania wielu przedsiębiorstw oraz instytucji publicznych. Z uwagi na to, podczas tworzenia oraz dokonywania wszelkich zmian w programach studiów uwzględnia się opinie interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, tj. opinie wyrażone przez:

- studentów w ramach wypełnianych przez nich ankiet oceniających nauczycieli oraz ankiety ewaluacyjnej,
- Rady Samorząd Studentów,
- absolwentów w ramach wypełnianej przez nich ankiety,
- pracowników realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku Ekonomia,
- kierowników Katedr/Zakładów,
- członków Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego,
- członków Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia,
- przedstawicieli pracodawców i instytucji, wchodzących w skład Wydziałowej Rady Konsultacyjnej.

Prace nad nowym programem studiów (wprowadzanym od roku 2023/2024) obejmowały analizę aktualnych potrzeb rynku pracy oraz oczekiwań studentów i innych interesariuszy, co do koniecznej wiedzy, przyszłych umiejętności i kompetencji niezbędnych do wejścia absolwentów na rynek pracy. Kierunkowy Zespół Dydaktyczny przeprowadził ankietę wśród studentów III roku I stopnia oraz studentów II roku II stopnia, aby pozyskać opinie o dotychczasowym programie studiów na kierunku Ekonomia. Zadano pytania o przedmioty realizowane w trakcie studiów, o ich treści oraz stosowane metody ich prowadzenia, a także o ocenę oferty specjalizacyjnej (obecnej oraz przedstawionych nowych propozycji). Zapytano również o plany studentów po ukończeniu kształcenia na danym poziomie. Przeprowadzono również konsultacje z kierownikami Katedr/Zakładów, pracownikami Wydziału, koordynatorami Programu Erasmus+ w celu poznania opinii dotyczącej realizacji programu oraz pomysłów na jego zmiany. Zebrane wyniki ankiet, corocznych sprawozdań Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz szerokich konsultacji stały się przedmiotem głębokiej analizy Zespołu.

Potrzeby rynku pracy przeanalizowano m. in. w oparciu o raport ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów Szkół Wyższych). Dane z systemu ELA wskazują, że przeciętny czas oczekiwania na pierwsze zatrudnienie etatowe po uzyskaniu dyplomu absolwenta studiów I stopnia na kierunku Ekonomia, który ukończył studia w 2021 roku wynosił średnio 5,8 miesiąca (studia stacjonarne) i 1,1 miesiąca (studia niestacjonarne). Wśród absolwentów studiów II stopnia przeciętny czas oczekiwania na pierwsze zatrudnienie wyniósł średnio 3,35 miesiąca (studia stacjonarne) i 0,92 miesiąca (studia niestacjonarne).

Zebrane informacje wykorzystano do stworzenia propozycji nowego programu kształcenia na studiach I i II stopnia na kierunku Ekonomia. Główne modyfikacje programu dotyczą wprowadzenia oferty nowych specjalizacji, zwiększenia liczby przedmiotów fakultatywnych (poza specjalnościami), zwiększenia stopnia internacjonalizacji (poprzez wprowadzenie przedmiotów w językach obcych na każdym poziomie studiów) oraz zmian w blokach przedmiotów obowiązkowych i kierunkowych.

Dyskusję nad projektem programu przeprowadzono na zebraniach kierowników Katedr/Zakładów WEiF z władzami Wydziału. Odbłyło się też specjalne posiedzenie Wydziałowej Rady Konsultacyjnej, które poświęcone było dyskusji nad oczekiwanymi zmianami w kształceniu studentów ekonomii, w świetle propozycji zmodyfikowanego programu studiów na kierunku Ekonomia. Rada pozytywnie zaopiniowała zaproponowane w programie zmiany. Po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Wydziału Ekonomii i Finansów, a także przez Radę Samorządu Studentów program został zatwierdzony przez Senat UWB w dniu 22.02.2023 (Uchwała nr 3161 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 22 lutego 2023 r. w sprawie ustalenia, obowiązujących od roku akademickiego 2023/2024, programów studiów na kierunku ekonomia, na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim).

Przeprowadzona aktualizacja programu studiów jest wynikiem dążenia Wydziału Ekonomii i Finansów do sukcesywnego podnoszenia jakości kształcenia i dostosowania programu do zmian rynku pracy i oczekiwań interesariuszy z otoczenia społeczno-gospodarczego. Program studiów jest dostosowany do wymogów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz spełnia standardy kształcenia dla tego kierunku. Należy podkreślić, że oferta specjalizacji (w tym trzech nowych) w ramach programu jest bezpośrednią odpowiedzią na wyartykułowane potrzeby i trendy rynku pracy. W celu dostosowania kształcenia do zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej (m.in. rozwój technologii informacyjnych, globalizacja, integracja gospodarek) program studiów zapewnia dostęp do aktualnej wiedzy ekonomicznej oraz umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Dzięki zaproponowanym zmianom kierunek Ekonomia prowadzony na Wydziale Ekonomii i Finansów UWB lepiej odpowiada na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego nie tylko dzięki zaproponowanym specjalizacjom, ale też wprowadzeniu przedmiotów związanych bezpośrednio ze startem na rynku pracy (np. Zakładanie działalności gospodarczej, Biznes plan). Podczas studiów Studenci kierunku Ekonomia mają możliwość zdobycia kompetencji pożądanых na rynku pracy, np. umiejętność praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy czy pracy w zespole. Doskonaląc program studiów zwrócono uwagę na stosowane metody realizacji efektów uczenia się w ramach przedmiotów. Znaczna część przedmiotów realizowanych szczególnie na specjalizacjach wykorzystuje metody studiów przypadków, prace w grupie i metody projektowe. Daje to możliwość angażowania studentów w rozwiązywanie problemów praktycznych dotyczących aktualnego stanu gospodarki (na poziomie makro-, mezo- i mikroekonomicznym), podnoszenia ich umiejętności komunikacji i pracy w grupie, a także współpracy przy pracach projektowych.

(4) Studia I i II stopnia na kierunku Ekonomia umożliwiają studentom zdobycie wszechstronnej wiedzy ekonomicznej dotyczącej funkcjonowania współczesnej gospodarki w różnych przekrojach, co jest niezbędną bazą do podjęcia pracy w zawodzie ekonomisty. Absolwenci tego kierunku mogą pracować jako specjaliści w zakresie gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi i materialnymi przedsiębiorstwa czy instytucji publicznej. Dzięki pozyskanej wiedzy oraz zdobytym umiejętnościom i kompetencjom mogą prowadzić analizy danych makro-, mezo- i mikroekonomicznych niezbędnych w podejmowaniu racjonalnych decyzji w działalności w sferze realnej i regulacji. Studia przygotowują do podejmowania działań w gospodarce lokalnej, regionalnej, krajowej, jak i globalnej. Absolwenci są

przygotowani do podjęcia zatrudnienia w przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach publicznych i pozarządowych, na stanowiskach operacyjnych, analitycznych, doradczych, jak i menadżerskich. Są przygotowani do założenia własnej działalności gospodarczej. Absolwenci kierunku Ekonomia mogą podjąć pracę w:

- przedsiębiorstwach produkcyjnych i usługowych,
- biurach rachunkowych,
- bankach i instytucjach finansowych
- instytucjach administracji publicznej i służbach finansowych,
- we własnym przedsiębiorstwie.

Studia I stopnia

Absolwent specjalizacji *Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 1* jest przygotowany do pracy na stanowiskach operacyjnych, analitycznych, konsultingowych i menedżerskich średniego szczebla zarządzania w sektorze przedsiębiorstw i instytucjach otoczenia biznesu, jak również do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Może sporządzać kompleksowe analizy działania przedsiębiorstw, wykonywać projekty oceny efektywności inwestycji, doradzać w kwestiach modernizacji i restrukturyzacji jednostek gospodarczych, jak też ich strategii rozwoju.

Absolwent specjalizacji *Finanse i rachunkowość* jest przygotowany do podjęcia pracy zawodowej w księgowości i działach finansowych przedsiębiorstw, wydziałach finansowych administracji rządowej i samorządowej, a także jako analityk finansowy czy doradca inwestycyjny (w bankach i domach maklerskich), jak również do podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek.

Absolwent specjalizacji *Ekonomia e-przedsiębiorstwa* jest przygotowany do pracy na stanowiskach operacyjnych, analitycznych i menedżerskich średniego szczebla zarządzania w sektorze przedsiębiorstw i instytucjach otoczenia biznesu, jak również do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Absolwent *Przedsiębiorstwo w gospodarce regionu* jest przygotowany do podjęcia pracy zawodowej na stanowiskach specjalisty i analityka średniego szczebla w przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych, jak również do podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek.

Studia II stopnia

Absolwent specjalizacji *Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 2* jest przygotowany do pracy na stanowiskach operacyjnych, analitycznych i menedżerskich wyższego szczebla w sektorze przedsiębiorstw i instytucjach otoczenia biznesu, jak również do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Może sporządzać pogłębione analizy mechanizmu działania przedsiębiorstw i instytucji publicznych, wykonywać projekty oceny efektywności inwestycji, doradzać w kwestiach modernizacji i restrukturyzacji jednostek gospodarczych, jak też ich strategii rozwoju. Może opracowywać prognozy zmian na rynkach towarów i usług, finansowych i czynników wytwórczych.

Absolwent specjalizacji *Rachunkowość i podatki* jest przygotowany do podjęcia pracy zawodowej na stanowiskach specjalisty w zakresie rachunkowości i podatków w biurach rachunkowych, firmach doradztwa podatkowego oraz innych jednostkach gospodarczych, jak również do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Absolwent specjalizacji *Gospodarka globalna* jest przygotowany do podjęcia pracy zawodowej na stanowiskach specjalisty i analityka wyższego szczebla w organizacjach i instytucjach międzynarodowych lub krajowych współpracujących z zagranicą, przedsiębiorstwach działających na rynkach międzynarodowych, jak również do podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek.

Absolwent specjalizacji *Gospodarka rozwoju zrównoważonego* jest przygotowany do podjęcia pracy zawodowej na stanowiskach specjalisty i analityka wyższego szczebla w administracji państwowej i samorządowej, przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach międzynarodowych lub

krajowych współpracujących z zagranicą, jak również do podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek.

(5) Rezultatem kształcenia na kierunku Ekonomia są absolwenci dysponujący wszechstronną wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do podejmowania skutecznych działań na rzecz rozwoju gospodarki krajowej oraz regionu. Należy zwrócić uwagę, że zmodernizowany program kształcenia, który wprowadzany jest od roku akademickiego 2023/2024 ma charakter spójny, a zarazem wszechstronny. Z jednej strony, umożliwia zdobycie wiedzy w głównych obszarach ekonomii poprzez zapoznanie z dotychczasowym stanem wiedzy na temat funkcjonowania gospodarki w skali makro-, mezo- i mikroekonomicznym. Do programu wprowadzone są również zajęcia, które umożliwiają zrozumienie istoty ekonomii jako nauki (przedmioty na I stopniu: Filozofia ekonomii i Socjoekonomia). Z drugiej strony, student otrzymuje również narzędzia do praktycznego wykorzystania teorii począwszy od podstawowych (np. Matematyka w ekonomii czy Statystyka opisowa na studiach I stopnia oraz Statystyka matematyczna czy Ekonometria na studiach II stopnia), a skończywszy na znacznie bardziej zaawansowanych (np. Badania operacyjne, Ocena projektów inwestycyjnych na I stopniu studiów, czy Ekonomia matematyczna i Prognozowanie procesów gospodarczych na II stopniu studiów). Ponadto studenci mogą doskonalić umiejętności praktycznego zastosowania narzędzi ilościowych w gospodarce dzięki wyborowi specjalizacji Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 1 oraz 2.

Specjalizacje i przypisane im przedmioty w nowym programie studiów na kierunku ekonomia są podstawą kształtowania sylwetki absolwenta przygotowanego do stawienia czoła wymogom przedsiębiorców i współczesnego rynku pracy. Ponadto dzięki wyborowi specjalizacyjnej ścieżki kształcenia student pogłębia swoją wiedzę i umiejętności oraz kształci pożądane kompetencje w obszarze, który jest mu najbardziej bliski. Oferty przedmiotów specjalizacyjnych opracowane zostały w ścisłej współpracy z pracownikami badawczo-dydaktycznymi i dydaktycznymi WEiF UwB. Dzięki temu student otrzymuje kompleksowy zestaw tematów do realizacji, tak od strony teoretycznej, jak i praktycznej. Zwrócono też uwagę na konieczność nabycia adekwatnych umiejętności praktycznych, które przekładają się na dalszą ścieżkę rozwoju zawodowego. Zgodnie z oczekiwaniami studentów wprowadzono też przedmiot: Zakładanie działalności gospodarczej, który z założenia ma zapoznać z zestawem narzędzi i procedur związanych z utworzeniem nowego przedsiębiorstwa. Wśród przedmiotów z dwóch specjalności zaproponowano przedmiot Rozwój startupów, który ma ułatwić rozpoczęcie swojego biznesu, jak też przyczynić się do kształtowania postaw pro przedsiębiorczych.

Istotne znaczenie ma ćwiczenie umiejętności poprzez działanie, dlatego studenci II roku (I stopnia) oraz I roku (II stopnia) mają obowiązek zrealizowania praktyki zawodowej, którą odbywają w realnej gospodarce, w wybranych miejscach pracy.

Koncepcja kształcenia i program studiów na kierunku Ekonomia, od momentu uruchomienia kierunku, był systematycznie doskonalony. Wynikało i wynika to, z jednej strony ze zmian regulacji prawnych w zakresie kształcenia w ramach szkolnictwa wyższego. W programie studiów uwzględniono wymogi Polskiej Ramy Kwalifikacji. Z drugiej strony, uwzględniane są wzorce zaczerpnięte z programów czołowych ośrodków naukowych w kraju i za granicą (m. in. dzięki analizie sylabusów innych uczelni).

Przeanalizowano programy większości uczelni polskich takich jak: WNE UW, SGH, UE we Wrocławiu, UE w Krakowie, WZkS UJ oraz uczelni zagranicznych: London School of Economics and Political Science (UK) czy Polytechnic Institute of Setúbal. Inspiracja programami wiodących uczelni, również zagranicznych, stała się szczególnie przyczynkiem do radykalnej zmiany oferty specjalizacji. Pozostawiono jedynie jedną specjalizację na studiach I stopnia (Finanse i rachunkowość) oraz II stopnia (Rachunkowość i podatki). Specjalizacje te cieszą się dużym zainteresowaniem wśród studentów. Duża część z nich wiąże swoją przyszłość z zawodem księgowego. Ponadto zaproponowano po trzy nowe specjalizacje na każdym poziomie kształcenia. Ta modyfikacja jest próbą dostosowania kształcenia do zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej (m.in. postępująca cyfryzacja gospodarki, globalizacja, integracja gospodarek, rozwój firm sieciowych). Procesy zmian technologicznych we współczesnym świecie stały się przyczynkiem wprowadzenia specjalizacji Ekonomia e-przesiębiorstwa (studia I stopnia) oraz Gospodarka globalna (studia II stopnia). Konieczność analizy turbulentnych zmian na rynkach krajowych i globalnych była przesłanką wprowadzenia specjalizacji Analiza rynku i doradztwo

inwestycyjne (studia I i II stopnia). Z kolei specjalizacje Przedsiębiorstwo w gospodarce regionu (studia I stopnia) oraz Gospodarka rozwoju zrównoważonego (studia II stopnia) kładą nacisk na relacje przedsiębiorstw z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Niezależnie od wybranej specjalizacji kierunek Ekonomia zapewnia studentom dostęp do aktualnej wiedzy ekonomicznej oraz kształci umiejętności praktycznego jej zastosowania. Absolwenci studiów I i II stopnia są gotowi na podejmowanie wyzwań współczesnego świata.

Ważnym aspektem koncepcji kształcenia na kierunku Ekonomia jest też umiędzynarodowienie. W zmodyfikowanym programie poza zajęciami z języka obcego, przedmiotami ujętymi w programie studiów, które fakultatywnie mogą być realizowane przez studentów w języku obcym, zaproponowano realizację jednego dodatkowego przedmiotu w języku obcym na każdym poziomie kształcenia na zasadzie obligatoryjności. Takie rozwiązanie z jednej strony umożliwia praktyczne ćwiczenie języka obcego a z drugiej umożliwia poszerzenie wiedzy studenta w wybranym obszarze dyscypliny ekonomia i finanse.

Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia na kierunku Ekonomia na studiach I i II stopnia to:

- stałe podnoszenie poziomu jakości kształcenia oraz doskonalenie oferty edukacyjnej, z uwagi na rozwój dyscypliny ekonomia i finanse oraz na wysoką dynamikę gospodarki światowej i relacji między jej podmiotami, o czym świadczą zmiany w programie studiów,
- współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi,
- potencjał kadrowy i kwalifikacje pracowników WEiF oraz pracowników innych jednostek UwB, zaangażowanych w proces kształcenia,
- realizacja części zajęć dydaktycznych przez praktyków gospodarczych,
- odpowiedź na zapotrzebowanie na wykwalifikowanych specjalistów z zakresu analiz ekonomicznych, finansowych i inwestycyjnych, rachunkowości, doradztwa ekonomicznego, w tym z zakresu finansów i podatków czy budowy strategii współczesnego przedsiębiorstwa,
- dopasowanie oferty edukacyjnej do aktualnych wymogów rynku pracy, w tym w województwie podlaskim,
- rozbudowana oferta przedmiotów specjalizacyjnych do wyboru, co daje studentom możliwość nabycia umiejętności i kompetencji praktycznych w obszarze wybranej specjalizacji,
- obowiązek realizacji praktyk zawodowych, zarówno na I, jak i II stopniu studiów, we współpracy z instytucjami i przedsiębiorstwami.

Program studiów na kierunku Ekonomia jest efektem wieloletnich doświadczeń zdobytych w prowadzeniu tego kierunku. Również konsultacje z pracownikami, studentami i innymi interesariuszami umożliwiły doskonalenie procesu kształcenia na WEiF UwB. Nowy program jest wynikiem kilkumiesięcznych prac Wydziałowego Zespołu Dydaktycznego, w ramach których przeanalizowano oczekiwania studentów, pracodawców i pracowników. Również monitorowanie jakości kształcenia stanowiło punkt odniesienia dla prowadzonych zmian. Uwzględniono także doświadczenia z przebiegu praktyk. Zaproponowany program uwzględnia trendy w kształceniu na podobnych kierunkach w innych jednostkach naukowych w kraju i za granicą. Należy uznać go za unikatowy w Polsce Wschodniej i z pewnością atrakcyjny dla absolwentów szkół ponadpodstawowych.

(6) Efekty uczenia się na kierunku Ekonomia są odzwierciedleniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia dla poziomów 6-7 określonych w Ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. 2016, poz. 64 i 1010) oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz.U. 2018, poz. 2218) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia uzyskuje w toku studiów 180 punktów ECTS i kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK, a studiów drugiego stopnia – 120 punktów ECTS i kwalifikację pełną na poziomie 7 PRK. Na obu poziomach studiów kierunkowe efekty uczenia się są adekwatne do efektów uczenia się dla nauk społecznych na profilu ogólnoakademickim. Efekty uczenia się są immamentną częścią programu zatwierdzonego Uchwałą nr 3161 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dn. 22.02. 2023 r. w sprawie

ustalenia, obowiązujących od roku akademickiego 2023/2024, programów studiów na kierunku ekonomia, na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Efekty uczenia się na kierunku ekonomia realizowane przez studentów w ramach kształcenia na I i II stopniu odpowiadają koncepcji i założeniom będącym podstawą tworzenia programu kształcenia na tym kierunku. Odnoszą się w 100% do dyscypliny podstawowej: ekonomia i finanse. Kierunkowe efekty uczenia się odpowiadają opisowi charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty kierunkowe są uszczegółowiane na poziomie sylabusów przedmiotów. Realizacja programu studiów, w tym poszczególnych przedmiotów: kształcenia ogólnego, podstawowych, kierunkowych i specjalizacyjnych umożliwia osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Matryce efektów uczenia się zawierają ogół efektów wraz z przyporządkowaniem ich do poszczególnych przedmiotów (31 efektów na studiach I stopnia oraz 29 na studiach 2 stopnia). Ich struktura jest spójna i logicznie powiązana, co pozwala osiągnąć wszystkie zamierzone efekty uczenia się.

Tabela 3. Liczba efektów uczenia się w poszczególnych kategoriach na kierunku Ekonomia (studia I stopnia

Obszar	Kategoria	Liczba efektów uczenia się na studiach I stopnia
WIEDZA	Zakres i głębia	8
	Kontekst	3
	Razem:	11
UMIEJĘTNOŚCI	Wykorzystanie wiedzy	5
	Komunikowanie się	2
	Organizacja pracy	2
	Uczenie się	2
	Razem:	11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Krytyczne podejście	4
	Odpowiedzialność	2
	Rola zawodowa	1
	Razem:	9
OGÓŁEM:		31

Tabela 4. Efekty uczenia się w strukturze programu I stopnia

Moduł programu	Przypisane efekty uczenia się
Przedmioty kształcenia ogólnego	KP6_WG1, KP6_WG2, KP6_WG4, KP6_WG5, KP6_WG6, KP6_WG8, KP6_WK1, KP6_WK2, KP6_UW2, KP6_UK1, KP6_UK2, KP6_UO1, KP6_UO2, KP6_KK1, KP6_KK2, KP6_KK4, KP6_KO1, KP6_KR1
Przedmioty podstawowe	KP6_WG1, KP6_WG2, KP6_WG3, KP6_WG4, KP6_WG5, KP6_WG6, KP6_WG8, KP6_WK3, KP6_UW1, KP6_UW2, KP6_UW3, KP6_UW4, KP6_UO1, KP6_UO2, KP6_UU1, KP6_UU2, KP6_KK1, KP6_KK2, KP6_KK3
Przedmioty kierunkowe	KP6_WG1, KP6_WG2, KP6_WG3, KP6_WG4, KP6_WG5, KP6_WG6, KP6_WG7, KP6_WG8, KP6_WK1, KP6_WK3, KP6_UW1, KP6_UW2, KP6_UW3, KP6_UW4, KP6_UW5, KP6_UK1, KP6_UK2, KP6_UO1, KP6_UO2, KP6_UU1, KP6_UU2, KP6_KK1, KP6_KK2, KP6_KK3, KP6_KK4, KP6_KO1, KP6_KO2
Seminaria	KP6_WG1, KP6_WG5, KP6_WG6, KP6_WK2, KP6_UW1, KP6_UW2, KP6_UW3, KP6_UO1, KP6_KK1, KP6_KK2, KP6_KK3
Przedmioty specjalizacyjne: Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 1	KP6_WG1, KP6_WG2, KP6_WG3, KP6_WG4, KP6_WG5, KP6_WG6, KP6_WG8, KP6_WK3, KP6_UW1, KP6_UW2, KP6_UW3, KP6_UW4, KP6_UW5, KP6_UK1, KP6_UU1, KP6_UU2, KP6_KK1, KP6_KK2, KP6_KK3, KP6_KK4, KP6_KO2
Przedmioty specjalizacyjne: Finanse i rachunkowość	KP6_WG1, KP6_WG2, KP6_WG3, KP6_WG4, KP6_WG5, KP6_WG6, KP6_WK3, KP6_UW1, KP6_UW2, KP6_UW3, KP6_UW5, KP6_UK1,

	KP6_UO1, KP6_UO2, KP6_UU1, KP6_UU2, KP6_KK1, KP6_KK2, KP6_KK3, KP6_KK4, KP6_KO1, KP6_KR1
Przedmioty specjalizacyjne: Ekonomia e-przedsiębiorstwa	KP6_WG1, KP6_WG2, KP6_WG3, KP6_WG4, KP6_WG5, KP6_WG6, KP6_WG7, KP6_WK1, KP6_WK3, KP6_UW1, KP6_UW2, KP6_UW3, KP6_UK1, KP6_UO1, KP6_UO2, KP6_UU2, KP6_KK1, KP6_KK2, KP6_KK3, KP6_KK4, KP6_KO2
Przedmioty specjalizacyjne: Przedsiębiorstwo w gospodarce regionu	KP6_WG2, KP6_WG3, KP6_WG4, KP6_WG6, KP6_WG7, KP6_WK1, KP6_WK3, KP6_UW1, KP6_UW3, KP6_UW5, KP6_UK1, KP6_UO1, KP6_UU1, KP6_UU2, KP6_KK1, KP6_KK3, KP6_KO1, KP6_KO2
Praktyki zawodowe	KP6_KK2, KP6_KK3, KP6_KK4, KP6_KO2, KP6_KR1

Tabela 5. Liczba efektów uczenia się w poszczególnych kategoriach na kierunku ekonomia (studia II stopnia)

Obszar	Kategoria	Liczba efektów uczenia się na studiach II stopnia
WIEDZA	Zakres i głębia	8
	Kontekst	3
	Razem:	11
UMIEJĘTNOŚCI	Wykorzystanie wiedzy	6
	Komunikowanie się	1
	Organizacja pracy	2
	Uczenie się	1
	Razem:	10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Krytyczne podejście	5
	Odpowiedzialność	2
	Role zawodowa	1
	Razem:	8
OGÓŁEM:		29

Tabela 6. Efekty uczenia się w strukturze programu II stopnia

Moduł programu	Przypisane efekty uczenia się
Przedmioty kształcenia ogólnego	KP7_WG2, KP7_WG3, KP7_WG6, KP7_WK1, KP7_WK2, KP7_WK3, KP7_UK1, KP7_UO1, KP7_UO2, KP7_KK4, KP7_KK5, KP7_KO1, KP7_KO2, KP7_KR1
Przedmioty podstawowe	KP7_WG1, KP7_WG2, KP7_WG3, KP7_WG4, KP7_WG5, KP7_WG6, KP7_WG7, KP7_WG8, KP7_WK1, KP7_UW1, KP7_UW2, KP7_UW3, KP7_UW4, KP7_UW5, KP7_UO1, KP7_UO2, KP7_UU1, KP7_KK1, KP7_KK2, KP7_KK3, KP7_KK4, KP7_KK5, KP7_KO2
Przedmioty kierunkowe	KP7_WG1, KP7_WG2, KP7_WG3, KP7_WG4, KP7_WG6, KP7_WG7, KP7_WG8, KP7_WK1, KP7_UW1, KP7_UW2, KP7_UW3, KP7_UW5, KP7_UW6, KP7_UK1, KP7_UO1, KP7_UO2, KP7_KK1, KP7_KK2, KP7_KK4, KP7_KK5, KP7_KO1, KP7_KR1
Seminaria	KP7_WG1, KP7_WG5, KP7_WK3, KP7_UW1, KP7_UW2, KP7_UW3, KP7_UW6, KP7_UU1, KP7_KK1, KP7_KK3, KP7_KK5
Przedmioty specjalizacyjne: Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 2	KP7_WG1, KP7_WG2, KP7_WG3, KP7_WG4, KP7_WG5, KP7_WG6, KP7_WG7, KP7_WG8, KP7_UW1, KP7_UW2, KP7_UW3, KP7_UW4, KP7_KK1, KP7_KK3

Przedmioty specjalizacyjne: Rachunkowość i podatki	KP7_WG1, KP7_WG2, KP7_WG5, KP7_WG6, KP7_UW2, KP7_UW5, KP7_UO2, KP7_UU1, KP7_KK1, KP7_KK3, KP7_KK4, KP7_KK5
Przedmioty specjalizacyjne: Gospodarka globalna	KP7_WG1, KP7_WG2, KP7_WG3, KP7_WG4, KP7_WG7, KP7_WG8, KP7_WK1, KP7_UW1, KP7_UW2, KP7_UW5, KP7_UU1, KP7_KK1, KP7_KK5, KP7_KO2, KP7_KR1
Przedmioty specjalizacyjne: Gospodarka rozwoju zrównoważonego	KP7_WG2, KP7_WG3, KP7_WG4, KP7_WG7, KP7_WG8, KP7_UW2, KP7_UW5, KP7_UW6, KP7_KK1, KP7_KK3, KP7_KK4, KP7_KK5, KP7_KO1
Praktyki zawodowe	KP7_UO2, KP7_UU1, KP7_KK4, KP7_KK5, KP7_KR1

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, realizowane są w największym stopniu przez przedmioty podstawowe i kierunkowe, dają podstawy teoretyczne dla zdobywania umiejętności i kompetencji społecznych (na I stopniu studiów), które są rozwijane i doskonalone w ramach przedmiotów realizowanych na stopniu II. Na obu stopniach studiów osiągnięciu założonych efektów uczenia się służą z jednej strony, przedmioty kształcenia ogólnego, podstawowe i kierunkowe, a z drugiej zaś, przedmioty specjalizacyjne (zwłaszcza w obszarach umiejętności i kompetencji społecznych).

Spójność oferty przedmiotów w ramach programu na kierunku Ekonomia na WEiF sprawia, że wybranie kluczowych efektów uczenia się jest bardzo trudne. Wszystkie efekty należy traktować z jednakową wagą nie wyróżniając żadnego, ani też nie pomijając. Można wskazać grupy efektów, które realizowane są w ramach poszczególnych modułów programu. Kierunkowe efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych weryfikowane są w ramach poszczególnych przedmiotów.

Tabela 7. Przykładowe rozwinięcia kluczowych dla kierunku ekonomia kierunkowych efektów uczenia się na poziomie modułów

Ekonomia I stopnia		
Efekt kierunkowy	Przedmiot	Efekt przedmiotowy w zakresie wiedzy
KP6_WG1 zna i rozumie w zaawansowanym stopniu kluczowe zagadnienia, teorie z zakresu ekonomii i finansów	Finanse lokalne	3FIL_W01 zna i rozumie w zaawansowanym stopniu kluczowe zagadnienia, teorie z zakresu finansów lokalnych (KP6_WG1)
KP6_WG7 zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy o procesach zmian struktur i instytucji gospodarczych oraz ich elementów, o przyczynach, przebiegu, skali i konsekwencjach tych zmian zarówno w ujęciu historycznym, jak i międzynarodowym.	Historia gospodarcza	1HIG_W06 Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu prawidłowości rozwoju poszczególnych społeczeństw oraz tkwiące w przeszłości źródła współczesnych problemów gospodarczych (KP6_WG7)
Efekt kierunkowy	Przedmiot	Efekt przedmiotowy w zakresie umiejętności
KP6_UW1 Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse, analizować i interpretować	Podstawy rachunkowości	2PRA_U01: potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu rachunkowości, analizować i interpretować przyczyny i przebieg konkretnych procesów związanych z klasyfikacją składników majątku w bilansie, klasyfikacją elementów

przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk ekonomicznych w tym w ujęciu historycznym, demograficznym i geograficznym.		kształtujących wynik finansowy oraz ustaleniem wyniku na podstawowych operacjach gospodarczych (KP6_UW1)
KP6_UW5 potrafi wykorzystywać posiadaną umiejętność obserwacji, rozumienia i analizowania zjawisk oraz procesów ekonomicznych do dokonywania oceny, krytycznej analizy, rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów przez dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi analizy ekonomicznej i finansowej	Analiza finansowa	3XAFI_U03 - potrafi wykorzystać posiadaną umiejętność obserwacji i analizowania zjawisk finansowych do oceny, krytycznej analizy i rozwiązywania złożonych problemów z zakresu sytuacji majątkowo-finansowej podmiotu gospodarczego przez dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi analizy finansowej (KP6_UW5)
Efekt kierunkowy	Przedmiot	Efekt przedmiotowy w kompetencji społecznych
KP6_KK1 Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie w tym z zakresu polityki społecznej i gospodarczej, finansów i prawa	Demografia	1DEM_K01 - jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści ze względu na dynamikę procesów demograficznych zachodzących w świecie(KP6_KK1)
KP6_KK3 jest gotów do rozwiązywania konkretnych problemów poznawczych i praktycznych w oparciu o krytyczną ocenę posiadanej wiedzy, zgromadzonych informacji	Rachunkowość zarządcza	3XRAZ_K02 Jest gotów do rozwiązywania konkretnych problemów poznawczych i praktycznych z zakresu rachunkowości zarządczej w oparciu o krytyczną ocenę posiadanej wiedzy w tym obszarze oraz zgromadzonych informacji (KP6_KK3)
Ekonomia II stopnia		
Efekt kierunkowy	Przedmiot	Efekt przedmiotowy w zakresie wiedzy
KP7_WG8 zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę działania podmiotów gospodarczych, instytucji i struktur ekonomicznych oraz wybrane kategorie więzi ekonomicznych i historyczną ich ewolucję	Ekonomia menedżerska	1EME_W04 zna i rozumie w pogłębionym stopniu formy prawno - organizacyjne prowadzenia przedsiębiorstwa, zna i rozumie ich wpływ na zakres i rodzaj podejmowanych decyzji (KP7_WG8)
KP7_WK3 zna i rozumie pojęcia z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	Etyka w biznesie	2EBI_W04 Zna i rozumie podstawowe pojęcia związane z podstawowymi czynami nieuczciwej konkurencji naruszającymi prawa autorskie i własność przemysłową oraz konieczność etycznego postępowania w tym zakresie (KP7_WK3)
Efekt kierunkowy	Przedmiot	Efekt przedmiotowy w zakresie umiejętności

<p>KP7_UW5 potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z określonego obszaru do oceny, krytycznej analizy, syntezy konkretnych problemów z uwzględnieniem kontekstu historycznego</p>	<p>Budżetowanie i controlling</p>	<p>2VBIC_U01: potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z obszaru budżetowania i controllingu do oceny, krytycznej analizy, syntezy konkretnych problemów związanych z planowaniem przyszłych zdarzeń w przedsiębiorstwie w oparciu o dane historyczne (KP7_UW5)</p>
<p>KP7_UO2 potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych w celu rozwiązywania konkretnych problemów z zakresu ekonomii i finansów, w tym postępując się wybranymi normami i regułami (prawnymi, etycznymi itp.)</p>	<p>Ekonomia sektora publicznego</p>	<p>1ESP_U04: student potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych związanych z rozwiązywaniem problemów z ekonomii sektora publicznego (KP7_UO2)</p>
<p>Efekt kierunkowy</p>	<p>Przedmiot</p>	<p>Efekt przedmiotowy w kompetencji społecznych</p>
<p>KP7_KK1 jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy przez pryzmat dynamiki procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie</p>	<p>Kontrola podatkowa i celno-skarbowa</p>	<p>2VKPS_K01 jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu kontroli podatkowej i celno-skarbowej przez pryzmat dynamiki procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie KP7_KK1</p>
<p>KP7_KK5 jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, umiejętności i odbieranych treści w celu samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności</p>	<p>Język angielski - specjalistyczny warsztat językowy</p>	<p>2ANGW_K01 jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, umiejętności dotyczących posługiwania się językiem angielskim wykorzystując terminologię z zakresu ekonomii i finansów w celu samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności KP7_KK5</p>

W kształceniu studentów na kierunku Ekonomia realizowanym na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB duże znaczenie odgrywają efekty uczenia w zakresie umiejętności językowych. Zajęcia z języka obcego stanowią ofertę Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. Większość studentów decyduje się na kontynuację języka angielskiego, mogą również wybrać inny język dołączając do grupy np. języka niemieckiego czy języka rosyjskiego na UwB.

W programie studiów wymogiem jest odbycie zajęć z języka obcego na I stopniu w wymiarze 120 godzin (4 × 30 godz.) na studiach stacjonarnych oraz 90 godzin na studiach niestacjonarnych (2 × 27 godz. + 2 × 18 godz.). Zajęcia odbywają się w ciągu pierwszego i drugiego roku. Zajęcia te stanowią podstawę nabycia umiejętności językowych zgodnych z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego na poziomie co najmniej B2. Na studiach drugiego stopnia zajęcia językowe mają formę: lektoratu w trakcie 1 semestru (30 godzin - studia stacjonarne i niestacjonarne) oraz specjalistycznego warsztatu językowego w trakcie semestru 2 (30 godzin na studiach stacjonarnych i 15 godzin na studiach niestacjonarnych). W przypadku studiów II stopnia waga tych zajęć przykładana jest do doskonalenia umiejętności językowych studentów do poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Ze względu na miejsce realizacji zajęć pracownicy WEiF kładą nacisk na znajomość specjalistycznej terminologii oraz literatury z dyscypliny ekonomia i finanse. Większość przedmiotów zawiera przypisaną do nich literaturę źródłową, w tym w języku angielskim. Część zajęć programowych stanowi ofertę skierowaną do studentów przyjeżdżających w ramach wymiany Erasmus+. Studenci mogą wybierać te przedmioty zamiast tych oferowanych w języku polskim i uczęszczać na zajęcia

z uczestnikami programu Erasmus+. Prowadzący seminaria licencjackie i magisterskie zwracają uwagę dyplomantom na konieczność sięgania nie tylko po dane porównawcze z różnych krajów, ale do aktualnej literatury obcojęzycznej. Działania te są nakierowane na rozwinięcie umiejętności językowych i praktyczne wykorzystanie znajomości języka do rozwiązywania problemów współczesnej gospodarki przy wykorzystaniu literatury światowej.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Kierunek Ekonomia prowadzony przez Wydział Ekonomii i Finansów UwB został sklasyfikowany w Rankingu Szkół Wyższych Perspektywy 2023 (ranking kierunków studiów) na 28 miejscu wśród wszystkich uczelni prowadzących ten kierunek studiów w Polsce (w stosunku do 31 miejsca w 2022 r.).

Kategoria naukowa B+ w dyscyplinie *ekonomia i finanse* została przyznana Uniwersytetowi w Białymstoku decyzją Ministra Edukacji i Nauki.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

(1) Treści kształcenia na kierunku Ekonomia są w pełni zgodne z zakładanymi efektami uczenia się oraz aktualnym stanem wiedzy z zakresu tego kierunku. Treści te są powiązane z wynikami badań realizowanych w obszarze ekonomii i finansów dotyczącymi między innymi takich aspektów, jak: teorii wzrostu i rozwoju gospodarczego, ekonomiki i strategii rozwoju przedsiębiorstwa, finansów przedsiębiorstwa i finansów publicznych, rozwoju regionalnego i lokalnego, rozwoju zrównoważonego, transformacji współczesnych gospodarek oraz systemów ekonomicznych, analiz ekonomicznych i finansowych. Dzięki temu studenci są wyposażeni w wiedzę na temat współczesnej gospodarki oraz zmian w niej zachodzących, procesów transformacji w przedsiębiorstwach sfery realnej, sektora bankowego i finansowego, zmian zachodzących w głównych sektorach gospodarki, wpływu procesów globalizacji na gospodarkę na poziomie makro-, mezo- i mikroekonomicznym. Proponowany program kształcenia obejmuje również analizę kwestii finansowych współczesnej gospodarki. Studenci pogłębiają swoją wiedzę o instrumentach wykorzystywanych do oceny stanu jednostek gospodarczych, efektywności oraz prognozowania zmian w gospodarce krajowej i międzynarodowej. Potrafią interpretować zjawiska i procesy społeczne.

Dzięki zajęciom z języków obcych w ramach obowiązkowych lektoratów (na studiach I stopnia: 120 godzin studia stacjonarne/90 godzin studia niestacjonarne), a na studiach stacjonarnych II stopnia: 60 godzin studia stacjonarne/45 godzin studia niestacjonarne) studenci posiadają umiejętności posługiwania się językiem obcym w zakresie ekonomii odpowiadającym wymaganiom określonym dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (studia I stopnia) oraz posługiwania się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (studia II stopnia). Ponadto rozumieją potrzebę stałego uczenia się, ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w kraju i na świecie. Na studiach I i II stopnia do zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego należą, poza lektorem również przedmioty, które mogą być realizowane na zasadzie fakultatywnej w języku obcym. Ponadto każdy student ma obowiązek zrealizowania przedmiotu w języku obcym do wyboru z oferty przedstawianej w każdym roku na ostatnim roku studiów (I i II stopnia). Zajęcia te rozwijają umiejętności językowe specjalistyczne, związane bezpośrednio z badaniami naukowymi prowadzonymi przez pracowników badawczo-dydaktycznych WEiF UwB. Poza tym studenci mogą zrealizować część przedmiotów z programu studiów w języku obcym. Są to przedmioty przewidziane w programach studiów, które mogą być realizowane w języku angielskim i stanowią również ofertę w ramach programu Erasmus +.

Na studiach I stopnia studenci zdobywają w zaawansowanym stopniu wiedzę z zakresu: kluczowych zagadnień, teorii z zakresu ekonomii i finansów (KP6_WG1), struktur i instytucji gospodarczych,

zarówno na poziomie mikro- i makroekonomicznym (KP6_WG2), relacji gospodarczych oraz rządzących nimi prawidłowościami w ujęciu mikroekonomicznym, makroekonomicznym i sektorowym (KP6_WG4), zasady tworzenia i rozwoju różnych form organizacyjnych działalności gospodarczej, w tym indywidualnej przedsiębiorczości, uwzględniając uwarunkowania ich wyboru (w tym aspektów podatkowych), wykorzystując wiedzę z zakresu ekonomii, prawa, zarządzania, i ekonomiki przedsiębiorstw (KP6_WK3), w ramach m. in. następujących przedmiotów: Mikroekonomia 1 i 2, Makroekonomia 1 i 2, Ekonomika przedsiębiorstwa, Zakładania działalności gospodarczej.

Dodatkowo nabywają m. in. umiejętności dotyczące właściwego dobierania danych do analizowania i prognozowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych (w tym: ekonomicznych, prawnych, kulturowych, politycznych) z zastosowaniem właściwych metod i narzędzi statystycznych oraz zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (KP6_UW2), czy wykorzystywania posiadanej wiedzy do formułowania i rozwiązywania złożonych problemów, krytycznej analizy przyczyn i przebiegu konkretnych procesów oraz zjawisk społeczno-gospodarczych w ujęciu makro- i mikroekonomicznym z uwzględnieniem aspektów organizacyjnych, środowiskowych, demograficznych (KP6_UW3). Umiejętności te rozwijane są przykładowo w ramach następujących przedmiotów: Warsztat badań naukowych, Geografia ekonomiczna, Statystyka opisowa, Badania operacyjne. Ponadto studenci wykazują się krytyczną oceną posiadanej wiedzy i odbieranych treści ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie w tym z zakresu polityki społecznej i gospodarczej, finansów i prawa (KP6_KK1) (m. in. następujące przedmioty: Analiza finansowa, Ocena projektów inwestycyjnych, Rozliczenia w obrocie międzynarodowym). Ważnym efektem jest również kształcenie kompetencji myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, wykazując postawę kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości w podejmowanej aktywności społeczno-gospodarczej z uwzględnieniem ekonomiki przedsiębiorstw, organizacji i zarządzania oraz finansów przedsiębiorstw (KP6_KO2). Efekt jest osiąganym w ramach zajęć (m.in. Ekonomika przedsiębiorstwa, Zakładanie działalności gospodarczej, Biznesplan, Podstawy doradztwa gospodarczego (przedmiot specjalizacyjny) .

Na studiach II stopnia studenci zdobywają pogłębioną wiedzę o istocie procesu zmiany podmiotów gospodarczych, instytucji i struktur ekonomicznych oraz prawidłowości rządzących tymi procesami w kontekście historycznym, bieżącym i prognostycznym (KP7_WG7), w pogłębionym stopniu istotę relacji gospodarczych oraz rządzących nimi prawidłowości w ujęciu mikro- i makroekonomicznym (KP7_WG3), w pogłębionym stopniu normy i reguły (m.in.: prawne, menedżerskie, etyczne) organizujące struktury i instytucje ekonomiczne w tym rządzące nimi prawidłowości oraz ich źródło, naturę, zmiany i sposoby działania ze szczególnym uwzględnieniem prawa, psychologii oraz zarządzania kapitałem ludzkim (KP7_WG6). Odbywa się to w ramach m. in. takich przedmiotów, jak: Dynamika systemów ekonomicznych, Ekonomia międzynarodowa, Prawo gospodarcze. Nabywają umiejętności z zakresu wykorzystywanie posiadanej wiedzę do analizy przyczyn i przebiegu procesów, zjawisk gospodarczych oraz formułowania i rozwiązywania złożonych problemów w oparciu o właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących w ujęciu makroekonomicznym i sektorowym (KP7_UW2) (m. in. Makroekonomia II, Prognozowanie procesów gospodarczych) oraz umiejętności interpretować zjawiska gospodarcze przy wykorzystaniu właściwych metod badawczych w szczególności z zakresu metodyki pracy naukowej (KP7_UW6) (m. in. Seminarium magisterskie). Student zostaje przygotowany do współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych w celu rozwiązywania konkretnych problemów z zakresu ekonomii i finansów, w tym posługując się wybranymi normami i regułami (prawnymi, etycznymi itp.) (KP7_UO2) w ramach m.in. przedmiotów Prawo gospodarcze, Ekonomia sektora publicznego czy Praktyka zawodowa. Ponadto można wskazać działania podejmowane w kierunku rozwijania kompetencji społecznych myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy wykazując się kreatywnością, innowacyjnością i przedsiębiorczością w podejmowanej aktywności społeczno-gospodarczej z wykorzystaniem umiejętności menedżerskich i organizacyjnych oraz uwzględnieniem uwarunkowań prawnych i podatkowych (KP7_KO2) (dzięki m. in. przedmiotom: Ekonomia menadżerska, Prawo gospodarcze, Innowacje finansowe (przedmiot specjalizacyjny)).

Treści programowe na kierunku Ekonomia są dostosowywane do zachodzących zmian rynkowych oraz prawnych, a także do potrzeb potencjalnych pracodawców, zapewniając studentom konkurencyjną pozycję na rynku pracy.

(2) Wykorzystywane przez pracowników metody dydaktyczne służą w głównej mierze przekazywaniu i poszerzaniu wiedzy studentów, ale również nabywaniu oraz rozwijaniu umiejętności o charakterze uniwersalnym, np. analitycznego myślenia, diagnozy sytuacji, syntezy informacji, itd., jak również o charakterze praktycznym, związanym z umiejętnościami zawodowymi niezbędnymi w pracy zawodowej, np. znajomości języków obcych, posługiwania się regulacjami prawnymi, sporządzania analiz sytuacji ekonomicznej, prognozowania i modelowania procesów gospodarczych, doradztwa gospodarczego itd. Ważnym elementem procesu dydaktycznego jest rozwijanie wśród studentów kompetencji społecznych w zakresie samokształcenia, pracy w zespole, kierowania zespołem, itp.

Na kierunku Ekonomia stosowane są metody kształcenia odpowiednie do zakładanych efektów uczenia się. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są głównie na wykładach za pomocą metod podających i problemowych takich jak: wykład informacyjny, wykład informacyjny z praktycznymi przykładami, wykład informacyjno-konwersatoryjny aktywizujący słuchaczy, dyskusja. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych realizowane są głównie na ćwiczeniach za pomocą metod aktywizujących i praktycznych takich, jak: dyskusja nad określonymi problemami, praca indywidualna i grupowa, praca indywidualna przy tablicy, studia przypadków, ćwiczenia na komputerze z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, zadania grupowe i indywidualne, filmy edukacyjne, rozwiązywanie problemów sytuacyjnych oraz ich prezentacja, rozwiązywanie zadań i przykładów praktycznych (case study księgowo).

Do prowadzenia zajęć na Wydziale Ekonomii i Finansów wykorzystywane są narzędzia technologii informatycznych, takie jak: komputery oraz urządzenia multimedialne, stosowane zarówno na wykładach, jak również na ćwiczeniach. Ponadto niektóre przedmioty realizowane są przy wykorzystaniu komputerów, przy których studenci pracują samodzielnie wykorzystując dostępne oprogramowanie (Gretl, PS Imago 5.1, ACL, pakiet MS Office, Płatnik, Symfonia Finanse i Księgowość, Symfonia Kadry i Płace). Na zajęciach realizowanych na kierunku Ekonomia szczególne znaczenie odgrywają programy Gretl, PS Imago 5.1, a także pakiet MS Office, które są wykorzystywane między innymi na takich przedmiotach, jak: Narzędzia informatyczne w ekonomii, Badania operacyjne, a także Prognozowanie procesów gospodarczych. Pozwala to na osiągnięcie efektów takich jak np.: w ramach studiów I stopnia: zdobywanie zaawansowanej wiedzy o metodach matematycznych, statystycznych i prognostycznych oraz o narzędziach informatycznych gromadzenia, analizy i prezentacji danych wyjaśniających złożone zależności ekonomiczne i społeczne; umiejętności właściwego dobierania danych do analizowania i prognozowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych (w tym: ekonomicznych, prawnych, kulturowych, politycznych) z zastosowaniem właściwych metod i narzędzi statystycznych oraz zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, rozwiązywania konkretnych problemów poznawczych i praktycznych w oparciu o krytyczną ocenę posiadanej wiedzy, zgromadzonych informacji, a także dobierania oraz stosowania odpowiednich metod i narzędzi do prognozowania konkretnych procesów i zjawisk ekonomicznych.

W ramach studiów II stopnia dzięki tym zajęciom student zna w pogłębionym stopniu metody i narzędzia oraz techniki pozyskiwania, analizy i prezentacji danych właściwych dyscyplinie naukowej ekonomia i finanse, a także modelowania struktur gospodarczych (w szczególności statystyczne, ekonometryczne, prognostyczne), potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do analizy przyczyn i przebiegu procesów, zjawisk gospodarczych oraz formułowania i rozwiązywania złożonych problemów w oparciu o właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących w ujęciu makroekonomicznym i sektorowym, a także prognozować i modelować złożone procesy i zjawiska ekonomiczne z wykorzystaniem istniejących metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych do prowadzenia działalności naukowej realizowane są głównie na seminariach dyplomowych i magisterskich poprzez zajęcia w formie konwersatorium, prezentacje multimedialne, dyskusję nad

określonymi problemami. Szczególne znaczenie ma przewidziany programem studiów I stopnia przedmiot Warsztat badań naukowych, obejmujący takie zagadnienia jak: metody badań naukowych - obserwacja, eksperyment, sondaż diagnostyczny, wywiad, studium przypadku, metoda monograficzna, analiza literatury, krytyka materiałów źródłowych, metody statystyczne, wnioskowanie (analiza, synteza, indukcja, dedukcja); postępowanie badawcze - określenie tematu pracy, problemu naukowego i badawczego, celów pracy, zasady doboru literatury i pracy z tekstem naukowym, dobór metod badań i procedury badawczej; zasady etyki badań naukowych - plagiat, autoplagiat, nierzetelność badań. Dzięki realizacji przedmiotu „Warsztat badań naukowych” (w ramach modułu 1: Przedmioty kształcenia ogólnego) studenci I stopnia kierunku Ekonomia znają w zaawansowanym stopniu metody matematyczne, statystyczne i prognostyczne oraz narzędzia informatyczne gromadzenia, analizy i prezentacji danych wyjaśniające złożone zależności ekonomiczne i społeczne oraz pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego. Kształcą umiejętności właściwego dobierania danych do analizowania i prognozowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych. Ważna jest też umiejętność planowania i organizowania pracy indywidualnej oraz zespołowej oraz przygotowania prac pisemnych i prezentacji multimedialnych poświęconych konkretnemu zagadnieniu z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse. Student jest też gotów do uznawania znaczenia wiedzy w prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięciu dylematów związanych z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym związanych z wykonywaniem zawodu.

Efekty uczenia się (kierunkowe), przydatne do prowadzenia działalności naukowej, realizowane na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia, to przykładowo student:

- zna i rozumie w zaawansowanym stopniu metody matematyczne, statystyczne i prognostyczne oraz narzędzia informatyczne gromadzenia, analizy i prezentacji danych wyjaśniające złożone zależności ekonomiczne i społeczne (KP6_WG5),
- zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego (KP6_WK2),
- potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse, analizować i interpretować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk ekonomicznych w tym w ujęciu historycznym, demograficznym i geograficznym (KP6_UW1),
- potrafi właściwie dobierać dane do analizowania i prognozowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych (w tym: ekonomicznych, prawnych, kulturowych, politycznych) z zastosowaniem właściwych metod i narzędzi statystycznych oraz zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (KP6_UW2),
- potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do formułowania i rozwiązywania złożonych problemów, krytycznej analizy przyczyn i przebiegu konkretnych procesów oraz zjawisk społeczno-gospodarczych w ujęciu makro i mikroekonomicznym z uwzględnieniem aspektów organizacyjnych, środowiskowych, demograficznych (KP6_UW3),
- potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz zespołową w tym przygotować prace pisemne i prezentacje multimedialne poświęcone konkretnemu zagadnieniu z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse (KP6_UO1),
- jest gotów krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie w tym z zakresu polityki społecznej i gospodarczej, finansów i prawa (KP6_KK1),
- jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse w rozwiązywaniu konkretnych problemów poznawczych, w tym zasięgania opinii ekspertów poprzez korzystanie ze specjalistycznych ekspertyz i raportów o zasięgu krajowym i międzynarodowym (KP6_KK2),
- jest gotów do rozwiązywania konkretnych problemów poznawczych i praktycznych w oparciu o krytyczną ocenę posiadanej wiedzy, zgromadzonych informacji (KP6_KK3).

Efekty uczenia się (kierunkowe), przydatne do prowadzenia działalności naukowej, realizowane na studiach II stopnia na kierunku Ekonomia, to przykładowo student:

- zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody i narzędzia oraz techniki pozyskiwania, analizy i prezentacji danych właściwych dyscyplinie naukowej ekonomia i finanse, a także modelowania struktur gospodarczych (w szczególności statystyczne, ekonometryczne, prognostyczne) (KP7_WG5),
- zna i rozumie pojęcia z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej (KP7_WK3),
- potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse oraz metodykę pracy naukowej do interpretacji i wyjaśniania zjawisk oraz procesów ekonomicznych na poziomie mikro- i makroekonomicznym (KP7_UW1),
- potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do analizy przyczyn i przebiegu procesów, zjawisk gospodarczych oraz formułowania i rozwiązywania złożonych problemów w oparciu o właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących w ujęciu makroekonomicznym i sektorowym (KP7_UW2),
- potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów, zjawisk gospodarczych i społecznych, formułować opinie na ten temat oraz stawiać i weryfikować hipotezy badawcze związane z problemami badawczymi w zakresie dyscypliny naukowej ekonomia i finanse w tym w ujęciu systemowym i z wykorzystaniem narzędzi ekonometrycznych (KP7_UW3),
- potrafi interpretować zjawiska gospodarcze przy wykorzystaniu właściwych metod badawczych w szczególności z zakresu metodyki pracy naukowej (KP7_UW6),
- potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie identyfikując stan swojej wiedzy podczas samodzielnego rozstrzygania konkretnych problemów, w tym menedżerskich, zarządczych (KP7_UU1),
- jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy przez pryzmat dynamiki procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie (KP7_KK1),
- jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych pojawiających się ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w gospodarce, wykorzystując w tym celu metody statystyczne, ekonometryczne i prognostyczne, a w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu korzystania z opinii ekspertów, w tym ekspertyz i raportów (KP7_KK3),
- jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, umiejętności i odbieranych treści w celu samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności (KP7_KK5).

W procesie kształcenia istotne znaczenie mają efekty w zakresie języka obcego. W trakcie lektoratów z języka obcego studenci realizują założone efekty kształcenia poprzez praktyczne ćwiczenia wszystkich sprawności językowych z wykorzystaniem podręczników, materiałów dodatkowych, nagrań audio i wideo, Internetu, a także konwersacje, dyskusje, prezentacje, pracę z całą grupą, pracę w parach i w małych grupach, indywidualną pracę studenta.

Efekty realizowane na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia w zakresie uczenia się języków obcych, to student potrafi: (1) przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska, brać udział w debacie na tematy z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse z użyciem specjalistycznej terminologii, właściwie dobierając i weryfikując materiały źródłowe do przygotowanych wystąpień (KP6_UK1); (2) posługiwać się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, używając specjalistycznej terminologii w zakresie ekonomii (KP6_UK2); (3) współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych, w tym posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (m.in. prawnymi, moralnymi) w celu rozwiązywania konkretnych problemów (KP6_UO2).

Poza lektoratami w programie kształcenia znajduje się obowiązkowy jeden przedmiot specjalistyczny prowadzony w języku obcym (na ostatnim roku kształcenia). W ramach tego przedmiotu studenci poza efektami „językowymi” kształcą umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy do analizy i rozstrzygania konkretnych problemów, proponując odpowiednie ich rozwiązania w tym w zakresie zarządzania i ekonomiki przedsiębiorstwa, finansów. Studenci mogą również realizować wybrane przedmioty z programu kształcenia w języku angielskim.

Efekty realizowane na studiach II stopnia na kierunku Ekonomia w zakresie uczenia się języków obcych, to student: (1) potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne z różnymi kręgami odbiorców, prowadzić debatę na określony temat posługując się językiem obcym na poziomie B2+, w tym specjalistyczną terminologią z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse (KP7_UK1); (2) potrafi kierować pracą zespołową, w tym podejmować wiodącą rolę w podejmowanej współpracy z innymi osobami w ramach przygotowywania prac pisemnych i/lub wystąpień ustnych na określony temat z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse (KP7_UK2); (3) jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, umiejętności i odbieranych treści w celu samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności (KP7_KK5).

Poza lektoratami w programie kształcenia na stopniu II znajduje się obowiązkowy przedmiot specjalistyczny prowadzony w języku obcym (na ostatnim roku kształcenia). Studenci mogą również realizować wybrane przedmioty z programu kształcenia w języku angielskim.

Szczegółowy opis metod uczenia się stosowanych do realizacji każdego efektu uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zawierają sylabusy przedmiotów.

(3) Zasady korzystania z metod i technik kształcenia na odległość określone zostały następującymi aktami: Decyzja nr 13/2019 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów z dnia 15 października 2019 r. w sprawie zasad prowadzenia na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem e-learningu; Zarządzenie nr 52 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 29 września 2022 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się poza siedzibą uczelni w Uniwersytecie w Białymstoku. Zarządzenie nr 57 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 12 września 2023 r. zmieniające Zarządzenie nr 52 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 29 września 2022 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się poza siedzibą uczelni w Uniwersytecie w Białymstoku. Od roku akademickiego 2023/2024 zasady korzystania z metod i technik kształcenia na odległość na WEiF reguluje Decyzja nr 4/2023 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 5 września 2023 r. w sprawie zasad prowadzenia zajęć dydaktycznych w formie asynchronicznej na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia są przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczestniczyli w szkoleniach rozwijających kompetencje dydaktyczne do prowadzenia zajęć w formie zdalnej, np. szkolenia przeprowadzane przez Dział Aplikacji Komputerowych UwB (w tym min. Szkolenie w wymiarze 20 godzin); szkolenie z zakresu obsługi aplikacji MSTeams. Od roku akademickiego 2021/2022 podstawową platformą edukacyjną w kształceniu zdalnym jest EduPortal². Szkolenia z obsługi narzędzi dostępnych na platformie EduPortal przeprowadzono w dniach 26.07-20.08.2021 r. Pracownicy i Studenci po zalogowaniu się na platformę mają dostęp do dokumentacji użytkownika platformy EduPortal „Instrukcja korzystania z platformy EduPortal”. Obecnie regulacje dotyczące platformy edukacyjnej do prowadzenia zajęć zawiera Komunikatu nr 17 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 29 września 2022 r. w sprawie wskazania platformy edukacyjnej do prowadzenia zajęć dydaktycznych, komunikacji z uczestnikami zajęć oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się w Uniwersytecie w Białymstoku.

Aktualnie kształcenie asynchroniczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość odbywa się na kierunku Ekonomia z wykorzystaniem platformy EduPortal. Potwierdzeniem kompetencji nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość było sprawne przejście z trybu stacjonarnego do trybu zdalnego, w związku z wprowadzonymi obostrzeniami związanymi z pandemią wirusa SARS-CoV-2. W pierwszej fazie ograniczeń zajęcia prowadzone były z wykorzystaniem platformy e-learningowej Blackboard i aplikacji MSTeams, a od roku akademickiego 2021/2022 z wykorzystaniem platformy EduPortal. Poszerzenie

² (<https://eduportal.uwb.edu.pl/Zaloguj>)

tradycyjnej formy nauczania o nowe technologie sprzyja indywidualizacji procesu nauczania, stwarza studentom możliwości dostosowania szybkości uczenia się do ich możliwości oraz skłania ich do samodyscypliny i samodzielności. Zajęcia realizowane w tej formie są poddawane kontroli, której celem jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia.

Od roku akademickiego 2019/2020 do roku akademickiego 2022/2023 warunkiem realizacji zajęć w formie asynchronicznej (e-learningu) było przedstawienie scenariusza zajęć do akceptacji Prodziekaniowi ds. Studenckich, nie później niż na 2 tygodnie przed rozpoczęciem semestru, w którym były realizowane zajęcia. Od roku akademickiego 2023/2024 wniosek o realizację zajęć w formie asynchronicznej na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku należy złożyć nie później niż 1 tydzień przed rozpoczęciem semestru w którym będą realizowane zajęcia. Akceptacja wniosku zajęć realizowanych z wykorzystaniem e-learningu następuje przy uwzględnieniu formy zajęć, omawianych treści, przypisanych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji. Pracownik/koordynator przedmiotu oznacza w sylabusie liczbę godzin zajęć prowadzonych w formie e-learningu.

Na Wydziale Ekonomii i Finansów w latach 2020-2022 kształcenie odbywało się w formie asynchronicznej i synchronicznej adekwatnie do obowiązujących zasad reżimu sanitarnego związanego z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem SARS-CoV-2 (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 Dz. U. z 2020 r., poz. 511 z późn. zm.). W okresie od 1.10.2020 do 30.09.2021 działał Zespół ds. kształcenia zdalnego powołany Decyzją nr 23/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 1 października 2020 r. w sprawie powołania Zespołu ds. kształcenia zdalnego na okres od 1 października 2020 r. do 30 września 2020 r. Akty prawne regulujące kształcenie w okresie 2020-2023 to:

1. Decyzja nr 6/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie czasowego wprowadzenia kształcenia zdalnego jako formy prowadzenia zajęć dydaktycznych na Wydziale Ekonomii i Finansów (z późn. zm).
2. Decyzja nr 9 z dnia 30.03.2020 r. w sprawie uszczegółowienia zasad kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na Wydziale Ekonomii i Finansów.
3. Zarządzenie nr 29 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zajęć dydaktycznych, formy weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 w Uniwersytecie w Białymstoku.
4. Komunikat nr 3/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz form weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się do 30 września 2020 r. na Wydziale Ekonomii i Finansów.
5. Komunikat nr 5/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie przeprowadzania egzaminów dyplomowych na Wydziale Ekonomii i Finansów w okresie do 30 września 2020 r.
6. Zarządzeniem nr 75 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 8 września 2020 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w roku akademickim 2020/2021 w Uniwersytecie w Białymstoku.
7. Komunikat nr 6/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2020 r. w sprawie zaleceń dotyczących przestrzegania zasad bezpieczeństwa sanitarnego oraz sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia zakażenia wirusem SARS-CoV-2 na Wydziale Ekonomii i Finansów w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021.
8. Komunikat nr 7/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 14 października 2020 r. w sprawie sprawozdawczości z zajęć w formie zdalnej realizowanych poza siedzibą Wydziału/Uczelni w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021.

9. Zarządzenie nr 91 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 16 października 2020 r. *w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w roku akademickim 2020/2021 w Uniwersytecie w Białymstoku* (z późn. zm. Zarządzenie nr 92 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 20 października 2020 r. zmieniające Zarządzenie nr 91 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 16 października 2020 r. *w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w roku akademickim 2020/2021 w Uniwersytecie w Białymstoku*). Tekst jednolity: Obwieszczenie nr 3/2021 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Zarządzenia nr 91 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 16 października 2020 r. *w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w roku akademickim 2020/2021 w Uniwersytecie w Białymstoku*.
10. Decyzja nr 27/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 16 października 2020 r. *w sprawie organizacji i form kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów w roku akademickim 2020/2021*.
11. Komunikat nr 35 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 20 października 2020 r. *w sprawie wskazania platformy do prowadzenia zajęć dydaktycznych, konsultacji, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w formie zdalnej w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021*.
12. Decyzja nr 29/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 22 grudnia 2020 r. *w sprawie weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się na Wydziale Ekonomii i Finansów w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021*.
13. Komunikat nr 2 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 5 lutego 2021 r. *w sprawie wskazania platformy do prowadzenia zajęć dydaktycznych, konsultacji, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w formie zdalnej w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021*.
14. Komunikat nr 1/2021 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 17 lutego 2021 r. *w sprawie sprawozdawczości z zajęć w formie zdalnej realizowanych poza siedzibą Wydziału/Uczelni w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021*.
15. Decyzja nr 4/2021 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 19 maja 2021 r. *w sprawie weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się w formie zaliczeń i egzaminów końcowych w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 na Wydziale Ekonomii i Finansów*.
16. Decyzja nr 5/2021 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 26 maja 2021 r. *w sprawie przeprowadzania egzaminów dyplomowych w okresie do 30 września 2021 r. na Wydziale Ekonomii i Finansów*.
17. Zarządzenia nr 70 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 14 września 2021 r. *w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych i konsultacji, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w roku akademickim 2021/2022 w Uniwersytecie w Białymstoku* (z późn. zm. Zarządzenia nr 5 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 stycznia 2022 r. zmieniającego Zarządzenie nr 70 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 14 września 2021 r. *w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych i konsultacji, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w roku akademickim 2021/2022 w Uniwersytecie w Białymstoku*).
18. Decyzja nr 14/2021 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 16 listopada 2021 r. *w sprawie zajęć dydaktycznych, które nie mogą być prowadzone w siedzibie uczelni z zachowaniem obowiązujących wymogów bezpieczeństwa sanitarnego*.
19. Decyzja nr 15/2021 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 24 listopada 2021 r. *w sprawie czasowej zmiany formy prowadzenia wykładów na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB z formy kontaktu bezpośredniego na formę synchroniczną*.

20. Decyzja nr 1/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UWB z dnia 3 stycznia 2022 r. *w sprawie czasowej zmiany formy prowadzenia wykładów na Wydziale Ekonomii i Finansów UWB z formy kontaktu bezpośredniego na formę synchroniczną*, z późn. zm. (Decyzja nr 3/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UWB z dnia 27 stycznia 2022 r. zmieniająca Decyzję nr 1/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UWB z dnia 3 stycznia 2022 r. *w sprawie czasowej zmiany formy prowadzenia wykładów na Wydziale Ekonomii i Finansów UWB z formy kontaktu bezpośredniego na formę synchroniczną*).
21. Decyzja nr 4/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UWB z dnia 28 stycznia 2022 r. *w sprawie weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022 na Wydziale Ekonomii i Finansów UWB*.
22. Decyzja nr 6/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UWB z dnia 14 lutego 2022 r. *w sprawie czasowej zmiany formy prowadzenia wykładów na Wydziale Ekonomii i Finansów UWB z formy kontaktu bezpośredniego na formę synchroniczną*.
23. Decyzja nr 14/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów z dnia 30 września 2022 r. *w sprawie formy prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz weryfikacji efektów uczenia się na Wydziale Ekonomii i Finansów UWB w semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023*
24. Decyzja nr 18/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów z dnia 17 listopada 2022 r. uchylająca Decyzję nr 14/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów z dnia 30 września 2022 r. *w sprawie formy prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz weryfikacji efektów uczenia się na Wydziale Ekonomii i Finansów UWB w semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023*.

W okresie od 13.03 do 25.03.2020 r. kształcenie odbywało się w formie zdalnej przy wykorzystaniu platformy e-learningowej Blackboard i za pośrednictwem systemu USOS (§2, Decyzja nr 6/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UWB z dnia 13 marca 2020 r.) oraz komunikatorów internetowych (Skype, Google Hangouts, YouTube, Discort, Zoom) i innych narzędzi on-line tj. Microsoft Teams (zgodnie z §1 Decyzji nr 9 z dnia 30.03.2020 r.).

W roku akademickim 2020/2021 zajęcia dydaktyczne na Wydziale Ekonomii i Finansów na kierunku Ekonomia (studia I i II stopnia, studia stacjonarne i niestacjonarne) były realizowane w formie zdalnej w czasie rzeczywistym zgodnie ze szczegółowym rozkładem zajęć. Zajęcia były prowadzone przy wykorzystaniu narzędzi i oprogramowania zapewniających wielostronną komunikację, w ramach której uczestnicy zajęć mogli wypowiadać się w ich toku, tj. narzędzi informatycznych rekomendowanych przez Rektora UWB (platforma Blackboard – zgodnie z zapisami Zarządzenia nr 91 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 16 października 2020 r.). Nauczyciel akademicki prowadził zajęcia i konsultacje w formie zdalnej w siedzibie Wydziału Ekonomii i Finansów/Uczelni, z wykorzystaniem sprzętu elektronicznego będącego własnością Uczelni. Dziekan Wydziału w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach mogła wyrazić zgodę - na pisemny wniosek prowadzącego zajęcia dydaktyczne - na realizację zajęć dydaktycznych i konsultacji poza siedzibą Wydziału/Uczelni, z wykorzystaniem sprzętu elektronicznego będącego własnością prowadzącego zajęcia (Decyzja nr 27/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UWB z dnia 16 października 2020 r.). Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się (zaliczenia i egzaminy końcowe) odbywała się w formie pisemnej, przy wykorzystaniu narzędzi dostępnych na platformie Blackboard lub za pośrednictwem systemu USOS-mail. Dziekan Wydziału, na uzasadniony wniosek przeprowadzającego weryfikację osiągniętych efektów uczenia się, mogła wyrazić zgodę na wykorzystanie platformy MS Teams. Egzaminy dyplomowe (licencjackie i magisterskie) odbywały się co do zasady w formie zdalnej przy wykorzystaniu narzędzi dostępnych na platformie Blackboard. Dziekan Wydziału, na uzasadniony wniosek przewodniczącego komisji, mogła wyrazić zgodę na wykorzystanie platformy MS Teams. Egzamin dyplomowy (licencjacki i magisterski) mógł być przeprowadzony w formie kontaktu bezpośredniego tylko i wyłącznie na wniosek promotora lub studenta, za zgodą Dziekana Wydziału (Decyzja nr 5/2021 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UWB z dnia 26 maja 2021 r.).

W roku akademickim 2021/2022 w okresach: 29.11 – 22.12. 2021 r., 8.01-6.02.2022 r., 26.02-3.04.2022 r. wykłady na Wydziale Ekonomii i Finansów UWB były prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, przy użyciu platformy EduPortal, zgodnie ze szczegółowym

rozkładem zajęć, w formie synchronicznej, tj. z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, w sposób zapewniający uczestnikom zajęć dydaktycznych możliwość wypowiedzania się w ich toku. W celu optymalizacji procesu kształcenia wprowadzono dni wykładowe, tj. wykłady odbywały się w określonych dniach tygodnia. Nauczyciel akademicki prowadził zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w siedzibie uczelni, z wykorzystaniem sprzętu komputerowego będącego własnością uczelni. Dziekan Wydziału mogła wyrazić zgodę, w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach, na realizację zajęć dydaktycznych poza siedzibą uczelni z wykorzystaniem sprzętu komputerowego będącego własnością prowadzącego zajęcia (Decyzja nr 15/2021 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 24 listopada 2021 r.; Decyzja nr 1/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 3 stycznia 2022 r.; Decyzja nr 6/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 14 lutego 2022 r.). Weryfikacja efektów uczenia się dotycząca przedmiotów realizowanych w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022 odbywała się od 29 stycznia 2022 r. w formie pisemnej, z wykorzystaniem narzędzi dostępnych na platformie edukacyjnej eduPortal. W przypadku przedmiotów, których zaliczanie rozpoczęto przed 29 stycznia 2022 r. w formie stacjonarnej – w siedzibie uczelni, obowiązywała zasada kontynuacji tej samej formy zaliczenia dla wszystkich studentów z danej grupy ćwiczeniowej i lektoratów (Decyzja nr 4/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 28 stycznia 2022 r.).

W roku akademickim 2022/2023 kształcenie odbywało się w siedzibie Wydziału/Uczelni (Decyzja nr 18/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów z dnia 17 listopada 2022 r.). Z wykorzystaniem e-learningu zrealizowano część godzin między innymi z takich przedmiotów, jak:

- (1) semestr zimowy: Rejestracja i formy opodatkowania małych przedsiębiorstw (330-ES2-2VRFO), Makroekonomia (330-ES1-2MKR1);
- (2) semestr letni: Kontrola podatkowa i celno-skarbowa (330-ES2-2VKPC), Makroekonomia II (330-EN2-1ME2), Metody oceny projektów inwestycyjnych (330-ES1-2MOP), Mikroekonomia cz. 2 (330-EN1-1MIK3).

Zajęcia w formie e-learningu prowadzono poprzez platformę EduPortal, która służy nie tylko prowadzeniu zajęć dydaktycznych, ale również wspomaganie zajęć np. poprzez zamieszczanie materiałów dla studentów, zadawanie prac domowych, przeprowadzanie testów sprawdzających, których wyniki znane są studentom od razu, co pomaga w bieżącej identyfikacji problemów w procesie uczenia się.

(4) Elementem dostosowującym proces uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów są konsultacje kadry badawczo-dydaktycznej, dydaktycznej i innych osób prowadzących zajęcia. W ich trakcie studenci mają możliwość zadawania pytań zarówno z zakresu tematyki zajęć, jak też wykraczających poza ich zakres. Konsultacje są także doskonałym elementem wyrównywania wiedzy i umiejętności studentów, którzy z różnych przyczyn nie mogli uczestniczyć w zajęciach. Rozpoznawanie i zaspokajanie zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów odbywa się także w ramach funkcjonujących na Wydziale Studenckich Kół Naukowych. Swoją rolę w tym zakresie pełnią również opiekunowie roczników, do których studenci danego roku na danym kierunku i stopniu studiów mogą zgłaszać wszelkie wątpliwości, sugestie i potrzeby w zakresie realizowanego procesu kształcenia.

Istotne znaczenie w dostosowaniu procesu uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów ma umożliwienie kontynuowania nauki w specjalnych trybach, takich jak: Indywidualna Organizacja Studiów (IOS) oraz Indywidualny Program Studiów (IPS). Zgodnie z Regulaminem Studiów Uniwersytetu w Białymstoku (§17) Dziekan może wyrazić zgodę na Indywidualną Organizację Studiów w odniesieniu do studenta znajdującego się w sytuacji utrudniającej uczestniczenie w zajęciach, studiującego na dwóch lub więcej kierunkach, odbywającego część studiów na uczelni zagranicznej (Erasmus+), realizującego studia poza macierzystą uczelnią w ramach Programu Mobilności Studentów (MOST), uczestniczącego w pracach badawczych lub będącego członkiem właściwego samorządu studenckiego. Przyznanie IOS nie oznacza zmniejszenia wymagań wobec studenta odnoszących się do efektów uczenia się przewidzianych programem studiów. Dopuszcza natomiast możliwość

częściowego zwolnienia z obowiązku uczęszczania na zajęcia dydaktyczne w uzgodnieniu z prowadzącym oraz dopuszcza możliwość zaliczenia tych zajęć za zgodą prowadzącego, w innym terminie niż przewiduje organizacja roku akademickiego (§ 17 Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku).

Indywidualny Program Studiów polega natomiast na modyfikacji programu studiów w celu dostosowania go do zainteresowań naukowych studenta lub umożliwienia mu prowadzenia badań naukowych (§18 Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku). Może być on przyznany studentowi, który zaliczył ze szczególnymi wynikami rok studiów poprzedzający złożenie wniosku o IPS, został przyjęty na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się lub też realizuje część studiów za granicą w ramach międzynarodowych umów oraz programów edukacyjnych realizowanych przez uczelnię. Student realizuje IPS pod kierunkiem wybranego opiekuna naukowego, którym może być nauczyciel akademicki ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego, jeżeli posiada dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań oraz kompetencje dydaktyczne adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów uczenia się (§18 Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku).

Konieczność dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym studiujących osób ze szczególnymi potrzebami wynika z przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088, 1234, 1672), które obligują uczelnie do stworzenia osobom ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię, kształcenia i prowadzenia działalności naukowej (art. 11, ust. 1 pkt 6) oraz ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), która określa środki służące zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz obowiązki podmiotów publicznych w tym zakresie (art. 1, ust. 1).

Znajduje to odzwierciedlenie w Regulaminie Studiów Uniwersytetu w Białymstoku (§10), w którym zawarty jest zapis, że (załącznik do Obwieszczenia nr 6/2022 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 7 grudnia 2022 r.):

1. Uniwersytet w Białymstoku stwarza studentom ze szczególnymi potrzebami warunki do pełnego udziału w kształceniu, w tym zobowiązany jest podejmować działania zmierzające do dostosowania organizacji i właściwej realizacji procesu dydaktycznego, dostosowania warunków odbywania studiów przez studentów ze szczególnymi potrzebami.
2. Studentom ze szczególnymi potrzebami, którym niepełnosprawność ogranicza możliwość pełnego uczestnictwa w zajęciach i przystąpienia do zaliczeń oraz egzaminów w trybie ogólnie obowiązującym, przysługuje prawo do składania wniosków o zastosowanie alternatywnych rozwiązań umożliwiających studiowanie, w tym także składanie egzaminów i uzyskiwanie zaliczeń w formie dostosowanej do ich możliwości.
3. Dostosowanie formy uczestnictwa w zajęciach, uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów nie prowadzi do zmniejszania wymagań merytorycznych w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami.

Szczegółowe zasady indywidualizacji procesu kształcenia osób ze szczególnymi potrzebami studiujących na Uniwersytecie w Białymstoku określa Uchwała nr 3105 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami. Wśród innych aktów prawnych w tym zakresie wyróżnić można m.in. Uchwałę nr 848 Senatu UwB z dnia 23 września 2009 r. w sprawie Programu działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych studentów niepełnosprawnych „Uniwersytet Szansą dla Wszystkich” oraz Zarządzenie nr 24 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Użyczenia sprzętu specjalistycznego ułatwiającego dostęp do informacji i zajęć niepełnosprawnym studentom i doktorantom Uniwersytetu w Białymstoku.

Wszelkie działania podejmowane przez Uniwersytet w Białymstoku na rzecz studentów ze szczególnymi potrzebami koordynuje Pełnomocnik rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi działający w ramach Sekcji ds. Wsparcia Osób ze Szczególnymi

Potrzebami. Na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku takie działania koordynowane są przez Pełnomocnika ds. osób ze szczególnymi potrzebami. Alternatywne możliwości kształcenia wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami na Wydziale Ekonomii i Finansów umożliwiają prowadzącym zajęcia dobór metod nauczania wykorzystywanych w ramach wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, seminariów i lektoratów uzależniony od stopnia szczególnych potrzeb wynikających ze stanu zdrowia studentów. Po konsultacjach z Pełnomocnikiem ds. osób ze szczególnymi potrzebami i Prodziekan ds. studenckich WEiF ustalane są formy zaliczania i egzaminowania dla osób ze szczególnymi potrzebami studiujących na Wydziale Ekonomii i Finansów zgodnie z ww. uchwałą Senatu Uniwersytetu w Białymstoku w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami. Zmiana formy zaliczania, czy egzaminu ma na celu wyeliminowanie przeszkód, będących wynikiem stanu zdrowia takiej osoby, w weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na danym etapie studiów.

W ramach alternatywnych możliwości kształcenia osób ze szczególnymi potrzebami, istnieje możliwość wsparcia w formie dodatkowych, indywidualnych zajęć dydaktycznych i konsultacji. Ich celem jest pomoc studentom ze szczególnymi potrzebami w opanowaniu materiału dydaktycznego z danego przedmiotu, którego ze względu na stan zdrowia nie mogli opanować w ramach realizacji zajęć przewidzianych programem studiów. Ponadto, na wiosek studenta znajdującego się w sytuacji utrudniającej systematyczne uczestniczenie w zajęciach, w tym z powodu stanu zdrowia, Dziekan może wyrazić zgodę na odbywanie studiów według indywidualnej organizacji (IOS), zgodnie z §17 Regulaminem studiów Uniwersytetu w Białymstoku (załącznik do Obwieszczenia nr 6/2022 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 7 grudnia 2022 r.). Wniosek złożony przez studenta jest kierowany do Sekcji ds. Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami w celu zaopiniowania. W oparciu o opinię Prodziekan ds. Studenckich wydaje decyzję odnośnie do IOS oraz alternatywnych rozwiązań w toku kształcenia określonych w §6 Uchwały nr 3105 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2022 r.

Warto również dodać, że kandydat będący osobą ze szczególnymi potrzebami może ubiegać się o dostosowanie postępowania rekrutacyjnego do swoich potrzeb zdrowotnych w postaci przyznania mu alternatywnych form wsparcia. Natomiast studenci ze szczególnymi potrzebami mogą ubiegać się również o asystenta dydaktycznego, którego zadaniem jest pomoc takiej osobie m.in. w sporządzaniu notatek z przedmiotów, na które uczęszcza student, pomoc w kontakcie z nauczycielami akademickimi w celu uzyskania materiałów dydaktycznych niezbędnych do realizacji procesu kształcenia, czy też pomoc w pozyskiwaniu i korzystaniu z zasobów bibliotecznych.

(5) Studia I stopnia na kierunku Ekonomia są realizowane w trybie trzyletnim i trwają 6 semestrów, natomiast studia II stopnia są realizowane w trybie dwuletnim i trwają 4 semestry. Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry.

Program studiów realizowany jest w ramach 6 modułów:

- 1. MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego** (Grupa Zajęć_ 1.1 PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO: Język obcy cz. 1, Język obcy cz. 2, Język obcy cz. 3, Język obcy cz. 4, Etykieta uczelni, Podstawy prawa dla ekonomistów, Warsztat badań naukowych, Ochrona własności intelektualnej, Wychowanie fizyczne oraz Grupa Zajęć_ 1.2 PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO (do wyboru): Filozofia ekonomii lub Socjoekonomia).
- 2. MK_2 Przedmioty podstawowe** (Mikroekonomia cz.1, Mikroekonomia cz. 2, Makroekonomia cz. 1, Makroekonomia cz. 2, Międzynarodowe stosunki gospodarcze, Zarządzanie, Podstawy finansów, Podstawy rachunkowości, Matematyka w ekonomii, Narzędzia informatyczne w ekonomii, Statystyka opisowa, Badania operacyjne).
- 3. MK_3 Przedmioty kierunkowe** (Grupa Zajęć_ 3.1 PRZEDMIOTY KIERUNKOWE: Historia gospodarcza, Geografia ekonomiczna, Gospodarka przestrzenna, Demografia, Ekonomika przedsiębiorstwa, Ekonomia środowiska, Ocena projektów inwestycyjnych, Analiza finansowa, Ekonomika innowacji, Polityka społeczna i gospodarcza, Ekonomika integracji, Zakładanie działalności gospodarczej oraz Grupa Zajęć_ 3.2 PRZEDMIOTY KIERUNKOWE (do wyboru):

Ekonomika samorządu terytorialnego lub Finanse lokalne, Eko-biznes lub Ekonomia zrównoważonego rozwoju, Agrobiznes lub Biznes plan, Przedmiot w języku obcym (z oferty)).

4. MK_4 Seminaaria (Proseminarium, Seminarium dyplomowe cz. 1, Seminarium dyplomowe cz. 2)

5. MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru:

(5.1)Specjalizacja: Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 1 (Metody badania rynku, Strategie ekspansji przedsiębiorstwa, Analiza rynków finansowych, Analiza rynków nieruchomości, Analiza rynków surowcowych i środowiskowych, Strategie inwestowania na rynkach finansowych, Atrakcyjność inwestycyjna regionów, Analiza ryzyka inwestycyjnego, Podstawy doradztwa gospodarczego),

(5.2)Specjalizacja: Finanse i rachunkowość (Finanse przedsiębiorstwa, Finanse publiczne, Rachunkowość zarządcza, Zielone finanse i rachunkowość społeczna, Rachunkowość finansowa, Opodatkowanie podmiotów gospodarczych, Bankowość, Analiza podatkowa, Informatyka w rachunkowości, Rachunkowość jednostek sektora finansów publicznych),

(5.3)Specjalizacja: Ekonomia e-przedsiębiorstwa (Cyfryzacja gospodarki, E-gospodarka oparta na wiedzy, Otoczenie prawne e-biznesu, Rozwój startupów, Strategie e-biznesu, Umiejdzynarodowienie przedsiębiorstwa, Konkurencyjność w sieci, E-konsument, E-logistyka, E-samorząd a przedsiębiorstwo),

(5.4)Specjalizacja: Przedsiębiorstwo w gospodarce regionu (Polityka regionalna, Sektor MŚP, Innowacyjność i internacjonalizacja przedsiębiorstw, Przedsiębiorstwa społeczne i ekonomia współdzielenia, Rozwój startupów, Projekty UE w rozwoju przedsiębiorstwa, Finansowanie rozwoju regionalnego, Regionalne i lokalne rynki pracy, Zrównoważony rozwój regionu, miasta i przedsiębiorstwa)

6. MK_6 Praktyka zawodowa (praktyka zawodowa w semestrze IV trwająca 4 tygodnie).

Liczba godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych I stopnia na kierunku Ekonomia zgodnie z programem studiów obowiązującym od roku akademickiego 2023/2024 wynosi łącznie 1879 godzin. Liczba punktów ECTS wynosi łącznie 180.

Zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia przypisano 90 pkt. ECTS, co stanowi 50% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych programem studiów.

Zajęciom, których wyboru dokonuje student w ramach wszystkich modułów zajęć przypisanych, jest łącznie 59 pkt. ECTS, co stanowi 32,78% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych programem studiów.

Procentowy udział punktów ECTS uzyskanych w ramach lektoratów z języka obcego wynosi 4,4% (8 pkt. ECTS), włączając w to przedmiot realizowany w języku obcym to odsetek obowiązkowych zajęć w języku obcym wynosi 5,6% (10pkt. ECTS).

Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi wynosi:

- 77,22% - Moduł specjalizacyjny 1. Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 1,
- 77,22% - Moduł specjalizacyjny 2. Finanse i rachunkowość,
- 75,56% - Moduł specjalizacyjny 3. Ekonomia e-przedsiębiorstwa,
- 77,22% - Moduł specjalizacyjny 4. Przedsiębiorstwo w gospodarce regionu.

Tabela 8. Program studiów na kierunku Ekonomia - studia I stopnia, stacjonarne

Moduły zajęć	Liczba godzin	Udział procentowy
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	274	14,6%
MK_2 Przedmioty podstawowe	570	30,3%
MK_3 Przedmioty kierunkowe	585	31,1%
MK_4 Seminaaria	90	4,8%
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne	360	19,2%
MK_6 Praktyki zawodowe	0	0,0%
Razem	1879	100,0%

Tabela 9. Wskaźniki ilościowe

Moduły zajęć	Liczba punktów ECTS za moduł	w tym: wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	w tym: z zajęć z języka obcego	w tym: z zajęć do wyboru	w tym: z zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi
Moduł specjalizacyjny 1. ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 1					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	16	10,4	8*	3	4
MK_2 Przedmioty podstawowe	58	28,16	0	0	47
MK_3 Przedmioty kierunkowe	61	28,64	0	11	56
MK_4 Seminaia	9	5,52	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	32	17,28	0	32	32
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	180	90	8	59	139
Moduł specjalizacyjny 2. FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	16	10,4	8*	3	4
MK_2 Przedmioty podstawowe	58	28,16	0	0	47
MK_3 Przedmioty kierunkowe	61	28,64	0	11	56
MK_4 Seminaia	9	5,52	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	32	17,28	0	32	32
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	180	90	8	59	139
Moduł specjalizacyjny 3. EKONOMIA E-PRZEDSIĘBIORSTWA					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	16	10,4	8*	3	4
MK_2 Przedmioty podstawowe	58	28,16	0	0	47
MK_3 Przedmioty kierunkowe	61	28,64	0	11	56
MK_4 Seminaia	9	5,52	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	32	17,28	0	32	29
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	180	90	8	59	136
Moduł specjalizacyjny 4. PRZEDSIĘBIORSTWO W GOSPODARCE REGIONU					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	16	10,4	8*	3	4
MK_2 Przedmioty podstawowe	58	28,16	0	0	47
MK_3 Przedmioty kierunkowe	61	28,64	0	11	56
MK_4 Seminaia	9	5,52	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	32	17,28	0	32	32
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	180	90	8	59	139

*10 pkt włączając obowiązkowy przedmiot realizowany w języku obcym

Liczba godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych I stopnia na kierunku Ekonomia zgodnie z programem studiów obowiązującym od roku akademickiego 2023/2024 wynosi łącznie 1110 godzin. Liczba punktów ECTS wynosi łącznie 180.

Zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia przypisano 62 pkt. ECTS, co stanowi 34,42% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych programem studiów. Zajęciom, których wyboru dokonuje student w ramach określonych modułów zajęć przypisanych jest łącznie 59 pkt. ECTS, co stanowi 32,78% ogólnej liczby

punktów ECTS przewidzianych programem studiów. Procentowy udział punktów ECTS uzyskanych w ramach zajęć z języka obcego wynosi 4,4% (8 pkt. ECTS), natomiast procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi wynosi:

- 77,22% - Moduł specjalizacyjny 1. Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 1,
- 77,22% - Moduł specjalizacyjny 2. Finanse i rachunkowość,
- 75,56% - Moduł specjalizacyjny 3. Ekonomia e-przedsiębiorstwa,
- 77,22% - Moduł specjalizacyjny 4. Przedsiębiorstwo w gospodarce regionu.

Tabela 10. Program studiów na kierunku Ekonomia - studia I stopnia, niestacjonarne

Moduły zajęć	Liczba godzin	Udział procentowy
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	147	13,2%
MK_2 Przedmioty podstawowe	342	30,8%
MK_3 Przedmioty kierunkowe	351	31,6%
MK_4 Seminarium	54	4,9%
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne	216	19,5%
MK_6 Praktyki zawodowe	0	0,0%
Razem	1110	100,0%

Tabela 11. Wskaźniki ilościowe

Moduły zajęć	Liczba punktów ECTS za moduł	w tym: wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	w tym: z zajęć z języka obcego	w tym: z zajęć do wyboru	w tym: z zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi
Moduł specjalizacyjny 1. ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 1					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	16	7,96	8*	3	4
MK_2 Przedmioty podstawowe	58	19,12	0	0	47
MK_3 Przedmioty kierunkowe	61	19,28	0	11	56
MK_4 Seminarium	9	4,08	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	32	11,52	0	32	32
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	180	62	8	59	139
Moduł specjalizacyjny 2. FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	16	7,96	8	3	4
MK_2 Przedmioty podstawowe	58	19,12	0	0	47
MK_3 Przedmioty kierunkowe	61	19,28	0	11	56
MK_4 Seminarium	9	4,08	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	32	11,52	0	32	32
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	180	62	8	59	139
Moduł specjalizacyjny 3. EKONOMIA E-PRZEDSIĘBIORSTWA					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	16	7,96	8	3	4
MK_2 Przedmioty podstawowe	58	19,12	0	0	47
MK_3 Przedmioty kierunkowe	61	19,28	0	11	56
MK_4 Seminarium	9	4,08	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	32	11,52	0	32	29

MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	180	62	8	59	136
Moduł specjalizacyjny 4. PRZEDSIĘBIORSTWO W GOSPODARCE REGIONU					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	16	7,96	8	3	4
MK_2 Przedmioty podstawowe	58	19,12	0	0	47
MK_3 Przedmioty kierunkowe	61	19,28	0	11	56
MK_4 Seminaia	9	4,08	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	32	11,52	0	32	32
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	180	62	8	59	139

*10 pkt włączając obowiązkowy przedmiot realizowany w języku obcym

Studia II stopnia na kierunku Ekonomia są realizowane w trybie dwuletnim i trwają 4 semestry. Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry. Program studiów realizowany jest w ramach 6 modułów:

1. **MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego** (Język obcy – lektorat, Język obcy - specjalistyczny warsztat językowy, Ochrona własności intelektualnej i komercjalizacja wiedzy, Etyka w biznesie, Etykieta uczelni, Prawo gospodarcze).
2. **MK_2 Przedmioty podstawowe** (Ekonomia menedżerska, Historia myśli ekonomicznej, Makroekonomia II, Statystyka matematyczna, Ekonometria, Ekonomia matematyczna, Prognozowanie procesów gospodarczych).
3. **MK_3 Przedmioty kierunkowe** (Grupa Zajęć_ 3.1 PRZEDMIOTY KIERUNKOWE: Psychologia ekonomiczna, Ekonomia międzynarodowa, Ekonomia sektora publicznego, Dynamika systemów ekonomicznych oraz Grupa Zajęć_ 3.2 PRZEDMIOTY KIERUNKOWE (do wyboru): Ekonomia heterodoksyjna lub Finanse behawioralne, Finanse zrównoważone lub Finanse niekonwencjonalne, Finanse międzynarodowe lub Polityka kursów walutowych, Przedmiot w języku obcym (z oferty)*).
4. **MK_4 Seminaia** (Seminarium magisterskie)
5. **MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru**, student może wybrać zajęcia/grupę zajęć spośród czterech specjalności:
 - (5.1)Specjalizacja: Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 2 (Analiza globalnych trendów, Zarządzanie instrumentami rynku kapitałowego, Wycena inwestycji i doradztwo inwestycyjne, Zarządzanie ryzykiem inwestycyjnym, Analiza fundamentalna i techniczna),
 - (5.2)Specjalizacja: Rachunkowość i podatki (Standardy rachunkowości, Kontrola podatkowa i celno-skarbowa, Budżetowanie i controlling, Uproszczone formy ewidencji podatkowej, Strategie podatkowe przedsiębiorstw),
 - (5.3)Specjalizacja: Gospodarka globalna (Procesy globalizacyjne we współczesnej gospodarce, Międzynarodowy transfer technologii, Ekonomia rozwoju krajów słabo rozwiniętych, Strategie przedsiębiorstw na rynkach globalnych, Innowacje finansowe),
 - (5.4)Specjalizacja: Gospodarka rozwoju zrównoważonego (Zielona gospodarka, Ekonomika regionalna, Ekonomika miast, Ekonomika turystyki i rekreacji, Gospodarka komunalna, Rozwój lokalny).
6. **MK_6 Praktyka zawodowa** (praktyka zawodowa w semestrze II trwająca 2 tygodnie).

Liczba godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych II stopnia: na kierunku Ekonomia zgodnie z programem studiów obowiązującym od roku akademickiego 2023/2024 wynosi łącznie 944 godziny. Liczba punktów ECTS wynosi łącznie 90.

Zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału prowadzących zajęcia przypisano 46,64 pkt. ECTS (wszystkie specjalizacje), co stanowi odpowiednio 51,82% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych programem kształcenia. Zajęciom, których wyboru dokonuje student w ramach określonych modułów zajęć, tj. Przedmioty kierunkowe (3.2), Seminaia (4), Specjalizacje (5.1, 5.2, 5.3, 5.4), Praktyka zawodowa(6) przypisanych jest łącznie 31 pkt. ECTS, co stanowi 34,44% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych programem kształcenia. Procentowy udział punktów ECTS uzyskanych w ramach zajęć

z języka obcego wynosi 4,4% (4 pkt. ECTS) dla wszystkich specjalności. Uwzględniając przedmiot w języku obcym odsetek ten wynosi 6,7% (6 pkt. ECTS) dla wszystkich specjalizacji.

Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi wynosi:

- 68,89% dla Modułu specjalizacyjnego 5.1. Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 2,
- 66,67% dla Modułu specjalizacyjnego 5.2. Rachunkowość i podatki,
- 68,89% dla Modułu specjalizacyjnego 5.3. Gospodarka globalna,
- 68,89% dla Modułu specjalizacyjnego 5.4. Gospodarka rozwoju zrównoważonego.

Tabela 12. Program studiów na kierunku Ekonomia - studia II stopnia, stacjonarne

Moduły zajęć	Liczba godzin	Udział procentowy
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	119	12,6
MK_2 Przedmioty podstawowe	345	36,5
MK_3 Przedmioty kierunkowe	240	25,4
MK_4 Seminarium	90	9,5
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	150	15,9
MK_6 Praktyka zawodowa	0	0
Razem	944	100

Tabela 13. Wskaźniki ilościowe

Moduły zajęć	Liczba punktów ECTS za moduł	w tym: wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	w tym: z zajęć z języka obcego	w tym: z zajęć do wyboru	w tym: z zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi
Moduł specjalizacyjny 1. ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 2					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	9	5,88	4*	0	1
MK_2 Przedmioty podstawowe	39	17,12	0	0	34
MK_3 Przedmioty kierunkowe	19	10,92	0	8	17
MK_4 Seminarium	9	5,52	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	10	7,2	0	10	10
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	90	46,64	4	31	62
Moduł specjalizacyjny 2. RACHUNKOWOŚĆ I PODATKI					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	9	5,88	4*	0	1
MK_2 Przedmioty podstawowe	39	17,12	0	0	34
MK_3 Przedmioty kierunkowe	19	10,92	0	8	17
MK_4 Seminarium	9	5,52	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	10	7,2	0	10	8
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	90	46,64	4	31	60
Moduł specjalizacyjny 3. GOSPODARKA GLOBALNA					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	9	5,88	4*	0	1
MK_2 Przedmioty podstawowe	39	17,12	0	0	34
MK_3 Przedmioty kierunkowe	19	10,92	0	8	17
MK_4 Seminarium	9	5,52	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	10	7,2	0	10	10

MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	90	46,64	4	31	62
Moduł specjalizacyjny 4. GOSPODARKA ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	9	5,88	4*	0	1
MK_2 Przedmioty podstawowe	39	17,12	0	0	34
MK_3 Przedmioty kierunkowe	19	10,92	0	8	17
MK_4 Seminaia	9	5,52	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	10	7,2	0	10	10
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	90	46,64	4	31	62

*6 pkt. włączając obowiązkowy przedmiot realizowany w języku obcym

Liczba godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych II stopnia: na kierunku Ekonomia zgodnie z programem studiów obowiązującym od roku akademickiego 2023/2024 wynosi łącznie 576 godzin. Liczba punktów ECTS wynosi łącznie 90.

Zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału prowadzących zajęcia przypisano 33 pkt. ECTS dla realizowanych specjalizacji, co stanowi 36,40% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych programem studiów. Zajęciom, których wyboru dokonuje student w ramach określonych modułów zajęć przypisanych jest łącznie 31 pkt. ECTS, co stanowi 34,44% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych programem studiów. Procentowy udział punktów ECTS uzyskanych w ramach zajęć z języka obcego wynosi 4,4% dla specjalności Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 2, Rachunkowość i podatki, Gospodarka globalna oraz Gospodarka rozwoju zrównoważonego (4 pkt. ECTS), natomiast procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi wynosi:

- 68,89% dla Modułu specjalizacyjnego 1. Analiza rynku i doradztwo inwestycyjne 2,
- 66,67% dla modułu specjalizacyjnego 2. Rachunkowość i podatki,
- 68,89% dla Modułu specjalizacyjnego 3. Gospodarka globalna,
- 68,89% dla Modułu specjalizacyjnego 4. Gospodarka rozwoju zrównoważonego.

Tabela 14. Program studiów na kierunku Ekonomia - studia II stopnia, niestacjonarne

Moduły zajęć	Liczba godzin	Udział procentowy
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	81	14,1%
MK_2 Przedmioty podstawowe	207	35,9%
MK_3 Przedmioty kierunkowe	144	25,0%
MK_4 Seminaia	54	9,4%
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	90	15,6%
MK_6 Praktyka zawodowa	0	0,0%
Razem	576	100,0%

Tabela 15. Wskaźniki ilościowe

Moduły zajęć	Liczba punktów ECTS za moduł	w tym: wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	w tym: z zajęć z języka obcego	w tym: z zajęć do wyboru	w tym: z zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi
Moduł specjalizacyjny 1. ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 2					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	9	4,44	4*	0	1
MK_2 Przedmioty podstawowe	39	11,6	0	0	34
MK_3 Przedmioty kierunkowe	19	7,84	0	8	17
MK_4 SeminaRIA	9	4,08	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	10	4,8	0	10	10
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	90	33	4	31	62
Moduł specjalizacyjny 2. RACHUNKOWOŚĆ I PODATKI					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	9	4,44	4	0	1
MK_2 Przedmioty podstawowe	39	11,6	0	0	34
MK_3 Przedmioty kierunkowe	19	7,84	0	8	17
MK_4 SeminaRIA	9	4,08	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	10	4,8	0	10	8
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	90	33	4	31	60
Moduł specjalizacyjny 3. GOSPODARKA GLOBALNA					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	9	4,44	4	0	1
MK_2 Przedmioty podstawowe	39	11,6	0	0	34
MK_3 Przedmioty kierunkowe	19	7,84	0	8	17
MK_4 SeminaRIA	9	4,08	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	10	4,8	0	10	10
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	90	33	4	31	62
Moduł specjalizacyjny 4. GOSPODARKA ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO					
MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego	9	4,44	4	0	1
MK_2 Przedmioty podstawowe	39	11,6	0	0	34
MK_3 Przedmioty kierunkowe	19	7,84	0	8	17
MK_4 SeminaRIA	9	4,08	0	9	0
MK_5 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru	10	4,8	0	10	10
MK_6 Praktyka zawodowa	4	0	0	4	0
Razem	90	33	4	31	62

Ważnym elementem procesu kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku jest proces umiędzynarodowienia. Jest to jeden z priorytetów Wydziału, rozumiany jako kluczowy aspekt dalszej poprawy jakości uczenia się. Umiędzynarodowienie odbywa się na różnych płaszczyznach i w ramach różnych programów, obejmując zarówno mobilność studentów wyjeżdżających, jak i przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+ czy Eu4EU. Wydział podejmuje ponadto szereg inicjatyw w ramach internationalization@home, organizując m.in. Międzynarodową

Szkołę Letnią „Finance for Five”. Internacjonalizacja odbywa się także w drodze realizacji zajęć przez pracowników z akademickich ośrodków zagranicznych oraz szerokiej oferty przedmiotów realizowanych w języku obcym ujętych w programie studiów.

(6) Formy zajęć oraz liczebność grup studenckich określone zostały w Zarządzeniu nr 24 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 9 kwietnia 2020 r. w sprawie liczebności grup studenckich. Zgodnie z §1 Zarządzenia, zajęcia dydaktyczne w Uniwersytecie w Białymstoku prowadzone mogą być w formie: wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, zajęć terenowych, zajęć laboratoryjnych, lektoratów języków obcych, proseminariów i seminariów, zajęć prowadzonych w formie zdalnego nauczania.

Zgodnie z §2 ust. 3 Zarządzenia, liczebność grup studenckich na zajęciach dydaktycznych wynosi w odniesieniu do: (1) ćwiczeń, konwersatoriów i lektoratów języków obcych co najmniej 20 osób (w przypadku lektoratów niespełnienie tego wymogu upoważnia do łączenia grup na tych samych poziomach kształcenia językowego); (2) zajęć laboratoryjnych co najmniej 12 osób; (3) zajęć terenowych co najmniej 15 osób; (4) w przypadku zajęć prowadzonych w formie zdalnego nauczania liczba osób w grupie jest odpowiednia do formy prowadzonych zajęć. Liczebność grup proseminaryjnych/seminaryjnych (zgodnie z §2 ust. 2 Zarządzenia) ustala kierownik jednostki organizacyjnej Uniwersytetu z zachowaniem zasady, że seminaria i proseminaria prowadzone są w grupach studenckich liczących maksymalnie 15 osób. Liczbę grup proseminaryjnych/seminaryjnych na poszczególnych kierunkach studiów, przedkładanych studentom do wyboru na danym kierunku studiów w danym cyklu kształcenia, która jest jednocześnie maksymalną liczbą seminariów/proseminariów uruchomionych, ustala rektor na wniosek złożony w semestrze poprzedzającym rozpoczęcie zajęć proseminaryjnych i seminaryjnych na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej zaopiniowany przez prorektora właściwego do spraw kształcenia.

W przypadku planowania uruchomienia grup studenckich o liczebności mniejszej niż określono w wyżej wskazanym Zarządzeniu, Dziekan zobowiązany jest do złożenia wniosku do prorektora właściwego do spraw kształcenia o wyrażenie zgody na uruchomienie grup o mniejszej liczebności.

Tabela 16. Liczba godzin poszczególnych form zajęć na kierunku Ekonomia - studia I stopnia, stacjonarne

Formy zajęć	Liczba godzin	Udział procentowy
Moduł specjalizacyjny 1. ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 1		
Wykłady	664	35,3%
Ćwiczenia	990	52,7%
Konwersatoria	15	0,8%
Lektoraty	120	6,4%
Seminaria	90	4,8%
Razem	1879	100,0%
Moduł specjalizacyjny 2. FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ		
Wykłady	649	34,5%
Ćwiczenia	1005	53,5%
Konwersatoria	15	0,8%
Lektoraty	120	6,4%
Seminaria	90	4,8%
Razem	1879	100,0%
Moduł specjalizacyjny 3. EKONOMIA E-PRZEDSIĘBIORSTWA		
Wykłady	754	40,1%
Ćwiczenia	900	47,9%
Konwersatoria	15	0,8%
Lektoraty	120	6,4%
Seminaria	90	4,8%
Razem	1879	100,0%

Moduł specjalizacyjny 4. PRZEDSIĘBIORSTWO W GOSPODARCE REGIONU		
Wykłady	814	43,3%
Ćwiczenia	840	44,7%
Konwersatoria	15	0,8%
Lektoraty	120	6,4%
Seminaria	90	4,8%
Razem	1879	100,0%

Tabela 17. Liczba godzin poszczególnych form zajęć na kierunku Ekonomia - studia I stopnia, niestacjonarne

Formy zajęć	Liczba godzin	Udział procentowy
Moduł specjalizacyjny 1 ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 1		
Wykłady	399	35,9%
Ćwiczenia	558	50,3%
Konwersatoria	9	0,8%
Lektoraty	90	8,1%
Seminaria	54	4,9%
Razem	1110	100,0%
Moduł specjalizacyjny 2. FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ		
Wykłady	390	35,1%
Ćwiczenia	567	51,1%
Konwersatoria	9	0,8%
Lektoraty	90	8,1%
Seminaria	54	4,9%
Razem	1110	100,0%
Moduł specjalizacyjny 3. EKONOMIA E-PRZEDSIĘBIORSTWA		
Wykłady	453	40,8%
Ćwiczenia	504	45,4%
Konwersatoria	9	0,8%
Lektoraty	90	8,1%
Seminaria	54	4,9%
Razem	1110	100,0%
Moduł specjalizacyjny 4. PRZEDSIĘBIORSTWO W GOSPODARCE REGIONU		
Wykłady	489	44,1%
Ćwiczenia	468	42,2%
Konwersatoria	9	0,8%
Lektoraty	90	8,1%
Seminaria	54	4,9%
Razem	1110	100,0%

Tabela 18. Liczba godzin poszczególnych form zajęć na kierunku Ekonomia - studia II stopnia, stacjonarne

Formy zajęć	Liczba godzin	Udział procentowy
Moduł specjalizacyjny 1.ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 2		
Wykłady	374	39,6%
Ćwiczenia	405	42,9%
Konwersatoria	15	1,6%
Lektoraty	60	6,4%
Seminaria	90	9,5%
Razem	944	100,0%
Moduł specjalizacyjny 2. RACHUNKOWOŚĆ I PODATKI		
Wykłady	314	33,3%

<i>Ćwiczenia</i>	465	49,3%
<i>Konwersatoria</i>	15	1,6%
<i>Lektoraty</i>	60	6,4%
<i>Seminaria</i>	90	9,5%
Razem	944	100,0%
Moduł specjalizacyjny 3. GOSPODARKA GLOBALNA		
<i>Wykłady</i>	404	42,8%
<i>Ćwiczenia</i>	375	39,7%
<i>Konwersatoria</i>	15	1,6%
<i>Lektoraty</i>	60	6,4%
<i>Seminaria</i>	90	9,5%
Razem	944	100,0%
Moduł specjalizacyjny 4. GOSPODARKA ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO		
<i>Wykłady</i>	464	49,2%
<i>Ćwiczenia</i>	315	33,4%
<i>Konwersatoria</i>	15	1,6%
<i>Lektoraty</i>	60	6,4%
<i>Seminaria</i>	90	9,5%
Razem	944	100,0%

Tabela 19. Liczba godzin poszczególnych form zajęć na kierunku Ekonomia - studia II stopnia, niestacjonarne

Formy zajęć	Liczba godzin	Udział procentowy
Moduł specjalizacyjny 1. ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 2		
<i>Wykłady</i>	189	32,8%
<i>Ćwiczenia</i>	279	48,4%
<i>Konwersatoria</i>	9	1,6%
<i>Lektoraty</i>	45	7,8%
<i>Seminaria</i>	54	9,4%
Razem	576	100,0%
Moduł specjalizacyjny 2. RACHUNKOWOŚĆ I PODATKI		
<i>Wykłady</i>	189	32,8%
<i>Ćwiczenia</i>	279	48,4%
<i>Konwersatoria</i>	9	1,6%
<i>Lektoraty</i>	45	7,8%
<i>Seminaria</i>	54	9,4%
Razem	576	100,0%
Moduł specjalizacyjny 3. GOSPODARKA GLOBALNA		
<i>Wykłady</i>	243	42,2%
<i>Ćwiczenia</i>	225	39,1%
<i>Konwersatoria</i>	9	1,6%
<i>Lektoraty</i>	45	7,8%
<i>Seminaria</i>	54	9,4%
Razem	576	100,0%
Moduł specjalizacyjny 4. GOSPODARKA ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO		
<i>Wykłady</i>	279	48,4%
<i>Ćwiczenia</i>	189	32,8%
<i>Konwersatoria</i>	9	1,6%
<i>Lektoraty</i>	45	7,8%
<i>Seminaria</i>	54	9,4%
Razem	576	100,0%

Zajęcia na studiach stacjonarnych realizowane są w dni powszednie (od poniedziałku do piątku) zgodnie z terminami zawartymi w organizacji roku akademickiego (<https://weif.uwb.edu.pl/student/rozklady-i-terminarze/organizacja-roku-akademickiego>).

Na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się w weekendy (sobota i niedziela) zgodnie z terminarzem zjazdów studiów niestacjonarnych dostępnym na stronie WEIF (terminarz zjazdów na rok akademicki 2023/2024: <https://weif.uwb.edu.pl/student/rozklady-i-terminarze/terminarz-zjazdow/2022-2023>). Na prośbę studentów wprowadzono na studiach niestacjonarnych podział na dni wykładowe i ćwiczeniowe.

Aktualny rozkład zajęć w każdym semestrze roku akademickiego jest udostępniany studentom (także w wersji na urządzenia mobilne) i pracownikom w systemie USOS w module Planista, co umożliwia łatwy dostęp do informacji o zajęciach. Moduł ten pozwala na przegląd rozkładu zajęć w układzie tygodniowym i semestralnym (w wersji mniej lub bardziej zaawansowanej – z szeregiem informacji typu: godzina rozpoczęcia i zakończenia, typ zajęć, numer grupy, nazwę przedmiotu, kod przedmiotu, nr sali, itp.). Plan zajęć można przeglądać w wersji HTML, powiększać, wydrukować. Stanowi to przejaw dostosowania do potrzeb wielu użytkowników ze specjalnymi potrzebami. W systemie USOS udostępniane są także informacje o dyżurach pracowników oraz zmiany w rozkładzie zajęć.

Na Wydziale funkcjonuje Wydziałowy system odwoływania zajęć: <https://zajecia.uwb.edu.pl/>. Nauczyciele akademicy mają obowiązek wskazać daty zajęć z danego przedmiotu (oraz przypisanych do niego grup ćwiczeniowych/wykładowych), które nie odbędą się w terminie (zgodnie z Rozkładem zajęć) oraz wyznaczyć, po uzgodnieniu z osobami obsługującymi moduł „planista”, termin i porę odpracowania. Formularz elektroniczny odwołania zajęć wymaga akceptacji przełożonego (kierownika Zakładu/Katedry, bądź Dziekana). System ten zapewnia wykluczenie nieprawidłowości z terminowością i rzetelnością przeprowadzenia zajęć mających wpływ na osiągnięcie efektów uczenia się i wskaźników ilościowych związanych z zajęciami.

Zgodnie z Regulaminem Studiów UwB (załącznik do Obwieszczenia nr 6/2022 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 7 grudnia 2022 r.) szczegółowy rozkład i obsada kadrowa zajęć powinna być podawana do wiadomości studenta nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem semestru lub roku akademickiego (§ 12 ust. 6).

(7) Praktyki realizowane na kierunku Ekonomia stanowią integralną część programu studiów I i II stopnia. Ich organizacja odbywa się na podstawie *Regulaminu Studenckich Praktyk Zawodowych na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku* wprowadzonego Decyzją nr 3/2021 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 8. 02. 2021 roku. Został on przygotowany w oparciu o Zarządzenie nr 95 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 listopada 2020 r. *w sprawie praktyk zawodowych realizowanych od roku akademickiego 2020/2021*.

Obowiązujący regulamin określa cele praktyki zawodowej, proces jej organizacji i obsługi administracyjnej, okres, termin odbywania praktyki oraz sposób jej zaliczenia. Szczegółowe cele praktyki zawiera *Ramowy Program Praktyk Zawodowych* sporządzony dla danego kierunku. Wśród szczegółowych celów praktyki zawodowej na kierunku Ekonomia wyróżnić można między innymi:

- poszerzenie i pogłębienie wiedzy zdobytej na studiach i rozwijanie umiejętności jej wykorzystania,
- poznanie struktur i mechanizmów funkcjonowania przedsiębiorstw, organizacji oraz instytucji sektora publicznego, jak i prywatnego,
- kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, w tym m.in. umiejętności: analitycznych, organizacyjnych, pracy w zespole, nawiązywania kontaktów, prowadzenia negocjacji itp.,
- przygotowanie studenta do samodzielnej pracy i odpowiedzialności za powierzone mu zadania, efektywnego i etycznie odpowiedzialnego działania w życiu społeczno – zawodowym,
- kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej,

- kreowanie kompetencji personalnych i społecznych poprzez kontakt z personelem organizacji, przedsiębiorstw i innych podmiotów,
- stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji zawodowej studentów na rynku pracy,
- kształtowanie podmiotowości i aktywności indywidualnej studentów oraz rozwijanie umiejętności współpracy i kreatywności.

Wymiar praktyki określony jest w *Programie studiów* dla każdego z kierunków. Na kierunku Ekonomia praktyka:

- na studiach I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) realizowana jest w wymiarze 4 tygodni na drugim roku studiów w ramach dni i okresu wolnego od zajęć dydaktycznych,
- na studiach II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) realizowana jest w wymiarze 2 tygodni na pierwszym roku studiów w ramach dni i okresu wolnego od zajęć dydaktycznych,

W wyjątkowych sytuacjach za zgodą Prodziekana ds. Studenckich praktyka może być realizowana w innym terminie.

Z uwagi na fakt, iż zasadniczym celem studenckiej praktyki zawodowej jest kształcenie studentów przez kreowanie w nich umiejętności zastosowania wiedzy w praktyce, miejsce i przedmiot praktyki odpowiada kierunkowi studiów oraz opisowi sylwetki absolwenta danego kierunku studiów. Miejscem odbywania praktyki mogą być podmioty gospodarcze i organizacje dowolnego typu, a w szczególności: banki komercyjne i instytucje sektora finansów, agendy usług ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych, organy administracji lokalnej, samorządowej i państwowej, placówki sektora handlowego, przedsiębiorstwa o różnych formach organizacyjno-prawnych, przedsiębiorstwa i organizacje sektora publicznego, agencje i organizacje stanowiące otoczenie instytucjonalne działalności gospodarczej, agencje reklamowe, konsultingowe, szkoleniowe, itp. Dobór miejsca praktyk oraz kontrola ich przebiegu odbywa się pod nadzorem opiekunów praktyk powoływanych przez Dziekana. Dysponują oni wykazem instytucji, w których możliwe jest odbywanie praktyk studenckich. W każdym roku akademickim w ramach realizacji praktyk na kierunku Ekonomia, Wydział współpracował z około 200 podmiotami gospodarczymi oraz instytucjami. Były to głównie:

- banki i banki spółdzielcze,
- biura rachunkowe,
- kancelarie prawno-podatkowe i kancelarie doradztwa podatkowego,
- urzędy skarbowe,
- urzędy gmin, urzędy miejskie, urzędy wojewódzkie oraz starostwa powiatowe,
- powiatowe urzędy pracy,
- spółdzielnie mieszkaniowe,
- Stowarzyszenie Białostocki Obszar Funkcjonalny,
- ZUS,
- podmioty prywatne oraz stowarzyszenia.

Docelowy wybór miejsca praktyki jest dokonywany przez studenta samodzielnie, co pozytywnie wpływa na identyfikację potencjalnego rynku pracy oraz pozwala na wybór jednostki organizacyjnej (miejsca praktyki) odpowiadającej indywidualnym zainteresowaniom studenta, co pozwala na samodzielne kreowanie życia zawodowego. Istnieje też możliwość skorzystania z oferty przedstawianej przez Opiekuna praktyki. Praktyka zawodowa odbywana jest wyłącznie w jednostkach zaakceptowanych przez Opiekuna praktyki. Podstawą akceptacji miejsca praktyk jest profil działalności zgodny z kierunkiem studiów oraz fakt, że dostępna infrastruktura i wyposażenie miejsca praktyki umożliwiają nabycie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się i zapewniają prawidłową realizację praktyk.

Opiekunowie praktyk odpowiadają za organizację praktyk. Przeprowadzają cykliczne spotkania ze studentami. Przedstawiają cel realizacji praktyki, efekty uczenia się, które student musi zrealizować podczas praktyki, omawiają zasady realizacji praktyk, przekazują informacje na temat niezbędnych dokumentów oraz zasad rozliczania praktyk studenckich. Regulamin praktyki wraz z załącznikami znajduje się na stronie WEiF UwB w zakładce student/praktyki studenckie.

Warunkiem zaliczenia praktyki jest złożenie przez studenta Opiekunowi praktyk zawodowych Dziennika praktyki oraz Raportu z praktyki. Dokumenty te powinny być podpisane przez bezpośredniego przełożonego nadzorującego praktykę ze strony Organizatora praktyk. Raport oraz dziennik praktyk są weryfikowane przez Opiekuna praktyk zawodowych, a jego pozytywna ocena stanowi warunek zaliczenia praktyki. Formalnym zaliczeniem praktyki jest dokonanie wpisu w Dzienniku praktyk i protokole USOS. Wpisów dokonuje Opiekun praktyk zawodowych. Po zakończeniu praktyk przeprowadzana jest anonimowa ankieta wśród studentów dotycząca oceny praktyki zawodowej.

W ramach praktyk studenci zobowiązani są do realizacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się podczas rozmowy końcowej Opiekuna praktyk ze studentem, która w przypadku studentów I stopnia dotyczy m. in.

- uznawania znaczenia wiedzy z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse w rozwiązywaniu konkretnych problemów poznawczych, w tym zasięgania opinii ekspertów poprzez korzystanie ze specjalistycznych ekspertyz i raportów o zasięgu krajowym i międzynarodowym,
- rozwiązywania konkretnych problemów poznawczych i praktycznych w oparciu o krytyczną ocenę posiadanej wiedzy, zgromadzonych informacji,
- uznawania znaczenia wiedzy w prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięciu dylematów związanych z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym związanych z wykonywaniem zawodu,
- myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, wykazując postawę kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości w podejmowanej aktywności społeczno-gospodarczej z uwzględnieniem ekonomiki przedsiębiorstw, organizacji i zarządzania oraz finansów przedsiębiorstw,
- odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych poprzez przestrzeganie zasad etyki zawodowej, posługiwanie się systemami normatywnymi prawnym, moralnym, etycznym, w tym dbałości o dorobek i tradycje zawodu oraz odpowiednią organizację pracy i motywację.

W przypadku studentów II stopnia rozmowa ta odnosi się między innymi do:

- umiejętności współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych w celu rozwiązywania konkretnych problemów z zakresu ekonomii i finansów, w tym posługując się wybranymi normami i regułami (prawnymi, etycznymi itp.),
- umiejętności samodzielnego planowania i realizowania własnego uczenia się przez całe życie identyfikując stan swojej wiedzy podczas samodzielnego rozstrzygnięcia konkretnych problemów, w tym menedżerskich, zarządczych,
- gotowości do uznawania znaczenia wiedzy w prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięciu dylematów związanych z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniu zawodu,
- krytycznej oceny posiadanej wiedzy, umiejętności i odbieranych treści w celu samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności,
- odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, przy zachowaniu zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad.

Na równi z odbyciem praktyki może być potraktowana praca zawodowa studenta (na podstawie stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych) oraz działalność gospodarcza prowadzona przez studenta po stwierdzeniu zgodności wykonywanej pracy z profilem kształcenia na danym kierunku studiów. W tym celu student zobowiązany jest złożyć oświadczenie potwierdzone przez pracodawcę o zapewnieniu realizacji efektów uczenia się dla Praktyk zawodowych, które są określone w programie studiów dla danego stopnia kierunku studiów Ekonomia (w oświadczeniu wymienione są efekty uczenia się przypisane do praktyki). Oświadczenia dla poszczególnych stopni studiów dostępne są stronie Wydziału w zakładce Student, Praktyki studenckie, Wzory dokumentów (<https://weif.uwb.edu.pl/student/praktyki-studenckie/wzory-dokumentow-dotyczacych-praktyk>).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Z punktu widzenia organizacji procesu nauczania bardzo ważne znaczenie ma podnoszenie przez nauczycieli akademickich kompetencji dydaktycznych i organizacyjnych. W roku akademickim 2022/2023 pracownicy WEiF brali udział w szkoleniach w ramach projektu *Doskonałość dydaktyczna uczelni*, m.in.:

1. *Proces dydaktyczny uczelni* (proces kształcenia w szkole wyższej - zasady i ogniwa dydaktyczne; metody aktywizujące, praca w małych grupach, przygotowanie efektywnego wykładu; ocenianie kształtujące i podsumowujące, metody, kryteria i normy oceniania; ewaluacja pracy własnej przez nauczyciela i pracy nauczyciela przez studentów; niepowodzenia w studiowaniu) – listopad-grudzień 2022r; marzec, maj 2023 rok.
2. *Emisja głosu i technika mówienia* (warsztaty z emisji głosu i techniki mówienia przez neurologopedę; właściwe mechanizmy oddychania, fonacji artykulacji, ocena stanu oraz funkcjonowania narządów mowy; zaburzenia głosu wynikającymi z niewłaściwej techniki jego tworzenia; profilaktyka i higiena głosowa - przygotowanie głosu do pracy obciążonej zawodowo; ćwiczenia dykcji i autokorekcyjne) – listopad 2022 r.; marzec 2023 r.
3. *Moduł Psychologiczny* (zróżnicowane style i koncepcje uczenia się studentów; motywacja i ukierunkowania motywacyjne; znaczenie dopasowania ukierunkowania w kontekście osiągania celów przez studentów) – marzec 2023 r.
4. *Nowoczesne technologie w dydaktyce* (cyfrowe technologie - jakościowe i ilościowe zmiany w procesie kształcenia) – luty 2023 r.
5. *Dostępność materiałów dydaktycznych dla studentów ze szczególnymi potrzebami* (zasady uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień - część teoretyczna; uniwersalne projektowanie i racjonalne usprawnienia w praktyce; dostępność materiałów dydaktycznych) – marzec 2023 r.
6. *Prawne aspekty pracy dydaktycznej uczelni wyższej* (prawa autorskie: pojęcie utworu, osobiste i majątkowe prawa autorskie, dozwolony użytek i jego granice w procesie edukacyjnym; zasady korzystania z cudzych utworów w procesie kształcenia na odległość, prawa autorskie do zajęć prowadzonych w trybie zdalnym; zasady i regulaminy antydyskryminacyjne: pojęcie i postaci dyskryminacji, analiza przykładów zachowań dyskryminacyjnych w relacji między nauczycielem akademickim a studentem; wewnętrzne procedury przeciwdziałania dyskryminacji w UwB) – listopad 2022 r.
7. *Studencki ruch naukowy* (zakładanie organizacji studenckiej - podstawy prawne, proces powoływania organizacji; wymagane dokumenty - zasady prowadzenia dokumentacji organizacji studenckiej; sposoby i metody pozyskiwania środków finansowych na działalność organizacji studenckiej oraz zasady rozliczania tych środków; zawieszenie lub likwidacja działalności organizacji studenckiej, rola opiekuna naukowego w motywowaniu studentów do zaangażowania w działalność kół naukowych) – maj 2023 r.
8. *Tutoring w pracy nauczyciela akademickiego* (tutoring i jego miejsce w szkole wyższej; aspekty formalno-prawne i finansowe tutoringu w warunkach polskiego szkolnictwa wyższego; nauczyciel akademicki jako tutor – profil kompetencyjny; proces tutoringu w szkole wyższej; nawiązanie i budowa relacji mistrz-uczeń w procesie kształcenia; spotkanie tutorskie (tutorial) – jak go zaplanować?; przebieg tutorialu; dokumentacja spotkania; ewaluacja i ocena tutorialu; wybrane narzędzia pracy tutora; esej/praca pisemna i inne) - marzec-kwiecień 2023 r.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

(1) Zasady rekrutacji na studia na kierunku Ekonomia określa przyjmowana co roku Uchwała Senatu Uniwersytetu w Białymstoku w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w danym roku akademickim. Rekrutację na rok akademicki 2023/2024 określają zapisy Uchwały nr

3072 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2023/2024 (Rekrutację na rok akademicki 2022/2023 regulowały zapisy Uchwały nr 2888 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 maja 2021 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2022/2023 i Uchwała nr 3014 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 23 lutego 2022 r. zmieniająca Uchwałę nr 2888 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 maja 2021 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2022/2023).

Zgodnie z zapisami w Załączniku nr 1 do Uchwały nr 2888 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 maja 2021 r. w postępowaniu kwalifikacyjnym dla kandydatów na studia stacjonarne I stopnia na kierunku Ekonomia oraz zgodnie z zapisami w Załączniku nr 3 do Uchwały nr 2888 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 maja 2021 r. w przypadkach studiów niestacjonarnych I stopnia brane są pod uwagę wyniki egzaminu dojrzałości z następujących przedmiotów: geografia, historia, matematyka, wiedza o społeczeństwie. Postępowanie kwalifikacyjne uwarunkowane zostało rodzajem dokumentów uprawniających do ubiegania się o przyjęcie na studia, tj.:

1. **Kandydaci, którzy zdali nową maturę** – podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: geografia, historia, matematyka, wiedza o społeczeństwie – poziom podstawowy lub rozszerzony.
2. **Kandydaci, którzy zdali starą maturę** - podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu dojrzałości z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: geografia, historia, matematyka, wiedza o społeczeństwie.
3. **Kandydaci, którzy zdali Maturę Europejską (EB)** – podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: geografia, historia, matematyka – poziom podstawowy lub rozszerzony.
4. **Kandydaci, którzy zdali Maturę Międzynarodową (IB)** – podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: geografia, historia, matematyka – poziom niższy (SL) lub poziom wyższy (HL).
5. **Kandydaci posiadający dokument uzyskany za granicą, uprawniający do podjęcia studiów** – podstawą rekrutacji jest wynik/ocena z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: geografia, historia, matematyka, wiedza o społeczeństwie.

Zgodnie z zapisami w Uchwale nr 3014 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 23 lutego 2022 r. zmieniającej Uchwałę nr 2888 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 maja 2021 r. w przypadkach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia w postępowaniu w sprawie przyjęcia na studia brane są pod uwagę:

- ocena na dyplomie ukończenia studiów pierwszego stopnia (studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich),
- średnia arytmetyczna ocen ze studiów.

Kandydaci na rok 2023/2024, zgodnie z zapisami Uchwały nr 3072 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2023/2024, którzy nie będą mieli w suplemencie do dyplomu (ukończonego kierunku studiów) następujących przedmiotów: mikroekonomia I i II, matematyka, ekonometria I, będą zobowiązani do ich uzupełnienia w trakcie pierwszego roku studiów.

Rekrutacja kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia realizowana jest przez Internetową Rejestrację Kandydatów (IRK), na stronie internetowej irk.uwb.edu.pl. Rejestracja internetowa dostępna jest przez całą dobę w okresie rejestracji, wynikającym z harmonogramu rekrutacji, w trybie umożliwiającym rejestrację i modyfikację dokonanych wpisów. Poza tym okresem rejestracja internetowa działa w trybie informacyjnym (tylko do odczytu). W IRK kandydat kierunku Ekonomia (oddzielnie dla każdego z poziomów studiów) informowany jest o: jednostce prowadzącej kierunek (z jej siedzibą), terminach zapisów na studia, limicie miejsc, języku wykładowym. Ponadto

zawarty jest tam opis kierunku oraz zasady rekrutacji i sposób przeliczania punktów. Podany jest także szczegółowy spis wymaganych dokumentów. Rejestracja kandydata w systemie IRK stanowi warunek konieczny przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego.

Wszyscy kandydaci umieszczani są na liście rankingowej. O przyjęciu na studia decyduje pozycja na tej liście wynikająca z kryteriów rekrutacji oraz limitu miejsc na kierunku. Z przeprowadzonego postępowania w sprawie przyjęcia na studia w systemie IRK sporządzany jest protokół rekrutacyjny, zawierający listę wszystkich kandydatów w kolejności uzyskanych wyników (punktów). Nabycie praw studenta następuje z chwilą złożenia ślubowania (potwierzonego na piśmie).

Od odmownej decyzji Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w sprawach przyjęcia na studia na kierunek Ekonomia służy odwołanie do Rektora, które kandydat może złożyć w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji na piśmie. Odwołanie powinno w szczególności zawierać wskazanie przepisów, które zostały naruszone wraz ze zwięzłym uzasadnieniem zarzutów (§ 5 Uchwały nr 2888 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 maja 2021 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2022/2023; § 4 Uchwały nr 3072 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2023/2024).

(2) Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zostały określone w § 27 Regulaminie Studiów Uniwersytetu w Białymstoku (Obwieszczenie nr 6/2022 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 7 grudnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Uchwały nr 2424 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie Regulaminu studiów Uniwersytetu w Białymstoku).

Student innej szkoły wyższej, w tym również zagranicznej może ubiegać się o przyjęcie na studia prowadzone przez Uniwersytet w Białymstoku po ukończeniu pierwszego roku studiów, pod warunkiem, że wypełnił wszystkie obowiązki wynikające z przepisów obowiązujących w poprzedniej uczelni.

Warunkiem przeniesienia zajęć zaliczonych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się (wcześniej kształcenia). Rozstrzygnięcie w tej sprawie podejmuje Dziekan, a w przypadku studentów cudzoziemców na wniosek Dziekana - Rektor.

Studentowi przenoszącemu zajęcia zaliczone w innej jednostce organizacyjnej uczelni macierzystej lub w innej uczelni, w tym zagranicznej, przypisuje się taką samą liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się, uzyskiwanym w ramach programu studiów dla zajęć na danym kierunku studiów Uniwersytetu w Białymstoku, na który przenosi się student. Natomiast, warunkiem przeniesienia zajęć zaliczonych w innej jednostce organizacyjnej uczelni macierzystej albo poza uczelnią macierzystą, w tym w uczelni zagranicznej, w miejsce punktów przypisanych zajęciom określonym w planie studiów jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. Rozstrzygnięcie w tej sprawie podejmuje dziekan, a w przypadku studentów cudzoziemców decyzję administracyjną podejmuje rektor, po zasięgnięciu opinii dziekana. W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy efektami uczenia się osiągniętymi podczas realizacji dotychczas obowiązującego studenta programu studiów, a efektami uczenia się określonymi dla kierunku, profilu i poziomu studiów, na którym student będzie kontynuował kształcenie, Dziekan wydaje rozstrzygnięcie o przyjęciu, określa warunki, termin i sposób uzupełnienia różnic programowych. Dziekan ustala wykaz zajęć równoważnych realizowanych w uczelni, z której przenosi się student wraz z określeniem liczby punktów ECTS przyznanej tym zajęciom.

(3) Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów reguluje Uchwała nr 2541 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 13 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie w Białymstoku (wcześniej kwestie te regulowała Uchwała Senatu UwB nr 1769 z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie w Białymstoku). Potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem edukacji formalnej weryfikuje wiedzę,

umiejętności i kompetencje społeczne studenta w celu zaliczenia określonych przedmiotów (wraz z przypisanymi do nich efektami uczenia się oraz liczbą punktów ECTS), przewidzianych w programie studiów określonego kierunku. Uniwersytet może także potwierdzić efekty uczenia się uzyskane poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku. W myśl Uchwały nr 2541 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 13 września 2019 r. (§ 3) w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów.

Potwierdzanie efektów uczenia się odbywa się na pisemny wniosek złożony przez kandydata. Wniosek musi zawierać informacje o kierunku studiów, poziomie kształcenia oraz zajęciach, z którymi związane są efekty uczenia się, o których potwierdzenie ubiega się kandydat (§ 4 Uchwały nr 2541 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 13 września 2019 r.). Szczegóły dotyczące wymaganej dokumentacji i opłat reguluje Zarządzenie nr 15 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie określenia wzorów wniosku, protokołu, umowy i decyzji w postępowaniu w sprawie potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie w Białymstoku.

Efekty uczenia mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej (§ 3 Uchwały nr 2541 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 13 września 2019 r.):

- świadectwo dojrzałości lub dokumenty, o których mowa w art. 69 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, i co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia I stopnia lub jednolite studia magisterskie,
- kwalifikację pełną na poziomie 5 PRK albo kwalifikację nadaną w ramach zagranicznego systemu szkolnictwa wyższego odpowiadającą poziomowi 5 europejskich ram kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia I stopnia lub jednolite studia magisterskie,
- kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów I stopnia – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia II stopnia,
- kwalifikację pełną na poziomie 7 PRK i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów II stopnia albo jednolitych studiów magisterskich – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejne studia I lub II stopnia albo jednolite studia magisterskie.

Potwierdzanie efektów uczenia się przeprowadza komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się (§6 Uchwały nr 2541 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 13 września 2019 r.), której zadaniem jest między innymi sprawdzenie i weryfikacja doręczonych przez kandydatów dokumentów, a także przeprowadzenie egzaminu w celu potwierdzenia efektów uczenia się i wystawienie oceny, zgodnie ze skalą ocen podaną w regulaminie studiów oraz przypisaniem punktów ECTS. Kadencja Komisji trwa 4 lata. Aktualny skład Komisji na lata 2020-2024 określa Decyzja nr 18 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 1 września 2020 r. w sprawie powołania komisji ds. potwierdzania efektów uczenia się.

Zakres egzaminu, sposób weryfikacji efektów uczenia się oraz ustalania oceny końcowej powinny być zgodne z obowiązującym sylabusem (§ 7 ust. 5 Uchwały nr 2541 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 13 września 2019 r.).

W okresie objętym akredytacją nie było przypadku konieczności potwierdzania efektów zdobytych poza szkolnictwem wyższym.

(4) Zasady, warunki oraz trybu dyplomowania na studiach pierwszego i drugiego stopnia zostały określone w Regulaminie Studiów Uniwersytetu w Białymstoku obowiązującym od dnia 1 października 2019 r. wprowadzonym uchwałą nr 2424 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 22 maja 2019 r. (tekst jednolity: Obwieszczenie nr 6/2022 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 7 grudnia 2022 r.), a także w przepisach szczegółowych zawartych w: (1) Zarządzeniu nr 3 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie zasad weryfikacji pisemnych prac dyplomowych w ramach obowiązujących w Uniwersytecie w Białymstoku procedur antyplagiatowych (wcześniej Zarządzenie nr 3 Rektora z 22 stycznia 2016 roku); (2) Zarządzeniu nr 2 Rektora Uniwersytetu w

Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych (wcześniej Zarządzenie nr 2 Rektora z 22 stycznia 2016 roku); (3) Uchwale Nr 32/RW/II/21 Rady Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 08.03.2021 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 31/RW/II/21 w sprawie kryteriów formalno-merytorycznych przygotowania prac dyplomowych oraz sposobu zatwierdzania i warunków dokonywania zmian ich tematów.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:

- zaliczenie objętych programem studiów przedmiotów i zdanie obowiązujących egzaminów oraz spełnienie innych wymagań przewidzianych programem studiów, a tym samym uzyskanie wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów i wymaganej liczby punktów ECTS,
- złożenie pracy dyplomowej najpóźniej do końca sesji głównej (Dziekan może przedłużyć termin złożenia pracy dyplomowej do końca sesji poprawkowej), a także zamieszczenie jej w Archiwum Prac Dyplomowych (APD) zgodnie z obowiązującymi wymogami (<https://weif.uwb.edu.pl/student/procedura-dyplomowania/zlozenie-dokumentow>),
- uzyskanie pozytywnego wyniku weryfikacji pracy dyplomowej pod kątem prawdopodobieństwa popełnienia plagiatu na podstawie raportu z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego – JSA (od roku akademickiego 2018/2019), w latach wcześniejszych Otwartego Systemu Antyplagiatowego – OSA,
- uzyskanie pozytywnych ocen z pracy dyplomowej (promotora i recenzenta).

Egzamin dyplomowy odbywa się przed powołaną przez Dziekana Wydziału komisją w terminie wyznaczonym przez Dziekana. Egzamin dyplomowy powinien odbyć się w terminie nieprzekraczającym 30 dni od daty złożenia pracy. Ostateczny wynik studiów wylicza się jako sumę: 0,7 średniej arytmetycznej ocen uzyskanych przez studenta z egzaminów i zaliczeń objętych programem studiów z uwzględnieniem ocen niedostatecznych, z zastrzeżeniem, że uwzględnia się ocenę z egzaminu komisyjnego; 0,2 oceny pracy dyplomowej; 0,1 oceny egzaminu dyplomowego. W dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą: do 3,40 – dostateczny; od 3,41 do 3,80 – dostateczny plus; od 3,81 do 4,20 – dobry; od 4,21 do 4,60 – dobry plus; od 4,61 do 5,00 – bardzo dobry. Komisja egzaminacyjna może podwyższyć ocenę o pół stopnia (0,5), jeżeli student uzyskał z pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego oceny bardzo dobre. Absolwent może otrzymać dyplom honorowy UwB (§38), jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: (1) uzyskał z egzaminów i zaliczeń z zajęć objętych programem studiów średnią ocen, ustaloną na zasadach określonych w Regulaminie studiów (§ 46 ust. 1 pkt 1), nie niższą niż 4,75; (2) uzyskał z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego oceny bardzo dobre; (3) nie był karany dyscyplinarnie. Dyplom honorowy absolwentom przyznawany jest przez Rektora na wniosek Rady Wydziału. Do Rady Wydziału o przyznanie tego dyplomu wnioskuje komisja egzaminacyjna, która przeprowadzała egzamin dyplomowy.

W roku 2022/2023 wniosków Rady Wydziału o przyznanie dyplomu honorowego absolwentom Wydziału Ekonomii i Finansów kierunku Ekonomia studiów stacjonarnych I stopnia było blisko 4%, II stopnia ponad 4%. Średnio w latach 2017-2023 wystąpiono do Rektora o przyznanie dyplomu honorowego dla ponad 4% absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia, 10% absolwentów studiów II stopnia kierunku Ekonomia (Tabela 20).

Tabela 20. Liczba egzaminów dyplomowych i wniosków Rady Wydziału o przyznanie dyplomu honorowego absolwentom kierunku Ekonomia Wydziału Ekonomii i Finansów w latach 2017-2023

Wyszczególnienie		ROK AKADEMICKI					
		2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA							
Liczba egzaminów dyplomowych	stacjonarne	171	150	115	133	119	136
	niestacjonarne	45	54	50	41	57	59

Liczba wniosków Rady Wydziału o przyznanie dyplomu honorowego	stacjonarne	3	6	9	5	5	5
	niestacjonarne	0	0	0	0	0	0
STUDIA DRUGIEGO STOPNIA							
Liczba egzaminów dyplomowych	stacjonarne	111	104	87	101	89	74
	niestacjonarne	78	96	46	91	64	57
Liczba wniosków Rady Wydziału o przyznanie dyplomu honorowego	stacjonarne	6	11	11	13	13	3
	niestacjonarne	0	0	0	2	2	1

Prace dyplomowe przygotowywane przez studentów kierunku Ekonomia muszą spełniać określone wymogi formalne określone w Uchwale Nr 32/RW/II/21 Rady Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 08.03.2021 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 31/RW/II/21 w sprawie kryteriów formalno-merytorycznych przygotowania prac dyplomowych oraz sposobu zatwierdzania i warunków dokonywania zmian ich tematów. Na stronie Wydziału udostępnione są pliki: Szablon pracy dyplomowej; Wymogi edytorskie (<https://weif.uwb.edu.pl/student/procedura-dyplomowania/zlozenie-dokumentow>).

Tematyka prac dyplomowych wynika przede wszystkim ze specjalizacji realizowanych na kierunku Ekonomia. Specjalizacja odzwierciedla zainteresowania studentów, jak również pokrywa się ze zidentyfikowanymi potrzebami praktyki gospodarczej, a także kompetencjami badawczymi i zainteresowaniami naukowymi nauczycieli prowadzących seminaria. Ostateczny temat pracy jest wypracowany na bazie współpracy studenta z promotorem. Tematy prac są też przedmiotem dyskusji na zebraniach Katedr/Zakładów. Następnie wszystkie tematy prac są akceptowane przez kierowników Katedr (w których zatrudnieni są promotorzy tych prac) a następnie Dziekana. Ostateczny wykaz tematów prac dyplomowych wraz z nazwiskami promotorów zatwierdza Dziekan.

Prace dyplomowe podlegają ocenie promotora oraz recenzenta. Wybór recenzenta dokonywany jest przez Dziekana spośród pracowników spoza zakładu, w którym zatrudniony jest promotor. Recenzje sporządzane są na formularzu recenzji zawartym w Archiwum Prac Dyplomowych (APD), której struktura wymaga odniesienia się przez osoby sporządzające recenzje do istotnych merytorycznie i formalnie elementów pracy licencjackiej lub magisterskiej. Po zatwierdzeniu recenzji przez promotora i recenzenta studenci mają możliwość zapoznania się z ich treścią w systemie APD, co jest istotne z punktu widzenia doskonalenia warsztatu naukowego.

Egzamin dyplomowy zarówno na studiach pierwszego stopnia, jak i drugiego stopnia przeprowadzany jest w formie ustnej. W części pierwszej student dokonuje krótkiej prezentacji podjętego problemu badawczego, celu pracy, jej zakresu i uzyskanych rezultatów oraz odpowiada na pytanie Komisji dotyczące przedmiotu pracy dyplomowej. W drugiej części egzaminu student losuje dwa pytania: pytanie z listy – *Zestaw pytań ogólnych* dla danego kierunku studiów oraz pytanie z listy *Zestaw pytań specjalnościowych/specjalizacyjnych* dla danej specjalności/specjalizacji, na której student realizował program studiów. Komisja egzaminacyjna w trakcie egzaminu może formułować dodatkowe pytania. Z każdej części egzaminu dyplomowego Komisja wystawia ocenę, a wynik ogólny egzaminu ustala na podstawie ocen otrzymanych z poszczególnych części egzaminu.

W skład komisji przeprowadzającej ustny egzamin dyplomowy wchodzi promotor i recenzent. Komisji przewodniczy Dziekan, Prodziekan lub upoważniony przez dziekana nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego w przypadku egzaminu magisterskiego lub stopień naukowy doktora w przypadku egzaminu licencjackiego.

(5) Wydział Ekonomii i Finansów regularnie dokonuje monitorowania i oceny postępów studentów. Systematycznie prowadzone są czynności związane z porównaniem liczby osób zarejestrowanych na studia w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK) z liczbą osób przyjętych na studia, dzięki czemu możliwe jest dostosowanie – w kolejnych rekrutacjach - liczby miejsc oferowanych kandydatom na danym kierunku. Nadzór nad monitorowaniem sprawuje Dziekan.

Kluczowym narzędziem w procesie monitorowania i oceny postępu studentów są również informacje przygotowywane przez pracowników dziekanatu dotyczące między innymi liczby studentów przyjętych na kierunek oraz liczby studentów kończących dany kierunek, zmiany liczby studentów na poszczególnych latach, czy też struktury studentów na studiach drugiego stopnia pod względem ukończonej poprzednio uczelni lub poprzednio ukończonego kierunku studiów. Na ich podstawie podejmowane są decyzje dotyczące między innymi:

- korekty liczby grup ćwiczeniowych oraz seminaryjnych,
- przyszłych działań promocyjnych, szczególnie w kontekście typowania szkół, które są odwiedzane przez pracowników Wydziału z wykładami promocyjnymi,
- działań w zakresie wyboru specjalności/specjalizacji, które potencjalny kandydat mógłby wybrać na etapie rekrutacji.

Elementem monitorowania i oceny postępu studentów jest także przeprowadzana po zakończeniu semestru analiza struktury ocen uzyskanych przez studentów danego kierunku. Analiza ta pozwala na wskazanie przedmiotów, które sprawiają studentom najwięcej kłopotów i z których otrzymują najwięcej ocen niedostatecznych. W przypadkach, kiedy dochodzi do niepokojąco wysokiej liczby ocen niedostatecznych – sytuacja zwykle zgłaszana jest wtedy przez samych studentów - podejmowane są indywidualne działania zmierzające do wyjaśnienia sytuacji i przyczyn leżących po obu stronach - studentów i wykładowcy. Prodziekan ds. Studenckich spotyka się ze studentami, zaś Dziekan Wydziału z wykładowcą. Stanowi to podstawę do ustalenia przyczyny takiej sytuacji i wypracowania odpowiednich rozwiązań w tym zakresie, podjęcia decyzji co do dalszych kroków.

Liczba aktywnych studentów i rezygnacji jest monitorowana okresowo po zakończeniu semestru. W przypadku istotnego odsiewu studentów Prodziekan ds. Studenckich wraz z pracownikami dziekanatu podejmują działania zmierzające do wyjaśnienia ponadnormatywnego (tj. znacząco większego niż w poprzednich latach) ubytku liczby studentów. W przypadku przedłużającej się nieobecności studentów na zajęciach bez informacji zwrotnej, wykładowcy są zobowiązani poinformować pracownika dziekanatu właściwego dla kierunku o tym fakcie. Dziekanat podejmuje próbę skontaktowania się ze studentem i wyjaśnienia przyczyny nieobecności.

Dodatkowo kluczową rolę w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów odgrywają wyniki badań ankietowych dotyczących kadry prowadzącej zajęcia przeprowadzanych wśród studentów. W przypadku wystąpienia nieprawidłowości, kierownik Katedry/Zakładu przeprowadza rozmowę z pracownikiem. Dokonywana jest analiza przyczyn zaistniałej sytuacji w celu wypracowania właściwych rozwiązań np. zmiana, czy też wprowadzenie nowych metod dydaktycznych na danym przedmiocie. Rozwiązania te mogą też dotyczyć zmiany sposobu weryfikacji efektów uczenia się. Kierownik jednostki może przeprowadzić też dodatkowe hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzonych przez danego pracownika. W szczególnych przypadkach rozmowę taką z pracownikiem przeprowadza też Dziekan.

Ważnym elementem podnoszenia jakości kształcenia jest monitorowanie i ocena progresji studentów oraz podejmowanie stosownych działań na podstawie uzyskanych informacji. Wskaźniki dotyczące odsiewu studentów oraz wskaźniki dotyczące terminowości kończenia studiów w powiązaniu z informacjami o ogólnych wynikach sesji egzaminacyjnych, rozkładzie ocen z sesji i roku akademickiego mają istotne znaczenie dla realizacji programu kształcenia i wprowadzania do niego zmian.

Łączną liczbę osób rozpoczynających studia i studentów skreślonych po pierwszym roku na kierunku Ekonomia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia oraz odsetek kończących studia w terminie przedstawia Tabela 21. Analizując dane można stwierdzić, że obserwuje się trend spadkowy ogólnej liczby studentów rozpoczynających kształcenie kierunku Ekonomia. Tendencje te są szczególnie widoczne w przypadku studiów drugiego stopnia oraz studiów niestacjonarnych.

Zaobserwowane zjawiska można wyjaśnić kilkoma powodami: ogólną tendencją w systemie szkolnictwa wyższego w Polsce, powstałą w związku z malejącą liczbą absolwentów szkół ponadpodstawowych lub studiów pierwszego stopnia, zwiększającą się liczbą miejsc na studiach w uczelniach niepublicznych, wyborem przez kandydatów innych, pokrewnych kierunków studiów (np. zarządzanie), wchodzenia absolwentów studiów I stopnia na rynek pracy i odkładania decyzji o kontynuowaniu studiów.

Tabela 21. Liczba i odsetek studentów terminowo kończących studia na kierunku Ekonomia

Wyszczególnienie	rok rozpoczęcia studiów	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
	rok zakończenia studiów	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA							
Liczba studentów rozpoczynających studia	stacjonarne	157	175	177	201	197	180
	niestacjonarne	112	87	111	74	85	66
Liczba studentów kończących studia	stacjonarne	115	133	119	136	-	-
	niestacjonarne	50	41	57	59	-	-
Odsetek kończących studia w terminie	stacjonarne	73%	76%	67%	68%	-	-
	niestacjonarne	45%	47%	51%	80%	-	-
	ogółem	61%	66%	61%	71%	-	-
STUDIA DRUGIEGO STOPNIA							
Liczba studentów rozpoczynających studia	stacjonarne	113	100	123	125	104	107
	niestacjonarne	132	66	111	94	69	57
Liczba studentów kończących studia	stacjonarne	104	87	101	89	74	-
	niestacjonarne	96	46	91	64	57	-
Odsetek kończących studia w terminie	stacjonarne	92%	87%	82%	71%	71%	-
	niestacjonarne	73%	70%	82%	68%	83%	-
	ogółem	82%	80%	82%	70%	76%	-

W przypadku terminowego kończenia studiów sytuacja lepiej przedstawia się na studiach II stopnia. W latach 2019-2023 studia stacjonarne i niestacjonarne łącznie kończyło średnio 78% studentów studiów II stopnia i 65% studiów I stopnia. Uwzględniając podział na tryb studiów należy stwierdzić, że studia stacjonarne II stopnia terminowo ukończyło 83% studentów, zaś studia niestacjonarne 73%. W przypadku studiów stacjonarnych I stopnia terminowo ukończyło kształcenie 71% studentów, a studiów niestacjonarnych 56%. Główną przyczyną nieukończenia studiów w terminie jest niezłożenie pracy dyplomowej w wymaganym okresie, niezaliczenie przedmiotów w sesji egzaminacyjnej tj. brak spełnienia przez studentów warunków określonych w Regulaminie studiów.

Tabela 22. Współczynnik odsiewu studentów na kierunku Ekonomia

Wyszczególnienie		ROK AKADEMICKI ROZPOCZĘCIA STUDIÓW					
		2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA							
Liczba studentów rozpoczynających I rok studiów	stacjonarne	157	175	177	201	197	180
	niestacjonarne	112	87	111	74	85	66
Liczba studentów skreślonych po I roku studiów	stacjonarne	31	32	39	51	35	34
	niestacjonarne	38	44	25	14	26	16
Współczynnik odsiewu	stacjonarne	20%	18%	22%	25%	18%	19%
	niestacjonarne	34%	51%	23%	19%	31%	24%
	ogółem	26%	29%	22%	24%	22%	20%
STUDIA DRUGIEGO STOPNIA							
Liczba studentów rozpoczynających II rok studiów	stacjonarne	113	100	123	125	104	107
	niestacjonarne	132	66	111	94	69	57
Liczba studentów skreślonych po II roku studiów	stacjonarne	20	9	18	19	27	25
	niestacjonarne	29	13	17	19	21	12
Współczynnik odsiewu	stacjonarne	18%	9%	15%	15%	26%	23%
	niestacjonarne	22%	20%	15%	20%	30%	21%
	ogółem	20%	13%	15%	17%	28%	23%

Odsetek nieterminowo kończących studia jest również związany ze zjawiskiem odsiewu studentów w trakcie trwania studiów, szczególnie po pierwszym roku kształcenia (Tabela 22). W latach 2018-2023 w przypadku studiów pierwszego stopnia 80% osób, które rozpoczęły studia stacjonarne na kierunku Ekonomia oraz 70% przyjętych na studia niestacjonarne bez większych kłopotów mogło zostać zapisanych na drugi rok studiów. Wpis na rok drugi na studiach stacjonarnych II stopnia uzyskiwało 82% studentów, studiów niestacjonarnych 79%. W rozpatrywanym czasie osiągnięto zatem dość niski i malejący w ostatnich latach wskaźnik odsiewu studentów po pierwszym roku studiów.

W celu wyjaśnienia przyczyn rezygnacji ze studiów na wszystkich etapach (tj. na etapie rekrutacji; w trakcie kształcenia i po ukończeniu określonego etapu studiów) podejmuje się szereg dodatkowych działań (tzw. monitorowanie). Informacje o powodach rezygnacji ze studiów tradycyjnie pozyskiwane były i są w bezpośrednim kontakcie ze studentami, którzy odbierają dokumenty składane wcześniej podczas rekrutacji, bądź dokumenty potwierdzające ukończony etap studiów. Pracownicy dziekanatu przeprowadzają również rozmowy telefoniczne.

(6) Sprawdzanie i ocenianie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na Wydziale Ekonomii i Finansów jest procesem kilkustopniowym i składa się z działań podejmowanych przez Kolegium Dziekańskie, kierowników Katedr/Zakładów, Kierunkowy Zespół Dydaktyczny, Wydziałową Radę Konsultacyjną, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, a także koordynatorów i prowadzących odpowiedzialnych za poszczególne przedmioty. W procesie tworzenia, sprawdzania i oceny efektów uczenia się, a tym samym programów studiów, stosuje się matryce efektów uczenia się, analizę wyników osiągniętych przez studentów, metody oceny pracy studenta, ankiety studenckie i ankietę absolwentów. Weryfikacja efektów przeprowadzana jest również w oparciu o opinie absolwentów, którzy zakończyli studia na Wydziale i rozpoczęli pracę zawodową, dzięki temu mogą dzielić się swoimi doświadczeniami wskazując na efekty, których osiągnięcie ma największe znaczenie dla dalszego ich rozwoju zawodowego. W działaniach tych biorą więc udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni.

Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się służyć ma przede wszystkim: sprawdzeniu, czy prowadzone zajęcia spełniają kryteria, założenia i cele programu, wzmocnieniu procesu uczenia się studentów, a także realizacji kierunkowych i przedmiotowych efektów uczenia się.

W celów zwiększania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku Ekonomia, dokonywane są okresowe przeglądy programów studiów i planów studiów pod kątem realizacji założonych efektów uczenia się i sposobów ich weryfikacji. Oceny programów studiów są podstawą aktualizacji sylabusów, dokonywanej przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów. Sylabusy są udostępniane studentom w systemie USOSweb. Szczegółowe efekty uczenia się dla przedmiotu odpowiadają efektom kierunkowym zawartym w macierzy na kierunku Ekonomia sporządzonej dla studiów I stopnia i studiów II stopnia. Student może zapoznać się z opisem i oceną efektów uczenia się z uwzględnieniem wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Dzięki temu świadomy jest również, jakie są wstępne wymagania dla przedmiotu, treści kształcenia oraz formy i kryteria weryfikacji efektów. Wszystkie przedmioty przewidziane w planie studiów posiadają przypisane punkty ECTS. Odzwierciedlają one nakład pracy studenta, który niezbędny jest do uzyskania efektów uczenia się założonych dla danego przedmiotu.

Podstawowymi elementami składającymi się na system weryfikacji efektów uczenia się są:

- *zaliczenie przedmiotu* - warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na obowiązkowych zajęciach, terminowe uzyskanie zaliczenia zajęć (z oceną liczbową) i końcowe zaliczenie przedmiotu,
- *egzamin* - najczęściej formą weryfikacji efektów uczenia się jest egzamin, poprzedzony uzyskaniem zaliczenia z ćwiczeń z nauczanego przedmiotu. Na ogół przeprowadzane są egzaminy pisemne z pytaniami testowymi. Niektóre egzaminy zawierają pytania otwarte. W nielicznych przypadkach odbywa się egzamin ustny. Przy ocenianiu egzaminów stosowana jest sześciostopniowa skala ocen (od 2 do 5, z ocenami 3,5 i 4,5);
- *zaliczenie ćwiczeń* - podstawą tego zaliczenia jest weryfikacja przypisanych do danej formy zajęć efektów poprzez: końcowy sprawdzian zaliczeniowy (kolokwium) lub kilka sprawdzianów/testów cząstkowych, przeprowadzonych w trakcie semestru. Niekiedy warunkiem uzyskania zaliczenia jest również zdobycie odpowiedniej liczby punktów za aktywność podczas zajęć, przygotowanie pisemnego opracowania w formie referatu lub projektu, bądź też wygłoszenie prezentacji, opracowane case study w grupach lub indywidualnie.

Ocena wystawiana w ramach zaliczenia zajęć i egzaminu jest wpisywana do systemu USOS. Ocenione prace pisemne (referaty, sprawdziany, prace egzaminacyjne itp.) na życzenie studenta są udostępniane do wglądu. Możliwości poprawy wynikają z przepisów „Regulaminu studiów”. Student ma zagwarantowaną możliwość jednokrotnego poprawienia kolokwium lub egzaminu, z którego otrzymał ocenę niedostateczną. W ciągu 7 dni od daty przeprowadzenia zaliczenia/egzaminu student, który zgłasza umotywowane zastrzeżenia co do formy, trybu lub przebiegu zaliczenia/egzaminu, ma prawo złożyć wniosek o przeprowadzenie zaliczenia/egzaminu komisyjnego. W przypadku uznania zasadności wniosku dziekan decyduje o:

- dopuszczeniu do ustnego zaliczenia/egzaminu komisyjnego – w odniesieniu do zaliczenia/egzaminu ustnego,
- komisyjnym zweryfikowaniu oceny pracy – w odniesieniu do zaliczenia/egzaminu pisemnego.

Możliwość komisyjnego zdawania egzaminów i zaliczania zajęć gwarantuje obiektywność procesu wystawiania ocen studentom, w przypadku wystąpienia wątpliwości dotyczących bezstronności egzaminatorów lub osób prowadzących zajęcia.

(7) Na kierunku Ekonomia są stosowane różne metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy sprawdzane są najczęściej w czasie egzaminu ustnego lub pisemnego. Egzamin pisemny zawiera pytania testowe zamknięte lub otwarte, jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru bądź też pytania opisowe. Pytania egzaminacyjne są formułowane z punktu widzenia efektów uczenia się zapisanych w sylabusach przedmiotów. O wybranej formie egzaminu prowadzący wykład informuje

studentów w trakcie pierwszych zajęć podczas omawiania sylabusu z prowadzonego przedmiotu. W przypadku części przedmiotów w ramach wykładu przeprowadzana jest też dyskusja sprawdzająca osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych sprawdzane są najczęściej na ćwiczeniach za pomocą wielu różnych form. Do najczęściej stosowanych należą: kolokwium pisemne, projekt pisemny, projekt przygotowany w formie prezentacji multimedialnej, udział w dyskusji, studia przypadku, referaty, zadania grupowe i indywidualne, aktywność na zajęciach, prace domowe.

Przyjęte metody sprawdzania i oceniania wynikają z uwarunkowań i specyfiki dyscypliny ekonomia i finanse. Przykładowe metody weryfikacji kluczowych z punktu widzenia dyscypliny efektów uczenia się na studiach I stopnia są następujące:

- w zakresie wiedzy: (student) zna w zaawansowanym stopniu metody matematyczne, statystyczne i prognostyczne oraz narzędzia informatyczne gromadzenia, analizy i prezentacji danych wyjaśniające złożone zależności ekonomiczne i społeczne – rozwiązywanie zadań, analiza danych statystycznych, przygotowanie prezentacji,
- w zakresie umiejętności: posiada umiejętność wykorzystywania posiadanej wiedzy do formułowania i rozwiązywania złożonych problemów, krytycznej analizy przyczyn i przebiegu konkretnych procesów oraz zjawisk społeczno-gospodarczych w ujęciu makro i mikroekonomicznym z uwzględnieniem aspektów organizacyjnych, środowiskowych, demograficznych – dyskusja w grupach, rozwiązywanie problemów - praca w grupach zadaniowych,
- w zakresie kompetencji społecznych: potrafi samodzielnie rozwiązywać konkretne problemy poznawcze i praktyczne w oparciu o krytyczną ocenę posiadanej wiedzy, zgromadzonych informacji – rozwiązywanie przykładów praktycznych, studia przypadków (case studies).

Z kolei przykładowe metody weryfikacji kluczowych z punktu widzenia dyscypliny efektów uczenia się na studiach II stopnia są następujące:

- w zakresie wiedzy: (student) w pogłębionym stopniu istotę więzi społeczno-ekonomicznych oraz występujących między nimi prawidłowości w kontekście bieżącym i historycznym – kolokwium pisemne,
- w zakresie umiejętności: potrafi umie wykorzystywać posiadaną wiedzę do budowania (specyfikacji, szacowania, weryfikacji i interpretacji) modeli ekonometrycznych i wykorzystywać je w analizach ekonomicznych – praca projektowa,
- w zakresie kompetencji społecznych: jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, umiejętności i odbieranych treści w celu samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności – aktywność na zajęciach, odpowiedzi ustne.

Przedmioty takie jak: Narzędzia informatyczne w ekonomii, Badania operacyjne, (studia I stopnia), Ekonometria, Prognozowanie procesów gospodarczych (studia II stopnia) umożliwiają studentom zdobycie wiedzy i umiejętności wykorzystywania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, które są weryfikowane np. poprzez ocenę prac indywidualnych lub grupowych, czy ocenę zadań wykonywanych na ćwiczeniach. Z kolei kompetencje językowe studentów w zakresie znajomości języka obcego sprawdzane są z wykorzystaniem takich metod, jak: prezentacje, prace pisemne, kolokwia/ kartkówki, wypowiedzi ustne, ocena aktywności na zajęciach

Zgodnie z Regulaminem Studiów (§ 23) uzyskanie przynajmniej 51% punktów możliwych do zdobycia w trakcie zaliczeń i egzaminów pozwala uznać, że student opanował w sposób dostateczny efekty uczenia się założone dla przedmiotu. Szczegółowy opis metod stosowanych do sprawdzania i oceniania każdego efektu uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zawierają sylabusy przedmiotów.

Efekty uczenia się osiągnięte podczas realizacji praktyk zawodowych sprawdzane są przez opiekunów praktyk z ramienia Wydziału. Proces ten realizowany jest w kilku etapach:

- ex-ante – na podstawie weryfikacji doboru miejsca odbywania praktyki,

- mid-term – w uzasadnionych przypadkach poprzez zmianę miejsca odbywania praktyki celem lepszego dopasowania miejsca odbywania praktyk do programu kształcenia i potrzeb studentów,
- ex-post – poprzez weryfikację złożonego przez studenta Dziennika praktyk (zawierającego opinię i niezbędne potwierdzenia ze strony podmiotu przyjmującego na praktykę oraz wykaz powierzonych obowiązków i wykonywanych zadań), a także Raportu z praktyki (w którym zawarty jest krótki opis organizacji, w której odbyła się praktyka, opis wybranych zadań do wykonania, sposób ich realizacji, a także możliwe dalsze działania usprawniające pracę w obszarze, w którym student realizował praktykę).

Ostateczna weryfikacja efektów uczenia się osiąganych w ramach praktyk zawodowych odbywa się podczas rozmowy przeprowadzanej ze studentami przez Opiekunów praktyk.

Syntetycznym, końcowym kryterium realizacji zakładanych efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia są pozytywnie oceniona praca licencjacka i pomyślnie zdany egzamin dyplomowy. Na studiach drugiego stopnia natomiast pozytywnie oceniona praca magisterska i pomyślnie zdany egzamin magisterski. Egzamin licencjacki i egzamin magisterski prowadzony jest w formie ustnej:

1. Egzamin licencjacki:

- a) w *części pierwszej* student dokonuje krótkiej prezentacji podjętego problemu badawczego, celu pracy, jej zakresu i uzyskanych rezultatów oraz odpowiada na pytanie Komisji dotyczące przedmiotu pracy dyplomowej (Pytanie nr 1).
- b) w *drugiej części* egzaminu student losuje dwa pytania: pytanie z listy – *Zestaw pytań ogólnych* (Pytanie nr 2) dla danego kierunku studiów oraz pytanie z listy *Zestaw pytań specjalizacyjnych* (Pytanie nr 3) dla danej specjalności, na której student realizował program studiów.
- c) Komisja egzaminacyjna w trakcie egzaminu może formułować dodatkowe pytania. Z każdej części egzaminu dyplomowego Komisja wystawia ocenę. Wynik ogólny egzaminu Komisja ustala na podstawie ocen otrzymanych z poszczególnych części egzaminu. Wyniki egzaminu jest ogłaszany przez Komisję po zakończeniu egzaminu.

2. egzamin magisterski:

- a) w *części pierwszej* student dokonuje krótkiej prezentacji podjętego problemu badawczego, celu pracy, hipotezy badawczej, jej zakresu i uzyskanych rezultatów oraz odpowiada na pytanie Komisji dotyczące przedmiotu pracy dyplomowej (Pytanie nr 1).
- b) w *drugiej części* egzaminu student losuje dwa pytania: pytanie z listy – *Zestaw pytań ogólnych* (Pytanie nr 2) dla danego kierunku studiów oraz pytanie z listy *Zestaw pytań specjalizacyjnych* (Pytanie nr 3) dla danej specjalności, na której student realizował program studiów.
- c) Komisja w trakcie egzaminu może formułować dodatkowe pytania. Z każdej części egzaminu dyplomowego Komisja wystawia ocenę. Wynik ogólny egzaminu Komisja ustala na podstawie ocen otrzymanych z poszczególnych części egzaminu. Wyniki egzaminu jest ogłaszany przez Komisję po zakończeniu egzaminu.

(8) Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, jakie są przygotowywane przez studentów w ramach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku Ekonomia odpowiadają potrzebom skutecznej weryfikacji założonych efektów uczenia się, dotyczących wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Dobór rodzajów, tematyki i metodyki prac etapowych i egzaminacyjnych, a także projektów uzależniony jest od rodzaju prowadzonych zajęć (wykłady, ćwiczenia, lektoraty), określonej specjalności i przedmiotów prowadzonych w ich ramach oraz indywidualnego wyboru poszczególnych nauczycieli akademickich. Ma to za zadanie w sposób kompleksowy zapewnić skuteczną realizację zakładanych celów przedmiotu.

Podstawę metodyki prac etapowych i egzaminacyjnych stanowią informacje zawarte w sylabusie każdego przedmiotu dotyczące szczegółowych warunków i sposobów weryfikacji założonych efektów

uczenia się przez Studenta, a co za tym idzie także weryfikowania efektów dotyczących wymaganych prac etapowych i egzaminacyjnych.

Prace etapowe, jakie studenci realizują w ramach poszczególnych zajęć to między innymi:

- sprawdziany i testy nie będące pracami końcowymi,
- eseje, wypracowania, referaty,
- prezentacje multimedialne,
- zadania indywidualne i grupowe,
- prace w formie projektów.

Najczęściej stosowaną formą oceny studenta jest egzamin, poprzedzony uzyskaniem zaliczenia ćwiczeń z nauczanego przedmiotu. Prace zaliczeniowe (kolokwia) i egzaminacyjne przyjmują z reguły formę testów (pytania zamknięte i otwarte), oraz formę zestawów pytań otwartych/ opisowych w przypadku egzaminów ustnych.

Dodatkowo integralną częścią planu studiów jest praktyka zawodowa. Jej zadaniem jest stworzenie warunków do pogłębiania wiedzy uzyskanej podczas zajęć i konfrontowania jej z praktyką oraz stosowania wiedzy teoretycznej w praktyce. Z uwagi na to, miejsce i przedmiot praktyki dostosowywany jest do kierunku studiów oraz opisu sylwetki absolwenta.

(9) W ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku Ekonomia studenci przygotowują prace licencjackie oraz magisterskie. Tematyka prac wynika przede wszystkim z określonej specjalizacji realizowanych na kierunku Ekonomia. Odzwierciedla ona zainteresowania studentów, jak również pokrywa się ze zidentyfikowanymi potrzebami praktyki gospodarczej, a także kompetencjami badawczymi i zainteresowaniami naukowymi nauczycieli prowadzących seminaria. Ostateczny temat pracy jest wypracowany na bazie współpracy studenta z promotorem. Tematy prac są też przedmiotem dyskusji na zebraniach Katedr/Zakładów. Następnie wszystkie tematy prac są akceptowane przez kierowników Katedr (w których zatrudnieni są promotorzy tych prac) a następnie Dziekana. Ostateczny wykaz tematów prac dyplomowych wraz z nazwiskami promotorów zatwierdza Dziekan.

Studenci kończący studia na kierunku Ekonomia przygotowują prace licencjackie lub magisterskie, których tematyka wpisuje się w dyscyplinę ekonomia i finanse.

Przykłady tematów prac dyplomowych obronionych na studiach stacjonarnych I stopnia na kierunku ekonomia w roku akademickim 2022/2023:

- specjalizacja: Rachunkowość i finanse: Analiza finansowa przedsiębiorstwa Anwim SA w latach 2020-2022 (promotor: R.W. Ciborowski); Analiza i ocena finansowa przedsiębiorstwa na podstawie przedsiębiorstwa Automatyka-Pomiary-Sterowanie S.A. w Białymstoku (promotor: M. Proniewski); Zastosowanie metod analizy finansowej do oceny kondycji przedsiębiorstwa z branży Fitness podczas pandemii koronawirusa (na przykładzie spółki Calypso Fitness S.A.) (promotor: M. Kozłowska-Burdziak);
- specjalizacja: Logistyka w biznesie: Analiza działań logistycznych na podstawie firmy InPost (promotor: T. Truskolaski); Funkcjonowanie przedsiębiorstwa transportowego na przykładzie Komunalnego Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej w Białymstoku (promotor: T. Truskolaski); Organizacja spedycji towarów na przykładzie przedsiębiorstwa LJS - logistics Poland sp. z o.o. (promotor: A. Bołtromiuk); Transport ładunków niebezpiecznych na przykładzie przedsiębiorstwa LJS-Logistics Poland sp. z o.o. (promotor: A. Bołtromiuk).

Przykłady tematów prac dyplomowych obronionych na studiach niestacjonarnych I stopnia na kierunku ekonomia w roku akademickim 2022/2023 w ramach specjalizacji: Rachunkowość i finanse: Allegro S.A. jako lider branży e-commerce w Polsce - analiza finansowa (promotor: K. Waligóra); Inflacja a sytuacja finansowa gospodarstw domowych w Polsce w latach 2020-2022 (promotor: A. Jurczuk); Analiza efektywności pomocy finansowej rolnikom z programu PROW 2014-2020 (promotor: P. Jamróz); Porównanie skuteczności metod analizy rynków kapitałowych (promotor: Ł. Bugowski).

Przykłady tematów prac dyplomowych obronionych na studiach stacjonarnych II stopnia na kierunku ekonomia w roku akademickim 2022/2023:

- specjalizacja: Rachunkowość i podatki: Podatek akcyzowy jako instrument interwencji państwa (promotor: R. Przygodzka); Wykorzystanie władztwa podatkowego gmin w Polsce w podatku od środków transportowych (promotor: D. Wyszowska); Podatki lokalne jako źródło dochodów własnych gminy (na przykładzie Gminy Lipsk) (promotor: G. Michalczuk); Raje podatkowe a międzynarodowa konkurencja podatkowa (na przykładzie wybranych państw Europy) (promotor: M. Poniatowicz);
- specjalizacja: Logistyka międzynarodowa i Przedsiębiorstwo na rynku: Wpływ sieci transportu intermodalnego w handlu międzynarodowym na konkurencyjność firm transportowych w Polsce (promotor: T. Truskolaski); Wpływ kosztów transportu na cenę ropy naftowej w państwach OPEC (promotor: T. Truskolaski); Wpływ ryzyka w łańcuchach dostaw na funkcjonowanie przemysłu motoryzacyjnego (promotor: A. Bołtromiuk); Logistyczne uwarunkowania rozwoju usług cateringowych na przykładzie wybranego przedsiębiorstwa (promotor: A. Bołtromiuk).

Przykłady tematów prac dyplomowych obronionych na studiach niestacjonarnych II stopnia na kierunku ekonomia w roku akademickim 2022/2023 w ramach specjalizacji: Rachunkowość i podatki, Przedsiębiorstwo na rynku: Analiza i ocena sytuacji finansowej przedsiębiorstwa (na przykładzie Sfinks Polska S.A.) (promotor: A. Busłowska); Gospodarowanie finansami samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej w powiecie grajewskim w latach 2019-2021 (promotor: M. Zalesko); Wybór optymalnej formy opodatkowania na przykładzie firmy Suwenirek i Tartak Strabla (promotor: J. Marcinkiewicz); Dochody z tytułu podatku PIT i CIT w budżecie JST a władztwo podatkowe (promotor: K. Karpińska).

Studenci przygotowujący prace licencjackie mają obowiązek wykazania się umiejętnościami i kompetencjami badawczymi, adekwatnymi do tego poziomu studiów, tj. mają za zadanie trafnie wyznaczyć cel i przedmiot badań, wskazać techniki badawcze, samodzielnie wyszukiwać i dokonać przeglądu literatury, wyszukać odpowiednie, aktualne dane, porządkować i dbać o spójność treści oraz argumentować, generalizować i wyciągać logiczne wnioski. Z kolei studenci przygotowujący prace magisterskie – poza wymienionymi powyżej – mają za zadanie wykazać się ponadto pogłębioną wiedzą teoretyczną na temat podejmowanego zagadnienia oraz umiejętnościami definiowania problemu badawczego, stawiania hipotezy badawczej i jej weryfikacji.

Studenci w toku przygotowania prac licencjackich osiągają szereg kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej:

- znajomość podstaw metodologii badań oraz konstrukcji pracy licencjackiej,
- umiejętność analizy materiałów źródłowych, oceny i selekcji materiałów i danych,
- umiejętność formułowania problemu badawczego,
- znajomość i rozumienie zasad etyki w pracy naukowo-badawczej,
- umiejętność pisanie tekstu o charakterze naukowym, w ramach którego student potwierdza znajomość podstaw teoretycznych badanych w pracy zagadnień i kategorii,
- umiejętność przygotowania rozdziału o charakterze praktycznym oraz dyskusji nad wynikami badań empirycznych.

Dodatkowe kompetencje związane z prowadzeniem działalności naukowej osiągnęte są przez studentów w ramach przygotowania prac magisterskich, a mianowicie:

- posiadanie pogłębionej wiedzy z tematyki, z której przygotowywana jest praca magisterska,
- umiejętność formułowania hipotezy badawczej i jej weryfikacji,
- umiejętność wyboru metod i narzędzi badawczych służących przygotowaniu empirycznej części pracy dyplomowej.

(10) Sposoby dokumentowania efektów uczenia się, osiągniętych przez studentów w ramach kierunku Ekonomia są następujące:

- system USOS, w ramach którego dokumentowane są oceny studentów i który umożliwia przechowywanie i archiwizowanie protokołów egzaminów i zaliczeń z poszczególnych przedmiotów [podstawa funkcjonowania systemu – Zarządzenie nr 44 Rektora Uniwersytetu

w Białymstoku z dnia 21 września 2022r. w sprawie dokumentowania przebiegu studiów z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS i USOSweb)],

- przechowywanie dokumentacji dotyczącej osiągania przez studentów efektów uczenia się przez nauczycieli akademickich (w tym prac egzaminacyjnych, kolokwiów, wypracowań, referatów, projektów, prac domowych, list obecności i list dotyczących aktywności studentów), okres przechowywania dokumentacji – 1 rok po przeprowadzeniu egzaminu/zaliczenie (§ 7 Zarządzenia nr 44),
- przechowywanie w ramach archiwum dziekanatu prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) oraz protokołów egzaminów dyplomowych (do roku ak. 2021/2022 - zmiana na podstawie Zarządzenia nr 35 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 maja 2023r. w sprawie elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych),
- Archiwum Prac Dyplomowych (APD), w ramach którego elektronicznie archiwizowane są prace licencjackie i magisterskie (Zarządzenia nr 35 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 maja 2023r. w sprawie elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych),
- Jednolity System Antyplagiatowy (JSA), który wspiera system APD. Ma ona na celu weryfikację etyki prowadzenia badań naukowych i przygotowywania prac dyplomowych przez studentów (Zarządzenie nr 3 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie zasad weryfikacji pisemnych prac dyplomowych w ramach obowiązujących w Uniwersytecie w Białymstoku procedur antyplagiatowych),
- w zakresie praktyki zawodowej: podstawowe dokumenty to: umowa o organizację studenckiej praktyki zawodowej, dziennik praktyk oraz raport z praktyki, które są gromadzone i przechowywane w aktach studenta (Regulamin studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku).

(11) Istotny z punktu widzenia procesu kształcenia jest monitoring losów absolwentów. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów wyższych prowadzi Biuro Karier UwB we współpracy z Wydziałem. Przeprowadza ono badania ankietowe dotyczące losów absolwentów UwB w tym Wydziału Ekonomii i Finansów, które uwzględnia ocenę odbytych studiów. Badanie ma na celu dostosowanie kierunków studiów i programów studiów do potrzeb rynku pracy. Ponadto badanie stanowi narzędzie pozwalające na: (1) zweryfikowanie stopnia w jakim studia na Uniwersytecie w Białymstoku przygotowują studentów do wejścia na rynek pracy; (2) ustalenie stopnia teoretycznego oraz praktycznego przygotowania, a także wskazanie na elementy, które należy zmienić w celu ułatwienia startu zawodowego; (3) zweryfikowanie czy program studiów, a przez to umiejętności absolwentów, spełniają oczekiwania przyszłych pracodawców; (4) ustalenie, czy kierunek studiów realizowany na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB pozwala na rozwój zainteresowań studentów (5) stworzenie podstaw do weryfikacji programów studiów.

Opracowane przez Biuro karier raporty są przedmiotem analizy Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Opracowane na tej podstawie wnioski wraz z rekomendacjami zamieszczone są w corocznie opracowywanym przez Wydziałowy Zespół *Sprawozdania z działania systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów*. Ponadto najważniejsze wnioski prezentowane są na Radzie Wydziału oraz kierowane do Zespołów Dydaktycznych utworzonych dla poszczególnych kierunków.

Monitoring losów absolwentów studiów I stopnia wskazuje, iż znaczna część absolwentów decyduje się na kontynuację kształcenia na studiach II stopnia na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku. Część absolwentów studiów I stopnia podejmuje studia magisterskie w większych ośrodkach akademickich i gospodarczych, co umożliwi im kontynuację nauki i poszukiwanie zatrudnienia na rynkach pracy większych aglomeracji.

Absolwenci kierunku Ekonomia dobrze sobie radzą na rynku pracy, często podejmując zatrudnienie już podczas studiów lub znajdują pracę po zakończeniu studiów. Potwierdza to przydatność na rynku pracy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych podczas studiów. Na podstawie Raportu *Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2021/2022* można stwierdzić, że większość respondentów (81%) posiada zatrudnienie. Osoby niepracujące najczęściej

kontynuują studia (62%). Około 20 % ankietowanych posiadała trudności podczas szukania pracy. Te problemy dotyczyły przede wszystkim: braku doświadczenia (83%), braku ofert na lokalnym rynku pracy (83%), braku odpowiednich kwalifikacji (67%) oraz nieatrakcyjnych warunków zatrudnienia (58%).

Dane z systemu ELA pokazują, że przeciętny czas oczekiwania na pierwsze zatrudnienie etatowe po uzyskaniu dyplomu absolwenta studiów I stopnia na kierunku Ekonomia, który ukończył studia w 2021 roku wynosił średnio 5,8 miesiąca (studia stacjonarne) i 1,1 miesiąca (studia niestacjonarne). Wśród absolwentów studiów II stopnia przeciętny czas oczekiwania na pierwsze zatrudnienie wyniósł średnio 3,35 miesiąca (studia stacjonarne) i 0,92 miesiąca (studia niestacjonarne).

Powyższe dane wskazują na wysoki poziom przydatności efektów uczenia się osiągniętych przez absolwentów kierunku Ekonomia z punktu widzenia potrzeb rynku pracy.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

(1,2,3) Na Wydziale Ekonomii i Finansów (WEiF) zatrudnionych jest aktualnie łącznie 67 pracowników (badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych), a struktura zatrudnienia przedstawia się następująco:

- 1) Pracownicy badawczo-dydaktyczni – 63:
 - profesorowie tytularni – 5,
 - profesorowie uczelni – 10,
 - adiunkci ze stopniem doktora habilitowanego – 4,
 - adiunkci ze stopniem doktora – 31,
 - asystenci ze stopniem doktora – 6,
 - asystenci z tytułem magistra – 7,
- 2) Pracownicy dydaktyczni – 4:
 - adiunkci ze stopniem doktora habilitowanego – 1,
 - adiunkci z tytułem doktora – 2,
 - asystenci z tytułem magistra – 1.

Liczba nauczycieli akademickich oraz innych osób (praktyków) prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia I i II stopnia, dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe kadry w pełni umożliwia prawidłową realizację procesu kształcenia i odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim.

Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na kierunku Ekonomia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie dziedziny nauk społecznych, głównie w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Tabela 23. Publikacje pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów w latach 2017-2023

Rodzaj publikacji	łącznie liczba publikacji
Artykuły naukowe	429
Rozdziały w monografiach naukowych	188
Monografie naukowe	63
Redakcje monografii naukowych	13
Podręczniki	0
łącznie	841

łącznie, w latach 2017-2023 pracownicy Wydziału opublikowali 841 prac. W latach 2017-2023 suma punktów za publikacje wyniosła³.

³ Liczba punktów została określona na podstawie następujących wykazów:

Pracownicy Wydziału posiadają liczne publikacje w czasopismach wysoko punktowanych (zgodnie z komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 r.), m.in. w czasopismach takich jak: Białostockie Studia Prawnicze (200 pkt.), Rocznik Teologii Katolickiej (200 pkt), Energies (140 pkt.), Studies in Logic, Grammar and Rhetoric (140 pkt.), Technological and Economic Development of Economy (140 pkt.), Resources Policy (140 pkt.), Equilibrium-Quarterly Journal of Economics and Economic Policy (140 pkt.) czy Housing Studies (140 pkt.). Ponadto pracownicy WEiF w okresie 2017-2023 są autorami 49 monografii naukowych wydanych w wydawnictwach z Wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe z dnia 22 lipca 2021 r. Na uwagę zasługuje monografia pt. *Koncepcja zintegrowanej teorii ekonomicznej zrównoważonego rozwoju. Między mainstreamem a heterodoksją ekonomiczną* autorstwa dr. hab. Dariusza Kiełczewskiego, prof. UwB nagrodzona prestiżową Nagrodą Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego im. prof. Edwarda Lipińskiego.

Ponadto, monografie naukowe pracowników badawczo-dydaktycznych WEiF UwB są docenione przez zewnętrzne ośrodki akademickie., w tym zagraniczne. Przykładowo, w 2018 r. zespół naukowy w składzie dr hab. Tomasz Wachowicz (prof. UE w Katowicach), prof. Gregory Kersten i dr hab. Ewa Roszkowska, prof. UwB otrzymał drugą nagrodę Wydawnictwa Springer - *2018 GDN Springer Best Paper Award* za najlepszą publikację „*Some Methodological Considerations for the Organization and Analysis of Inter-and Intra-cultural Negotiation Experiments*”.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia posiadają także odpowiednie kompetencje merytoryczne (wiedza i umiejętności z zakresu danej dziedziny), kompetencje metodyczne, jak i kompetencje psychologiczne (np. komunikacja, aktywne słuchanie, takt pedagogiczny itp.). Ponadto posiadają doświadczenie zawodowe zarówno w obszarze dydaktyki, jak i praktyki – część pracowników pełni w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych funkcje zewnętrznych ekspertów, konsultantów, członków rad nadzorczych, co wzbogaca jakość prowadzonych zajęć i zbliża potrzeby dydaktyki i praktyki. Ma to swoje przełożenie na nabywane przez studentów kompetencje badawcze i specjalistyczne. Studenci na potrzeby realizowanych prac dyplomowych dokonują analizy materiału empirycznego uzyskanego w przedsiębiorstwach lub instytucjach. Kadra dokłada także znacznych starań, aby studenci mieli możliwość spotkania się z przedstawicielami instytucji i przedsiębiorstw na Wydziale Ekonomii i Finansów. Przedstawiciele ci są zapraszani zarówno na konferencje, jak i seminaria.

Prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia dysponując wysokimi kompetencjami dydaktycznymi są jednocześnie świadomi, że proces dydaktyczny zależy od umiejętności zainteresowania danym

-
1. Wykaz punktów za artykuły naukowe w latach 2022-2023 opracowano na podstawie Komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych opracowanego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2020 poz. 85, 374, 695, 897 i 1086 oraz z 2021 r. poz 159) <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/komunikat-ministra-edukacji-i-nauki-z-dnia-17-lipca-2023-r-w-sprawie-wykazu-czasopism-naukowych-i-recenzowanych-materialow-z-konferencji-miedzynarodowych>;
 2. Wykaz punktów za artykuły naukowe w latach 2019-2021 opracowano na podstawie Komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 grudnia 2021 r. o zmianie i sprostowaniu komunikatu w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych opracowanego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2020 poz. 85, 374, 695, 897 i 1086 oraz z 2021 r. poz 159) <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/komunikat-ministra-edukacji-i-nauki-z-dnia-21-grudnia-2021-r-o-zmianie-i-sprostowaniu-komunikatu-w-sprawie-wykazu-czasopism-naukowych-i-recenzowanych-materialow-z-konferencji-miedzynarodowych>;
 3. Wykaz punktów za artykuły naukowe z 2018 roku opracowano na podstawie Wykazu czasopism naukowych wraz z liczbą punktów przyznawanych za publikacje w tych czasopismach opracowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zgodnie z § 32 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym i uczelniom, w których zgodnie z ich statutami nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych (Dz. U. 2016 r. poz. 2154), <http://www.nauka.gov.pl/ujednolicony-wykaz-czasopism-naukowych/wykaz-czasopism-naukowych-zawierajacy-historie-czasopisma-z-publikowanych-wykazow-za-lata-2013-2016.html>;
 4. Wykaz punktów za monografie w latach 2018-2023 opracowano na podstawie Komunikatu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe opracowanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2020 r. poz. 85, 374, 695, 875 i 1086) <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/komunikat-ministra-edukacji-i-nauki-w-sprawie-wykazu-wydawnictw-publicujacych-recenzowane-monografie-naukowe?fbclid=IwAR0B42QvtNQFUiAuxFP712REEJndqy4HsZpvgooSKgV6Tpgby7TMzaud8rY>

przedmiotem oraz doboru odpowiedniej formy realizacji zajęć. W trakcie prowadzonych zajęć wykorzystują więc zróżnicowane metody:

- metody podające, np. wykład informacyjny, opis, praca z tekstem, objaśnienia,
- metody problemowe, np. wykład problemowy lub/i konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna, metoda projektów, metoda przypadków,
- metody praktyczne, np. ćwiczenia praktyczne,
- metody eksponujące, np. film, spotkanie.

Stosowanie różnych metod nauczania umożliwia studentowi opanowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji, jak również rozwija zdolności i zainteresowania poznawcze, a także kształtuje odpowiednie postawy wobec świata wartości.

Kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich są oceniane w zróżnicowany i cykliczny sposób: podczas obowiązkowych hospitacji zajęć, poprzez analizę ankiet wypełnianych przez studentów w każdym roku akademickim a także w ramach konkursów organizowanych przez studentów.

Przy powierzaniu koordynowania poszczególnych przedmiotów, jak i ich prowadzenia nauczycielom akademickim i innym osobom brane są pod uwagę ich kompetencje, specjalizacje w określonych dziedzinach wiedzy, doświadczenie naukowe i/lub zawodowe. W efekcie obsada zajęć dydaktycznych na kierunku Ekonomia w pełni respektuje zasadę zgodności zakresu merytorycznego przedmiotu z dorobkiem naukowym wykładowcy oraz jego doświadczeniem dydaktycznym, a w przypadku praktyków - zawodowym.

Kwalifikacje kadry realizującej program studiów są także adekwatne do wymagań wynikających z obowiązujących standardów i specyfiki przedmiotów. Obsada zajęć uwzględnia nie tylko formalne aspekty odnoszące się do kompetencji każdego nauczyciela akademickiego, ale przede wszystkim uwzględnia, stosownie do ogólnoakademickiego profilu kształcenia, wyniki badań naukowych. Nauczyciele akademicy realizują badania statutowe, granty i inne projekty badawcze. Istotnym aspektem doboru kadry jest powierzanie seminariów dyplomowych/magisterskich i innych zajęć związanych z nabywaniem przez studentów przygotowania do prowadzenia badań i kompetencji badawczych osobom legitymującym się doświadczeniem badawczym w dziedzinie wiodącej jaką są nauki społeczne.

Przydział zajęć oraz obciążeń poszczególnych nauczycieli akademickich oraz praktyków pozwala na prawidłowe przeprowadzenie zajęć. Przedmioty realizowane na kierunku Ekonomia przypisane są do odpowiednich Katedr/Zakładów, w których pracownicy prowadzą badania naukowe w obszarach odpowiadającym prowadzonym przedmiotom. Obsady zajęć dydaktycznych dokonują Kierownicy Katedr/Zakładów – w porozumieniu z Dziekanem - kierując się przede wszystkim kwalifikacjami zawodowymi poszczególnych nauczycieli akademickich, tj. ich specjalizacją naukową/zainteresowaniami badawczymi czy doświadczeniem zawodowym.

Kadra posiada bardzo duże doświadczenie dydaktyczne, w tym też międzynarodowe, potwierdzone prowadzeniem zagranicznych wykładów w ramach programu Erasmus+, zarówno na zagranicznych uczelniach wyższych, jak i dla studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+. Wysokie umiejętności językowe kadry stanowią podstawę szerokiej oferty przedmiotów realizowanych w języku angielskim na Wydziale, a także przekładają się na istotną mobilność w ramach programu Erasmus+ oraz poza nim. Pracownicy Wydziału biorą aktywny udział w konferencjach międzynarodowych, a także Międzynarodowych Szkołach Letnich. O kwalifikacjach językowych kadry świadczy także organizowanie na Wydziale szeregu inicjatyw międzynarodowych – w tym Międzynarodowej Szkoły Letniej *Finance for Five* (w ramach projektu realizowanego z Narodowym Bankiem Polskim w zakresie programu edukacji ekonomicznej). Kompetencje językowe kadry są stale podnoszone – w tym zakresie Wydział Ekonomii i Finansów dwukrotnie skutecznie aplikował o pobyt stypendysty programu ETA Fulbright. W ramach pobytu stypendysty z USA, w latach akademickich 2022/2023 i 2021/2022 nauczyciele akademicy WEiF mieli możliwość bezpłatnego uczestnictwa w zajęciach z języka angielskiego z native speaker'em, co bezpośrednio przełożyło się pozytywnie na ich kompetencje językowe.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia posiadają dorobek w dziedzinie nauk społecznych głównie w dyscyplinie ekonomia i finanse. Struktura ich kwalifikacji odpowiada wymogom studiów ogólnoakademickich. Realizują oni granty i projekty naukowe, co przedstawia tabela 24.

Tabela 24. Granty i projekty naukowe pracowników WEiF w latach 2017-2023

Lp.	nr projektu	tytuł projektu	nazwa instytucji finansującej	nazwa programu, w ramach którego projekt jest finansowany
2017				
1.	771IP-DUN/2017	Zwiększenie poziomu umiędzynarodowienia czasopisma OPTIMUM. Studia Ekonomiczne, poprzez zwiększenie liczby artykułów w języku angielskim, a także upowszechnienie w skali międzynarodowej wyniki w badań naukowców, w tym pracowników Uniwersytetu w Białymstoku	MNiSW	DUN - wydawnictwa 2017
2.	2016/21/B/HS4/01583	Wspomaganie negocjacji dwustronnych z uwzględnieniem myślenia heurystycznego oraz ograniczeń poznawczych negocjatorów	NCN	OPUS 11
2018				
1.	ROR-II/KSOW-N-13/2018	Projekt w ramach Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2018, Plan operacyjny na lata 2018-2019, zatytułowany "Analiza opłacalności produkcji i dystrybucji produktów ekologicznych w województwie podlaskim z wykorzystaniem wybranych modeli krótkich łańcuchów dostaw"	Urząd Marszałkowski	Plan Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2018
2019				
1.	nr 406/WCN/2019/1	Optimum. Economis Studies – MNiSW Wsparcie dla czasopism naukowych	MNiSW	WCN - Wsparcie dla czasopism naukowych
2.	878/P-DUN/2019	Optimum. Economis Studies	MNiSW	DUN - wydawnictwa
3.	ROR-II/KSOW-N-15/2019	Czynniki sukcesu współpracy rolników województwa podlaskiego w ramach grup producentów - projekt finansowany jest ze środków KSOW, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	Urząd Marszałkowski	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
4.	2018/31/N/HS4/02333	Model wyborów mieszkaniowych w cyklu życia gospodarstwa domowego	NCN	PRELUDIUM 16
5.	DEC-2019/03/X/HS4/01006	Możliwości zastosowania metody SEM-PLS do badania zależności między kapitałem ludzkim, kapitałem społecznym, międzynarodowym transferem technologii a inteligentnym rozwojem krajów Unii Europejskiej - wyjazd konsultacyjny	NCN	Miniatura 3

6.	DEC-2019/03/X/HS4/01747	Heurystyka dostępności w wycenie warunkowej dóbr środowiskowych	NCN	Miniatura 3
2021				
2.	2021/05/X/HS4/00091	Regionalny barometr protekcjonizmu jako narzędzie analiz barier handlowych	NCN	Miniatura 5
2022				
1.	KSOW/6/2022/072	Zielona energia w rolnictwie Polski Wschodniej – uwarunkowania rozwoju	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Plan Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 Plan operacyjny na lata 2022–2023
2.	DNK/SP/549102/2022	VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa z serii "Rozwój społeczno-gospodarczy w teoriach ekonomicznych"	MEIN	Doskonała Nauka
2023				
1.	ID 101126432	"BACK IN TOWN – The role of industrial relations and social dialogue in supporting young people's employment and social inclusion at an urban level"	Komisja Europejska	KE SOCPL-2022-IND-REL (Improving expertise in the field of industrial relations)

Wydział zachęca nauczycieli akademickich do upowszechniania rezultatów swoich prac badawczych oraz włączania studentów w przygotowanie i pomoc w organizacji badań. W efekcie pracownicy wykorzystują wyniki prowadzonych badań w ramach prowadzonych zajęć, a przede wszystkim zajęć realizowanych w ramach specjalizacji wybieranych przez studentów.

Zajęcia prowadzące do osiągnięcia przez studentów kompetencji badawczych na studiach pierwszego stopnia to głównie seminarium dyplomowe, natomiast na drugim stopniu - seminarium magisterskie. Na seminariach studenci opracowują plany swoich prac licencjackich/magisterskich między innymi na podstawie wyników badań zgromadzonych w trakcie prac realizowanych przez ich opiekunów. Wyniki takich badań służą więc rozwojowi naukowemu pracownika, jak i kształceniu studenta. Jednocześnie wyposażają studentów w warsztat metodologiczny niezbędny do kontynuowania prowadzenia działalności naukowej.

Studenci mają także możliwość uczestnictwa w organizowanych konferencjach naukowych i prezentowania wyników własnych badań. Szczególnie aktywnie działają w tym obszarze studenci należący do kół naukowych, a jednym z rezultatów tej aktywności są organizowane przez nich konferencje, których efektem są między innymi publikacje naukowe.

Nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku Ekonomia (studia I i II stopnia) łączą działalność dydaktyczną z działalnością naukową. Dbają o włączanie wyników badań w treści prowadzonych zajęć. Katedry i zakłady Wydziału Ekonomii i Finansów posiadają swój specyficzny profil badawczy, który przekłada się na realizowane zajęcia dydaktyczne, redagowane rozprawy doktorskie. Publikacje, będące wynikiem prowadzonych badań naukowych są polecane studentom, jako literatura uzupełniająca. Jedną z form łączenia działalności naukowej nauczycieli akademickich z dydaktyczną są realizowane projekty badawcze w ramach seminariów dyplomowych na kierunku Ekonomia. Warto podkreślić, że ich wynikiem są również nagradzane prace licencjackie i magisterskie w konkursach.

Nauczyciele akademicy Wydziału Ekonomii i Finansów sprawują również opiekę nad kołami naukowymi co pozwala im na włączanie studentów kierunku Ekonomia w prowadzenie działalności

naukowej. Członkowie kół naukowym przeprowadzają sondaże, redagują teksty naukowe, aktywnie uczestniczą w seminariach i konferencjach naukowych.

Pracownicy Wydziału wspierają rozwój naukowy i zainteresowania studentów. W szczególności pomagają w rozwoju naukowym osób zrzeszonych w organizacjach studenckich poprzez organizację wydarzeń naukowych. Przykładem mogą być:

- (1) Organizacja webinarów, np. *Jak zorganizować eksperyment ekonomiczny* (prowadzący: Tomasz Poskrobko – WEiF, 15.03.2023 r.), *Cele zrównoważonego rozwoju ONZ a rozwój nowych technologii i eksperymenty* (prowadzący: Ewelina Gorbacz - Samsung Inkubator Białystok, Jakub Kwiatkowski - Młodzieżowy Strajk Klimatyczny Białystok, 17.05.2021 r.); *Eksperymenty dotyczące decyzji w warunkach niepewności* (prowadzący: Michał Lewandowski, 29.03.2021 r.); *Jakie błędy poznawcze popełniamy i co na to nasz portfel* - prowadzący (prowadząca: Anna Matel _ WEiF, 14.12.2020 r.);
- (2) Organizacja warsztatów w ramach PFNiS dla uczniów Liceum InfoTech i Zespołu Szkół Katolickich nt. *Prawo Kopernika-Greshama – czyli jaki pieniądz jest dobry w czasach kryzysu* (Wydział Ekonomii i Finansów Uniwersytet w Białymstoku, 19.05.2023 r.);
- (3) Organizacja i obsługa stoiska WEiF podczas Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki na Stadionie Miejskim w Białymstoku. Aktywności: ekonomiczne koło fortuny, propagowanie wydziału, praktyczne zajęcia z przedsiębiorczości i estetyki dla dzieci (14.05.2023r.); prowadzenie programu „Fortuna Wymaga Wiedzy” (z wykorzystaniem ekonomicznego koła fortuny) (8 maja 2022 r.);
- (4) Przeprowadzanie badań sondażowych i wymiany poglądów m.in.: *Szukającej prognozy: czy w europejskim kraju może zostać wprowadzony zakaz sprzedaży mięsa* podczas Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki na Stadionie Miejskim w Białymstoku (14.05.2023 r.);
- (5) Współorganizacja i prowadzenie gry terenowej oraz warsztatów skierowanych do uczniów szkół ponadpodstawowych nt. „Młodzi partycypują i inspirują do działania” czy „Przedsiębiorczość to dobrobyt” w ramach XVIII Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki (13.05.2022 r., Wydział Ekonomii i Finansów Uniwersytet w Białymstoku);
- (6) Współorganizacja warsztatów dedykowanych studentom, które zostały przeprowadzone przez firmę Deloitte w ramach Targów Pracy i Praktyk Uniwersytetu w Białymstoku (WEiF, 17.05.2022 r.);
- (7) Organizacja wydarzenia naukowego nt. *Przedsesyjna powtórka z Makroekonomii* (prowadząca: Magdalena Owczarczuk – WEiF, 3.02.2021 r.).
- (8) Organizacja seminariów, m.in.: nt. *Proekologiczny samorząd terytorialny, czyli jaki?* (30.05.2021 r.), *Recydywa centralizmu? Zmiany w polityce państwa wobec samorządu po 2015 roku* (WEiF, 10.05.2018 r.).

O zaangażowaniu studentów w działalność naukową świadczą m.in.:

- opublikowane artykuły (Budna Klaudia, Czyrska Agnieszka, Krysztopowicz Anna Zaremba Iwona, *TikTok jako kanał komunikacji marketingowej młodych ludzi*, „Akademia Zarządzania” 2023, nr 7(2); Rajtarski Krzysztof, *Political problems connected with the efficient realization of the nature conservation policy in the global economy*, „Optimum. Economic Studies” 2020, nr 2);
- współautorstwo rozdziału w monografii „Gmina na piątkę!” 2021/22 (Janczulewicz Jolanta, Niewiarowska Emilia, Zalewska Paulina);
- aktywny udział w konferencjach: wygłoszenie referatu nt. „Tik Tok jako kanał komunikacji marketingowej organizacji studenckich” na 31. Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych „Człowiek i jego środowisko”, Kielce, 22.04.2022 r. (Budna Klaudia, Zaremba Iwona); wygłoszenie referatu online nt. „Tik Tok jako kanał komunikacji marketingowej organizacji studenckich” na Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Wyzwania w zarządzaniu w obliczu Gospodarki 4.0”, Białystok, 23-24. 06.2022 r. (Budna Klaudia, Zaremba Iwona); wygłoszenie referatu nt. „Dziesięciolecie inflacyjne w Europie” podczas Studenckiej Konferencji Naukowej online „Zmiany społeczno-gospodarcze w Unii Europejskiej” , MS Teams, 16.05.2022 r. (Knieć Dominik); wygłoszenie referatu nt. Jak restrykcje w dobie

pandemii wpłynęły na plany studentów” podczas wydarzenia online „The Socio-economic Impact of the Covid-19 Pandemic: a Review”, platforma Blackboard Collaborate, 29.03.2021r. (Knieć Dominik); wygłoszenie referatu nt. „Zmiany preferencji konsumenckich w zakresie zakupów internetowych wynikłych przez pandemię Covid-19” podczas wydarzenia online „The Socio-economic Impact of the Covid-19 Pandemic: a Review” platforma Blackboard Collaborate, 29.03.2021r. (Łuckiewicz Milena); wygłoszenie referatu nt. „Przedsiębiorczość w Strategii Województwa Podlaskiego” podczas wydarzenia online „Przedsiębiorczość w Strategiach - Seminarium”, platforma Blackboard Collaborate, 25.05.2021r. (Frejman Magdalena, Kondrat Agata, Knieć Dominik, Miecznik Albert).

(4,5) Polityka kadrowa prowadzona przez WEiF opiera się na zasadach określonych w:

- *Statucie Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 stycznia 2021 r.*,
- *Regulaminie Pracy Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 17 stycznia 2020 r.*,
- *Regulaminie okresowego oceniania nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 20 września 2019 r.*

Polityka ta ukierunkowana jest na rozwój kompetencji pracowników i ich międzynarodową aktywność naukową oraz dydaktyczną. W szczególności nastawiona jest na optymalizację poziomu i struktury zatrudnienia z punktu widzenia efektywności działalności badawczo-dydaktycznej oraz rozwój naukowy kadry poprzez system ocen i motywacji. Znajdowało to wyraz w kolejnych dokumentach planistycznych odnoszących się do głównych celów i kierunków analizowanej polityki, w tym:

- *Strategii Rozwoju Wydziału Ekonomii i Zarządzania na lata 2017-2021;*
- *Planie rozwoju kadry naukowej WEiZ na lata 2017-2020* jako instrumencie operacyjnym i wdrożeniowym wymienionej wcześniej Strategii;
- *Strategii rozwoju Wydziału Ekonomii i Finansów do 2030 roku.*

Główne cele rozwojowe odnoszące się do polityki kadrowej WEiZ (skrót od wcześniejszej nazwy WEiF) określono pierwotnie w *Planie rozwoju kadry naukowej na lata 2017-2020*, przyjętym uchwałą Rady Wydziału Ekonomii i Zarządzania w 2017 r. Zaliczono do nich między innymi:

1. Podwyższenie kategorii naukowej jednostki w ramach reprezentowanej przez jednostkę dyscypliny naukowej, tj. *ekonomia i finanse*.
2. Zwiększenie liczby pracowników z tytułem profesora.
3. Zwiększenie liczby doktorów habilitowanych.
4. Zwiększenie aktywności publikacyjnej pracowników w czasopiśmie wysoko punktowanych oraz w monografiach naukowych wydawanych w renomowanych wydawnictwach.
5. Zwiększenie wskaźnika sukcesu w pozyskiwaniu grantów naukowo-badawczych przez pracowników.
6. Doskonalenie systemu motywującego pracowników Uczelni do ubiegania się o środki na badania, poprzez np.: nagradzanie osób zaangażowanych w przygotowanie projektów, wprowadzenie zasady, że uzyskanie środków na projekt badawczy krajowy lub międzynarodowy stanowi jeden z podstawowych warunków awansu na stanowisko profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego, urlopy naukowe itp.
7. Zwiększenie efektywności komunikacji naukowej i widoczności prac naukowych pracowników – poszerzenie formuły publikacji on-line, a w efekcie zwiększenie indeksów cytowań pracowników.
8. Podniesienie kompetencji pracowników naukowych w zakresie znajomości języka obcego w formule intensyfikacji procesu internacjonalizacji ich działalności badawczo-dydaktycznej.
9. Zwiększenie liczby i zasięgu organizowanych przez Wydział konferencji naukowych, w tym konferencji o zasięgu międzynarodowym.
10. Stymulowanie rozwoju międzynarodowych kontaktów naukowych pracowników, w tym współpracy z międzynarodowymi instytucjami lub organizacjami naukowymi.

11. Szersze zaangażowanie pracowników w działalność zagranicznych i międzynarodowych towarzystw, organizacji i instytucji naukowych.
12. Zwiększenie mobilności naukowej pracowników naukowych (staże naukowe w innych ośrodkach naukowych lub akademickich – krajowych i zagranicznych; szerszy udział kadry naukowej w międzyuczelnianych programach wymiany wykładowców takich jak Erasmus+, Staff Mobility lub umowy dwustronne).
13. Zwiększenie dostępu pracowników do źródeł informacji naukowej (np. poprzez dofinansowanie przez Wydział zakupu bibliotecznych baz elektronicznych);
14. Poszerzenie zakresu współpracy ze środowiskiem biznesowym oraz z samorządem terytorialnym w celu pozyskiwania zamówień i środków finansowych na badania naukowe.
15. Upowszechnianie efektów aktywności naukowej pracowników.

W kontekście nowych wymogów i wyzwań ewaluacji jakości działalności naukowej dotyczącej lat 2017-2021 jako główne priorytety związane z rozwojem naukowym kadry WEiF uznano:

- zwiększenie liczby artykułów o wyższej punktacji niż dotychczas opublikowane,
- zwiększenie liczby wydanych monografii naukowych,
- zwiększenie liczby realizowanych grantów badawczych,
- opracowanie indywidualnych planów wydawniczych pracowników,
- stymulowanie osiągnięć naukowych pracowników UwB spoza WEiF, deklarujących dyscyplinę naukową *ekonomia i finanse*.

Najnowszym, wspomnianym wcześniej dokumentem planistycznym, poruszającym kwestie strategicznych kierunków rozwojowych kadry naukowej Wydziału jest *Strategia rozwoju Wydziału Ekonomii i Finansów do 2030 roku*, przyjęta przez Radę WEiF w dniu 14 listopada 2022 r. Dokonano w niej między innymi identyfikacji mocnych i słabych stron odnoszących się do uwarunkowań rozwoju naukowego kadry naukowej oraz kluczowych szans i zagrożeń z tym związanych.

Jako mocne strony w przedmiotowym obszarze zdefiniowano między innymi:

- rosnącą liczbę pracowników ze stopniem naukowym doktora i doktora habilitowanego,
- poprawę struktury jakościowej publikacji (punktacja MEiN),
- wysoką aktywność konferencyjną kadry naukowej,
- członkostwo reprezentantów WEiF w komitetach redakcyjnych renomowanych czasopism oraz władzach międzynarodowych i krajowych organizacji naukowo-badawczych.

Jako słabe strony określono natomiast:

- niewielką liczbę zatrudnionych na Wydziale profesorów tytularnych,
- nierównomierne zaangażowanie pracowników naukowo-dydaktycznych w działalność naukową,
- niedostatecznie szeroki system motywacyjny pracowników badawczo-dydaktycznych,
- wciąż zbyt niską liczbę przypisanych im publikacji w czasopiśmie wysoko punktowanych oraz w renomowanych wydawnictwach,
- niską skuteczność pracowników w zdobywaniu grantów badawczych, zwłaszcza z NCN i NCBiR,
- mały udział badań naukowych o charakterze interdyscyplinarnym, międzynarodowym oraz badań dla praktyki,
- niski zakres komercjalizacji badań naukowych,
- zbyt niską mobilność pracowników w zakresie działalności badawczej.

Głównymi szansami rozwojowymi kadry naukowej WEiF uznano:

- możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania (krajowych i międzynarodowych) w celu realizacji badań naukowych (NCN, NCBiR),
- dostępność środków finansowych z UE na badania i rozwój,
- możliwości wymiany naukowej pracowników w kontekście programów współpracy międzynarodowej,
- rozwój technologii ICT jako instrumentu wsparcia rozwoju naukowego,
- wzrost liczby organizowanych konferencji naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym,

- rosnące znaczenie badań dla rozwoju przedsiębiorstw.

Natomiast jako główne zagrożenia w tym zakresie zidentyfikowano:

- niestabilny system postępowań awansowych,
- zmienność regulacji prawnych obejmujących sferę badań i rozwoju naukowego,
- trudny dostęp do publikowania w renomowanych, wysoko punktowanych czasopismach naukowych,
- rosnącą konkurencję w pozyskiwaniu zewnętrznych środków na badania, w tym grantów NCN i NCBiR,
- zmniejszenie krajowych środków finansowych na działalność naukowo-badawczą,
- niedostrzeganie korzyści wynikających ze współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi wśród przedsiębiorców.

W kontekście polityki kadrowej i kreowania rozwoju naukowego kadry naukowej WEiF istotny jest cel strategiczny S1. *Wzrost jakości i efektywności badań naukowych*, zapisany w *Strategii rozwoju Wydziału Ekonomii i Finansów do 2030 roku w obszarze Nauka*. W ramach niego wyodrębniono cel operacyjny S1.2. *Wsparcie rozwoju kadry naukowej*, określając jednocześnie dwa główne kierunki działań w tym zakresie, tj.:

- S1.2.1. *Zapewnienie możliwości badań naukowych samodzielnym pracownikom naukowym,*
- S1.2.2. *Wzrost mobilności międzynarodowej pracowników.*

Ze strategią rozwoju kadry naukowej wiążą się również bezpośrednio cele bieżące zapisane w Strategii w obszarze H.2. *Internacjonalizacja działalności*, w tym w H.2.1. *Umieździarnarodowienie działalności naukowej*. Jako główne kierunki działań w tym zakresie określono:

- H2.1.1. *Zwiększenie publikacji pracowników WEiF w czasopismach zagranicznych o wysokim współczynniku oddziaływania (Impact Factor),*
- H2.1.2. *Zwiększenie poziomu umieździarnarodowienia czasopisma Optimum. Economic Studies,*
- H2.1.3. *Zwiększenie mobilności naukowej, w tym aktywnego udziału w konferencjach zagranicznych,*
- H2.1.4. *Zwiększenie udziału pracowników WEiF w procesie przygotowywania i realizowania grantów międzynarodowych.*

W analizowanym kontekście istotne są również kierunki działań określone w ramach priorytetu rozwojowego H2.3. *Wsparcie procesu internacjonalizacji*, tj.:

- H2.3.1. *Zwiększenie świadomości pracowników WEiF w zakresie korzyści wynikających z internacjonalizacji oraz wzrost motywacji w celu większego zaangażowania w proces umieździarnarodowienia,*
- H2.3.2. *Doskonalenie kompetencji językowych studentów i pracowników WEiF.*

Na Wydziale Ekonomii i Finansów obowiązuje transparentny system zatrudniania nauczycieli akademickich, dostosowany do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć dydaktycznych. Bazuje on na zasadach określonych w *Statucie Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 stycznia 2019 r.* Określono tam minimalne kryteria uzasadniające zatrudnienie nauczycieli akademickich, zróżnicowane dla poszczególnych grup pracowników (dydaktycznych, badawczych i badawczo-dydaktycznych) oraz stanowisk (profesora, profesora uczelni, adiunkta, asystenta). W stosowanym na Wydziale systemie zatrudniania uwzględnia się dorobek naukowy poszczególnych kandydatów/pracowników, jak również doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne, a w przypadku innych osób - ich doświadczenie zawodowe w obszarze problematyki prowadzonych zajęć.

W ramach polityki kadrowej stosowany jest transparentny system oceny pracowników, wynikający z zapisów wspomnianego już wcześniej *Regulaminu okresowego oceniania nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 20 września 2019 r.* Zgodnie z nim:

1. Ocena pracowników prowadzona jest w obszarze trzech działalności, tj. naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej.
2. W każdym z tych obszarów pracownik musi odpowiednio wykazać liczbę aktywności (listę minimalnych aktywności przewidzianych dla dyscypliny *ekonomia i finanse* określono w § 7 ust. 3 *Regulaminu okresowego oceniania nauczycieli akademickich*); dodatkowo oceniane jest

przestrzeganie prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz prawa własności przemysłowej oraz podnoszenie kompetencji zawodowych.

3. Poszczególne obszary oceniane są w zależności od rodzaju stanowisk zatrudnienia (pracownik badawczo-dydaktyczny, dydaktyczny, badawczy).
4. Ocena przeprowadzana jest nie rzadziej niż raz na 4 lata, albo na wniosek rektora.
5. Ocenę pozytywną otrzymuje pracownik, który uzyskał ocenę pozytywną we wszystkich ocenianych obszarach.
6. Przy ocenie uwzględnia się ankiety studenckie, jeśli oceny dokonało co najmniej 25% studentów/doktorantów przypisanych do danych zajęć.
7. Oceny dokonują wydziałowe komisje oceniające.
8. Ocena ma charakter opisowy (może być pozytywna lub negatywna).
9. Od oceny przysługuje odwołanie do rektora.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne są corocznie oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem (anonimowe ankiety w systemie USOS). Wyniki ocen pracownicy mogą sprawdzić w systemie USOS. Wyniki ocen pracowników udostępniane są przez dziekana kierownikom tych jednostek (kierownikom poszczególnych Katedr/Zakładów). Wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, stanowią ważny czynnik warunkujący doskonalenie członków kadry, a często nawet planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych. Z pracownikami, którzy otrzymują niskie oceny w ankietach studenckich rozmowę przeprowadzają odpowiednio kierownik Zakładu/Katedry. W sytuacjach wystąpienia bardzo niskich ocen i problematycznych komentarzy studentów zwykle stosowną rozmowę z pracownikiem przeprowadza również dziekan Wydziału w celu wyjaśnienia przyczyn negatywnej oceny i podjęcia działań mających na celu rozwiązanie sygnalizowanego w ankiecie problemu.

Ocenę nauczycieli dokonują też bezpośredni przełożeni lub inne osoby wskazane przez Dziekana, w formie hospitacji zajęć. Szczegółowe plany hospitacji sporządzane są przez kierowników Katedr/Zakładów dwukrotnie w ciągu roku akademickiego, tj. na początku semestru zimowego i letniego. Pracownicy zapoznają się z wynikami oceny, w której zawarte są ewentualne uwagi i sugestie dotyczące jakości prowadzonych zajęć.

Ocena okresowa pracowników dokonywana jest przez Wydziałową Komisję Oceniającą. W jej skład wchodzi dziekan, trzech samodzielnych pracowników naukowych powołanych przez Radę Wydziału oraz kierownik katedry, w której zatrudniony jest oceniany pracownik. Przewodniczący komisji zaprasza na jej posiedzenie ocenianego nauczyciela akademickiego w celu przedstawienia osiągnięć będących przedmiotem jego oceny. Wyniki okresowych ocen pracowników dotyczące ich działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej są wykorzystywane do podejmowania decyzji z zakresu rozwoju i doskonalenia kadry naukowej, a także planowania indywidualnych ścieżek rozwoju naukowego poszczególnych pracowników Wydziału.

Władze dziekańskie systematycznie monitorują osiągnięcia naukowe pracowników Wydziału. Do roku 2021 dziekanowi Wydziału jako istotne źródło informacji w tym zakresie służył system SEDN opracowany dla celów ewaluacji działalności naukowej. Dziekan Wydziału jako jednocześnie przewodniczący Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse ma w nim przypisaną rolę koordynatora dyscypliny. Uzyskane wyniki ewaluacji za lata 2017-2021 mogą być potraktowane jako syntetyczny wskaźnik poziomu rozwoju naukowego kadry WEiF. Otóż zgodnie z Decyzją nr 470/501/2022 Ministra Edukacji i Nauki Uniwersytetowi w Białymstoku przyznano kategorię naukową B+ w dyscyplinie *ekonomia i finanse*. Oszacowana dla potrzeb ewaluacji liczba N wyniosła 67,55. W ramach I kryterium oceny, tj. *poziomu naukowego prowadzonej działalności naukowej* wzięto pod uwagę 202,65 udziałów jednostkowych w publikacjach naukowych uwzględnianych w ocenie w dyscyplinie naukowej ekonomia i finanse (3-krotność liczby N). Ogólna liczba punktów za uwzględnione w ocenie udziały jednostkowe w publikacjach wyniosła 13 689 (średnia liczba punktów za slot w dyscyplinie – 67,5). Określona na tej podstawie ocena Podmiotu w kryterium I ewaluacji wyniosła QI = 202,65, czyli zbliżoną do wartości referencyjnej przypisanej kategorii A. W aspekcie kryterium II – *Efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych*, Komisja pozytywnie zaopiniowała 5 projektów, przyznając

17,06 punktu. Podmiot uzyskał z tytułu ww. przychodów 3,58 punktu. Łącznie, za osiągnięcia Podmiotu w ramach kryterium II ewaluacji przyznano 20,64 punktu, a finalna ocena Podmiotu w kryterium II ewaluacji wyniosła $Q_{II} = 0,31$. W ramach oceny w kryterium III – *Wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki*, średnia arytmetyczna uzyskanych przez Podmiot ocen opisów wpływu wyniosła $Q_{III} = 30$.

Uwzględniając fakt, że aktualnie do systemu SEDN nie są jeszcze wprowadzone dane odnoszące się do osiągnięć naukowych pracowników w kontekście kolejnej ewaluacji (2022-2025), władze dziekańskie uruchomiły starania dotyczące możliwości wykorzystania przez Wydział Systemu Ewaluacji Nauczycieli Akademickich (EVA). Wcześniej system ten był wykorzystywany na zasadzie pilotażowej tylko przez jedną jednostkę organizacyjną UwB, tj. Wydział Prawa. Efektem tych starań jest zapewnienie dziekanowi Wydziału jako koordynatorowi systemu możliwości systematycznego monitorowania postępów pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej poszczególnych pracowników za lata 2022 i 2023.

Warto również dodać, że na Wydziale Ekonomii i Finansów kilka lat temu stworzono odrębne stanowisko specjalisty ds. administrowania nauką, podlegające bezpośrednio Prodziekanowi ds. Rozwoju. Zatrudniona na nim osoba prowadzi ciągły monitoring i rejestrację osiągnięć naukowych pracowników, w tym zwłaszcza ich aktywności publikacyjnej, z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów publikacji, związanej z nimi punktacji, liczby slotów itp. Ponadto cyklicznie przygotowuje też zbiorcze zestawienia publikacji na potrzeby zarówno Dziekana, jak i kierowników jednostek oraz poszczególnych pracowników badawczo-dydaktycznych WEiF. Opracowuje również zestawienia rankingowe aktywności publikacyjnej poszczególnych pracowników, wykorzystywane następnie przy podejmowaniu decyzji dotyczących pożądanego kierunku rozwoju kadry naukowej, zarówno w kontekście ewaluacji dyscypliny naukowej *ekonomia i finanse*, jak i ocenie efektów aktywności naukowej poszczególnych pracowników.

Ważnym aspektem prowadzonej na Wydziale polityki rozwoju kadry naukowej jest polityka informacyjna, której celem jest podnoszenie świadomości pracowników w kontekście zachodzących zmian legislacyjnych związanych z ewaluacją jakości działalności naukowej, zasadami postępowań awansowych, czy też kryteriami oceny dorobku naukowego pracowników. Służą temu między innymi spotkania władz dziekańskich i rektorskich z kadrą naukową Wydziału (przykłady: 18.02.2019 r. – spotkanie dziekana z samodzielnymi pracownikami naukowymi nt. *Ewaluacja jakości działalności naukowej. Wymogi i priorytety aktywności naukowej pracowników WEiZ w latach 2019-2020*; 18.03.2019 r. – poświęcone analogicznej problematyce spotkanie dziekana WEiF z niesamodzielnymi pracownikami naukowymi; 28.10.2019 r. – zainicjowane przez władze dziekańskie spotkanie pracowników WEiF z Prorektorem ds. Nauki nt. *Osiągnięcia pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów w latach 2017-2019 w świetle rozporządzenia MNiSW o ewaluacji jakości działalności naukowej*), 27.01.2020 r. – spotkanie Dziekana z kierownikami wszystkich katedr i zakładów poświęcone ewaluacji jakości naukowej oraz indywidualnych osiągnięć pracowników; 10.01.2022 r. – przedstawienie przez Przewodniczącą Rady Dyscypliny postępów prac związanych z ewaluacją 2017-2021; 07.03.2022 – omówienie przez Dziekana na posiedzeniu RW wkładu poszczególnych pracowników w wyniki ewaluacji).

Wydziałowa strona internetowa (<https://weif.uwb.edu.pl/>) odgrywa kluczową rolę w zakresie polityki informacyjnej dotyczącej kryteriów oceny jakości działalności naukowej oraz jej efektów. Zamieszczane są tam i systematycznie aktualizowane następujące materiały informacyjne:

1. *Ewaluacja jakości działalności naukowej 2017-2021* – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/ewaluacja-jakosci-dzialalnosci-naukowej-2017-2021>;
2. *Ewaluacja jakości działalności naukowej 2022-2025* – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/ewaluacja-jakosci-dzialalnosci-naukowej-2022-2025>;
3. *Publikacje pracowników* – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/publikacje-pracownikow>;
4. *Cytowania* – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/cytowania>;
5. *Badania naukowe* – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/badania>;
6. *Stáže naukowe* – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/staze-naukowe>;
7. *Doktoraty* – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/doktoraty>;

8. Habilitacje – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/habilitacje>;
9. Profesury – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/profesury>;
10. Akty prawne dotyczące stopni i tytułów naukowych – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/akty-prawne-dotyczace-stopni-i-tytulu-naukowego-2708>;
11. Wynagrodzenie motywacyjne za działalność naukową pracownika – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/wynagrodzenie-motywacyjne-za-dzialalnosc-naukowa-pracownika>;
12. System Ewaluacji Nauczycieli Akademickich (EVA) – <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/system-ewaluacji-nauczycieli-akademickich-eva>.

Ponadto, wchodząc w zakładkę *Pracownicy* i klikając na poszczególnych pracownikach naukowych można sprawdzić ich indywidualne osiągnięcia publikacyjne (zakładka *Publikacje*), które są na bieżąco uaktualniane. Publikacje pracowników badawczo-dydaktycznych Wydziału Ekonomii i Finansów od 2011 roku są rejestrowane zgodnie z *Zarządzeniem Nr 1 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 stycznia 2011 r. w sprawie rejestrowania publikacji naukowych i popularno-naukowych pracowników Uniwersytetu w Białymstoku*. Pracownik jest zobowiązany do dostarczenia publikacji w terminie nie dłuższym niż trzy miesiące od jej ukazania się. Rejestrowaniem publikacji oraz sporządzaniem zestawień w tym zakresie (na prośbę dziekana, kierownika katedry/zakładu lub bezpośrednio pracownika) zajmuje się wspomniany już wcześniej specjalista ds. administrowania nauką.

Ważnym źródłem informacji o kierunkach aktywności naukowej pracowników Wydziału są opracowywane na początku każdego roku akademickiego wykazy planowanych na Wydziale konferencji naukowych. Przedmiotowe wykazy opracowywane są na podstawie informacji składanych corocznie do dziekana przez kierowników katedr/zakładów (przykładowy link do wykazu odnoszącego się do roku akademickiego 2022/2023: weif.uwb.edu.pl/wydzial-2386/wykaz-planowanych-konferencji-naukowych-w-roku-akademickim-2022-2023).

Polityka kadrowa prowadzona na Wydziale Ekonomii i Finansów opiera się na *Regulaminie Pracy Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 17 stycznia 2020 r.* oraz *Regulaminie okresowego oceniania nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 20 września 2019 r.* Celem tej polityki jest rozwój kompetencji pracowników oraz umiędzynarodowienie ich aktywności naukowej i dydaktycznej. W szczególności nastawiona jest ona na optymalizację poziomu i struktury zatrudnienia z punktu widzenia efektywności działalności badawczo-dydaktycznej oraz rozwój naukowy kadry poprzez system ocen i motywacji. Znajduje to odzwierciedlenie w *Strategii Rozwoju Wydziału Ekonomii i Zarządzania na lata 2017-2021*. Elementem wdrożeniowym wskazanej strategii jest wspomniany wcześniej *Plan rozwoju kadry naukowej WEiZ na lata 2017-2020*.

W ramach polityki kadrowej WEiF przewidziany jest również system wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych, który obejmuje:

- udzielanie urlopów naukowych (w latach 2017-2023 z urlopu naukowego skorzystało 10 pracowników Wydziału);
- dofinansowywanie ze środków Wydziału kosztów monografii naukowych wydawanych przez wydawnictwa z Wykazu wydawnictw (w latach 2017-2023 ogólna kwota dofinansowania wyniosła 215 162 zł);
- dofinansowywanie ze środków Wydziału kosztów artykułów naukowych publikowanych w wysoko punktowanych czasopismach (w latach 2017-2023 ogólna kwota dofinansowania wyniosła 101 564 zł);
- priorytetowe traktowanie grantów na badania, w tym uwzględnienie w systemie nagród wysiłków w zakresie ubiegania się o dofinansowanie projektów naukowych.

Na Wydziale zapewnione są warunki motywujące kadrę do pracy i nieustannego kształcenia oraz rozpoznawania indywidualnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia.

W kwietniu 2017 r. opracowano i przyjęto przez RW *Minimalne kryteria okresowej oceny pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Ekonomii i Zarządzania UwB (za okres 4 lat)*. Od 1 października 2019 r. kwestie minimalnych kryteriów reguluje wspomniany już wcześniej *Regulamin*

w sprawie okresowego oceniania nauczycielki akademickich Uniwersytetu w Białymstoku (Zarządzenie nr 25 Rektora Uwb z dnia 20 września 2019 r.). Zgodnie z § 7 ust 3. przedmiotowego Regulaminu: *Ocenę pozytywną z działalności naukowej w dyscyplinie ekonomia i finanse otrzymuje pracownik badawczo-dydaktyczny, który w każdym roku akademickim jest autorem lub współautorem co najmniej 1 publikacji, o których mowa w § 6 ust 1 pkt 1 lit. a-e, w których suma udziałów jednostkowych ocenianego pracownika w okresie czterech lat kalendarzowych wynosi co najmniej 4, w tym autorstwo lub współautorstwo artykułów naukowych, w których suma udziałów jednostkowych pracownika wynosi co najmniej 2 oraz autorstwo (współautorstwo) monografii naukowej lub rozdziału w monografii naukowej lub redakcję (współredakcję) naukową monografii, w której suma udziałów jednostkowych wynosi co najmniej 1, a także ubiegał się (samodzielnie lub w zespole) o projekty o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. h lub uczestniczył w takich projektach.*

Innym, stosunkowo nowym instrumentem motywowania pracowników do aktywizacji ich działalności naukowej są wynagrodzenia motywacyjne (link do strony WEiF: <https://weif.uwb.edu.pl/nauka-2387/wynagrodzenie-motywacyjne-za-dzialalnosc-naukowa-pracownika>). Zasady z tym związane określono w *Regulaminie Wynagradzania pracowników Uniwersytetu w Białymstoku* (§ 24 Zarządzenia nr 48 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 16 czerwca 2020 r.). Zgodnie z przedmiotową regulacją miesięczne wynagrodzenie motywacyjne może być przyznane na okres jednego roku akademickiego. Przyznaje je Rektor z własnej inicjatywy lub na wniosek Dziekana Wydziału/Dyrektora Instytutu za istotne osiągnięcia pracowników uzyskane w okresie ostatnich dwóch lat kalendarzowych poprzedzających złożenie wniosku (publikacje naukowe, zaangażowanie w realizację projektów badawczych lub badawczo-rozwojowych). Wynagrodzenie może być także przyznane na wniosek pracownika, przekazany rektorowi za pośrednictwem Dziekana Wydziału/Dyrektora Instytutu albo przekazany bezpośrednio rektorowi, złożony jednocześnie do wiadomości dziekana wydziału/dyrektora instytutu. Należy dodać, że pula środków finansowych przeznaczonych na ten cel jest ograniczona, a dziekan wydziału/dyrektor instytutu może wnioskować w danym roku akademickim o przyznanie wynagrodzenia motywacyjnego dla nie więcej niż 2 osób.

Widocznym rezultatem podejmowanych działań jest obserwowany od kilku lat wzrost liczby awansów naukowych. Zwiększa się liczba samodzielnych pracowników naukowych WEiF, co przedstawia tabela 25.

Tabela 25. Liczba awansów naukowych pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów w latach 2017-2023

	<i>Doktoraty</i>	<i>Habilitacje</i>	<i>Tytuły profesora</i>
RAZEM:	20(41)*	7(16)*	2(0)*

* w nawiasach – liczba postępowań awansowych dotyczących osób niebędących pracownikami Wydziału.

W rezultacie tych awansów istotnie poprawiła się struktura kwalifikacyjna kadry badawczo – dydaktycznej na Wydziale. Wynika to m.in. z realizowanej polityki kadrowej, która sprzyja podejmowaniu wysiłków, które wieńczzone są awansami naukowymi. Jednocześnie na Wydziale prowadzona jest polityka ograniczania godzin ponadwymiarowych, co również sprzyja zwiększeniu aktywności naukowej, w tym działalności publikacyjnej pracowników. W rezultacie, poprawia się struktura kwalifikacji kadry badawczo-dydaktycznej, a dodatkowo stabilność zatrudnienia i liczebność kadry w stosunku do liczby studentów poprawiają jakość realizowanych zajęć.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

(1) Wydział Ekonomii i Finansów dysponuje infrastrukturą dydaktyczną w pełni dostosowaną do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku. Realizacja procesu dydaktycznego odbywa się w 5 salach wykładowych, 7 ćwiczeniowych oraz 2 pracowniach komputerowych. Pomieszczenia dydaktyczne mogą pomieścić jednorazowo od 30 do 200 osób. Ponadto w katedrach/zakładach znajdują się pomieszczenia przystosowane do prowadzenia seminariów oraz odbywania konsultacji przez pracowników. Pozwala to na realizację całości zadań dydaktycznych Wydziału w ramach jednego budynku.

Systematycznie podnoszony jest standard i funkcjonalność pomieszczeń. Baza dydaktyczna została wzbogacona poprzez wyposażenie wszystkich sal w systemy multimedialne, tj. stanowisko komputerowe z oprogramowaniem biurowym (pakiet MS Office 2019) i specjalistycznym (np. Gretl), z dostępem do Internetu, rzutnik multimedialny oraz nagłośnienie. Studenci mają możliwość korzystania z 80 stanowisk komputerowych znajdujących się w pracowniach komputerowych, bibliotece oraz na korytarzu Wydziału Ekonomii i Finansów. Sprzęt znajdujący się w salach komputerowych jest dostosowany do wymagań aplikacji komputerowych używanych przez studentów podczas zajęć dydaktycznych.

Systematycznie wymieniony jest sprzęt komputerowy znajdujący się w salach komputerowych (tj. 132, 133). Umożliwiło to zwiększenie zakresu prowadzonych zajęć poprzez wykorzystywanie nowoczesnych metod dydaktycznych.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni i dydaktyczni korzystają z pomieszczeń przeznaczonych na potrzeby katedr/zakładów wyposażonych w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i drukarki. Komputery wyposażone są w oprogramowanie biurowe (pakiet Microsoft Office 2007 - 2019), mają dostęp do e-baz biblioteki, a także na życzenie mogą mieć dostęp do specjalistycznych programów np. oprogramowanie do statystycznej analizy danych PS – Imago 9.0 firmy IBM.

Wszystkie pomieszczenia dziekanatów są wyposażone w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i drukarki, kserokopiarki i niszczarki oraz pozostały sprzęt biurowy.

(2) Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są praktyki zawodowe leży po stronie organizatora praktyki. Uczelnia nie ma możliwości ingerowania w zasoby infrastruktury i wyposażenia. Wybór miejsca praktyki dokonywany przez studenta akceptowany jest przez opiekunów praktyk w oparciu o analizę instytucji (w tym jej infrastruktury i wyposażenia), tak aby umożliwiona została realizacja efektów uczenia się.

Praktyki zawodowe studentów odbywają się w przedsiębiorstwach i instytucjach dysponujących odpowiednią infrastrukturą i wyposażeniem umożliwiającym nabycie umiejętności w zakresie realizowanego kierunku. Weryfikacja infrastruktury, którą dysponują przedsiębiorstwa i instytucje w których odbywają się praktyki odbywa się na podstawie: wypełnianych anonimowo ankiet oceny praktyk zawodowych (Załącznik nr 4 do Decyzji nr 3/2021 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 8.02.2021 r. oraz składanego przez studentów Dziennika praktyk i Raportu z praktyk.

(3) Studenci i pracownicy Wydziału po wcześniejszym skonfigurowaniu urządzenia mają możliwość korzystania z szeroko pasmowego Internetu nie tylko w salach komputerowych, ale również poza nimi, za pomocą bezprzewodowej sieci Eduroam, na prywatnych komputerach (laptopach) lub urządzeniach mobilnych. Umożliwia to szybki dostęp do informacji, które często studenci wyszukują na potrzeby zajęć. Ponadto Wydział ma możliwości korzystania z systemu zarządzania i wirtualnego środowiska nauczania przedmiotów - platformy e-learningowej EduPortal.

Platforma e-learningowa wykorzystywana jest do wspomaganie tradycyjnego nauczania poprzez zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Studenci i pracownicy po zalogowaniu się na platformę mają dostęp do dokumentacji użytkownika platformy EduPortal „Instrukcja korzystania z platformy EduPortal”.

Na platformie mogą być prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zapewniające synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia. Ponadto, jest ona doskonałym narzędziem wspomaganie zajęć np. poprzez zamieszczanie materiałów dla studentów, zadawanie prac domowych, przeprowadzanie testów

sprawdzających, których wyniki znane są studentom od razu, co pomaga w bieżącej identyfikacji problemów w procesie uczenia się.

Kompleksową obsługę toku studiów, studentów, doktorantów oraz pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych zapewnia Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS). System USOS znacznie usprawnia pracę administracji i organizację procesu kształcenia. Od roku akademickiego 2022/2023 studenci mogą elektronicznie składać podania za pośrednictwem modułu w USOSweb (dzięki któremu decyzja właściwego dziekana jest widoczna dla studenta natychmiast po jej podjęciu). Pracownicy i studenci mogą komunikować się za pomocą poczty elektronicznej oraz poprzez usługę USOSmail, stanowiącą komponent Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS). Warto nadmienić, że w dobie pandemii Covid-19 uruchomiono rejestrację poprzez kalendarz on-line, dzięki któremu studenci w sposób bezpieczny dla siebie i pracowników mogli załatwić sprawy wymagające fizycznej obecności na Wydziale (także obecnie część spraw załatwiana jest zdalnie z wykorzystaniem USOS, i poczty elektronicznej UwB).

Ważnym elementem technologii informacyjno-komunikacyjnej jest stałe rozszerzanie możliwości systemu USOS, co pozwala na lepszą i bardziej kompleksową obsługę studentów. Na Wydziale z powodzeniem wdrożono moduł Planista 3. Służy on do tworzenia i prezentacji interaktywnego planu zajęć dla poszczególnych kierunków studiów. Stworzony plan jest widoczny zarówno w serwisie internetowym USOS, jak również w aplikacji mobilnej USOS. Pozwala to studentom w łatwy sposób zapoznawania się z terminarzem zajęć. Dzięki integracji z systemem USOS student w każdej chwili jest w stanie sprawdzić całe spektrum informacji o zajęciach, od najbardziej podstawowych (dzień, godzina, sala, prowadzący) do szczegółowych (sylabus, terminy zajęć e-learningowych, koordynator przedmiotu itp.).

W aspekcie dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej istotne znaczenie ma możliwość korzystania przez studentów i pracowników z baz elektronicznych udostępnianych w sieci biblioteczo-informacyjnej Uniwersytetu. Dostęp do zasobów elektronicznych jest możliwy ze wszystkich komputerów w sieci uniwersyteckiej. Mogą również korzystać z baz z komputerów prywatnych, po zarejestrowaniu się w systemie bibliotecznym.

(4) Budynek Wydziału jest dostosowany pod względem architektonicznym do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Z myślą o studentach z niepełnosprawnością ruchową przy głównym wejściu ułożone są dwa podjazdy. W 2010 roku zamontowano dźwig elektryczny osobowy typu ATLAS. Dla osób niedosłyszących zamontowano w jednej z sal wykładowych system nazywany pętlą indukcyjną. Ponadto na wydziale znajduje się dodatkowo jedna przenośna pętla indukcyjna, którą w razie potrzeby może być montowana w dowolnej sali.

Drzwi katedr, zakładów i dziekanatów opatrzone zostały informacjami w piśmie punktowym (tzw. alfabet Braille'a).

W bibliotece istnieje stanowisko komputerowe przystosowane do obsługi przez osoby niedowidzące. Można do niego podłączyć powiększalnik z wbudowaną lampą i kamerą. Oprócz tego biblioteka udostępnia czytelnikom niedowidzącym odtwarzacz elektroniczny książki. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość bezpłatnego korzystania z kserokopiarki w dziekanacie. Ponadto w przestrzeni coworkingowej "Kreatornia 1" zapewniono zamykaną na zamek szafkę, gdzie studenci z niepełnosprawnościami mogą przechowywać swoje rzeczy. W 2017 roku zmodernizowano serwis internetowy Wydziału. Modernizacja obejmowała między innymi przystosowanie go do zaleceń WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines) ISO/IEC 40500:2012. W 2022 roku strona internetowa została dostosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w standardzie WCAG 2.1. Od 2023 roku trwają prace nad modernizacją Serwisu Internetowego Wydziału, która obejmuje również przystosowanie go do zaleceń WCAG 2.2 (Web Content Accessibility Guidelines).

(5) Na Wydziale, w wydzielonym miejscu, znajdują się dwa stanowiska komputerowe z dostępem do szerokopasmowego Internetu oraz zainstalowanym pakietem biurowym Microsoft Office, z których studenci mogą korzystać w sposób ciągły między godziną 7:00 a 21:00, bez konieczności zgłaszania takiej potrzeby.

W godzinach, w których nie są prowadzone zajęcia w salach komputerowych studenci mają możliwość korzystania z wyposażenia po uprzednim zgłoszeniu takiej potrzeby. W pracowniach komputerowych oprócz pakietu Office dodatkowo zainstalowane jest oprogramowanie specjalistyczne tj.: PS Imago 9.0, ACL, Płatnik, Symfonia Finanse i Księgowość, Symfonia Kadry i Płace. W miarę zgłaszanych potrzeb w salach jest instalowane oprogramowanie niezbędne do przeprowadzania zajęć, z którego mogą korzystać studenci poza zajęciami np. e-deklaracja, generator wniosków, itp. Ponadto każdy student ma możliwość otrzymania programu statystycznego PS Imago 9.0 z możliwością instalacji na dowolnym komputerze osobistym, po uprzednim zapoznaniu się z warunkami licencji w ramach umowy SiteLicence.

Studenci mają również dostęp do szerokopasmowego Internetu bezprzewodowego Eduroam. Od kwietnia 2017 r. uruchomiono przestrzeń coworkingową "Kreatornia 1" w której studenci mogą spotkać się i realizować z wykorzystaniem podstawowej infrastruktury (w tym multimedialnej) różnego typu zadania i projekty. W roku 2021 utworzona została na potrzeby studentów dodatkowa powierzchnia „Kreatornia 2”.

Studenci mają możliwość korzystania ze znajdującej się w budynku biblioteki wraz bogatym księgozbiorem, możliwość skorzystania z czytelnicy w godzinach:

- 9.00 - 17.00 (poniedziałek – środa)
- 9.00 – 18.00 (czwartek piątek)
- 9.00-15.00 (sobota)
- 9.00-13.00 (niedziela)

(6) W systemie biblioteczno-informacyjnym Uniwersytetu w Białymstoku funkcjonuje dziesięć bibliotek - Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia oraz dziewięć bibliotek specjalistycznych. Po zmianie struktury organizacyjnej w 2019 roku, Bibliotekę Ekonomiczną wyłączono ze struktury organizacyjnej Wydziału i przeniesiono jako oddział do Biblioteki Uniwersyteckiej.

Biblioteka Ekonomiczna jest jedną z największych bibliotek specjalistycznych Uniwersytetu. W jej zbiorach znajdują się książki, czasopisma, mapy oraz cyfrowe nośniki danych. Gromadzenie odbywa się w sposób systematyczny przede wszystkim poprzez zakup czy wymianę międzybiblioteczną. Wybór książek i czasopism do zbiorów odbywa się w porozumieniu z nauczycielami akademickimi, w oparciu o programy studiów i literaturę polecaną w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Brane są też pod uwagę potrzeby zgłaszane przez studentów. W latach 2017-2023 w zbiorach przybyło ogółem 7075 woluminów, w tym samym okresie wycofano 520 woluminów.

Ogólna liczba woluminów na dzień 31.08.2023 r. roku wyniosła 66893 woluminy, w tym:

- 64352 książek (wydawnictw zwartych i ciągłych),
- 294 zbiorów specjalnych,
- 2247 oprawionych roczników czasopism.

W bieżącej prenumeracie jest obecnie 15 tytułów czasopism.

Wszyscy studenci i pracownicy Wydziału mogą korzystać z baz elektronicznych udostępnianych w sieci biblioteczno-informacyjnej Uniwersytetu. Zasoby elektroniczne Uniwersytetu tworzy Wirtualna Biblioteka Nauki, udostępniona wszystkim instytucjom akademickim w kraju (EBSCO pakiet podstawowy, Science Direct (Elsevier), Nature, Science, Springer Link, Scopus, Web of Knowledge, Wiley Online Library) oraz bazy dodatkowo zakupione przez Uczelnię, przydatne w procesie kształcenia w dziedzinie nauk społecznych, takie jak: Cambridge Journals Online, JSTOR, Lex, Legalis, Sociology Source Ultimate.

Dostęp do zasobów elektronicznych jest możliwy ze wszystkich komputerów w sieci uniwersyteckiej. Studenci i pracownicy Uczelni mogą również korzystać z baz z komputerów prywatnych, po zarejestrowaniu się w systemie bibliotecznym.

Wszyscy użytkownicy mogą również korzystać z Serwisu IBUK Libra - elektronicznej bazy książek naukowych i popularnonaukowych, wydanych przez renomowane polskie oficyny. Każdego roku Biblioteka wykupuje dostęp do podstawowych podręczników akademickich, polecanych przez

nauczycieli. Ważnym źródłem informacji jest również Centrum Dokumentacji Europejskiej, ośrodek sieci informacyjnej Europe Direct.

Zasoby cyfrowe Biblioteki Uniwersyteckiej oraz pozostałych bibliotek naukowych i archiwów regionu udostępnione są w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej (obecnie ponad 62 tysiące dokumentów), a dorobek naukowy pracowników, doktorantów i studentów Uczelni w Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku (ponad 14 tysięcy dokumentów).

Biblioteka udostępnia swoje zbiory przez siedem dni w tygodniu, co zapewnia pełny dostęp do Czytelni, Wypożyczalni, katalogów komputerowych i baz danych. Czyelnicy mają do dyspozycji 18 miejsc w czytelni oraz dodatkowe miejsce przy stole z elektryczną regulacją wysokości, przeznaczone dla osób na wózkach inwalidzkich. Do dyspozycji czytelników jest 5 stanowisk komputerowych włączonych do sieci biblioteczno-informacyjnej Uniwersytetu. Jedno ze stanowisk jest przystosowane do obsługi przez osoby niedowidzące. Czyelnicy mają również dostęp do skanera samoobsługowego.

W latach 2017-2023 roku Czytelnię odwiedziło 23378 osób, które skorzystały ogółem z 98672 woluminów różnych rodzajów zbiorów. W Wypożyczalni zanotowano w tym samym okresie 20761 odwiedzin, w czasie których wypożyczono czytelnikom do domu 23580 książek.

W Bibliotece jest zatrudnionych 6 osób w pełnym wymiarze czasu pracy, wszystkie z wykształceniem wyższym, na stanowisku kustosa bibliotecznego.

Biblioteka pracuje w systemie komputerowym ALEPH. System ten umożliwia czytelnikom nie tylko dostęp do katalogu przez Internet, ale także składanie zamówień, rezerwacje i samodzielne przedłużenia terminu zwrotu wypożyczonych materiałów. Biblioteka współpracuje z Katalogiem NUKAT – Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym.

(7) Na WEiF prowadzony jest stały monitoring warunków w jakich przebiega proces dydaktyczny oraz warunków w jakich studenci spędzają przerwy między zajęciami. Monitoring odbywa się w dwojaki sposób. Pierwszy to sprawozdania składane co roku przez pracowników odpowiedzialnych za bazę dydaktyczną i naukową oraz system biblioteczno-informacyjny. Drugi to opinie uzyskiwane od różnych grup interesariuszy: pracowników, studentów i absolwentów. Szczególne znaczenie mają uwagi studentów zamieszczane w ankiecie ewaluacyjnej oraz absolwentów – w ankiecie dotyczącej badania absolwentów. Dodatkowo monitoring dokonują Władze Dziekańskie. Efektem jest szereg inicjatyw podjętych w ostatnim okresie m.in. kompleksowe remonty kolejnych pomieszczeń dydaktycznych i socjalnych, stałe unowocześnianie wyposażenia sal dydaktycznych, stopniowa wymiana sprzętu komputerowego w pracowniach komputerowych, utworzenie przestrzeni coworkingowych dla studentów: „Kreatornia 1” i „Kreatornia 2”.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

(1,2) Wydział Ekonomii i Finansów aktywnie współpracuje z przedsiębiorstwami i instytucjami zlokalizowanymi w regionie, których działalność ma zasięg zarówno krajowy, jak i międzynarodowy. Odbywa się to na wielu obszarach. Pierwszy związany jest z udziałem przedstawicieli przedsiębiorców (przedstawicieli pracodawców) oraz instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego w Radzie Konsultacyjnej WEiF w charakterze interesariuszy zewnętrznych. Do kompetencji Rady należy w szczególności: opiniowanie nowych kierunków studiów i specjalności; opiniowanie zmian w programach studiów, z uwzględnieniem adekwatności efektów uczenia się do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy; współpraca w zakresie badań ankietowych dotyczących opinii pracodawców o poziomie kwalifikacji zatrudnianych absolwentów; współpraca w zakresie praktyk zawodowych, staży, wizyt studyjnych organizowanych dla studentów (doktorantów); wspieranie procesów integracji środowiska naukowego z gospodarką regionalną.

Drugim obszarem współpracy z przedsiębiorcami jest organizacja praktyk i staży. W planie studiów na kierunku Ekonomia (zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia) są obowiązkowe praktyki, a dzięki współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym i przedsiębiorstwami w regionie studenci

zdobywają praktyczne umiejętności realizując praktyki, które są powiązane z kierunkiem studiów i specjalnością jaką wybrali. Studenci Ekonomii realizują praktyki m.in. w: bankach i bankach spółdzielczych, biurach rachunkowych, kancelariach prawno-podatkowych, biurach rachunkowych, urzędach skarbowych, urzędach gmin, urzędach miejskich, urzędach wojewódzkich oraz starostwach powiatowych, powiatowych urzędach pracy, spółdzielniach mieszkaniowych, ZUS, podmiotach prywatnych oraz stowarzyszeniach.

Dodatkowo współpraca z pracodawcami, w tym w formie staży i warsztatów realizowana jest w ramach projektów edukacyjnych. W latach 2017-2020 Wydział był zaangażowany w realizację projektu „Kuźnia Kompetencji studentów Wydziałów Ekonomii i Zarządzania oraz Prawa Uniwersytetu w Białymstoku” - w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Osi Priorytetowej III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym, którego budżet to 2 450 577,69 PLN, w tym 2 372 780,55 PLN dofinansowania z Funduszy Europejskich). Celem głównym projektu było podniesienie kompetencji informatycznych, zawodowych, przedsiębiorczości, językowych, komunikacyjnych, pracy w grupie wśród 450 studentów ze wskazanych Wydziałów.

Studenci wszystkich kierunków Wydziału - w tym Ekonomii brali udział w zajęciach warsztatowych, certyfikowanych szkoleniach i pracach projektowych czy spotkaniach - realizowanych w ramach szerokiej współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Przykładowo, 17 maja 2022 r. na Wydziale Ekonomii i Finansów odbyły się warsztaty dedykowane studentom w obszarze finansów, audytu, a także tips & tricks w kontekście procesu rekrutacyjnego, które zostały przeprowadzone przez firmę Deloitte. 13 kwietnia 2022 r. w ramach współpracy z Sektorową Radą ds. Kompetencji – Nowoczesne Usługi Biznesowe. W ramach niej, odbyły się warsztaty dla studentów WEiF UwB, które prowadził m.in. dr Bartosz Sobotka. 20 kwietnia 2022 r. na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbył się wykład Krzysztofa Drożdźdźla - Dyrektora TV Student – Regionalnego Koordynatora NZB pt. Oszczędzanie i inwestowanie długoterminowe. Pan Dyrektor w sposób niezwykle ciekawy przedstawił interesujące aspekty oszczędzania i inwestowania, jak np. ekologiczny aspekt oszczędzania. Wykład odbył się w ramach programu edukacyjnego Nowoczesne Zarządzanie Biznesem (Warszawski Instytut Bankowości). 10 maja 2022 r. na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbył się wykład dr. Romana Asyngiera - pt. Nie stój – inwestuj. Wykład odbył się w formie hybrydowej – studenci kierunku Ekonomia uczestniczyli w nim stacjonarnie. 7 grudnia 2021 r. na platformie EduPortal odbył się wykład otwarty Mariusza Tokarskiego, kierownika Zespołu ds. Współpracy z Organami Ścigania Allegro.pl. Studenci Ekonomii mogli dowiedzieć się między innymi nt. rozwoju Internetu i platform w Polsce, możliwości zwiększenia korzystania z Internetu i dokonywania zakupów w sieci a także wpływu pandemii na bezpieczeństwo w Internecie. 14 listopada 2021 r. odbyło się spotkanie pt. „Kariera w finansach? Księgowość, Podatki, Kontroling czy Audyt: którą drogę wybrać?”, podczas którego studenci Ekonomii (studia niestacjonarne) spotkali się z gościem WEiF – Bieglym Rewidentem Panią Iwoną Naumczyk (numer 11109 w rejestrze bieglych rewidentów) z uprawnieniami ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) oraz ukończonym programem Executive MBA we Francuskim Instytucie Zarządzania. 21 października 2021 r. odbyło się szkolenie dla studentów pt. Efektywność i bezpieczeństwo instalacji fotowoltaicznych. Szkolenie zorganizowane było przez Wydział Ekonomii i Finansów, Wydział Biologii oraz Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach projektu Eko-Ekonomia. W ramach współpracy z Sektorową Radą ds. Kompetencji – Nowoczesne Usługi Biznesowe, w marcu 2021 r. odbyły się Warsztaty online na temat możliwości pracy w sektorze nowoczesnych usług biznesowych, prowadzonych m.in. przez Natalię Fałek – strategii client manager w Channel Advisor, Londyn (NYSE: ECOM) oraz Bartosza Sobotkę - Animatora Sektorowej Rady ds. Kompetencji w sektorze NUB. Część szkoleń czy warsztatów praktycznych realizowana jest w ramach współpracy międzynarodowej. Przykładowo, w październiku 2020 r. dzięki nawiązanej współpracy z firmą konsultacyjno – szkoleniową The Marquee Group (Toronto, Kanada), dziesięciu studentów Wydziału ukończyło kurs ‘Financial Modeling’ zorganizowanym przez The Marquee Group (Kanada). Kurs realizowany był w całości w języku angielskim. Udział – dla studentów Wydziału – był całkowicie bezpłatny w ramach wyjątkowej oferty przygotowanej przez Marquee Group dla WEiF UwB.

Kolejną, istotną formą współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego w realizacji i doskonaleniu programu studiów jest bezpośrednie zaangażowanie przedstawicieli kluczowych instytucji – specjalistów i praktyków w realizacji zajęć dydaktycznych na kierunku Ekonomia. Ścisła współpraca Wydziału z praktyką wyraża się też bezpośrednim zaangażowaniem przedstawicieli tych środowisk w realizacji *Studiów Podyplomowych*. Aktualnie w ofercie znajdują się następujące studia podyplomowe: Bezpieczeństwo informacji i ochrona danych osobowych edycja IV; Celno-Podatkowa i Logistyczna Obsługa Międzynarodowego Obrotu Towarowego; Finanse i Rachunkowość Przedsiębiorstw; Menedżerskie; Rachunkowość i Audyt Wewnętrzny w Jednostkach Sektora Publicznego; Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych; Wyceny i Gospodarki Nieruchomościami. Cieszą się one dużym zainteresowaniem, także wśród absolwentów kierunku Ekonomia m.in. ze względu na duży udział praktyków w prowadzeniu zajęć, zgodność profilu studiów z potrzebami rynku pracy oraz zbieżność profilu studiów podyplomowych z ukończonym kierunkiem studiów.

Studia Podyplomowe pozwalają na stały kontakt z przedstawicielami zaangażowanych instytucji a ponadto - co ważne - z absolwentami kierunku Ekonomia, którzy podejmując zatrudnienie po ukończeniu studiów często wyrażają chęć dalszego zdobywania wiedzy w określonych obszarach, zgodnie z ich ścieżką zawodową. Studia odpowiadają na te potrzeby, a co więcej stanowią unikalne forum utrzymywania stałego kontaktu z absolwentami Ekonomii. Pozwala to na uzyskanie ważnych informacji o losach absolwentów na rynku pracy. Absolwenci Ekonomii podejmują zatrudnienie np. w urzędach skarbowych, bankach czy biurach podatkowych. Absolwenci Ekonomii pełnią też kluczowe funkcje w instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego (np. jako prezesi banku – jak w przypadku Kredobank S.A. należącego do grupy PKO Banku Polskiego - z siedzibą we Lwowie, jako kluczowe osoby w zakresie audytu - jak Dyrektor Biura Audytu Wewnętrznego w Urzędzie Miejskim w Białymstoku, czy kluczowe funkcje w urzędach skarbowych).

Współpraca Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym i instytucjonalnym odnosi się także do współpracy w zakresie pozyskiwania danych, niezbędnych do prowadzenia zarówno działalności naukowej, jak i dydaktycznej. Przykładem może być Zakład Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, który od wielu lat współpracuje z Centrum Analitycznym Administracji Celnej (obecnie pod nazwą: Wydział Centrum Analityczne – Izba Administracji Skarbowej w Warszawie), dzięki czemu uzyskuje dostęp do najbardziej aktualnych, pełnych danych z zakresu handlu zagranicznego województw (w ujęciu geograficznym i towarowym). Dane te wykorzystywane są zarówno w pracy naukowej, jak i dydaktycznej, jako materiał do analiz, których wyniki są prezentowane studentom podczas wykładów a także realizowanych na kierunku seminariów dyplomowych.

Współpraca Wydziału wyraża się także w inicjatywach podejmowanych wspólnie z instytucjami badawczymi, naukowymi (towarzystwa, ośrodki debaty). Przykładem takiej wspólnej inicjatywy jest np. FINANSOMANIA - jest to ważna inicjatywa skierowana do uczniów szkół ponadpodstawowych. Głównym celem Olimpiady jest edukacja finansowa młodzieży oraz zainteresowanie młodzieży tematyką finansów. W roku akademickim 2020/2021 Wydział otrzymał zaproszenie ze strony Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu i został partnerem merytorycznym Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Finansach „Finansomania”. Dziekan Wydziału Prof. dr hab. Marzanna Poniatowicz została wybrana do Komitetu Głównego Olimpiady. Owocna współpraca z Uniwersytetem Ekonomicznym jest kontynuowana – Wydział został zaproszony do II edycji „Finansomanii” - Dziekan Wydziału Prof. dr hab. Marzanna Poniatowicz została powołana na członka Komitetu Głównego Olimpiady, dr Aneta Kargol-Wasiluk została wybrana na przewodniczącą komitetu okręgowego nr 6, a dr hab. Anna Wildowicz-Szumarska – na członka komitetu okręgowego.

Współpraca Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym i instytucjonalnym odnosi się także do współpracy z szkołami ponadpodstawowymi. Jest to bardzo ważny obszar współpracy WEiF, intensywnie rozwijany w szczególności, w ciągu ostatnich dwóch lat. W tym zakresie, WEiF jest bardzo aktywnym uczestnikiem inicjatywy Uniwersytetu w Białymstoku: „Uniwersytet w Białymstoku dla szkół”. W jej ramach pracownicy Wydziału nieodpłatnie przeprowadzają wykłady, warsztaty, lekcje pokazowe dla uczniów zainteresowanych szkół. W ofercie WEiF są takie wykłady otwarte jak np.: „Kompedium wiedzy o zadłużaniu się”; „Za ile złoty jest ta przyroda”, „Bez wiedzy nie ma kołaczy – rola wiedzy i kreatywności w gospodarce”. Wykłady te cieszą się dużym zainteresowaniem a WEiF

często gości uczniów szkół podstawowych bądź pracownicy WEiF są gośćmi szkół. Przykładowo, w roku akademickim 2022/2023 (18 stycznia br.) w Szkole Podstawowej nr 49 w Białymstoku, dr Agnieszka Ertman przeprowadziła wykład *Kompendium wiedzy o zadłużaniu się*, 14 lutego na WEiF dr Łukasz Siemieniuk przeprowadził wykład pt. *Start up co to takiego? Skąd brać pomysły na biznes?* skierowany do uczniów Augustowskiego Centrum Edukacyjnego, 16 grudnia 2022 r. dr hab. Anna Gardocka-Jałowiec, prof. UwB - Prodziekan ds. Studenckich przeprowadziła wykład skierowany do Uczniów szkół średnich z Czartajewa i Siemiatycz. 29 listopada br. Wydział Ekonomii i Finansów odwiedzili uczniowie klasy IC i IG V Liceum Ogólnokształcącego im. Jana III Sobieskiego. Podczas wizyty, uczniowie wzięli udział w wykładzie dr. Łukasza Bugowskiego pt. *Współczesne problemy demograficzne UE*. Współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi odbywa się także w ramach projektów dydaktycznych - przykładowo, w ramach Programu „Złote Szkoły NBP”. W lutym i marcu br. dr Agnieszka Ertman z WEiF była zaangażowana w projekcie, w tym w debacie zorganizowanej przez uczniów Zespołu Szkół Handlowo-Ekonomicznych w Białymstoku wchodzących w skład Drużyny Ambasadorów Edukacji Ekonomicznej. Warto podkreślić, że 1 grudnia 2021 r. została podpisana umowa z Zespołem Szkół Handlowo – Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika w Białymstoku, która jest owocnie realizowana. Wydział realizuje także ścisłą współpracę z Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku – w ramach projektu Centrum Kompetencji Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, pracownicy Wydziału realizują seminaria oraz wykłady kierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Pracownicy Wydziału brali czynny udział w komitetach, komitetach sterujących, grupach roboczych i innych gremiach regionalnych i krajowych w latach 2014-2019 takich jak: Unia Metropolii Polskich, Wojewódzka grupa opiniodawczo-doradcza ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach PROW na lata 2014-2020, Komitet Sterujący ds. Krajowego Forum Miejskiego, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej), Grupa robocza ds. Celu Polityki 5 (powołana do wypracowania zakresu wsparcia w ramach celu polityki spójności: Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych na lata 2021-2027), Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej), Komitet Monitorujący Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020, Grupa Sterująca Ewaluacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego (RPOWP) na lata 2014-2020, Rada Naukowa Białowieskiego Parku Narodowego, Podlaskie Forum Terytorialne, w ramach RPOWP w dziedzinie Otoczenie biznesu / Bon na badania czy Rządowa Rada Ludnościowa - Podzespół ds. Migracji. Ponadto, pracownicy Wydziału uczestniczą jako eksperci oceniający w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Doświadczenia pozyskiwane podczas prac w powyższych komitetach i gremiach są wykorzystywane w procesie kształcenia oraz jego doskonalenia.

Przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym z punktu widzenia stałego doskonalenia programu studiów odbywają się w ramach prac i cyklicznych spotkań Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego – Ekonomia, który na podstawie stałej diagnozy rozwoju kierunku może inicjować zmiany na rzecz doskonalenia i rozwoju kierunku. W szczególności, w przeglądzie współpracy uwzględnia się wyzwania rynku pracy z perspektywy przyszłych absolwentów.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

(1) Wydział Ekonomii i Finansów mając na względzie duże znaczenie umiędzynarodowienia w procesie kształcenia podejmuje szereg działań na rzecz internacjonalizacji procesu dydaktycznego. Wysiłki te były kierowane do szerokiej grupy odbiorców – głównie studentów i pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych, ale także kadry administracyjnej Wydziału. Podejmowane liczne działania ukierunkowane są m.in. na rzecz zwiększenia mobilności międzynarodowej. Jednak mając świadomość uniwersalnych barier mobilności prowadzono także szereg inicjatyw w ramach internationalization@home, dzięki czemu wysiłki w zakresie

umiędzynarodowienia odnosiły się do znacznie szerszej grupy odbiorców – studentów i pracowników Wydziału. Mając na względzie istotne znaczenie umiędzynarodowienia rozumianego przez Wydział jako jedno z kluczowych działań w kontekście stałego podnoszenia jakości kształcenia, a także zwiększania szans przyszłych absolwentów kierunku Ekonomia na rynku pracy, została przygotowana oferta zajęć dla studentów w języku angielskim.

Liczne działania Wydziału w zakresie umiędzynarodowienia wpisują się bezpośrednio w strategię rozwoju Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2030 (cel operacyjny A.2. Umiędzynarodowienie kształcenia). Oczywiście, internacjonalizacja jest także celem Strategii Wydziału – jest celem horyzontalnym, albowiem przenika wszystkie wymiary działalności WEiF, naturalnie także dydaktykę. Internacjonalizacja nie jest traktowana jako cel sam w sobie, lecz służyć ma podnoszeniu jakości kształcenia – zwiększeniu konkurencyjności oferty w drodze jej otwarcia na aspekt międzynarodowy. Stąd m.in. wykłady zagraniczne, międzynarodowe szkoły letnie, czy konferencje międzynarodowe. WEiF podejmuje działania, by tworzyć okoliczności (międzynarodowe), w których możliwe przyjdzie pracować absolwentom Ekonomii. Jednym z warunków odniesienia korzyści z umiędzynarodowienia są jednakże kompetencje językowe studentów i kadry (jako narzędzie do osiągnięcia celów). W tym zakresie WEiF podjął działania: dwukrotnie skutecznie aplikował o pobyt stypendysty programu ETA Fulbright. W ramach pobytu stypendystów z USA, w latach akademickich 2022/2023 i 2021/2022 studenci (dwie grupy), nauczyciele akademicy a także kadra administracyjna WEiF mieli możliwość bezpłatnego uczestnictwa w zajęciach z języka angielskiego z native speaker'em co tydzień przez cały rok akademicki. Organizowane były także inicjatywy integracyjne – jak wspólne ubieranie choinki studentów i nauczycieli z amerykańskim stypendystą czy wspólne pisanie CV. Udział w zajęciach z języka angielskiego z native speakerem z pewnością bardzo korzystnie wpłynął na kompetencje językowe, co w dłuższej perspektywie pozwala na podniesienie stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

(2) Wpisując się w strategię Uniwersytetu w Białymstoku, Wydział dąży do wzrostu umiędzynarodowienia swojej działalności. Programy studiów zostały zmodyfikowane w kierunku zwiększenia możliwości realizacji przez studentów przedmiotów w językach obcych. Wprowadzane zmiany polegały na dodaniu fakultatywnej realizacji wybranych przedmiotów znajdujących się w planach studiów (zarówno na I, jak i na II stopniu studiów) w języku obcym. Student ma możliwość realizowania danego przedmiotu w języku angielskim bądź polskim. Ponadto planuje się rozszerzenie oferty przedmiotów w języku obcym w ramach programu studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia. W programie studiów obowiązującym od roku akademickim 2023/2024 studenci I i II stopnia są zobowiązani do zrealizowania jednego przedmiotu w języku obcym (w wymiarze 15 godzin) na ostatnim roku studiów. Oferta jest przygotowywana corocznie i przedstawiana studentom do wyboru.

Przedmioty zapisane w programie studiów oferowane w języku angielskim na studiach I i II stopnia przedstawione zostały w tabelach 26 i 27.

Tabela 26. Oferta anglojęzyczna przedmiotów na Wydziale Ekonomii i Finansów Uwb – studia I stopnia

LP.	NAZWA PRZEDMIOTU
1.	Law for Economists
2.	Basic of Microeconomics
3.	Microeconomics
4.	Basic of Macroeconomics
5.	Macroeconomics
6.	International Economic Relations
7.	Accounting foundations
8.	IT tools in economics
9.	Descriptive Statistics

10.	Operations Research
11.	Economic geography
12.	Spatial economy
13.	Demography
14.	Environmental economics
15.	Evaluation of Investment Projects
16.	Social and Economic Policy
17.	Economics of integration
18.	Sustainable development economics
19.	Commodity and environmental markets analysis
20.	Investment attractiveness of the regions
21.	Corporate Finance
22.	Public Finance
23.	Financial accounting
24.	Knowledge-based economy
25.	Competition on the Internet
26.	E-logistics
27.	Local e-government vs enterprise
28.	Regional polic
29.	EU projects in enterprise development
30.	Financing of regional development
31.	Regional and local labour markets

Tabela 27. Oferta anglojęzyczna przedmiotów na Wydziale Ekonomii i Finansów UWB – studia II stopnia

LP.	NAZWA PRZEDMIOTU
1.	Managerial economics
2.	Mathematical Statistics
3.	Econometrics
4.	Mathematical Economics
5.	Forecasting economic processes
6.	International Economics
7.	Public Sector Economics
8.	Dynamics of Economic Systems
9.	Heterodox economics
10.	Behavioural finance
11.	Globalization processes in modern economy
12.	Development economics
13.	Regional economics
14.	Economics of cities
15.	Economics of tourism and recreation
16.	Local development

(3) Kompetencje językowe studentów są podnoszone i weryfikowane na zajęciach z lektoratów na pierwszym i drugim stopniu studiów. Wydział oferuje lektoraty w trzech językach obcych: w języku angielskim, niemieckim lub rosyjskim. Na pierwszym stopniu studenci realizują zajęcia z wybranego

języka obcego przez 2 lata (1 i 2 rok studiów) w wymiarze 120 godzin łącznie – studia stacjonarne / 90 godzin studia niestacjonarne. Większość studentów realizuje zajęcia z języka angielskiego. W ramach zajęć z języka obcego studenci nabywają szereg umiejętności: potrafią przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska, brać udział w debacie na tematy z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse z użyciem specjalistycznej terminologii, właściwie dobierając i weryfikując materiały źródłowe do przygotowania wystąpień posługując się językiem obcym; potrafią posługiwać się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego używając specjalistycznej terminologii z zakresu ekonomii; potrafią współpracować w grupie. rozwiązywać określone problemy posługując się językiem obcym.

Na studiach drugiego stopnia studenci realizują zajęcia z języka obcego przez dwa lata w wymiarze 60 godzin. Na pierwszym roku realizują przedmioty: Język angielski – lektorat cz. 1 i Język angielski – lektorat cz. 2 w wymiarze łącznym 30 godz. studia stacjonarne/ studia niestacjonarne. Na drugim roku studenci realizują przedmiot Język obcy – specjalistyczny warsztat językowy w wymiarze 30 godz. studia stacjonarne/15 godz. studia niestacjonarne. Od roku akademickiego 2023/2024 studenci język obcy będą realizować w całości na I roku, tj. Język obcy lektorat (30 godz. studia stacjonarne/ niestacjonarne) oraz Język obcy – specjalistyczny warsztat językowy (30 godz. studia stacjonarne/15 godz. studia niestacjonarne). Po ukończeniu lektoratów student: potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne z różnymi kręgami odbiorców oraz prowadzić debatę na określony temat posługując się specjalistyczną terminologią z zakresu dyscypliny naukowej ekonomia i finanse posługując się językiem obcym na poziomie B2+; potrafi kierować pracą zespołową, w tym podejmując wiodącą rolę w ramach w ramach przygotowywanych w języku obcym prac pisemnych i/lub wystąpień ustnych (np. prezentacje) na określony temat w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse; jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, umiejętności dotyczących posługiwania się językiem obcym wykorzystując terminologię z zakresu ekonomii i finansów w celu samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy.

Podstawą weryfikacji założonych efektów uczenia się są m.in.: przygotowywanie prezentacji, prac pisemnych w języku obcym (praca w grupach/praca indywidualna); praktyczne ćwiczenia wszystkich sprawności językowych z wykorzystaniem podręczników, materiałów dodatkowych, nagrań audio i wideo, Internetu; testy cząstkowe/ semestralne.

Mając na względzie wagę kwalifikacji i umiejętności językowych studentów na kierunku Ekonomia, poza obowiązkowymi lektoratami z języka obcego przewidzianymi w programie studiów Wydział oferuje uczestnictwo w ogólnodostępnych otwartych wykładach w języku angielskim, ponadto w każdym roku przedstawiana jest oferta kilku przedmiotów do wyboru studentom ostatnich lat studiów (w programie studiów I i II stopnia znajduje się przedmiot w języku obcym do wyboru). Wydział Ekonomii i Finansów współpracuje z Uniwersyteckim Centrum Nauki Języków Obcych GLOTTA, które oferuje studentom dodatkowe, bardzo atrakcyjne kursy języka angielskiego i rosyjskiego (w tym kursy egzaminacyjne, umożliwiające zdobycie certyfikatów TELC bądź przygotowujących do British Council: FCE, IELTS). SPNJO przeprowadza egzaminy certyfikatowe TELC z języka angielskiego oraz rosyjskiego.

(4) Internacjonalizacja procesu dydaktycznego wyraża się m.in. międzynarodową mobilnością zarówno kadry, jak i wymiany międzynarodowej studentów. Odbywa się ona nie tylko w ramach programu Erasmus+ (tabela 28), lecz innych projektów, inicjatyw i programów obejmujących mobilność zagraniczną. Internacjonalizacji służy nie tylko uczestnictwo studentów kierunku Ekonomia w zagranicznej wymianie, lecz także obecność studentów zagranicznych na Wydziale (w ramach programu Erasmus+, oraz poza nim, np. w ramach programu EU4EU czy programu non-degree skierowanego głównie do studentów z chińskich uczelni wyższych). Ponadto, na kierunku Ekonomia (zarówno I, jak i II stopnia) corocznie studia podejmują studenci obcokrajowcy – z Białorusi i Ukrainy. Kierunek Ekonomia cieszy się wśród nich dużą popularnością – na etapie rekrutacji liczba kandydatów prawie trzykrotnie przekracza liczbę przyjętych. Dodatkowo, Wydział realizuje szereg inicjatyw na rzecz internacjonalization@home.

Tabela 28. Mobilność międzynarodowa studentów kierunku Ekonomia

ROK AKADEMICKI	LICZBA MOBILNOŚCI	KRAJ	UNIwersYTET PRZYJMujący	SEMESTR
2022/2023	1	Włochy	Università degli Studi di Bari	Letni
	1	Grecja	University of West Attica	Letni
	1	Litwa	Vilnius College of Technologies and Design	letni (BIP)
	2	Hiszpania	Universidad Rey Juan Carlos	Zimowy
	1	Portugalia	Polytechnic Institute of Cávado and Ave	Zimowy
	1	Portugalia	Instituto Politecnico de Setubal	Zimowy
	2	Turcja	Bahcesehir University	Zimowy
	1	Turcja	Yalova University	Zimowy
2021/2022	1	Niemcy	Carl von Ossietzky Universität Oldenburg	cały rok
	1	Włochy	Università degli Studi di Bari	Letni
	1	Grecja	University of West Attica	Zimowy
2020/2021	1	Włochy	Niccolo Cusano University	Zimowy
	1	Grecja	University of West Attica	cały rok
2019/2020	1	Niemcy	Carl von Ossietzky Universität Oldenburg	cały rok
	1	Niemcy	Carl von Ossietzky Universität Oldenburg	Letni
	1	Włochy	Università degli Studi di Bari	Letni
2018/2019	1	Niemcy	Carl von Ossietzky Universität Oldenburg	Zimowy
	2	Hiszpania	Universidad de Murcia	Zimowy
	1	Włochy	University Niccolò Cusano	Zimowy
	2	Portugalia	Instituto Superior de Comunicação Empresarial	Zimowy
2017/2018	1	Hiszpania	Universidad de Murcia	Letni
	2	Portugalia	Universidade da Beira Interior	Letni
	2	Portugalia	Universidade de Lisboa	Letni
	1	Włochy	Università degli Studi di Cagliari	Zimowy
	1	Turcja	Anadolu University	Zimowy
	2	Portugalia	Polytechnic Institute of Cávado and Ave	Zimowy
	2	Portugalia	Universidade da Beira Interior	Zimowy

Wydział podejmuje akcje na rzecz zwiększania mobilności zagranicznej studentów. Przykładowo, w listopadzie 2019 r. na Wydziale Ekonomii i Finansów odbyła się promocja mobilności, zorganizowana przez ESN UwB, przy wsparciu WEiF. Podczas spotkania studenci, którzy skorzystali z wyjazdu w ramach programu Erasmus+ dzielili się swoim doświadczeniem ze swoimi koleżankami i kolegami zainteresowanymi udziałem w programie Erasmus+. Studenci mogli uczestniczyć w dyskusji i poznać zasady rekrutacji na wyjazdy. Dodatkowo, spotkanie wzbogacone było konkursem wiedzy o innych krajach (objętych programem Erasmus+). Zwycięzcy mogli liczyć na nagrody, które były zapewnione przez WEiF. Tego typu inicjatywy skutecznie wpływają na zwiększenie zainteresowania mobilnością wśród studentów. Warto podkreślić zaangażowanie samych studentów WEiF w promocję mobilności zagranicznych: wiceprzewodniczącą ESN na Uniwersytecie w Białymstoku była studentka Ekonomii (Pani Justyna Pótorak) a dodatkowo bardzo aktywnym członkiem ESN studentka Ekonomii – Pani Agata Rusak. Dzięki ich zaangażowaniu, na WEiF odbywały się bardzo liczne wydarzenia promujące wyjazdy studentów w ramach Erasmus, przy wzorowej współpracy z Prodziekanem ds. umiędzynarodowienia. W ramach promocji mobilności Wydział, także w sposób ogólnodostępny,

upowszechnia doświadczenia innych studentów, którzy skorzystali z programu Erasmus+ (emitując film – spot reklamujący mobilność – w formie ogólnodostępnej, w „Kreatornia1” i „Kreatornia 2”- miejscu wypoczynku na Wydziale Ekonomii i Finansów). Ponadto, WEiF kontynuuje akcję rozpoczętą w 2017 r. - „Twarze mobilności” – która promuje najbardziej mobilnych studentów Wydziału.

Internacjonalizacji na Wydziale Ekonomii i Finansów służy nie tylko szereg organizowanych wydarzeń i inicjatyw, lecz także obecność studentów zagranicznych. Wydział cieszy się coraz większą popularnością wśród studentów zagranicznych (zarówno w ramach programu Erasmus+ a także programu non-degree w odniesieniu do studentów z Chin czy programu EU4EU). Wydział organizuje działania ukierunkowane na integrację międzykulturową studentów polskich i zagranicznych. Przykładowo, w grudniu 2019 r. zorganizowane zostało międzynarodowe ubieranie choinek na Wydziale: pięć międzynarodowych drużyn (hiszpańsko-polska, chińsko-polska, turecko-polska, rumuńsko-polska, włosko-polska) rywalizowało w konkursie na najpiękniej ozdobioną choinkę. Inicjatywa miała zarówno wymiar międzynarodowy, jak i regionalny. Jej celem była integracja studentów i zacieśnianie relacji międzynarodowych wśród studentów Wydziału i studentów z zagranicznych ośrodków akademickich.

Wydział podejmuje dalsze wysiłki w zakresie umiędzynarodowienia, podpisując nowe umowy mobilności. W ostatnich latach zawarto np. umowę z Ecole Supérieure de Commerce d'Amiens - Amiens School of Business (Francja) czy South-West University „Neonit Rilsky” (Bułgaria).

Tabela 29. Wykaz obowiązujących umów (WEiF) w ramach programu Erasmus+

LP.	Nazwa uczelni partnerskiej	Kod Erasmus uczelni partnerskiej
1.	UNIVERSITEIT HASSELT	B DIEPENB01
2.	SOUTH-WEST UNIVERSITY "NEONIT RILSKI"	BG BLAGOEVO2
3.	UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY	BG SOFIA03
4.	CARL VON OSSIETZKY UNIVERSITÄT OLDENBURG	D OLDENBU01
5.	HOCHSCHULE OSNABRUECK	D OSNABRU02
6.	UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	E CIUDA-R01
7.	UNIVERSIDAD DE CORDOBA	E CORDOBA01
8.	UNIVERSIDAD REY JUAN CARLOS	E MADRID26
9.	UNIVERSIDAD DE MURCIA	E MURCIA01
10.	ESC AMIENS	F AMIENS 27
11.	UNIVERSITY DE LILLE	F LILLE103
12.	UNIVERSITY OF WEST ATTICA	G EGAL002
13.	UNIVERSITY OF IOANNINA	G IOANNIN01
14.	TECHNOLOGICAL EDUCATIONAL INSTITUTE (TEI) OF WESTERN GREECE	G PATRA06
15.	JOSIP JURAJ STROSSMAYER UNIVERSITY OF OSIJEK	HR OSIJEK01
16.	SZENT ISTVAN UNIVERSITY	HU GODOLL001
17.	KÁROLY RÓBERT FŐISKOLA	HU GYONGY01
18.	UNIVERSITA DEGLI STUDI DI BARI	I BARI01
19.	UNIVERSITA DEGLI STUDI DI CAGLIARI	I CAGLIAR01
20.	NICCOLO CURSANO UNIVERSITY DISTANCE LEARNING-UNICUSANO	I ROMA31
21.	UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DELL' INSUBRIA	I VARESE02
22.	UNIVERSITA DEGLI STUDI DI VERONA	I VERONA01
23.	UNIVERSITA' DEGLI STUDI DELLA TUSCIA	I VITERBO01
24.	REZEKNE UNIVERSITY	LV REZEKNE02
25.	BIZNESA AUGSTSKOLAS TURIBA	LV RIGA09
26.	BALTIJAS STARPTAUTISKA AKADEMIJA	LV RIGA28
27.	INSTITUTO POLITÉCNICO DO CÁVADO E DO AVE	P ARCOZEL01

28.	UNIVERSIDADE DA BEIRA INTERIOR	P COVILHA01
29.	INSTITUTO SUPERIOR DE COMUNICACAO EMPRESARIAL	P LISBOA58
30.	INSTITUTO POLITECNICO DE SETUBAL	P SETUBAL01
31.	ALEXANDRU IOAN CUZA UNIVERSITY OF IASI	RO IASI02
32.	BILECIK ŐEYN EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	TR BILECIK01
33.	ANADOLU UNIVERSITY	TR ESKİSEH01
34.	BAHÇEŐEHİR ÜNİVERSİTESİ	TR İSTANBU08
35.	ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY	TR SAMSUN01
36.	USAK UNIVERSITY	TR USAK01
37.	YALOVA UNIVERSITY	TR YALOVA01

Ponadto, corocznie w ramach konkursu składany jest wniosek na mobilność studentów i pracowników z krajami partnerskimi programu Erasmus+ (KA107). Dzięki temu mobilność obejmuje nie tylko kraj Programu – wniosek otrzymał pozytywną ocenę i możliwa jest także mobilność do/z Ukrainy (Ivan Franko National University of Lviv).

W zakresie mobilności kadry akademickiej, pracownicy Wydziału aktywnie uczestniczą w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus+ (wyjazdy w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz wyjazdy w celach szkoleniowych). Na przestrzeni ostatnich lat, mobilność zagraniczna pracowników Wydziału zwiększyła się istotnie (tabela 30). Ponadto, zwiększył się zasięg wymiany o kolejne, nowe ośrodki akademickie. Wynika to m.in. z nawiązywania współpracy z nowymi ośrodkami akademickimi, a kolejne podpisane umowy o mobilności stwarzają szersze możliwości wymiany kadry (a także studentów).

Tabela 30. Mobilność międzynarodowa kadry naukowo – dydaktycznej (STA&STT)

ROK AKADEMICKI	PRACOWNIK	INSTYTUCJA PRZYJMUJĄCA
2022/2023	Magdalena Owczarczuk	University of Cordoba, Hiszpania
	Anna Wierzbicka	University of Cordoba, Hiszpania
	Paweł Lemański	University of Cordoba, Hiszpania
	Arkadiusz Niedźwiedzki	Instituto Polytecnico de Setubal, Portugalia
	Paweł Piątkowski	Instituto Polytecnico de Setubal, Portugalia
	Marzanna Poniatowicz	University of West Attica, Grecja
	Jacek Marcinkiewicz	University of Ioannina, Grecja
	Tomasz Dębowski	University of Ioannina, Grecja
	Edmund Białous	University of West Attica, Grecja
	Anna Matel	„Alexandru Ioan Cuza” University of Iași, Rumunia
	Zofia Karczewska	„Alexandru Ioan Cuza” University of Iași, Rumunia
	Edyta Sidorczuk-Pietraszko,	„Alexandru Ioan Cuza” University of Iași, Rumunia
	Katarzyna Lewkowicz-Grzegorzczak	University of Cordoba, Hiszpania
	Anna Wildowicz-Szumarska	University of Cordoba, Hiszpania
Agnieszka Piekutowska (wizyta monitoringująca)	Uniwersytet w Alicante oraz trzy uczelnie madryckie Uniwersytetu Karola III, Uniwersytetu Complutense oraz Uniwersytetu Króla Juana Carlosa	
2021/2022	Zofia M. Karczewska	Niccolo Cursano University Distance Learning-Unicusano, Rzym, Włochy

	Luiza Kostecka- Tomaszewska	Niccolo Cursano University Distance Learning- Unicusano, Rzym, Włochy
	Emilia Jankowska – Ambroziak	Niccolo Cursano University Distance Learning- Unicusano, Rzym, Włochy
	Jacek Marcinkiewicz	School of Business Administration w Instituto Politecnico w Setubalu, Portugalia
	Tomasz Dębowski	School of Business Administration w Instituto Politecnico w Setubalu, Portugalia
	Paweł Jamróż	School of Economics and Business, Universidad de Malaga, Hiszpania
	Tadeusz Truskolaski	MA Logistics SLU, Barcelona, Hiszpania
	Marzanna Poniatowicz	University of Dubrovnik, Chorwacja
	Agnieszka Piekutowska	University of Dubrovnik, Chorwacja
2020/2021	Jacek Marcinkiewicz	INSTITUTO POLITECNICO DE SETUBAL, Portugalia
	Tomasz Dębowski	INSTITUTO POLITECNICO DE SETUBAL, Portugalia
	Edyta Sidorczuk-Pietraszko	Universidad de Cordoba, Hiszpania
	Anna Matel	Universidad de Cordoba, Hiszpania
	Tomasz Poskrobko	Universidad de Cordoba, Hiszpania
	Marzanna Poniatowicz	Universita Degli Studi di Bari, Włochy
	Agnieszka Piekutowska	Universita Degli Studi di Bari, Włochy
	Emilia Jankowska-Ambroziak	Niccolo Cursano University Distance Learning- Unicusano, Rzym, Włochy
2019/2020	Katarzyna Wierzbicka	Universidad de Córdoba, Hiszpania
	Joanna Prystrom	Universidad de Córdoba, Hiszpania
	Jacek Marcinkiewicz	Technological Educational Institute (TEI) of Western Greece, Grecja
	Tomasz Dębowski	Technological Educational Institute (TEI) of Western Greece, Grecja
	Agnieszka Ertman	University of Ioannina, Grecja
	Luiza Kostecka-Tomszewska	University of Ioannina, Grecja
	Magdalena Owczarczuk	University of Ioannina, Grecja
	Joanna Bogna Zielińska	University of Ioannina, Grecja
	Ewa Roszkowska	Polytechnic Institute of Setubal, Portugalia
	Marzanna Poniatowicz	Alexandru Ioan Zaza University of Iasi, Rumunia
	Agnieszka Piekutowska	Alexandru Ioan Zaza University of Iasi, Rumunia
	Tomasz Poskrobko	Alexandru Ioan Zaza University of Iasi, Rumunia
	Emilia Jankowska-Ambroziak	Niccolo Cusano University-Rome, Włochy
	Agnieszka Piekutowska	Radboud University Nijmegen, Holandia
Marzanna Poniatowicz	Radboud University Nijmegen, Holandia	
2018/2019	Piekutowska Agnieszka	Universidad de Córdoba, Hiszpania
	Poskrobko Tomasz	Universita degli Studi della Tuscia, Włochy
	Matel Anna	Universita degli Studi della Tuscia, Włochy
	Garwolińska Monika	Universita degli Studi della Tuscia, Włochy
	Kruk Marek	University of Ioannina, Grecja
	Piątkowski Paweł	University of Ioannina, Grecja
	Roszkowska-Mądra Ewa	Rosja, Kaliningrad (Erasmus+KA107)
	Zalesko Elżbieta	Rosja, Kaliningrad (Erasmus+KA107)
	Śleszyńska-Swidarska Anna	Speech Processing GmbH, Austria
	Busłowska Anna	The Six City Strategy Office - Helsinki, Finlandia
	Poniatowicz Marzanna	Universidad de Córdoba, Hiszpania

	Busłowska Anna	University of National and World Economy, Bułgaria
2017/2018	Piekutowska Agnieszka	Universita degli Studi della Tuscia, Włochy
	Piekutowska Agnieszka	University of Belgrade, Serbia (Erasmus+ KA107)
	Tokajuk Ewa	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Prystrom Joanna Ewa	Niccolo Cusano University-Rome, Włochy
	Wierzbicka Katarzyna	Niccolo Cusano University-Rome, Włochy
	Kruk Marek	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Tekień Magdalena	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Busłowska Anna	Instituto Superior de Comunicação Empresarial, Portugalia
	Piątkowski Paweł	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Śleszyńska-Świdarska Anna	Instituto Superior de Comunicação Empresarial, Portugalia
	Marcinkiewicz Jacek	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Citkowski Mariusz	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Kostecka-Tomaszewska Luiza	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Zielińska Joanna Bogna	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Jankowska Emilia	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
Poniatowicz Marzanna	Universita degli Studi della Tuscia, Włochy	

Mobilność międzynarodowa kadry Wydziału odbywa się nie tylko w ramach programu Erasmus+. Pracownicy Wydziału biorą także aktywny udział w konferencjach zagranicznych. Przykładowo, we wrześniu 2018 r. pracownicy Wydziału wzięli aktywny udział w międzynarodowej konferencji naukowej na Narodowym Uniwersytecie Lwowskim im. Iwana Franki (Ukraina) nt. "Private and Societal Interests in Economy of Poland and Ukraine" prezentując wystąpienia z różnych obszarów badawczych. W lutym 2018 r. pracownik Wydziału wziął aktywny udział w międzynarodowej konferencji naukowej Jean Monnet „Legal implications of trade liberalization under SAAs and CEFTA” zorganizowanej na Uniwersytecie w Belgradzie z wystąpieniem pt. „Economics of free trade agreements: winners and losers”. W marcu 2018 r. dr hab. Jerzy Grabowiecki, prof. UwB oraz dr Monika Fiedorczyk wzięli udział w VIII międzynarodowej konferencji zorganizowanej przez Białoruski Instytut Prawoznawstwa, Filia w Grodnie z wystąpieniem pt. „Polsko-białoruska współpraca transgraniczna w zakresie wymiany handlowej” ("Польско-белорусское трансграничное сотрудничество в области торгового обмена"). W listopadzie 2018 r. pracownik Wydziału wziął aktywny udział w międzynarodowym seminarium Komitetu Regionów "Investment and Cohesion in Europe's Regions and local communes: promoting innovation and Cultural Heritage". W lutym 2019 r. pracownicy Wydziału wzięli udział w „Doctorate Seminar on European Tax Law” odbywającym się w Wiedniu. W listopadzie 2019 r. przedstawiciele Wydziału Ekonomii i Finansów wzięli udział w międzynarodowych warsztatach College of Visegrád+ Workshop: *Different Perspectives – Common Interests*, na National University of Public Service.

Pracownicy Wydziału realizują także staże międzynarodowe. Przykładowo, w 2018 r. czterech pracowników Wydziału zrealizowało staż na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Grodzieńskiego Państwowego Uniwersytetu im. Janka Kupały w Grodnie, w 2022 r. pracownik WEiF zrealizował 10-dniowy wyjazd konsultacyjny na Wydziale Nauk o Zarządzaniu i Technologii Uniwersytetu Technicznego w Hamburgu (Niemcy). W czerwcu 2023 r. pracownik WEiF zrealizował dwutygodniowy staż naukowy na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu w Skopje (Macedonia Północna).

Pracownicy Wydziału biorą udział nie tylko w konferencjach i seminariach międzynarodowych, ale także międzynarodowych szkołach letnich. W lipcu 2019 r. dwóch pracowników Wydziału wzięło udział w „Belgrade Summer School. Summer of knowledge” zorganizowanej przez Wydział Ekonomii Uniwersytetu w Belgradzie. W lipcu 2018 r. pracownik Wydziału wziął udział w Szkole Letniej „CEE Vienna International Tax Law Summer School 2018” w Wiedniu a kolejny pracownik uczestniczył w

Letniej Szkole w ramach projektu Jean Monnet Networks „Sustainable Land Management Networks” – SULANET, zorganizowanej przez University of Agribusiness and Rural Development, Plovdiv, Bułgaria.

Pracownicy Wydziału, realizując projekty z udziałem partnerów zagranicznych, otrzymują także nagrody międzynarodowe. W czerwcu 2018 r. zespół naukowy w składzie dr hab. Tomasz Wachowicz, prof. UE, prof. Gregory Kersten i dr hab. Ewa Roszkowska, prof. UwB z Wydziału Ekonomii i Finansów UwB otrzymali drugą nagrodę Wydawnictwa Springer za najlepszą publikację konferencyjną w ramach konferencji Group Decision and Negotiation 2018, opublikowaną w wydawnictwie Lecture Notes in Business Information Processing, indeksowanym w WOS i Scopus. Artykuł powstał w ramach projektu naukowego NCN 2016/21/B/HS4/01583 pt. „Wspomaganie negocjacji dwustronnych z uwzględnieniem myślenia heurystycznego oraz ograniczeń poznawczych negocjatorów”, którego Pani Profesor Ewa Roszkowska była kierownikiem.

(5) Wydział chcąc zapewnić internacjonalizację procesu dydaktycznego w jak największym zakresie – wspiera nie tylko mobilność zagraniczną, lecz podejmuje inicjatywy w ramach internationalization@home. Przykładem może być zorganizowana w dniach 9-20 września 2019 r. przez Wydział Międzynarodowa Szkoła Letnia „Finance for Five” w ramach projektu realizowanego z Narodowym Bankiem Polskim w zakresie programu edukacji ekonomicznej. Dzięki uzyskanemu dofinansowaniu, udział w szkole był całkowicie bezpłatny. W ramach Szkoły studenci zrealizowali intensywny cykl zajęć w języku angielskim – łącznie 60 godzin wykładów w pięciu obszarach: finansów międzynarodowych, finansów UE, finansów publicznych, finansów lokalnych oraz finansów przedsiębiorstw. Zajęcia w ramach Szkoły prowadzili znakomici wykładowcy z zagranicznych uczelni - partnerów Wydziału: College of Business Administration Instituto Politécnico de Setúbal; Portugalia, Department of Economics and Finance, Aldo Moro University in Bari; Włochy, Department of International Economic Analysis and Finance, Ivan Franko National University in Lviv; Ukraina, Faculty of Law and Business Sciences, University of Cordoba, Hiszpania oraz – jeden przedstawiciel Wydziału.

Dodatkowo, w 2017 i 2019 r. zorganizowany był Międzynarodowy Tydzień Nauki i Edukacji „Being International”. Pierwsza edycja Being 2017 miała miejsce w dniach 15-19 maja 2017 r. W ciągu tygodnia odbyło się dziewięć wykładów dla studentów (wszystkie w języku angielskim) wygłoszonych przez tak znakomitych badaczy jak prof. Jan Fagerberg, Prof. Peer Ederer czy Prof. Raffaella Patimo. W kolejnej edycji Being 2019, odbyło się 11 wykładów dla studentów, a wykładowcy reprezentowali jeszcze szerszy katalog zagranicznych szkół wyższych (m.in. School of Business Sciences Polytechnic Institute of Setúbal, Portugalia, Anadolu University, Turcja, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Macedonia, Belarusian State Economic University, Białoruś, Vilnius College of Technologies and Design, Litwa, Aldo Moro University in Bari, Włochy). Kolejna edycja Being odbyła się w maju 2021 r. W grudniu 2017 r. studenci Wydziału realizowali wykłady w języku angielskim prowadzone przez Profesora Wojciecha J. Florkowskiego z University of Georgia. Studenci Ekonomii II stopnia zrealizowali 15 godzin wykładów „International Economics” a Studenci Zarządzania I stopnia - 15 godzin wykładów z zakresu „International Finance”. W maju 2019 r. studenci Wydziału realizowali wykłady w języku angielskim prowadzone przez Profesora Saşę Rađelovića z Uniwersytetu w Belgradzie (Serbia). Studenci Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych I stopnia zrealizowali 11 godzin wykładów „Finance” a Studenci Ekonomii I stopnia - 5 godzin wykładów z zakresu „Local Finances”.

Poza cyklicznymi wydarzeniami międzynarodowymi (Międzynarodowa Szkoła Letnia, Being International), Wydział organizuje szereg konferencji międzynarodowych, w których udział biorą także studenci. Przykładowo, w dniach 13-14 maja 2019 r. odbyła się druga edycja konferencji „Economy and society due to the challenges of XXI century”. W dniach 26-27 czerwca 2023 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu Rozwój Społeczno-gospodarczy w teoriach ekonomicznych na temat „Czego nauczył nas kryzys?” zorganizowana przez Katedrę Ekonomii Politycznej.

Studenci uczestniczą nie tylko w konferencjach międzynarodowych, lecz w szeregu zagranicznych wykładach dla studentów. Przykładowo, w grudniu 2022 odbył się wspólny międzynarodowy wykład przeprowadzony przez Prof. Yuliię Orlovską i dr Veronikę Chalayę z Higher Educational Institution “Pridniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture” (Ukraina) oraz dr Agnieszkę

Piekutowską (WEiF UwB). Wykład odbył się w ramach współpracy między wskazanymi uczelniami. W październiku br. została zawarta umowa o współpracy między Uniwersytetem w Białymstoku oraz Higher Educational Institution "Pridniprovska State Academy of Civil Engineering and Architecture". Wykład był skierowany do studentów WEiF UwB Ekonomii II stopnia realizujących przedmiot Polityka celna. W wykładzie – w formie online wzięli także udział studenci z Ukrainy. Tematem wykładu była polityka celna Ukrainy i Polski. Taka forma wykładu pozwoliła m.in. na ukazanie wspólnych doświadczeń oraz perspektyw dalszej ewolucji, biorąc pod uwagę omówioną podczas wykładu pogłębioną i kompleksową umowę o wolnym handlu (DCFTA). W 2022 r. studenci mieli bardzo szerokie możliwości udziału w wykładach zagranicznych – Wydział Ekonomii i Finansów rozpoczął bowiem inicjatywę ACADEMIA AS A BRIDGE #BIALYSTOK&LVIV. To inicjatywa w ramach współpracy między Wydziałem Ekonomii i Finansów, Uniwersytet w Białymstoku a Departamentem Międzynarodowej Analizy Ekonomicznej i Finansów na Wydziale Stosunków Międzynarodowych, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki (UKRAINA) – uznano bowiem, że w tym okresie współpraca między jednostkami jest jeszcze bardziej potrzebna, z korzyścią dla obu stron. W ramach inicjatywy, studenci WEiF uczestniczyli w cyklu 6 wykładów przygotowanych przez lwowskich nauczycieli akademickich (17 maja odbył się pierwszy z wykładów „Financial analysis on the base of Python+R: useful practice”, który poprowadził dr Ihor Hurnyak, 24 maja wykład „Option Pricing Models (Black Scholes & Binomial)” poprowadził prof. Andriy Maksymuk, 31 maja wykład *Beyond GDP: the need for new measures of progress* poprowadziła associate prof. Olya Tsapko-Piddubna, 7 czerwca wykład *Problem of unofficial dollarization in Ukraine* poprowadził prof. Bohdan Lapchuk, 14 czerwca Wykład *Digitalization of Global Economy: defining, conceptualising, and measuring* poprowadziła associate prof. Liana Moskalyk a 21 czerwca wykład *Stock valuation methods* poprowadziła associate prof. Lidiya Yemelyanova. Poza inicjatywami WEiF organizacji wykładów przygotowanych przez przedstawicieli partnerów wydziału, organizowane są także wykłady otwarte gości zagranicznych. Przykładowo, w listopadzie 2019 r. studenci wzięli udział w wykładach gościnnych dla studentów przeprowadzonych przez gości zagranicznych Wydziału z Yunnan University (Chiny). Prof. Ya Li wygłosiła wykład na temat *Antipoverty: Practices and Experiences in China* a prof. Ying Chen nt. *Overseas Chinese Enterprises: who will invest and its responsibilities under the Belt and Road Initiative*. W dniu 22 marca 2018 r. prof. Diana Madayrova z Eurasian National University z Kazachstanu wygłosiła wykład pt. „Problems of economic development of Kazachstan”. 28 października 2020 odbył się pierwszy wykład w ramach cyklu WEiF: Erasmus+ Open Lectures Prelegentką była Pani dr Jolanta Pileckiene, Vilnius College of Technologies and Design, Litwa a temat wykładu to „Technological progress and sustainable development - Trends in Transport Ecology in Lithuania”. 8 grudnia 2020 r. odbył się otwarty wykład gościa Wydziału Ekonomii i Finansów UwB - dr Sviatlany Kroitar nt. *Labor and Employment Transformation in the Digital Age*. W ramach cyklu: Erasmus+ Open Lectures w dniach 18-22 października 2021 roku na Wydziale Ekonomii i Finansów gościli przedstawiciele Usak University z Turcji: dr Şakir Mirza i Ibrahim Ethem Dağdeviren. Odbyły się dwa wykłady otwarte dla pracowników i studentów: Why you should go on Erasmus to Turkey - 18 października 2021 r., Logistics sector in Turkish economy - 19 października 2021 r. 7 czerwca 2022 r. odbył się otwarty wykład gościa Wydziału Ekonomii i Finansów UwB - dr Sviatlany Kroitar nt. *Perspectives on the long-term impact of the COVID-19 pandemic on labor and employment*. Wykład został zrealizowany w formule hybrydowej – w sali 201 oraz na Teams. Poza wykładami zagranicznymi, studenci mogą wziąć udział także w spotkaniach z gośćmi zagranicznymi Wydziału – przykładowo w 2018 r. (październik) gościem Wydziału była Vice-Konsul w Ambasadzie Stanów Zjednoczonych w Warszawie, która przedstawiła studentom Wydziału programy wymiany z USA.

(6) Monitorowanie umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego odbywa się w ramach cyklicznych spotkań i bieżącej pracy Zespołu ds. Współpracy Międzynarodowej, w skład którego wchodzi: Koordynator Erasmus+ ds. mobilności kadry i współpracy ze studentami non-degree, Koordynator Erasmus+ ds. mobilności studentów przyjeżdżających, Koordynator Erasmus+ ds. mobilności studentów wyjeżdżających, dwóch pracowników dziekanatu wspierających proces umiędzynarodowienia oraz Prodziekan ds. Współpracy Instytucjonalnej i Umiędzynarodowienia jako przewodniczący. Zespół monitoruje zarówno mobilność studentów, jak i pracowników (z

wyróżnieniem: incoming/outgoing) w ramach programu Erasmus+ oraz działań w zakresie internationalization@home. Na tej podstawie podejmuje działania na rzecz doskonalenia warunków sprzyjających umiędzynarodowieniu. Przykładem mogą być podejmowane w odpowiedzi na diagnozę działania na rzecz zwiększania mobilności studentów. Działalność Zespołu i jej wyniki są omawiane podczas stałych spotkań w ramach Kolegium Dziekańskiego, a także Rady Wydziału. Wszystkie wyniki w zakresie internacjonalizacji są przedstawiane w corocznych sprawozdaniach Dziekana. Ponadto są one analizowane w ramach prac Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Ponadto należy podkreślić, iż wchodząca w skład Zespołu ds. Współpracy Międzynarodowej – Prodziekan ds. Współpracy Instytucjonalnej i Umiędzynarodowienia na WEiF jednocześnie jest członkiem zespołu roboczego ds. dokumentu wykonawczego do Strategii Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2023-2030 w obszarze Celu Horyzontalnego A: Internacjonalizacja pod kierownictwem Rektora ds. Umiędzynarodowienia. Wzmacnia to proces internacjonalizacji procesu dydaktycznego – Wydział jest bezpośrednio włączony w dyskusję i działania na rzecz dalszego zwiększania wpływu umiędzynarodowienia na poprawę jakości nauczania. Ponadto w programach studiów rozszerzana jest oferta przedmiotów, które mogą być realizowane również w języku angielskim.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Wydział mając świadomość, że internacjonalizacja to proces ciągły oraz mając na względzie cel – poprawę jakości nauczania, podejmuje kolejne działania, w tym o charakterze instytucjonalnym, włączając się w debatę i działania na rzecz internacjonalizacji na arenie międzynarodowej.

W lutym 2021 r. Wydział Ekonomii i Finansów UwB przyjęty został do prestiżowego grona członków PRME – inicjatywy ONZ na rzecz odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju. Ta międzynarodowa sieć zajmuje się promocją zrównoważonego rozwoju na uczelniach, między innymi w drodze włączenia idei odpowiedzialnego biznesu do treści kształcenia. Wydział Ekonomii i Finansów UwB znalazł się wśród ponad 800 sygnatariuszy inicjatywy na świecie, z czego tylko 16 pochodzi z Polski. Przyjęcie Wydziału do tej międzynarodowej inicjatywy to efekt zaangażowania dr. hab. Dariusza Kiełczewskiego, prof. UwB, który został wybrany na wiceprezesa polskiego oddziału PRME

W październiku 2019 r., z inicjatywy Wydziału Ekonomii i Finansów, Uniwersytet w Białymstoku został członkiem European University Alliance. Członkostwo jest wynikiem współpracy Wydziału Ekonomii i Finansów z Anne-Marie Gorisse – President of EUA. Uniwersytet w Białymstoku znalazł się w gronie 215 członków organizacji - instytucji szkolnictwa wyższego, z czego 8 (w tym UwB) pochodzi z Polski. European University Alliance ma na celu wspieranie internacjonalizacji europejskiego szkolnictwa wyższego. Członkostwo w EUA pozwala na nawiązywanie nowych partnerstw, wymianę doświadczeń między partnerami oraz udział w licznie organizowanych konferencjach i szkoleniach z zakresu internacjonalizacji. Celem EUA jest m.in. promowanie wysokiej jakości mobilności studentów, włączenie mobilności do programów nauczania i zachęcanie do współpracy przy zakładaniu i prowadzeniu szkół letnich, ułatwienie współpracy i wymiany doświadczeń między członkami czy zwiększenie świadomości na temat problemów europejskich, które mają wpływ na rekrutację studentów i mobilność.

Od grudnia 2018 r. Wydział pozostaje aktywnym członkiem programu EU4EU koordynowanego przez EuGen (European Generation). EuGen to stowarzyszenie promocji społecznej (z siedzibą w Rzymie) współpracujące z partnerami europejskimi w celu opracowania międzynarodowych inicjatyw. EuGen koordynuje sieć około 500 międzynarodowych organizacji partnerskich. Dzięki uczestnictwie w inicjatywie, Wydział zwiększył swoją atrakcyjność jako instytucja przyjmująca studentów zagranicznych zainteresowanych stażami w zagranicznych ośrodkach akademickich. Wydział posiada ofertę staży, która budzi duże zainteresowanie (w procedurze konkursowej) wśród studentów zagranicznych.

Wydział stale podnosi swoje umiejętności z zakresu zarządzania uczelnią, w tym w obszarze internacjonalizacji. W grudniu 2019 r. i styczniu 2020 r. przedstawiciele Wydziału wzięli udział w wizytach studyjnych na University of Helsinki w ramach projektu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn. „Liderzy w zarządzaniu uczelnią” realizowanym w ramach III osi priorytetowej Programu

Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. W maju 2019 r. przedstawiciele Wydziału wzięli aktywny udział w Międzynarodowym Tygodniu Internacjonalizacji InterWeek 2019 zorganizowanym przez Uniwersytet w Porto. Wydarzenie obejmowało szereg wykładów oraz warsztatów z zakresu internacjonalizacji procesu dydaktycznego oraz Międzynarodową Konferencję "Best Practices Conference", w ramach Projektu "The Systemic University Change Towards Internationalisation" (SUCTI). Uniwersytet w Porto pozostaje w światowej czołówce pod względem umiędzynarodowienia. We wrześniu 2018 r. pracownik Wydziału wziął udział w rozmowach pomiędzy Władzami UwB a przedstawicielami Banku Światowego w zakresie wsparcia działalności Uniwersytetu i jego umiędzynarodowienia.

Wydział dążąc do rozwoju internacjonalizacji także w drodze zwiększenia atrakcyjności dydaktycznej oferty anglojęzycznej, prowadzi promocję zagraniczną: w czerwcu 2018 r. Pełnomocnik Dziekana ds. Współpracy Międzynarodowej reprezentowała Wydział w ramach wizyt Przedstawicieli UwB na North University of China, na Anyang Normal University oraz na Luoyang Normal University (Chiny).

Wydział włącza się w inicjatywy międzynarodowe służące procesowi dydaktycznemu. Od listopada 2016 r. WEiF jest członkiem inicjatywy Global Scholars – nawiązując współpracę z The Center for Global Enterprise (z siedzibą w Nowym Jorku, USA). Global Scholars to międzynarodowa społeczność edukacyjna łącząca studentów kierunków ekonomicznych oraz praktyków obejmująca 130 instytucji edukacyjnych z 78 państw na świecie. Udział w programie umożliwia m.in. szkolenia on-line czy dostęp do badań z zakresu nauk społecznych. Uczestnicy Global Scholars mają ponadto możliwość udziału w międzynarodowych stażach. Ponadto Wydział (poza organizowanymi międzynarodowymi konferencjami i inicjatywami na Wydziale) współorganizuje konferencje zagraniczne wraz z partnerami zewnętrznymi/zagranicznymi. W listopadzie 2017 r. Wydział współorganizował w Warszawie międzynarodowe forum "Migration Crisis as a Challenge for Democracy", a w marcu 2018 r. współorganizował Międzynarodową Konferencję Naukową „Actual Problems of Management and Finances in Modern Globalization Processes” na Ukrainie.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

(1) System wsparcia na Wydziale Ekonomii i Finansów został skonstruowany w sposób uwzględniający potrzeby różnych grup studentów, w tym studentów ze szczególnymi potrzebami. W ramach funkcjonującego systemu wsparcia, studentowi może być przyznana indywidualna organizacja studiów. Przyznanie IOS upoważnia studenta do częściowego zwolnienia z obowiązku uczęszczania na zajęcia dydaktyczne oraz dopuszcza możliwość zaliczenia tych zajęć w innym terminie niż przewiduje organizacja roku akademickiego, ale nie dłużej niż do końca danego roku akademickiego (§ 17 Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku). Okolicznościami będącymi podstawą do udzielenia IOS są: stan zdrowia studenta utrudniający systematyczne uczestniczenie w zajęciach, studiowanie na więcej niż jednym kierunku, odbywanie części studiów na uczelni zagranicznej (Erasmus+), realizacja studiów poza macierzystą uczelnią w ramach Programu Mobilności Studentów (MOST) oraz uczestnictwo w pracach badawczych lub bycie członkiem właściwego samorządu studenckiego.

Wyróżniającym się studentom, którzy zaliczyli ze szczególnymi wynikami rok poprzedzający złożenie wniosku, bądź zostali przyjęci na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się lub realizują część studiów za granicą w ramach międzynarodowych umów oraz programów edukacyjnych realizowanych przez uczelnię może być przyznany Indywidualny Program Studiów (IPS). Polega on na modyfikacji programu studiów w celu dostosowania go do zainteresowań naukowych studenta lub umożliwienia mu prowadzenia badań naukowych. Student realizuje IPS pod kierunkiem wybranego opiekuna naukowego, którym może być nauczyciel akademicki ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego, jeżeli posiada dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań oraz

kompetencje dydaktyczne adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów uczenia się (§18 Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku).

Studentom przyznawane są różne stypendia. Dla tych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej przyznawane są stypendia o charakterze socjalnym. Dodatkowo może być przyznana zapomoga dla studentów, którzy znaleźli się przejściowo trudnej sytuacji życiowej spowodowanej np. klęskami żywiołowymi (np. pożar, powódź, susza), śmiercią lub ciężką chorobą członka najbliższej rodziny studenta, urodzeniem dziecka przez studentkę, lub narodzinami dziecka, którego ojcem jest student. Studentom ze szczególnymi potrzebami może być też przyznawane stypendium specjalne. Studentom uzyskującym wyróżniające wyniki w nauce, posiadających osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym może być przyznane stypendium Rektora dla najlepszych studentów.

W odniesieniu do studentów będących osobami ze szczególnymi potrzebami na Wydziale podejmowane są działania zmierzające do zapewnienia równych szans realizacji kształcenia na studiach przez takie osoby, uwzględniając ich stan zdrowia oraz specyfikę danego kierunku studiów. Studenci ze szczególnymi potrzebami, którym stan zdrowia ogranicza możliwość pełnego uczestnictwa w zajęciach i przystąpienia do zaliczeń oraz egzaminów w trybie ogólnie obowiązującym, mają prawo do składania wniosków do Dziekana (zaopiniowanych przez Pełnomocnika Rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi) o zastosowanie alternatywnych rozwiązań umożliwiających studiowanie, w tym także składanie egzaminów i uzyskiwanie zaliczeń w formie dostosowanej do ich możliwości. Działania te zmierzają do zapewnienia warunków umożliwiających studentom ze szczególnymi potrzebami studiowanie na zasadzie równych szans w stosunku do pozostałych studentów. Już na etapie rekrutacji na studia kandydaci będący osobami ze szczególnymi potrzebami mogą zwracać się o poradę, informację i pomoc odnośnie do konkretnego wsparcia.

W ramach systemu wsparcia studentom będącym osobami o szczególnych potrzebach przysługuje między innymi: dostosowanie formy egzaminów i zaliczeń do ich indywidualnych możliwości, prawo korzystania ze sprzętu wspomagającego proces kształcenia (np. pętle indukcyjne), zmiana warunków uczestnictwa w zajęciach, pomoc asystenta (sporządzanie notatek, skanowanie materiałów dydaktycznych, pomoc w przemieszczaniu się między salami i budynkami, a także w razie konieczności przebywanie ze studentem o szczególnych potrzebach na zajęciach), otrzymania materiałów dydaktycznych w formie dostosowanej do jego potrzeb i możliwości, np. druk powiększony. Studenci będący osobami ze szczególnymi potrzebami mogą uzyskać zgodę na nagrywanie zajęć dydaktycznych oraz otrzymać materiały dydaktyczne prezentowane na zajęciach w formach elektronicznych.

W przypadku studentów dotkniętych niepełnosprawnością ruchową na wydziale zostały zapewnione odpowiednie warunki, tj. podjazdy do budynku i w budynku, winda oraz toaleta przystosowana dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dla osób niedosłyszących planowane są zajęcia w salach wyposażonych w pętle indukcyjne, wspomagające słuch. Studentom słabo widzącym stwarza się możliwość korzystania z materiałów dydaktycznych z powiększoną czcionką i w wersji elektronicznej.

W miarę potrzeb zgłaszanych przez pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów odbywają się spotkania z Pełnomocnikiem rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, na których są omawiane m.in. zasady postępowania z osobami ze szczególnymi potrzebami. Ponadto pracownicy Wydziału korzystają ze w szkoleń, których celem jest podnoszenie kompetencji dotyczących pracy z takimi osobami. Odbywały się one w ramach następujących projektów:

1. "Nowoczesny Uniwersytet dostępny dla wszystkich" realizowany przy współpracy Uniwersytetu w Białymstoku i Fundacji Instytut Rozwoju Regionalnego z Krakowa. Zadaniem projektu jest wsparcie zmian organizacyjnych i podnoszenie świadomości i kompetencji kadry Uniwersytetu w Białymstoku z zakresu niepełnosprawności poprzez realizację działań, mających na celu zapewnienie przez uczelnię dostępności komunikacyjnej, administrowanych stron internetowych, narzędzi informatycznych, procedur w kształceniu na poziomie wyższym, wprowadzenie do programów kształcenia modyfikacji zapewniających ich dostępność dla studentów/ek z niepełnosprawnościami oraz działań z zakresu dostępności architektonicznej.

Projekt ma przede wszystkim zwiększyć dostępność Uniwersytetu w Białymstoku dla społeczności akademickiej (w tym przede wszystkim studentów i pracowników z niepełnosprawnościami/osób ze szczególnymi potrzebami). Realizowane w ramach projektu kursy to: ogólne szkolenia świadomościowe i szkolenia specjalistyczne „Komunikacja z osobami z niepełnosprawnościami słuchu, wzroku, mowy, zaburzeniami poznawczymi i neurologicznymi”; „Wsparcie studentów/ek z zaburzeniami psychicznymi”; „Wsparcie studentów/ek z zaburzeniami poznawczymi”; „Komunikacja kryzysowa”. Projekt jest w trakcie realizacji (01.11.2020-21.12.2023 r.) w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Osi priorytetowej III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działania 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych.

2. „Zwiększenie kompetencji kadry dydaktycznej Uniwersytetu w Białymstoku z zakresu projektowania uniwersalnego” realizowany przez Uniwersytet w Białymstoku w partnerstwie z Open Education Group Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku (finansowany był przez NCBiR). Głównym celem projektu było podniesienie kompetencji dydaktycznych w zakresie projektowania uniwersalnego w odniesieniu do materiałów dydaktycznych i usług edukacyjnych, tj. projektowania produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji kadry dydaktycznej Uniwersytetu w Białymstoku, poprzez udział m.in. w szkoleniach, wizytach studyjnych (Kraków, Wilno, Oslo, Dublin), seminarium metodycznym. Projekt realizowany był w okresie: 01.10.2021-28.02.2023 r.

Wszystkie wymienione działania organizacyjne pozwalają na kompleksową obsługę różnych grup studentów (również ze szczególnymi potrzebami) od strony administracyjnej, w zakresie opieki stypendialnej, opieki w trakcie procesu dydaktycznego oraz rozwoju naukowego.

(2) Studenci WEiF objęci są w różnych obszarach aktywności systemem wsparcia, które w procesie uczenia się odbywa się poprzez:

- konsultacje kadry prowadzącej zajęcia u studentów (aktualnie w wymiarze nie niższym niż 1,5 godziny dydaktycznej tygodniowo),
- umożliwienie studentom komunikacji e-mailowej z osobami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne,
- profesjonalną obsługę administracyjną studentów w obszarach związanych z procesem kształcenia, a także pomocą materialną,
- stosowanie metod dydaktycznych wpływających korzystnie na proces uczenia się np. rozwiązywanie problemów sytuacyjnych oraz ich prezentacja, studia przypadków, ćwiczenia na komputerze z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, filmy edukacyjne, dyskusja nad określonymi problemami,
- wspieranie studentów w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym m.in. poprzez zapewnienie optymalnych miejsc praktyk,
- kształtowanie procesu kształcenia w sposób wspierający międzynarodową mobilność studentów,
- umożliwienie studentom udziału w badaniach naukowych; nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym, w tym w ramach Studenckich Kół Naukowych.
- indywidualne podejście do potrzeb studentów (ze szczególnym uwzględnieniem osób ze szczególnymi potrzebami) zapewniające właściwe wsparcie dydaktyczne oraz pomoc materialną, a także stwarzanie możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia np. poprzez Indywidualną Organizację Studiów (IOS) lub Indywidualny Program Studiów (IPS).

Szczególną opieką otaczani są studenci pierwszego roku studiów pierwszego stopnia. Już w dniu immatrykulacji Prodziekan ds. Studenckich, opiekun roku, pracownicy dziekanatu i przedstawiciele Rady Samorządu Studenckiego organizują pierwsze spotkanie informacyjne dotyczące praw i obowiązków studenta. Powoływany jest opiekun roku, którego zadaniem jest udzielanie studentom

rad i konsultacji w sprawach związanych z procesem dydaktycznym i wsparcie w rozwiązywaniu wszelkich problemów organizacyjnych i wychowawczych.

(3) Studenci Wydziału Ekonomii i Finansów mają możliwość udziału w wymianie krajowej w ramach programu MOST oraz międzynarodowej w ramach programu Erasmus+. Koordynacją i realizacją wymiany międzynarodowej na Wydziale zajmuje się Zespół ds. Współpracy Międzynarodowej, w skład którego wchodzi: Koordynator Erasmus+ ds. mobilności kadry i współpracy ze studentami non-degree, Koordynator Erasmus+ ds. mobilności studentów przyjeżdżających, Koordynator Erasmus+ ds. mobilności studentów wyjeżdżających, dwóch pracowników dziekanatu wspierających proces umiędzynarodowienia oraz Prodziekan ds. Współpracy Instytucjonalnej i Umiędzynarodowienia jako przewodniczący, który zapewnia kompleksową obsługę osób wyjeżdżających oraz przyjeżdżających w ramach międzynarodowej wymiany studentów. Podejmuje ponadto działania związane z promocją programu Erasmus+ (tu należy podkreślić bardzo owocną współpracę ze studentami zaangażowanymi w ESN), a także organizuje szereg inicjatyw w zakresie promocji mobilności a także działania z zakresu internationalization@home (np. szkoły letnie, międzynarodowe dni nauki i edukacji). Informacja o wydarzeniach i inicjatywach międzynarodowych jest szeroko rozpowszechniana, z wykorzystaniem strony internetowej Wydziału, Facebook'a Wydziału, poprzez kontakt z Radą Samorządem Studentów a także z wykorzystaniem systemu USOS.

Rozwój naukowy studentów odbywa się poprzez wsparcie merytoryczne, organizacyjne i finansowe działających studenckich kół naukowych. Na Uniwersytecie w Białymstoku działa kilkadziesiąt kół naukowych, organizacji studenckich i stowarzyszeń, w których studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania. Na Wydziale Ekonomii i Finansów obecnie działa aktywnie 1 organizacja studencka Studenckie Forum Business Centre Club (<https://weif.uwb.edu.pl/student/organizacje-studenckie/studenckie-forum-busniess-centre-club>) oraz pięć kół naukowych: Koło Naukowe Ekonomii Eksperymentalnej, Studenckie Koło Naukowe Samorządu Terytorialnego, Koło Przedsiębiorczości, Studenckie Koło Naukowe Ekonomii Międzynarodowej, Koło Naukowe Ekonomistów Turystyki (<https://weif.uwb.edu.pl/student/kola-naukowe>). Uczestniczenie w nich umożliwia studentom między innymi rozwijanie wiedzy nabytej w trakcie procesu kształcenia, udział w pracach naukowo-badawczych, a także doskonalenie umiejętności organizacyjnych. W ramach kół naukowych rozwijane są zainteresowania badawcze studentów, którzy w ramach organizowanych seminariów prezentują wyniki swoich badań i aktywnie uczestniczą w dyskusji naukowej. Studenci nie tylko organizują konferencje, lecz uczestniczą w konferencjach zewnętrznych, zgodnych z kierunkiem studiów i ich zainteresowaniami. Przykłady aktywności:

1. Aktywny udział w konferencjach, np.:

- a) wygłoszenie referatu nt. „Tik Tok jako kanał komunikacji marketingowej organizacji studenckich” na 31. Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych „Człowiek i jego środowisko”, Kielce, 22.04.2022 r. (Budna Klaudia, Zaremba Iwona);
- b) wygłoszenie referatu online nt. „Tik Tok jako kanał komunikacji marketingowej organizacji studenckich” na Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Wyzwania w zarządzaniu w obliczu Gospodarki 4.0”, Białystok, 23-24. 06.2022 r. (Budna Klaudia, Zaremba Iwona);
- c) wygłoszenie referatu nt. „Dziesięciolecie inflacyjne w Europie” podczas Studenckiej Konferencji Naukowej online „Zmiany społeczno-gospodarcze w Unii Europejskiej” , MS Teams, 16.05.2022 r. (Knieć Dominik);
- d) wygłoszenie referatu nt. „Jak restrykcje w dobie pandemii wpłynęły na plany studentów” podczas wydarzenia online „The Socio-economic Impact of the Covid-19 Pandemic: a Review” , platforma Blackboard Collaborate, 29.03.2021r. (Knieć Dominik);
- e) wygłoszenie referatu nt. „Zmiany preferencji konsumenckich w zakresie zakupów internetowych wynikłych przez pandemię Covid-19” podczas wydarzenia online „The Socio-economic Impact of the Covid-19 Pandemic: a Review” platforma Blackboard Collaborate, 29.03.2021r. (Łuckiewicz Milena);
- f) wygłoszenie referatu nt. „Przedsiębiorczość w Strategii Województwa Podlaskiego” podczas wydarzenia online „Przedsiębiorczość w Strategiach - Seminarium” , platforma Blackboard

Collaborate, 25.05.2021r. (Frejman Magdalena, Kondrat Agata, Kniec Dominik, Miecznik Albert).

2. Opublikowane artykuły, np.:

- a) Budna Klaudia, Czyrska Agnieszka, Krysztopowicz Anna Zaremba Iwona, *TikTok jako kanał komunikacji marketingowej młodych ludzi*, „Akademia Zarządzania” 2023, nr 7(2);
- b) Rajtarski Krzysztof, *Political problems connected with the efficient realization of the nature conservation policy in the global economy*, Optimum. EconomicStudies” 2020, nr 2.

Powołani opiekunowie kół wykazują się dużym zaangażowaniem i aktywnością w zachęcaniu, inicjacji i nadzorowaniu działalności podopiecznych. Do aktywności Kół Naukowych, wskazujących m.in. na wsparcie merytoryczne i zaangażowanie opiekunów kół naukowych oraz innych pracowników Wydziału, należą:

1. Organizacja webinarów, np. *Jak zorganizować eksperyment ekonomiczny* (prowadzący: Tomasz Poskrobko – WEiF, 15.03.2023 r.), *Cele zrównoważonego rozwoju ONZ a rozwój nowych technologii i eksperymenty* (prowadzący: Ewelina Gorbacz - Samsung Inkubator Białystok, Jakub Kwiatkowski - Młodzieżowy Strajk Klimatyczny Białystok, 17.05.2021 r.); *Eksperymenty dotyczące decyzji w warunkach niepewności* (prowadzący: Michał Lewandowski, 29.03.2021 r.); *Jakie błędy poznawcze popełniamy i co na to nasz portfel* - prowadzący (prowadząca: Anna Matel _ WEiF, 14.12.2020 r.).
2. Organizacja warsztatów w ramach PFNiS dla uczniów Liceum InfoTech i Zespołu Szkół Katolickich nt. *Prawo Kopernika-Greshama – czyli jaki pieniądz jest dobry w czasach kryzysu* (Wydział Ekonomii i Finansów Uniwersytet w Białymstoku, 19.05.2023 r.).
3. Organizacja i obsługa stoiska WEiF podczas Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki na Stadionie Miejskim w Białymstoku. Aktywności: ekonomiczne koło fortuny, propagowanie wydziału, praktyczne zajęcia z przedsiębiorczości i estetyki dla dzieci (14.05.2023r.); prowadzenie programu „Fortuna Wymaga Wiedzy” (z wykorzystaniem ekonomicznego koła fortuny) (8 maja 2022 r.).
4. Przeprowadzanie badań sondażowych i wymiany poglądów m.in.: *Szukającej prognozy: czy w europejskim kraju może zostać wprowadzony zakaz sprzedaży mięsa* podczas Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki na Stadionie Miejskim w Białymstoku (14.05.2023 r.).
5. Współorganizacja i prowadzenie gry terenowej oraz warsztatów skierowanych do uczniów szkół ponadpodstawowych nt. „Młodzi partycypują i inspirują do działania” czy „Przedsiębiorczość to dobrobyt” w ramach XVIII Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki (13.05.2022 r., Wydział Ekonomii i Finansów Uniwersytet w Białymstoku).
6. Współorganizacja warsztatów dedykowanych studentom, które zostały przeprowadzone przez firmę Deloitte w ramach Targów Pracy i Praktyk Uniwersytetu w Białymstoku (WEiF, 17.05.2022 r.).
7. Organizacja wydarzenia naukowego nt. *Przedsesyjna powtórka z Makroekonomii* (prowadząca: Magdalena Owczarczuk – WEiF, 3.02.2021 r.).
8. Organizacja seminariów, m.in.: nt. *Proekologiczny samorząd terytorialny, czyli jaki?* (30.05.2021 r.), *Recydywa centralizmu? Zmiany w polityce państwa wobec samorządu po 2015 roku* (WEiF, 10.05.2018 r.).

Aktywność kół naukowych jest warunkowana zaangażowaniem studentów. Władze WEiF oraz pracownicy prowadzący zajęcia wspierają studentów w zakresie prowadzenia badań i projektów praktycznych (często realizowanych wspólnie z pracownikami), czego efektem jest udział studentów w konferencjach naukowych, realizacja wspólnych projektów oraz aktywna działalność kół naukowych.

Wydział Ekonomii i Finansów wspiera studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy lub kontynuowania edukacji, w szczególności poprzez: wsparcie realizacji praktyk i staży, organizację konferencji, szkoleń, warsztatów, targów pracy, spotkań z przedsiębiorcami. W latach 2017-2020 studenci Wydziału Ekonomii i Finansów mieli możliwość udziału w projekcie „Kuznia Kompetencji studentów Wydziałów Ekonomii i Zarządzania oraz Prawa Uniwersytetu w Białymstoku” realizowanym od 01.08.2017 do 31.07.2020 r. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Osi Priorytetowej III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.1 Kompetencje w

szkolnictwie wyższym. Celem głównym projektu było podniesienie kompetencji informatycznych, zawodowych, przedsiębiorczości, językowych, komunikacyjnych studentów poprzez udział w Zajęciach Warsztatowych, Certyfikowanych Szkoleniach i Pracach Projektowych - realizowanych we współpracy z pracodawcami oraz zatrudnienie lub kontynuacja kształcenia (na I,II,III stopniu studiów). Dzięki współpracy z przedsiębiorcami możliwe było zaproponowanie studentom kilku form wsparcia, tj.

- wysokiej klasy certyfikowane szkoleniach i warsztaty,
- realizację prac projektowych pod okiem pracodawców,
- warsztaty z kompetencji miękkich, takich jak efektywna komunikacja z elementami negocjacji, radzenie sobie ze stresem, praca w zespole czy zarządzanie innowacjami.

Realizowane działania służyły podniesieniu kompetencji studentów w zakresie przedsiębiorczości, komunikacji, a także pracy w grupie. Były one dopasowane do kierunków studiów, jak i do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców, którzy wykazywali chęć zatrudnienia absolwentów. Studenci Wydziału mogli wziąć udział w szkoleniu i egzaminie PMI, co pozwoliło im zdobyć rozpoznawalny na całym świecie certyfikat potwierdzający profesjonalizm w zarządzaniu projektami.

Wsparcie w procesie wchodzenia na rynek pracy często odbywa się to przy współpracy ze Studenckimi Kołami Naukowymi działającymi na Wydziale. Dzięki temu studenci w nich działający doskonalą swoje umiejętności organizacyjne, pracy zespołowej, czy też kierowania zespołem. Przyczynia się to do podnoszenia kompetencji społecznych studentów i zwiększa szanse na rynku pracy. Istotne znaczenie ma też upracticznianie zajęć. Do prowadzenia zajęć zapraszani są praktycy – specjaliści z danej dziedziny, odpowiadającej kierunkowi kształcenia i tematyce zajęć: doradcy podatkowi, biegli rewidenci czy, księgowi. Przykładowo, w listopadzie 2021 r. odbyło się spotkanie pt. „Kariera w finansach? Księgowość, Podatki, Kontroling czy Audyt: którą drogę wybrać?”, podczas którego studenci Ekonomii (studia niestacjonarne) spotkali się z gościem WEiF – Bieglym Rewidentem Panią Iwoną Naumczyk (numer 11109 w rejestrze bieglych rewidentów) z uprawnieniami ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) oraz ukończonym programem Executive MBA we Francuskim Instytucie Zarządzania. W grudniu 2022 r. odbyło się spotkanie studentów Ekonomii z doradcą podatkowym – Panią Moniką Brzostowską (nr wpisu 13753).

Formą wsparcia studentów we wchodzeniu na rynek pracy jest również działalność Biura Karier Uniwersytetu w Białymstoku. Do podstawowych form działalności Biura Karier należy: pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe (w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami), działania informacyjne, prezentacje firm na uczelni, poszukiwanie ofert pracy, praktyk i staży absolwenckich, organizacja targów pracy i sesji rekrutacyjnych. Na stronie UwB w zakładce Biuro karier zamieszczone są informacje: dotyczące ofert pracy oraz możliwości odbywania praktyk i staży. Ponadto informacje na temat organizowanych kursów i szkoleń. Biuro utrzymuje także stały kontakt z pracodawcami organizując m. in. spotkania, na których studenci poznają oczekiwania rynku pracy wobec kandydatów po ukończonych przez nich studiach.

Uczelnia daje studentom również możliwość rozwijania zainteresowań artystycznych. Od 1976 r. w ramach Uniwersytetu w Białymstoku działa Chór Akademicki, który zrzesza studentów i absolwentów Uczelni. Studenci mają również możliwość korzystania z oferty koncertów, spotkań i spektakli organizowanych przez Uniwersyteckie Centrum Kultury prowadzone przez Uniwersytet w Białymstoku.

Przy Uniwersytecie działa pręźnie Uniwersyteckie Centrum Kultury oferujące m.in.: zajęcia ze świadomości ciała, koncerty, wystawy, spektakle, spotkania i rozmowy z przedstawicielami świata nauki i sztuki. Centrum kultury przy zaangażowaniu Parlamentu Studenckiego UwB oraz Rady Uczelnianej samorządu Doktorantów UwB organizuje coroczne spotkania tzw. Kreatywne rozmowy o Nauce (KRON). W 2023 r. tematem przewodnim były „KRONiki Językowe”.

Uczelnia, w tym Wydział Ekonomii i Finansów aktywnie angażuje się również w organizację Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, w ramach którego pracownicy oraz studenci prezentują dorobek naukowy i artystyczny, przyczyniając się do popularyzacji wiedzy oraz promocji Wydziału i Uniwersytetu w Białymstoku. Studenci WEiF wykazują się przedsiębiorczością oraz kreatywnością podejmując się organizacji we własnym zakresie szeregu wydarzeń jak: Szlachetna paczka, Dzień Dawcy Szpiku w ramach współpracy z fundacją DKMS, Dni Wydziału, Wigilia Wydziału czy angażując się w

pomoc przy organizacji uroczystego zakończenia studiów. Warto podkreślić, iż samorząd studencki jest bardzo zaangażowany i wspólnie z władzami dziekańskimi realizuje liczne inicjatywy charytatywne. Przykładowo, w maju 2020 r. zorganizowana została zbiórka na rzecz Hospicjum przy ul. Sobieskiego 1 w Białymstoku, a w lipcu 2020 r. WEiF wzięły aktywny udział w gaszynchallenge – inicjatywie na rzecz dzieci chorych na rdzeniowy zanik mięśni. W czerwcu 2021 zorganizowano zbiórkę rzeczową dla Fundacji „Pomóż Im” na rzecz Dzieci z Chorobami Nowotworowymi i Hospicjum dla Dzieci. W grudniu 2021 r. zorganizowano zbiórkę rzeczową dla Schroniska dla Zwierząt "Dolina Dolistówki" przy ul. Dolistowskiej 2 w Białymstoku. Wyróżnić można także wspólną inicjatywę Rady Samorządu Studentów i Władz dziekańskich polegającą na wolontariackiej pracy studentów i pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów (ponad 20 osób) w Białostockim Punkcie Darów dla Ukrainy na Stadionie Miejskim. Codzienny (także w weekendy) wolontariat przez okres trzech miesięcy był jedną z form wsparcia, jakie WEiF chce udzielać otoczeniu społecznemu. Za zaangażowanie w pracę wolontariacką na rzecz obywateli Ukrainy, Prodziekan ds. Studenckich odebrała nagrodę - w imieniu wszystkich wolontariuszy WEiF.

Uniwersytet w Białymstoku wspiera także aktywność sportową studentów. W strukturze Uczelni funkcjonuje Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, którego głównym zadaniem jest organizowanie działalności dydaktycznej w zakresie wychowania fizycznego i sportu dla wszystkich pracowników i studentów. Nauczyciele akademicki zatrudnieni w studium są wysokiej klasy specjalistami w określonych dziedzinach kultury fizycznej. Studium wraz z Klubem Uczelnianym AZS prowadzi fakultatywne zajęcia sportowe w zakresie szeroko rozumianej rekreacji ruchowej. Zajęcia skierowane są do studentów oraz pracowników uczelni. Klub Uczelniany umożliwia uprawianie sportu na wyższym poziomie poprzez uczestnictwo w treningach sekcji sportowych i konfrontacji swoich umiejętności podczas rywalizacji sportowej na zawodach. Pozwala to na rozwijanie indywidualnych pasji sportowych studentów. Obecnie funkcjonują sekcje: futsal, pływanie, piłka siatkowa, piłka koszykowa, tenis stołowy, lekka atletyka, taniec a w ramach zajęć dodatkowych: tenis ziemny. Studium do swojej dyspozycji ma nowoczesny kompleks sportowy, w skład którego wchodzi m.in. pełnowymiarowa hala sportowa, siłownia, sala do aerobiku.

(4) Podstawowym elementem systemu motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej stanowi stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Stypendium to może otrzymywać student, który uzyskał za rok studiów, poprzedzający rok przyznania stypendium, wyróżniające wyniki w nauce lub osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wyniki sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym (§ 22 Zarządzenia nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 września 2019 r. w sprawie *Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu w Białymstoku* oraz Zarządzenie nr 55 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 11 października 2022 r. w sprawie *zmian w Zarządzeniu nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 września 2019 r. w sprawie Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu w Białymstoku*). Jego wysokość w roku akademickim 2022/2023 kształtowała się na poziomie od 900 zł do 1300 zł miesięcznie, co stanowi istotny czynnik motywujący do nauki (Komunikat nr 34 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 17 listopada 2022 r. w sprawie *wysokości dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającej do ubiegania się o stypendium socjalne, wysokości stawek stypendiów, zwiększenia stypendium oraz zapomogi w roku akademickim 2022/2023*).

Zgodnie z Regulaminem Studiów (Rozdział X, Załącznik do Obwieszczenia nr 6/2022 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 7 grudnia 2022 r) studenci wyróżniający się bardzo dobrymi wynikami w nauce lub aktywnością w zakresie działalności sportowej, społecznej lub artystycznej mogą otrzymać również: pochwałę, a także nagrodę przyznaną przez Rektora lub Dziekana. Absolwenci natomiast mogą otrzymać dyplom honorowy Uniwersytetu, pod warunkiem uzyskania z egzaminów i zaliczeń z zajęć objętych programem studiów średniej ocen, nie niższej niż 4,75, a także uzyskania z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego ocen bardzo dobrych.

Studenci mogą również ubiegać się o stypendium ministra za znaczące osiągnięcia. Jest to szczególne wyróżnienie cieszące się dużym uznaniem środowiska akademickiego. Stypendium przyznawane jest studentom szczególnie zaangażowanym w życie naukowe Uczelni, którzy posiadają

wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne, sportowe w trakcie studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich. O stypendium ministra za znaczące osiągnięcia może ubiegać się student, który w poprzednim roku akademickim zaliczył rok studiów oraz uzyskał wpis na kolejny rok studiów w danym roku akademickim (lub został przyjęty na studia drugiego stopnia).

Kolejnym elementem systemu motywacji studentów do osiągania lepszych wyników są organizowane konkursy np. na najlepsze prace licencjackie i magisterskie organizowane z podmiotami regionalnymi i krajowymi. W latach 2017-2022 studenci WEiF brali udział w każdej z pięciu edycji konkursu na najlepszą pracę dyplomową i magisterską w obszarze ekonomii organizowanego przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Białymstoku. Prace te zyskują uznanie w oczach jury konkursu za podejmowanie ważnych tematów dla funkcjonowania gospodarki, ale też za dojrzałość naukową. Przykładowe nagrody:

1. Praca licencjacka studentki Agnieszki Buczkowskiej pt. Determinanty rozwoju przemysłu 4.0 w Polsce napisana pod kierunkiem dr hab. Dorota Perło w 2021 roku została uhonorowana I nagrodą wśród prac licencjackich w IV Konkursie PTE Oddział w Białymstoku im. prof. Adama Sadowskiego na najlepszą pracę magisterską i dyplomową, dotyczącą prac napisanych i obronionych w latach 2019-2021 w obszarze "Innowacyjność w gospodarce".
2. Praca magisterska studenta Norberta Arszułowicza pt. Zasoby niematerialne a wartość przedsiębiorstwa na przykładzie mikroprzedsiębiorstw w województwie podlaskim napisana pod kierunkiem dr Iwony Skrodzkiej, w 2019 roku została uhonorowana I nagrodą wśród prac magisterskich w III Konkursie PTE Oddział w Białymstoku na najlepszą pracę magisterską i dyplomową, dotyczącą prac napisanych i obronionych w roku 2019 w obszarze "Czynniki rozwoju regionalnego".
3. Praca magisterska studentki Pauliny Murawskiej pt. Kapitał intelektualny i jego pomiar (na przykładzie Fabryki Mebli "Forte" S.A.) napisana pod kierunkiem dr hab. Grażyna Michalczuk, prof. UwB w 2018 roku została uhonorowana I nagrodą wśród prac magisterskich w II Konkursie PTE Oddział w Białymstoku na najlepszą pracę magisterską i dyplomową, dotyczącą prac napisanych i obronionych w roku 2018 w obszarze "Gospodarka oparta na wiedzy".
4. Praca magisterska studentki Patrycji Łapińskiej pt. Opodatkowanie dochodów osób fizycznych – analiza porównawcza państw członkowskich Unii Europejskiej napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Marzanny Poniatowicz w 2023 roku została uhonorowana III nagrodą wśród prac magisterskich w X Edycji Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepszą Pracę Magisterską z zakresu prawa i ekonomii podatkowej „Podatki proste jak drut” zorganizowanego przez Krajową Izbę Doradców Podatkowych Oddział Mazowiecki. Praca obroniona w 2022 roku.

Bodźcem stymulującym osiąganie lepszych wyników w nauce jest także możliwość studiowania według Indywidualnego Programu Studiów (IPS). Studenci studiują według zmodyfikowanego programu studiów dostosowanego do zainteresowań naukowych studenta oraz umożliwiającego mu prowadzenia badań naukowych.

Dobłą praktyką realizowaną na Wydziale jest motywowanie studentów przez Prodziekanów za pośrednictwem nauczycieli akademickich prowadzących seminaria dyplomowe do terminowego redagowania poszczególnych części pracy dyplomowej (np. wybór tematu, przygotowanie koncepcji pracy, redagowanie treści) i terminowego złożenia pracy dyplomowej oraz przystąpienia do obrony. Kluczowe znaczenie ma tu również możliwość uczestniczenia w uroczystym zakończeniu studiów podczas którego absolwenci występują w togach i biretach, odbierają z rąk Dziekan Wydziału i Promotora indywidualne listy gratulacyjne.

Dodatkowym czynnikiem motywującym studentów do osiągania lepszych wyników w nauce jest ich realny wpływ na proces kształcenia na WEiF oraz jego jakość. Studenci wyrażają opinię o programach studiów, są inicjatorami zmian dzięki aktywnemu uczestnictwu w pracach Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowej Rady Konsultacyjnej oraz innych gremiach. Mają możliwość oceniania zajęć wynikających z planów studiów, za pośrednictwem anonimowych ankiet.

Aby móc skutecznie motywować studentów do osiągania lepszych wyników w nauce pracownicy Wydziału starają się określać profile studentów, poznawać ich pasje i zainteresowania a także motywują

podejmowania przez nich studiów oraz cele i oczekiwania związane z edukacją i potencjalną pracą. Dzięki zdobytej wiedzy na temat studentów zajęcia prowadzone są w sposób interesujący, odpowiadający ich oczekiwaniom. Takie podejście umożliwia pomoc studentom w wyborze: tematów prac dyplomowych i ich przygotowaniu; optymalnego miejsca realizacji praktyk zawodowych, co nierzadko skutkuje zatrudnieniem u pracodawcy, u którego student odbywał praktykę.

Działalność naukowa studentów wspierana jest przez pracowników badawczo - dydaktycznych, ale też bardzo dużą rolę odgrywa tu działalność kół naukowych. Osobiste zaangażowanie opiekunów kół naukowych motywuje studentów do pracy naukowej.

Czynnikiem pośrednio warunkującym osiąganie lepszych wyników w nauce jest wsparcie studentów w rozwijaniu ich pasji. Uczelnia umożliwia wszechstronny rozwój talentów sportowych, muzycznych, tanecznych.

W przypadku studentów wybitnych proponowane jest zatrudnienie na stanowisku asystenta na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB. Ponadto studenci, którzy wyróżniają się jakością swoich prac badawczych, aktywnością naukową, konferencyjną mają możliwość aplikacji do szkół doktorskich (w tym do Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu w Białymstoku), w efekcie czego mogą pogłębiać swoją wiedzę, doskonalić warsztat naukowy w trakcie pracy naukowej nad dysertacją doktorską.

(5) Informacje na temat systemu wsparcia studentów zamieszczane są na stronie WEiF w odpowiedniej zakładce (student/stypendia i pomoc materialna), a w zakresie pomocy materialnej także na przeznaczonej do tego celu tablicy ogłoszeń na Wydziale. Wszystkie akty prawne Uczelni dotyczące stypendiów (Regulamin Pomocy Materialnej, Komunikat Rektora dotyczący stawek stypendiów, harmonogram pierwszej tury składania wniosków itp.) zamieszczane są w Biuletynie Informacji Publicznej Uniwersytetu w Białymstoku (<http://bip.uwb.edu.pl/>). Ponadto do wszystkich studentów Wydziału wysyłane są wiadomości e-mail z zaproszeniem do składania wniosków o stypendia oraz w przypadku zmian regulaminu stypendialnego (także w sytuacji istotnych zmian w zakresie stypendiów albo sposobu ich obsługi). Studenci, którzy złożyli wnioski w ten sposób informowani są o możliwości odebrania decyzji.

Informacje na temat możliwości uzyskania pomocy finansowej spoza Uczelni (na przykład z fundacji lub innych źródeł) rozpowszechniane są analogicznie (ogłoszenia na stronie internetowej Wydziału, na tablicy ogłoszeń oraz ewentualnie w wiadomościach e-mail z wykorzystaniem systemu USOS do konkretnej grupy studentów, do której kierowane jest wsparcie).

Ponadto na WEiF na początku każdego, nowego roku akademickiego organizowane jest spotkanie ze studentami pierwszego roku studiów, w trakcie którego zarówno pracownicy dziekanatu, przedstawiciele Rady Samorządu Studenckiego, a także opiekunowie roczników informują o formach pomocy dostępnych w Uczelni.

(6) Skargi w zakresie działalności dydaktycznej i administracyjnej Wydziału mogą być składane przez studenta bezpośrednio do Prodziekana ds. Studenckich. Skargi takie są rozpatrywane przez Dziekana Wydziału po zasięgnięciu opinii Kolegium dziekańskiego zbierającego się nie rzadziej niż raz w tygodniu. Ponadto studenci mają możliwość zgłoszenia swoich uwag w corocznej ankiecie ewaluacyjnej zawierającej pytania dotyczące m.in. pracy administracji, warunków infrastruktury, itp. oraz wypełnianej ankiecie oceny pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych (ankieta uruchamiana jest po semestrze zimowym za pośrednictwem systemu USOSweb).

Kolegium dziekańskie na bieżąco reaguje na zgłaszane nieprawidłowości dotyczące przebiegu procesu dydaktycznego (np. zgłoszone przez studentów problemy z komunikacją; terminowością oddawania sprawdzonych części pracy dyplomowej, czy dostępnością pracownika na konsultacjach; wzrostu liczby studentów z wpisem warunkowym z danego przedmiotu; liczby studentów mających problem z terminowym złożeniem pracy dyplomowej). Prowadzone są dyskusje o prawidłowości przebiegu procesu dydaktycznego, ewentualne zmiany w programie studiów lub obsadzie zajęć. W przypadku stwierdzonej wysokiej liczby wpisów warunkowych z danego przedmiotu, liczby studentów skierowanych na powtórzenie semestru, liczbę przedłużeń sesji, liczbę skreśleń po sesji

(w tym z powodu niezłożenia pracy dyplomowej w terminie) podejmowane są działania wyjaśniające i korygujące na m.in. indywidualnych spotkaniach Prodziekana ds. Studenckich z studentami i pracownikami, spotkań Dziekana z pracownikami i bezpośrednimi przełożonymi pracowników. W razie potrzeby wskazywane są działania naprawcze (rozmowa dyscyplinująca; zmiana prowadzącego).

W związku z zgłaszanymi przez studentów nieobecności nauczycieli na zajęciach i nieinformowaniu o terminie odpracowania, monitoruje się proces odpracowywania zajęć przekładanych przez pracowników poprzez wprowadzony Wydziałowy system odwoływania zajęć: <https://zajecia.uwb.edu.pl/>. System ten zapewnia wykluczenie nieprawidłowości z terminowością i rzetelnością przeprowadzenia zajęć mających wpływ na osiągnięcie efektów uczenia się i wskaźników ilościowych związanych z zajęciami

W sytuacji stwierdzenia umotywowanych przez studenta zastrzeżeń co do formy, trybu lub przebiegu zaliczenia/egzaminu przeprowadzane są zaliczenia/egzaminy komisyjne ustne lub pisemne. W przypadku zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń co do bezstronności uzyskanej negatywnej oceny (braku obiektywności prowadzącego zajęcia przy ocenieniu) zaliczenia/egzaminu przeprowadzane są komisyjne sprawdzania prac studenta. Egzamin komisyjny lub zaliczenie komisyjne przeprowadza trzyosobowa komisja powołana przez dziekana, w skład której wchodzi: dziekan, prodziekan lub inny upoważniony przez dziekana nauczyciel akademicki jako przewodniczący oraz co najmniej jeden specjalista z zakresu przedmiotu objętego egzaminem. W egzaminie komisyjnym nauczyciel akademicki, który przeprowadził kwestionowany przez studenta egzamin/zaliczenie może brać udział wyłącznie w charakterze obserwatora. W przypadku gdy wspomniany nauczyciel akademicki jest jedynym specjalistą, jego miejsce zajmuje inny nauczyciel akademicki zajmujący się zblizoną dyscypliną nauki. Na wniosek studenta w egzaminie komisyjnym może uczestniczyć wskazany przez niego obserwator. Rzecznik Praw Studenta może uczestniczyć w egzaminie komisyjnym w charakterze obserwatora z własnej inicjatywy. Powyższe działania odbywają się zgodnie z zapisami w Regulaminie studiów (§24).

W przypadku decyzji indywidualnych podejmowanych przez Dziekana studentowi przysługuje odwołanie do Rektora (zachowana dwuinstancyjność), przy czym, jeśli Dziekan który wydał decyzję uzna, że odwołanie zasługuje w całości na uwzględnienie, może wydać nową decyzję, w której zmieni lub uchyli tę zaskarżoną (taki sposób procedowania skraca proces decyzyjny).

Decyzje dotyczące pomocy materialnej podejmowane były (przed rokiem akademickim 2019/2020) przez Wydziałową Komisję Stypendialną ds. Studentów Wydziału Ekonomii i Zarządzania UwB (w zakresie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych i zapomóg) oraz przez Odwoławczą Komisję ds. Studentów Uniwersytetu w Białymstoku (w zakresie stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz odwołań).

Obecnie (od 1 października 2019 r.) decyzje w pierwszej instancji dotyczące wszystkich form świadczeń z funduszu stypendialnego podejmuje zespół stypendialny Wydziału Ekonomii i Finansów będący częścią Komisji Stypendialnej ds. Studentów. W pozostałych przypadkach skargi i rozpatrywanie wniosków leżą w gestii Prodziekana ds. Studenckich. Zespół ds. Stypendiów, udziela niezbędnego wsparcia merytorycznego przed, w trakcie oraz po złożeniu wniosku o świadczenie przez studenta (obowiązujące procedury, warunki ubiegania się o stypendium, pomoc przy wypełnianiu wniosku, kompletowaniu załączników).

O skuteczności podejmowanych na Wydziale decyzji stypendialnych świadczy fakt małej liczby odwołań. W roku akademickim 2022/2023 nie wpłynęło żadne odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania stypendium socjalnego w pierwszej turze. W poprzednich latach takie odwołania się zdarzały, jednak w zdecydowanej większości decyzje podjęte na Wydziale były podtrzymane przez organ wyższej instancji i nie dostrzeżono żadnych uchybień w postępowaniu Wydziałowej Komisji Stypendialnej.

(7) Za obsługę administracyjną studentów odpowiadają odpowiednio przeszkoleni pracownicy dziekanatu oraz inni pracownicy administracyjni Wydziału, w zakresie swoich kompetencji. Obsługa studentów prowadzona jest codziennie według grafiku dostępnego na stronie Wydziału

(<https://weif.uwb.edu.pl/student/dzieskanat>) oraz w soboty gdy odbywają się zajęcia dydaktyczne. Godziny otwarcia dzieskanatu są dostosowane do charakteru studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych i umożliwiają wszystkim studentom skorzystanie z porad i uzyskanie wskazówek dotyczących procesu kształcenia, praw i obowiązków oraz pomocy materialnej. Godziny pracy dzieskanatu w okresach tego wymagających są odpowiednio wydłużane. W dobie pandemii Covid-19 uruchomiono rejestrację poprzez kalendarz on-line, dzięki któremu studenci w sposób bezpieczny dla siebie i pracowników mogli załatwić sprawy wymagające fizycznej obecności na Wydziale (także obecnie część spraw załatwiana jest zdalnie z wykorzystaniem USOS, i poczty elektronicznej UwB). Od roku akademickiego 2022/2023 funkcjonuje moduł pozwalający na elektroniczne składanie podań, dzięki któremu decyzja właściwego dziekana jest widoczna dla studenta natychmiast po jej podjęciu.

Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia obsługiwani są przez konkretnie przypisanego pracownika dzieskanatu. Za obsługę studiów stacjonarnych I stopnia odpowiada A. Roszko, a II stopnia A. Korotkiewicz. Obsługą studiów niestacjonarnych I stopnia zajmuje się B. Szubzda a II stopnia kierownik dzieskanatu K. Fiedorow. Pracownicy Dzieskanatu mają w każdą środę dzień wolny od obsługi studentów (dzieskanat jest zamknięty). W ten dzień udzielają wsparcia telefonicznie i drogą mailową. Środa jest dniem prac wewnętrznych dzieskanatu. Odbywa się również spotkanie wszystkich pracowników dzieskanatu podczas którego ustalane są rozwiązania dla zidentyfikowanych problemów, zasady ujednoczonych prac administracyjnych.

W dzieskanacie zatrudnione są osoby posiadające odpowiednie wysokie kwalifikacje i kompetencje. Aktualizują oni swoją wiedzę o zmieniającym się prawie m.in. poprzez udział w Ogólnopolskim Forum Dzieskanatów, szkoleniach, seminariach, wymianę doświadczeń pomiędzy pracownikami dzieskanatów Uczelni, uczestnikami szkoleń. W roku 2022 r. kierownik dzieskanatu odbyła wyjazd studyjny, który odbył się na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (od 6 do 8 kwietnia 2022). W roku 2023 w styczniu przebywała w Filii UwB w Wilnie w ramach wymiany doświadczeń i dobrych praktyk.

Ponadto pracownicy administracyjni uczestniczyli w zajęciach podwyższających ich kompetencje językowe. Od roku akademickiego 2021/2022 uczestniczą w cotygodniowych lekcjach z języka angielskiego prowadzonych przez stypendystów Fullbrighta.

Praca dzieskanatu jest bardzo dobrze oceniana przez studentów, na co wskazują wyniki corocznie wypełnianej przez nich ankiety ewaluacyjnej. W ankiecie studenci oceniają takie aspekty jak: godziny otwarcia dzieskanatu, ocena przekazywanych informacji przez pracowników dzieskanatu (dotyczące: toku studiów, spraw studenckich).

(8) Działaniem informacyjnym i edukacyjnym z zakresu BHP jest obowiązkowe szkolenie dla studentów rozpoczynających naukę na pierwszym roku studiów. Szkolenie w zakresie BHP prowadzą osoby posiadające zasób wiedzy i doświadczenie w dziedzinie odpowiadającej tematyce szkolenia. Szkolenia z BHP dla studentów pierwszego roku odbywają się w pierwszych tygodniach semestru zimowego każdego roku akademickiego. Terminy szkoleń dostosowane są do rozkładu zajęć oraz dyspozycyjności osoby przeprowadzającej szkolenie (pracownika UwB - K. Kamińskiego) .

W roku akademickim 2022/2023 szkolenia w zakresie BHP studentom studiów stacjonarnych pierwszego roku kierunku Ekonomia prowadzonych przez Wydział Ekonomii i Finansów odbyły się 3 października 2022 r. w trzech grupach: grupa 1: 9.00-12.00 studenci studiów drugiego stopnia kierunku ekonomia; grupa 2: 12.00-15.00 studenci studiów pierwszego stopnia kierunku ekonomia (grupa wykładowa 1); grupa 3: 15.00-18.00 studenci studiów pierwszego stopnia kierunku ekonomia (grupa wykładowa 2). Szkolenia dla studentów studiów niestacjonarnych pierwszego roku kierunku ekonomia przeprowadzono 9 października 2022 r. od 17.10 do 20.10. Szkolenie było przeprowadzone w formie stacjonarnej. W latach zagrożenia pandemicznego szkolenie BHP dla studentów stacjonarnych oraz studentów niestacjonarnych było prowadzone zdalnie odpowiedni na platformie *Blackboard* a następnie *Teams*.

Studenci pierwszego roku studiów podczas spotkania z Prodziekanem ds. Studenckich, opiekunami roczników oraz Radą Samorządu Studenckiego informowani są o zakresie praw i obowiązków studentów. Poruszane są wówczas także kwestie dotyczące sposobów postępowania w sytuacjach zagrożenia oraz możliwości reakcji na przemoc.

Studenci mogą zgłosić się po pomoc do Prodziekana ds. Studenckich, opiekuna roku czy też innych pracowników Wydziału, zwłaszcza do pracowników dziekanatu, którzy doradzą w jaki sposób można rozwiązać daną sytuację i w razie potrzeby udzielą niezbędnych informacji o formach pomocy.

W sytuacji zaistnienia konfliktu: z innym studentem, z pracownikiem badawczo-dydaktycznym (dydaktycznym), pracownikiem prowadzącym obsługę administracyjną procesu kształcenia, jak również w przypadku spotkania się z przejawami dyskryminacji, przemocy i innych sytuacji konfliktowych, osobiście lub za pośrednictwem Rady Samorządu Studenckiego informuje opiekuna roku. Opiekun roku podejmuje próbę rozwiązania sytuacji konfliktowej. W przypadku, gdy takie działania nie są wystarczające opiekun roku powiadamia o zaistniałej sytuacji Prodziekana ds. Studenckich. Prodziekan podejmuje działania mające na celu rozwiązanie konfliktu. W sytuacji zaistnienia konfliktu z opiekunem roku student informuje o tym Prodziekana ds. Studenckich. Prodziekan podejmuje działania mające na celu rozwiązanie konfliktu. Ponadto, student może poinformować o sytuacjach konfliktowych, dyskryminacji i przemocy oraz zagrożeniu lub naruszeniu zasad bezpieczeństwa na Wydziale Ekonomii i Finansów w ankiecie dotyczącej oceny osób prowadzących zajęcia dydaktyczne, a także w ankiecie ewaluacyjnej. Procedurę rozwiązywania sytuacji konfliktowych sygnalizowanych w ankietach uruchamia Prodziekan ds. Studenckich. W przypadku, kiedy nie nastąpi rozwiązanie konfliktu Prodziekan ds. studenckich informuje o tym Prorektora ds. Studenckich.

Ważnym elementem systemu przeciwdziałania zjawiskom patologicznym w procesie kształcenia jest informowanie studentów o nietolerowaniu przejawów patologicznych zjawisk związanych z procesem kształcenia. Te kwestie podnoszone są poprzez realizowanie przedmiotu Ochrona własności intelektualnej, na którym omawiane są między innymi zagadnienia dotyczące ochrony praw autorskich wskazując przy tym na naganność przepisywania tekstów autorskich i traktowania ich jako własne.

Ponadto prowadzący seminarium w trakcie zajęć poruszają zagadnienia dotyczące zasad etycznych przy pisaniu prac dyplomowych oraz zagadnienia dotyczące ochrony praw autorskich (wskazując przy tym na naganność przepisywania tekstów autorskich i traktowania ich jako własne). Nie jest ponadto tolerowane ściąganie na zaliczeniach, egzaminach, korzystanie z urządzeń elektronicznych o czym studenci są informowani przy okazji omawiania kryteriów zaliczenia przedmiotu i przed egzaminami/zaliczeniami.

Studenci mają możliwość skorzystania z bezpłatnych konsultacji psychologicznych. Wsparcie jest jednym z wielu działań realizowanych w ramach projektu „Nowoczesny Uniwersytet dostępny dla wszystkich” (umowa nr POWR.03.05.00-00-A007/20-00) w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Osi priorytetowej III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działania 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. Konsultacje odbywają się w Rektoracie przy ul. Świerkowej 20B w sali nr 14, zawsze w godzinach 10:00 - 18:00. Zainteresowane osoby mogą kontaktować się z Markiem Trocem poprzez e-mail: psycholog@uwb.edu.pl lub telefonicznie + 48 500 637 278. Ponadto możliwa jest organizacja spotkania zdalnego za pośrednictwem komunikatorów internetowych (np. Skype, Messenger, Teams).

Konsultacje psychologiczne stwarzają studentom możliwość rozmowy o problemach z nauką, dziewczyną/chłopakiem, sobą, swoim otoczeniem i wypracowania optymalnego rozwiązania. Mają one na celu: podnieść efektywność studenta (w tym w uczeniu się); wykształcić umiejętność radzenia sobie, ze stresem oraz własnymi emocjami; skuteczniej zarządzać czasem i energią; budować satysfakcjonujące relacje interpersonalne; zwiększać umiejętności zachowań asertywnych (zwłaszcza w trudnych społecznie sytuacjach).

(9) Aktywność studentów jest ważnym elementem wpływającym na efektywność podejmowanych działań. Poprzez współpracę z Radą Samorządu Studenckiego możliwe jest uatrakcyjnienie i podniesienie poziomu organizowanych wydarzeń na Wydziale. Ich głos doradczy odnośnie sposobu dobierania form komunikacji ze studentami, wskazywanie obszarów i kierunków dokonywania pro studenckich zmian i usprawnienia funkcjonowania procedur umożliwia weryfikację i modyfikację działań, co przekłada się na jakość koegzystencji w środowisku akademickim.

Rada Samorządu Studenckiego działająca na WEiF UwB jest ważnym ciałem doradczym – wszelkie pomysły czy nowe rozwiązania tak organizacyjne, jak i dotyczące procesu kształcenia są zawsze konsultowane z przedstawicielami studentów. W roku akademickim odbywają się spotkania Rady z Kolegium dziekańskim oraz nieformalne spotkania i rozmowy. Pokoje dziekańskie są zawsze dla Nich otwarte. Członkowie Rady dysponują prywatnym telefonem Prodziekana ds. Studenckich i mogą zawsze konsultować wszelkie sprawy.

Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego komunikuje się ze studentami za pośrednictwem portali społecznościowych:

- facebooka (https://www.facebook.com/RSSWEIFIZ?locale=pl_PL),
- instagramu (https://www.instagram.com/rss_weif_iz_uwb/).

Wśród działalności RSS na uwagę zasługują m.in. (1) organizacja Dni Wydziału (odbyły się m.in. 12.05.2022, 5.05.2023) - w roku akademickim 2022/2023 w ramach Dni Wydziału odbyły się: uroczysta Gala Oscarów WEiF, wykład, konkurs Familiada z udziałem pracowników i studentów; (2) obchody Dnia Kobiet podczas których, np. oferują studentom pizzę przy rozgrywanych grach planszowych; (3) zbieranie zapisów na birety na uroczyste zakończenie studiów w danym roku akademickim.

Corocznie cała społeczność Wydziału (pracownicy i studenci) organizuje akcję Szlachetna paczka, pomoc dla rodaków ze wschodu oraz wiele akcji jednorazowych. Aktywności tego rodzaju rozwijają umiejętności społeczne, komunikacyjne, uczą uważności i wrażliwości na drugiego człowieka. Zaangażowanie RSS w życie akademickie Wydziału zasługuje na wysoką ocenę.

Studenci biorą czynny udział w podejmowaniu ważnych decyzji, wpływają na jakość kształcenia m.in. poprzez pełnienie funkcji członka Rady Wydziału opiniowanie m.in.: zmian w programach studiów, regulaminie praktyk zawodowych, procesu dyplomowania. Są ważnym głosem w dyskusji i źródłem informacji o kwestiach wymagających zmiany. Jako członkowie Senatu studenci mają wpływ na kształtowanie regulacji ogólnouczelnianych np. regulaminu studiów. Przedstawiciel studentów jest też członkiem m.in. Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

Oprócz Rady Samorządu Studenckiego należy podkreślić aktywną współpracę ze Studenckim Forum Business Centre Club. Wydział wspiera organizację w realizacji jej celów do których należy m.in.: promowanie idei przedsiębiorczości w tym promowanie działalności wspomagającej rozwój gospodarki, upowszechnianie nauki, edukacji, oświaty i wychowania w dziedzinie przedsiębiorczości; promowanie szeroko pojętej integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami, promocja idei i organizacji wolontariatu. Przykładem takich działań jest organizacja cyklicznych wydarzeń tj. „Festiwal BOSS”, „Inteligencja Finansowa”, „Najlepsze zajęcia z przedsiębiorczości”, „We Do It”, „Przedsiębiorcza Kobieta”, „Biznes po Męsku”, organizacja stoisk promocyjnych i wydarzeń na Wydziale Ekonomii i Finansów.

Ponadto Wydział wspiera działalność pięciu kół naukowych, tj.: Koło Naukowe Ekonomii Eksperymentalnej, Studenckie Koło Naukowe Samorządu Terytorialnego, Koło Przedsiębiorczości, Studenckie Koło Naukowe Ekonomii Międzynarodowej, Koło Naukowe Ekonomistów Turystyki. Aktywność w kołach naukowych umożliwia studentom między innymi rozwijanie wiedzy nabytej w trakcie procesu kształcenia, udział w pracach naukowo-badawczych, a także doskonalenie umiejętności organizacyjnych.

(10) Monitorowanie, ocena i doskonalenie systemu opieki, wspierania oraz motywowania studentów oraz oceny kadry wspierającej proces kształcenia odbywa się w różny sposób. Na Wydziale poprzez system USOS funkcjonuje system anonimowych ankiet. Pierwsza z nich jest to *Ankieta oceny zajęć w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem*. Przedmiotem oceny są między innymi takie kwestie jak: przygotowanie prowadzącego do zajęć, punktualność prowadzącego, klarowność wykładanego materiału, interesujący sposób prowadzenia zajęć, nastawienie do studenta (szacunek), inspirowanie do samodzielnego myślenia, obiektywność oceniania, jasność kryteriów zaliczeniowych, dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji. Takie ankiety uruchamiane są po zakończeniu semestru zimowego i są dostępne dla studentów do końca roku akademickiego. Wyniki ankiet są dostępne w USOS dla poszczególnych pracowników oraz kierowników Katedr/Zakładów i Dziekana. Z pracownikami, którzy zostali najniżej ocenieni, kierownicy

Katedr/Zakładów i Dziekan przeprowadza rozmowę, w rezultacie której prowadzący ma możliwość podniesienia jakości dydaktyki z prowadzonego przedmiotu.

Druga to ankieta ewaluacyjna, która przeprowadzana jest raz do roku. Dotyczy ona oceny procesu kształcenia, procesu dydaktycznego, jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia, jakości zawartych na stronie internetowej Wydziału informacji, dostępności i zawartości sylabusów. Ponadto ankieta zawiera pytania pozwalające na ocenę pracy dziekanatu, funkcjonowania pracowni komputerowej oraz funkcjonowania bibliotek w UwB.

Ankiety wypełniają też absolwenci (w anonimowej ankiecie absolwenta). Wyrażają w ten sposób opinię o przebiegu odbytych studiów. Dokonują oceny programu nauczania, kadry dydaktycznej, a także organizacji procesu kształcenia i osiągniętych efektów.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

(1,2) Głównym źródłem publicznego dostępu do informacji na Wydziale Ekonomii i Finansów jest wydziałowy serwis internetowy. Informacje na nim umieszczane są stale aktualizowane i prezentowane w sposób przejrzysty i czytelny. Stosowane są też inne formy przekazywania informacji tj. informacje listowne, informacje telefoniczne, Facebook (<https://www.facebook.com/weif.uwb/>).

Tabela 31. Dostęp do informacji na WEiF UwB

Charakter informacji	Zakres, aktualność i zgodność z potrzebami
<p>Informacje dla kandydatów na studia / warunki rekrutacji</p>	<p>Podstawowe kanały informacji związane są z siecią Internet, w tym w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – serwis internetowy Wydziału Ekonomii i Finansów UwB (www.weif.uwb.edu.pl) – internetowy system rejestracji kandydatów UwB (www.irk.uwb.edu.pl/pl/) – serwis internetowy Uniwersytetu w Białymstoku (www.uwb.edu.pl) <p>Przyszli studenci mają dostęp do informacji o:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kierunkach i specjalizacjach, na które prowadzona jest rekrutacja, – limitach rekrutacyjnych na poszczególnych kierunkach, stopniach i trybach studiów, – zasadach rekrutacji, – dokumentach wymaganych do przyjęcia na studia, – opłatach rekrutacyjnych, – kosztach czesnego na studiach niestacjonarnych, – efektach uczenia się uzyskanych po zakończeniu studiów, – przedmiotach objętych programem studiów (w tym przedmiotach specjalizacyjnych), a także planach studiów, – harmonogramie rekrutacji, – dane kontaktowe i dodatkowe informacje <p>Wyżej wymienione informacje udzielane są również bezpośrednio, telefonicznie lub poprzez pocztę elektroniczną, przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dziekanat Wydziału Ekonomii i Finansów UwB, – Prodziekana ds. Studenckich, <p>Ponadto na Wydziale organizowany jest corocznie „dzień otwarty” dla potencjalnych kandydatów, podczas którego zainteresowane osoby mogą zapoznać się zarówno z kwestiami formalnymi przyjęcia na studia, jak również bezpośrednio sprawdzić zaplecze materialne Wydziału (dostęp do sal, pracowni komputerowych, biblioteki, ułatwień dla osób ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz z jakością dydaktyki (uczestnicząc w wykładach popularnonaukowych przygotowanych przez wykładowców zatrudnionych na Wydziale).</p>

	<p>Wyznaczeni pracownicy Wydziału uczestniczą ponadto w targach edukacyjnych organizowanych w szkołach średnich, gdzie informują osoby zainteresowane o podstawowych kierunkach i specjalizacjach, na które prowadzona jest rekrutacja, efektach uczenia się i kompetencjach jakie uzyska student w toku studiów na poszczególnych kierunkach, zasadach rekrutacji, a także organizacyjnych i metrykalnych warunkach studiowania.</p> <p>Kandydaci mający status osoby ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi mogą skorzystać z pomocy w dostępie do informacji poprzez Pełnomocnika Dziekana ds. Osób ze Szczególnymi Potrzebami.</p> <p>Informacja kierowana do kandydatów jest aktualizowana w miarę potrzeb. Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji jest Prodziekan ds. Studenckich. Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Informatycy, – Dziekanat. <p>Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej.</p>
<p>Informacje dla studentów</p>	<p>Podstawowe kanały informacji związane są z siecią Internet, w tym w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Serwis internetowy Wydziału Ekonomii i Finansów UwB (www.weif.uwb.edu.pl) – Uniwersytecki System Obsługi Studiów (www.usosweb.uwb.edu.pl) – Platforma e-learningowa Eduportal (www.eduportal.uwb.edu.pl) – Dostęp do pakietu office, poczty studenckiej (www.office.com) – Serwis internetowy Uniwersytetu w Białymstoku (www.uwb.edu.pl) – Biuletyn Informacji Publicznej Uniwersytetu w Białymstoku (http://bip.uwb.edu.pl/). <p>Studenci mają dostęp do informacji o:</p> <ul style="list-style-type: none"> – regulaminie studiów, – aktualnych rozkładach zajęć, – efektach uczenia się, planach i programach studiów, – sylabusach, – organizacji roku akademickiego, – otrzymanych ocenach i zaliczeniach, – zapisach na zajęcia do wyboru, – płatnościach i stypendiach, – wzorach podań i wniosków, – pomocy materialnej i stypendiach, – możliwości uczestniczenia w programach wymiany studentów Erasmus+ oraz MOST, – zasadach odbywania praktyk zawodowych, – zasadach dyplomowania, – pytaniach na egzamin dyplomowy, – procedurze zakończenia studiów – Samorządzie Studenckim, organizacjach studenckich i kołach naukowych działających na Wydziale, – pracownikach badawczo-dydaktycznych <p>Wyżej wymienione informacje udzielane są również bezpośrednio, telefonicznie lub poprzez pocztę elektroniczną, przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dziekanat Wydziału Ekonomii i Finansów UwB, – Prodziekan ds. Studenckich, – Zespół ds. Stypendiów, – Wydziałowego Koordynatora Programu "Erasmus+" oraz jego asystentów,

	<ul style="list-style-type: none"> – Opiekunów praktyk zawodowych, – Informatyków i planistów. <p>Ponadto w Serwisie internetowym Wydziału Ekonomii i Finansów UWB, wydzielona jest przestrzeń na „aktualności dla studentów”, gdzie na bieżąco zamieszczane są informacje dotyczące procesu studiowania oraz życia studenckiego, zawierające między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – komunikaty dziekanatu i Dziekana (np. zmiany w organizacji zajęć), – komunikaty Rady Samorządu Studenckiego WEiF, – informacje o stażach i praktykach zawodowych, – ogłoszenia o konkursach na najlepsze prace dyplomowe i projekty studenckie, – zaproszenia na kursy, szkolenia i otwarte wykłady, – informacje o spotkaniach kół naukowych, organizacji studenckich, itp., – informacje wydarzeniach kulturalnych i edukacyjnych organizowanych przez studentów Wydziału. <p>Przekazywanie informacji wspierane jest poprzez wykorzystanie mediów społecznościowych, w tym w szczególności przez profil Wydziału w serwisie facebook.com</p> <p>Studenci mający status osoby ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi mogą skorzystać z pomocy w dostępie do informacji poprzez Pełnomocnika Dziekana ds. Osób ze Szczególnymi Potrzebami.</p> <p>Informacja kierowana do studentów aktualizowana jest na bieżąco. Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji jest Prodziekan ds. Studenckich. Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Informatycy, – Dziekanat, – Osoba odpowiedzialna za prowadzenie profilu w serwisie facebook.com. <p>Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej.</p>
<p>Informacje dla absolwentów</p>	<p>Podstawowe kanały informacji związane są z siecią Internet, w tym w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Serwis internetowy Wydziału Ekonomii i Finansów UWB (www.weif.uwb.edu.pl), – Serwis Internetowy Centrum Edukacji Ustawicznej UWB (www.cen.uwb.edu.pl). <p>Absolwenci mają dostęp do informacji o:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Studiach podyplomowych, – Kursach i szkoleniach. <p>Informacja kierowana do absolwentów aktualizowana jest na bieżąco.</p> <p>Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji są Kierownicy Studiów Podyplomowych oraz Prodziekan ds. Studenckich. Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Informatycy, – Osoby obsługujące poszczególne studia podyplomowe. <p>Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej.</p>
<p>Informacje o programie kształcenia oraz uznawaniu efektów kształcenia</p>	<p>Informacje zawarte są w Serwisie internetowym Wydziału Ekonomii i Finansów UWB (www.weif.uwb.edu.pl) – w zakładce student/programy i plany studiów</p> <p>Informacja aktualizowana jest w ramach potrzeb. Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji jest Prodziekan ds. Studenckich. Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się informatycy.</p>

	Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej.
Informacje o zasadach dyplomowania	<p>Informacje o zasadach dyplomowania zawarte są w Serwisie internetowym Wydziału Ekonomii i Finansów UWB (www.weif.uwb.edu.pl) – w zakładce student/procedura dyplomowania</p> <p>Informacja aktualizowana jest w ramach potrzeb. Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji jest Prodziekan ds. studenckich. Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się Informatycy.</p> <p>Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej. Dodatkowo informacja o zasadach dyplomowania przekazywana jest studentom przez promotorów, w ramach seminariów dyplomowych/magisterskich.</p>
Informacje o systemie zapewnienia jakości na WEiF UWB	<p>Informacje o systemie zapewnienia jakości zawarte są w Serwisie internetowym Wydziału Ekonomii i Finansów UWB (www.weif.uwb.edu.pl)- w zakładce wydział/jakość kształcenia</p> <p>Informacja aktualizowana jest w ramach potrzeb. Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji jest Prodziekan ds. Rozwoju (Przewodnicząca Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia). Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się Informatycy.</p> <p>Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej.</p>

W 2017 roku zmodernizowano serwis internetowy Wydziału. Modernizacja obejmowała między innymi przystosowanie go do zaleceń WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines) ISO/IEC 40500:2012. W 2022 roku strona internetowa została dostosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w standardzie WCAG 2.1. Od 2023 roku trwają prace nad modernizacją Serwisu Internetowego Wydziału, która obejmuje również przystosowanie go do zaleceń WCAG 2.2 (Web Content Accessibility Guidelines).

Ocena jakości przekazywanych informacji dokonywana jest przez różne grupy interesariuszy. Szczególne znaczenie mają oceny dokonywane przez studentów w ankiecie ewaluacyjnej oraz absolwentów w ankiecie absolwenta. Wskazywane przez interesariuszy uwagi brane są pod uwagę w celu zwiększenia przejrzystości, czytelności oraz zakresu przekazywanych na stronie WEiF informacji. Szczegółowe informacje dotyczące ocen dokonywanych przez wskazane grupy interesariuszy, rekomendacji w tym zakresie oraz podjętych działań zamieszczane są w sporządzanym co roku Sprawozdaniu z działania systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów UWB.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

(1) Na Wydziale Ekonomii i Finansów Dziekan sprawuje nadzór nad kierunkiem studiów Ekonomia. Dziekan organizuje też system zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale. Do jego zadań należy w szczególności:

- a) podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach związanych z organizacją pracy naukowej na Wydziale Ekonomii i Finansów; odpowiadanie za organizację i jakość działalności naukowej, ewaluację jakości działalności naukowej w dyscyplinie reprezentowanej przez Wydział i jej wynik, w tym między innymi za: prowadzenie bieżącej weryfikacji zgodności dorobku publikacyjnego pracownika z deklarowaną przez niego dyscypliną, nadzór nad działalnością

Wydziału i dorobkiem pracowników w zakresie spełniania kryteriów ewaluacji jakości działalności naukowej,

- b) sprawowanie nadzoru nad działalnością dydaktyczną wewnętrznych jednostek organizacyjnych i ich pracowników oraz kontrola działalności pracowników innych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu wykonujących prace na Wydziale Ekonomii i Finansów; odpowiadanie za prowadzoną na wydziale działalność dydaktyczną; sprawowanie nadzoru nad oceną okresową nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale Ekonomii i Finansów; sporządzanie ramowego planu hospitacji i nadzorowanie jego realizacji,
- c) odpowiadanie za przygotowanie projektu programu studiów i studiów podyplomowych.

System jakości kształcenia na poziomie Wydziału Ekonomii i Finansów będący częścią Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest realizowany również przez:

1. **Radę Wydziału**, do zadań której należy między innymi: opiniowanie strategii rozwoju Wydziału i zatwierdzanie sprawozdania z jej realizacji; uchwalanie programów badań naukowych i programów współpracy naukowej; przeprowadzanie postępowania nostryfikacyjnego dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie zgodnie ze wskazaniem Rektora; występowanie z wnioskiem do Senatu o nadanie tytułu doktora honoris causa; występowanie z wnioskiem do Senatu w sprawie określenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia; opiniowanie projektów programów studiów i studiów podyplomowych; zatwierdzanie rocznego sprawozdania z działania systemu zapewnienia jakości kształcenia; ocena działalności Dziekana oraz zatwierdzanie rocznego sprawozdania Dziekana; opiniowanie w sprawach zatrudniania nauczycieli akademickich; opiniowanie spraw przedstawionych przez Rektora lub Dziekana; opiniowanie, na wniosek Dziekana, podziału środków finansowych z subwencji, dotacji, środków i funduszy przeznaczonych na działalność Wydziału.
2. **Radę Dyscypliny**, do której zadań należy:
 - a) w zakresie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora: nadanie stopnia doktora w danej dyscyplinie; powoływanie komisji doktorskich do dokonywania czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora, o których mowa w art. 192. ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce; przyjmowanie opinii w sprawie odwołania od decyzji o odmowie nadania stopnia doktora,
 - b) w zakresie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego: nadanie stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie; powoływanie komisji habilitacyjnych, o których mowa w art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 18 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce; przyjmowanie opinii w sprawie odwołania od decyzji o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego,
 - c) wykonywanie innych czynności w postępowaniu, określonych uchwałą Senatu, o której mowa w § 33 ust. 1 pkt 18 i 21,
 - d) nostryfikacja stopni naukowych zgodnie ze wskazaniem Rektora,
 - e) wydawanie opinii w sprawie zasadności nadania uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie.
3. **Kolegium Dziekańskie**, którego obowiązkiem jest nadzór nad bieżącymi sprawami dotyczącymi zarządzania Wydziałem, w tym: bieżące monitorowanie i wdrażanie ewentualnych zmian w systemie jakości kształcenia; inicjowanie i przeprowadzanie procesu przeglądu obowiązujących programów studiów w kontekście możliwości ich udoskonalenia; monitorowanie konferencji naukowych organizowanych przez WEiF; nadzór i monitorowanie procesów wydawniczych; inne.
4. **Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia**, który podejmuje działania monitorujące na rzecz zapewnienia jakości kształcenia na poziomie Wydziału w obszarach wskazanych w § 3 ust. 1 pkt. 2-4 Uchwały 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku. Zadaniem Zespołu jest także dokonanie oceny własnej jednostki oraz sporządzanie corocznego sprawozdania z funkcjonowania wszystkich elementów systemu jakości kształcenia, ze wskazaniem mocnych i słabych stron Wydziału w poszczególnych obszarach podlegających

monitorowaniu. Przewodniczący Wydziałowych Zespołów ds. jakości Kształcenia wchodzi w skład Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, który pełni funkcję doradczą Rektora. Dokonuje analizy corocznych sprawozdań składanych przez Wydziałowe Zespoły z funkcjonowania systemu w poszczególnych jednostkach organizacyjnych oraz sporządza i przedstawia rektorowi sprawozdanie na temat funkcjonowania systemu wraz z rekomendacjami dla Wydziałowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia.

5. **Wydziałową Radę Konsultacyjną**, która jest organem doradczym i opiniodawczym Dziekana. Do podstawowych zadań należy w szczególności: opiniowanie strategii rozwoju WEiF; opiniowanie nowych kierunków studiów i specjalizacji; opiniowanie zmian w programach kształcenia, z uwzględnieniem adekwatności efektów uczenia się do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i regionalnego rynku pracy; współpraca w zakresie badań ankietowych dotyczących opinii pracodawców o poziomie kwalifikacji zatrudnianych absolwentów; wyrażanie opinii w innych sprawach dotyczących WEiF na prośbę Dziekana lub z własnej inicjatywy; współpraca w zakresie praktyk zawodowych, staży, wycieczek dydaktycznych organizowanych dla studentów; wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy pracownikami WEiF a przedstawicielami praktyki gospodarczej poprzez czynny ich udział w konferencjach i seminariach naukowych organizowanych przez WEiF; wspieranie procesów integracji środowiska naukowego z przemysłem i gospodarką regionalną; wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju i promocji WEiF.
6. **Kierunkowe Zespoły Dydaktyczne**, które w ramach swoich działań: monitorują dostosowanie programów studiów na prowadzonych kierunkach do obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz potrzeb rynku pracy; przedstawiają Dziekanowi projekty doskonalenia programów studiów w oparciu o wnioski wynikające ze sprawozdań Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (w tym: z analiz badań ankietowych studentów i absolwentów, monitorowanie losów absolwentów oraz opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów studiów wyższych) zaleceń PKA oraz opinii Wydziałowej Rady Konsultacyjnej oraz opinii Samorządu Studentów.
7. **Kierowników Katedr/Zakładów**, których zadaniem jest między innymi: ustalanie priorytetów badawczych oraz harmonogramu ich realizacji, w tym konkretnych terminów prezentacji efektów tych badań przez pracowników na zebraniach Katedry/Zakładu; przygotowanie i przedstawienie planu zamierzeń wydawniczych pracowników Katedry/Zakładu zarówno jako efektu zbiorowych, jak i indywidualnych realizacji; przygotowywanie obsady przedmiotów realizowanych przez daną Katedrę/Zakład; dokonywanie hospitacji zajęć; nadzór nad tematami prac dyplomowych prowadzonych w ramach seminariów prowadzonych przez pracowników Katedry/Zakładu.

Ponadto istotną rolę w realizacji polityki jakości odgrywa kadra dydaktyczna, kadra administracyjna oraz studenci. **Kadra dydaktyczna**, która bezpośrednio wpływa na jakość kształcenia poprzez odpowiednio wysoki poziom merytoryczny prowadzonych zajęć; wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań w zakresie metod nauczania, w szczególności metod aktywnych; utrzymywanie właściwych relacji między przekazywaniem treści teoretycznych i ich praktyczną aplikacją. Ponadto istotne znaczenie ma budowanie relacji ze studentami w trakcie zajęć, odpowiednia komunikacja z wykorzystaniem infrastruktury informatycznej oraz zapewnienie dostępności wykładowców w czasie konsultacji. **Kadra administracyjna**, której zadaniem jest zapewnienie profesjonalnej obsługi przebiegu procesu dydaktycznego, zapewnianie dostępu do odpowiedniej infrastruktury i rozwiązań informatycznych umożliwiających korzystanie z zajęć i materiałów dydaktycznych (w szczególności w procesie realizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość). Jest to istotne zarówno z perspektywy kadry dydaktycznej, jak i studentów. **Studenci**, poprzez swoje zaangażowanie w realizację procesu kształcenia i osiąganie założonych efektów uczenia się, w działalność naukową oraz organizacyjną.

Zapewnianie jakości kształcenia obejmuje wszelkie planowane i systematyczne działania bezpośrednio związane z utrzymaniem i podwyższeniem jakości kształcenia, niezbędne do stworzenia

odpowiedniego stopnia zaufania co do tego, że usługa edukacyjna spełni ustalone wymagania jakościowe interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Jest to proces ciągły, systematyczny i wieloaspektowy. Jego podstawą jest przekonanie, że umacnianiu wysokiej jakości kształcenia służy ocena własna, dyskusja, współpraca, promowanie i upowszechnianie najlepszych rozwiązań. System zapewnienia jakości to też zbiór procedur i narzędzi służących podnoszeniu poziomu jakości kształcenia. Odnoszą się one do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego. Uwzględnia on wszystkie formy weryfikowania efektów uczenia się na poszczególnych kierunkach i formach studiów, osiąganym przez studenta (doktoranta) w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, oceny dokonywane przez studentów (doktorantów), słuchaczy studiów podyplomowych oraz wnioski z hospitacji i monitorowania kariery zawodowej absolwentów Wydziału oraz opinii pracodawców.

(2,3) Istotnym elementem wewnętrznego systemu jakości kształcenia na WEiF jest projektowanie, dokonywanie zmian i zatwierdzanie programu studiów. Zasady te regulują uchwały Senatu dotyczące wytycznych do przygotowywania projektów programów studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. Na Wydziale Ekonomii i Finansów, na którym realizowany jest kierunek Ekonomia, opracowano dwie szczegółowe procedury: „Projektowanie (przygotowanie), zatwierdzanie programów studiów” oraz „Monitorowanie programów studiów i dokonywanie w nich zmian”. Realizacja tych procedur odbywa się przy współudziale interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Opracowane na kierunku Ekonomia programy studiów były wielokrotnie modyfikowane, co podyktowane było m.in. zmieniającymi się potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, co determinuje konieczność dostosowania profilu absolwenta do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców, rozwojem naukowym na kierunku Ekonomia. Zmiany wprowadzane w programach studiów, to również odpowiedź na opinie studentów oraz absolwentów, które zawarte są w wypełnianych przez nich ankietach.

Decyzję o rozpoczęciu prac nad zmianami w programów studiów podejmuje Dziekan. Program studiów opracowuje Zespół Dydaktyczny powołany dla danego kierunku. Przy opracowywaniu programu studiów uwzględnienia się wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu. Przygotowany program studiów poddawany jest konsultacji z pracownikami (za pośrednictwem Kierowników Katedr/Zakładów) a następnie do zaopiniowania Wydziałowej Radzie Konsultacyjnej. Dziekan przedstawia Radzie Wydziału projekt programu studiów, po uprzednim uzyskaniu pisemnej opinii od Rady Samorządu Studenckiego. Rada Wydziału opiniuje projekt programu studiów na danym kierunku studiów. Program studiów w drodze uchwały ustala Senat.

Należy podkreślić, że w budowaniu koncepcji kształcenia bierze udział społeczność akademicka Wydziału podczas posiedzeń Rady Wydziału a także wcześniejszych spotkaniach kierunkowych zespołów dydaktycznych, na których dyskutowana jest koncepcja oraz szczegółowy program kształcenia.

Programy studiów są na bieżąco monitorowane, m.in. w oparciu o wnioski wynikające ze sprawozdań Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (w tym: z analizy badań ankietowych studentów i absolwentów, monitoringu losów absolwentów, opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów studiów wyższych);

Podstawowym źródłem informacji wykorzystywanych w procesie bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów są:

- 1) sprawozdanie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, który zawiera informacje pozyskane m.in. z:
 - a) ankiety oceny w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem; ankietowani: studenci, doktoranci, uczestnicy studiów podyplomowych; dotyczy: wszystkich zajęć dydaktycznych przewidzianych programami studiów i programami kształcenia po zakończeniu zajęć dydaktycznych (na studiach podyplomowych – na zasadach określonych przez RW);

- b) ankiety ewaluacyjnej; ankietowani: studenci, doktoranci, uczestnicy studiów podyplomowych; służy ocenie satysfakcji słuchaczy ze studiów, obejmuje też monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów (zasobów bibliotecznych, jakości infrastruktury dydaktycznej, dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia i organizacji zajęć); przeprowadzana na zasadach ustalonych w jednostce;
 - c) ankiety dotyczącej mobilności studentów; ankietowani: studenci i doktoranci uczestniczący w wymianie międzynarodowej; służy ocenie programu mobilności studentów i doktorantów i jego realizacji; dotyczy funkcjonującej wymiany w ramach umów pomiędzy uczelniami, systemu zasad zaliczania osiągnięć, wykorzystania doświadczeń zdobytych podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach oraz opinii przekazanych przez studentów i doktorantów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych);
 - d) ankiety absolwenta; ankietowani: absolwenci; dotyczy opinii absolwentów o przebiegu odbytych studiów; obejmuje ocenę programu studiów, kadry dydaktycznej, organizacji procesu kształcenia i osiągniętych efektów uczenia się; przeprowadzana po zakończeniu studiów;
 - e) opinii pracodawców o poziomie zatrudnionych absolwentów poprzez prowadzenie anonimowych badań ankietowych (pozwalają one na uwzględnianie – w miarę możliwości – w programach studiów aktualnych potrzeb rynku pracy i przyczyniają się do podniesienia poziomu przygotowania zawodowego przyszłych pracowników);
 - f) Raportów badania losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku opracowywanych przez Biuro Karier;
- 2) zalecenia PKA;
 - 3) propozycje wyływające od Wydziałowej Rady Konsultacyjnej;
 - 4) propozycje wyływające od Kierowników Katedr/Zakładów (po wcześniejszych konsultacjach z pracownikami);
 - 5) propozycje wyływające od Rady Samorządu Studenckiego;
 - 6) przepisy prawne regulujące te kwestie (zmiana przepisów).

(4) Na kierunku Ekonomia realizowanym na Wydziale Ekonomii i Finansów ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów, jest procesem kilkustopniowym i składa się z działań podejmowanych przez poszczególne gremia tworzące Wydziałowy System Zapewnienia JK. W procesie tworzenia, ewaluacji i udoskonalania efektów uczenia się, a tym samym programów studiów stosuje się matryce efektów uczenia się, analizę wyników osiągniętych przez studentów, metody oceny pracy studenta a także proces kształtowania się zasad kultury jakości kształcenia, rozwoju postaw godnych studenta i wykładowcy. Istotne znaczenie mają ankiety wypełniane przez studentów w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów i osób prowadzących na nim zajęcia. Ankiety mają formę elektroniczną i są zamieszczane w systemie USOSweb. Ponadto istotne znaczenie mają ankiety wypełniane przez absolwentów oraz pracodawców.

Dla doskonalenia procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach dokonywane są okresowe przeglądy programów studiów pod kątem realizacji założonych efektów uczenia się oraz i sposobów ich weryfikacji. Oceny te są podstawą aktualizacji sylabusów, dokonywanej przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów. Sylabusy są dostępne dla studentów w systemie USOSweb. Koordynatorzy przedmiotów swoje uwagi przekazują do przewodniczącego Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego. Brane są one pod uwagę przy modyfikacji programów studiów oraz matryc pokrycia efektów.

(5) W doskonaleniu i realizacji programu studiów uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Interesariusze wewnętrzni przygotowują informacje niezbędne do opracowania procesu kształcenia oraz jego doskonalenia w ramach wewnętrznego systemu jakości - jego realizacji (pracownicy, studenci, administracja) oraz nadzorowania jego realizacji (władze dziekańskie,

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia). Istotne znaczenie mają opinie studentów dotyczące jakości zajęć pozyskiwane podczas badań ankietowych. Ankieta uruchamiana jest po semestrze zimowym w formie elektronicznej. Ich wyniki są wykorzystywane w procesie oceny doboru treści programowych i ich zgodności z zakładanymi efektami uczenia się oraz aktualności przekazywanej studentom wiedzy. Oceny z ankiet mają wpływ na modyfikację obsady zajęć dydaktycznych. Ważne są również działania na rzecz włączania studentów w prace na rzecz Wydziału poprzez uczestnictwo w Zespołach/Komisjach, które mają związek ze sprawami studenckimi, procesem dydaktycznym, a zwłaszcza z tworzeniem i weryfikowaniem efektów uczenia się. Istotne znaczenie ma również aktywne uczestnictwo kół naukowych działających na WEiF w pracy na rzecz jakości kształcenia poprzez aktywne podejmowanie działań przez ich członków wraz z opiekunami, stymulujących rozwój naukowy oraz umiejętności w zakresie pracy grupowej oraz kompetencji społecznych. Ważny jest także udział pracowników biblioteki poprzez zbieranie i zestawianie informacji na temat aktualnych potrzeb studentów korzystających z zasobów bibliotecznych, które służą poszerzeniu ich wiedzy i umożliwiają realizację procesu samodoskonalenia.

Należy podkreślić szczególną rolę studentów w doskonaleniu i realizacji programów studiów. Studenci posiadają swoich przedstawicieli w gremiach zajmujących się tymi kwestiami m.in. w Wydziałowym Zespole ds. Jakości kształcenia, Radzie Wydziału. Biorą udział w pracach oraz mają możliwość wypowiedzenia się. Ponadto zmiany w programach studiów są opiniowane przez Radę Samorządu Studentów.

Natomiast interesariusze zewnętrzni, pracodawcy i inne podmioty otoczenia zewnętrznego są organem konsultacyjnym, dostarczającym informacji zewnętrznych na temat potrzeb rynku pracy i konieczności dostosowania do nich posiadanej przez absolwentów wiedzy, umiejętności i kompetencji. Na Wydziale Ekonomii i Finansów w ramach systemu jakości funkcjonuje Wydziałowa Rada Konsultacyjna.

Ponadto absolwenci Wydziału poprzez wyrażanie opinii na temat odbytych studiów na danym poziomie kształcenia i kierunku studiów, stanowią ważny element w procesie tworzenia, realizowania programów kształcenia. Istotne są również opinie pracodawców (uzyskiwane poprzez badania ankietowe) dotyczące absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów.

Udział interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych odbywa się na etapie kształtowania programów studiów i efektów uczenia się dla poszczególnych kierunków studiów oraz po zakończeniu cyklu kształcenia.

(6) Rozwój kierunku Ekonomia na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się we współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy. W ramach tej współpracy dokonują oni oceny jakości kształcenia i proponują działania doskonalące w zakresie programów studiów. Dla wydziału ważnym interesariuszem jest Polska Komisja Akredytacyjna. Zalecenia formułowane przez Zespoły wizytujące i oceniające poszczególne kierunki (ocena programowa: 2-3 czerwca 2017 r. kierunek Ekonomia; 16-17 listopada 2020 r. kierunek MSG) są szczegółowo analizowane i uwzględniane w procesie doskonalenia programów kształcenia oraz podwyższania jakości kształcenia na wszystkich kierunkach studiów (w tym kierunek Ekonomia) prowadzonych na WEiF UwB.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Na Wydziale Ekonomii i Finansów przyjęty jest Wydziałowy system zapewnienia jakości kształcenia, który zawiera wewnętrzne procedury opracowane przez Wydział. Dzięki temu jakość kształcenia ma charakter kompleksowy i tworzy podstawy do weryfikacji oraz oceny skuteczności czynników wpływających na jakość kształcenia.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duże doświadczenie naukowe, dydaktyczne i praktyczne kadry akademickiej (m.in. pełnienie różnych funkcji w gospodarce i sektorze publicznym). 2. Pełne uprawnienia akademickie do prowadzenia kształcenia na studiach I i II stopnia. 3. Zmodernizowana i bogata oferta dydaktyczna kierunku i funkcjonujących w jego ramach specjalizacji, w tym również przedmiotów prowadzonych w języku angielskim. 4. Dobra infrastruktura i przyjazne środowisko ułatwiające studiowanie, w tym dostosowanie warunków technicznych do kształcenia osób ze specjalnymi potrzebami (windy, podjazdy ułatwiające dostęp osobom z niepełnosprawnościami, wydzielone miejsca relaksu i wypoczynku, udogodnienia infrastrukturalne itp.). 5. Dobry dostęp kadry akademickiej i studentów do bogatej bazy bibliotecznej. 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczone środki finansowe na rozwój kształcenia spowodowany aktualną sytuacją finansową uczelni i wydziału. 2. Obniżający się poziom motywacji do pracy kadry akademickiej jako skutek pogłębiającego się procesu pauperyzacji zawodu nauczyciela akademickiego. 3. Niska liczba profesorów tytularnych. 4. Niska skuteczność pracowników badawczo-dydaktycznych w pozyskiwaniu grantów badawczych. 5. Niedostateczny poziom zaangażowania studentów oraz ich niewystarczające umiejętności do samodzielnej pracy, a także słaba znajomość języków obcych na pierwszym roku studiów, determinowana nieefektywnym systemem kształcenia na niższych szczeblach edukacji.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymujący się popyt na ekonomistów zarówno w kraju, jak i w regionie. 2. Wzrost mobilności naukowej i dydaktycznej jako czynnik zwiększający atrakcyjność programu studiów. 3. Optymalizacja procesu dydaktycznego poprzez wykorzystanie zaawansowanych technologii informacyjno-komunikacyjnych. 4. Rozwój współpracy z pracodawcami w zakresie kształtowania oferty programowej i realizacji procesu dydaktycznego. 5. Zrównoważony rozwój i ekonomia ekologiczna jako czynnik zwiększający możliwości rozwojowe kierunku ekonomia i zawodu ekonomisty. 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niestabilne kryteria oceny dorobku i awansów naukowych kadry akademickiej. 2. Systemowe rozdzielenie procesu dydaktycznego i działalności naukowo-badawczej, utrudniające rozwój interdyscyplinarnego potencjału i rozwoju kadry akademickiej. 3. Spadek liczby studentów, zarówno na skutek zachodzących procesów demograficznych jak i malejącego zainteresowania studiami II stopnia oraz studiami niestacjonarnymi. 4. Biurokratyzacja uczelni (zwiększenie procedur administracyjnych) ograniczająca zaangażowanie nauczycieli akademickich w procesy dydaktyczne i badawcze. 5. Zmniejszające się zasoby finansowe na działalność naukową i dydaktyczną (dotyczy subwencji i przychodów z opłat za studia niestacjonarne).

(Pieczęć uczelni)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

Białystok, dnia 26.09.2023 rok
(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku⁴

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	201	206	74	84
	II	142	141	82	50
	III	148	156	52	53
II stopnia	I	125	112	94	61
	II	108	89	104	47
Razem:		724	704	406	295

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2022/2023	201	136	74	59
	2021/2022	177	119	111	57
	2020/2021	175	133	87	41
II stopnia	2022/2023	104	74	69	57
	2021/2022	125	89	94	64
	2020/2021	123	101	111	91
Razem:		905	652	546	369

⁴ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁵

Studia I stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów - 180 pkt. ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	1879 godz. - Studia stacjonarne 1110 godz. Studia niestacjonarne
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	90 pkt. ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	130/133 pkt ECTS - w zależności od specjalizacji
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nd
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	66 pkt. ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	4 pkt. ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁷	4 tygodnie (120 godz.)
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godz.
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 1879/0 – studia stacjonarne
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 1110/0 – studia niestacjonarne

⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁶ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Studia II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry - 90 pkt. ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	944 godz. – studia stacjonarne 576 godz. – studia niestacjonarne
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	46,64 pkt. ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	51/53 pkt. ECTS – w zależności od specjalizacji
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nd
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	41 pkt
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	4 pkt
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁹	2 tygodnie/ 60 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nd
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 944/0 – studia I stopnia
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 576/0 – Studia II stopnia

⁸ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹⁰

Studia I stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Warsztat badań naukowych	Ćwiczenia	0+15/0+9	1
Filozofia ekonomii lub Socjoekonomia	Wykład	30+0/18+0	3
Mikroekonomia cz.1	Wykład + ćwiczenia	15+15/ 9+9	3
Mikroekonomia cz.2	Wykład + ćwiczenia	30+30/18+18	6
Makroekonomia cz.1	Wykład + ćwiczenia	15+15/ 9+9	3
Makroekonomia cz.2	Wykład + ćwiczenia	30+30/18+18	6
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	Wykład + ćwiczenia	15+30 / 9+18	4
Podstawy finansów	Wykład + ćwiczenia	30+30/18+18	5
Podstawy rachunkowości	Wykład + ćwiczenia	30+30/18+18	5
Matematyka w ekonomii	Wykład + ćwiczenia	30+30/18+18	5
Badania operacyjne	Wykład + ćwiczenia	30+30/18+18	5
Historia gospodarcza	Wykład + ćwiczenia	30+30/18+18	6
Geografia ekonomiczna	Wykład + ćwiczenia	15+15/9+9	3
Gospodarka przestrzenna	Wykład + ćwiczenia	15+30/9+18	5
Demografia	Wykład + ćwiczenia	15+15/9+9	3
Ekonomika przedsiębiorstwa	Wykład + ćwiczenia	15+30/9+18	5
Ekonomia środowiska	Wykład + ćwiczenia	15+30/9+18	5
Ocena projektów inwestycyjnych	Wykład + ćwiczenia	15+30/9+18	5
Analiza finansowa	Ćwiczenia	0+30/0+18	3
Ekonomika innowacji	Wykład + ćwiczenia	15+15/9+9	3
Polityka społeczna i gospodarcza	Wykład + ćwiczenia	30+30/18+18	5
Ekonomika integracji	Wykład + ćwiczenia	15+15/9+9	3

¹⁰ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Ekonomika samorządu terytorialnego/ Finanse lokalne	Wykład ćwiczenia	+	15+15/9+9	3
Eko-biznes/Ekonomia zrównoważonego rozwoju	Wykład ćwiczenia	+	15+15/9+9	3
Agrobiznes/Biznes plan	Wykład ćwiczenia	+	15+15/9+9	3
Razem			480+570/288+342	101
Moduł specjalizacyjny_ 1 ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 1	Wykłady ćwiczenia	+	105+255/63+153	32
Moduł specjalizacyjny_ 2 FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ	Wykłady ćwiczenia	+	90+270/54+162	32
Moduł specjalizacyjny_ 3 EKONOMIA E- PRZEDSIĘBIORSTWA	Wykłady ćwiczenia	+	195+165/117+99	29
Moduł specjalizacyjny_ 4 PRZEDSIĘBIORSTWO W GOSPODARCE REGIONU	Wykłady ćwiczenia	+	255+105/153+63	32
Razem:				
Specjalizacja: ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 1			585+825/351+495	133
Specjalizacja: FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ			570+840/342+504	133
Specjalizacja: EKONOMIA E-PRZEDSIĘBIORSTWA			675+735/405+441	130
Specjalizacja: PRZEDSIĘBIORSTWO W GOSPODARCE REGIONU			735+675/441+405	133

Studia II stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć		Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Etyka w biznesie	Wykład		15+0/9+0	1
Ekonomia menedżerska	Wykład		15+30/9+18	4
Historia myśli ekonomicznej	Wykład ćwiczenia	+	30+30/18+18	5
Makroekonomia II	Wykład ćwiczenia	+	30+30/18+18	5
Ekonometria	Wykład ćwiczenia	+	15+30/9+18	4
Ekonomia matematyczna	Wykład ćwiczenia	+	15+30/9+18	4
Prognozowanie procesów gospodarczych	Wykład ćwiczenia	+	15+30 / 9+18	4
Psychologia ekonomiczna	Wykład		30+0/18+0	2
Ekonomia międzynarodowa	Wykład ćwiczenia	+	30+0/18+0	2
Ekonomia sektora publicznego	Wykład ćwiczenia	+	15+30 / 9+18	4

Dynamika systemów ekonomicznych	Wykład + ćwiczenia	15+15/9+9	2
Ekonomia heterodoksyjna/Finanse behawioralne	Wykład + ćwiczenia	15+15/9+9	2
Finanse zrównoważone/Finanse niekonwencjonalne	Wykład + ćwiczenia	15+15/9+9	2
Finanse międzynarodowe lub Polityka kursów walutowych	Wykład + ćwiczenia	15+15/9+9	2
Razem:		270+270/162+162	43
Moduł specjalizacyjny_ 1 ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 2	Wykłady + ćwiczenia	60+90/36+54	10
Moduł specjalizacyjny_ 2 RACHUNKOWOŚĆ i PODATKI	Ćwiczenia	0+150/0+90	8
Moduł specjalizacyjny_ 3 GOSPODARKA GLOBALNA	Wykłady + ćwiczenia	90+60/54+36	10
Moduł specjalizacyjny_ 4 GOSPODARKA ROZWOJU ZRÓWMOWAŻONEGO	Wykłady	150+0/90+0	10
Razem:			
Specjalizacja: ANALIZA RYNKU I DORADZTWO INWESTYCYJNE 2		330+360/198+216	53
Specjalizacja: RACHUNKOWOŚĆ i PODATKI		270+420/162+252	51
Specjalizacja: GOSPODARKA GLOBALNA		360+330/216+198	53
Specjalizacja: GOSPODARKA ROZWOJU ZRÓWMOWAŻONEGO		420+270/252+162	53

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹¹

NIE DOTYCZY

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹² - realizowane zajęcia

Ekonomia – studia stacjonarne pierwszego stopnia (2022/2023)

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Mathematics- a subject offered in English	Wykład +Ćwiczenia	Zimowy	stacjonarne	Angielski	3/3
Basic of Microeconomics - a subject offered in English	Wykład +Ćwiczenia	Zimowy	stacjonarne	Angielski	4/4

¹¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Law for economists - a subject offered in English	Wykład	Zimowy	stacjonarne	Angielski	5/5
Basic of Macroeconomics - a subject offered in English	Wykład +Ćwiczenia	Zimowy	stacjonarne	Angielski	3/3
Innovations and Innovation Policy - a subject offered in English	Wykład +Ćwiczenia	Zimowy	stacjonarne	Angielski	11/11
Social and Economic Policy - a subject offered in English	Wykład +Ćwiczenia	Zimowy	stacjonarne	Angielski	7/7
Język angielski cz. 1	lektorat	Zimowy	stacjonarne	Angielski	140/2
Język angielski cz. 3	lektorat	Zimowy	stacjonarne	Angielski	158/3
Język niemiecki cz. 3	lektorat	Zimowy	stacjonarne	Niemiecki	1/1
Environmental Economics - a subject offered in English	Wykład +Ćwiczenia	Letni	stacjonarne	Angielski	5/5
Economic geography - a subject offered in English	Wykład +Ćwiczenia	Letni	stacjonarne	Angielski	3/3
Logistics of Supply and Production - a subject offered in English	Ćwiczenia	Letni	stacjonarne	Angielski	6/6
Macroeconomics - a subject offered in English	Wykład +Ćwiczenia	Letni	stacjonarne	Angielski	3/3
Methods of Evaluation of Investment Projects - a subject offered in English	Wykład +Ćwiczenia	Letni	stacjonarne	Angielski	2/2
Corporate Finance - a subject offered in English	Wykład +Ćwiczenia	Letni	stacjonarne	Angielski	3/3
Język angielski cz. 2	lektorat	Letni	stacjonarne	Angielski	141/2
Język angielski cz. 4	lektorat	Letni	stacjonarne	Angielski	157/3
Język niemiecki cz. 4	lektorat	Letni	stacjonarne	Niemiecki	1/1

Ekonomia – studia niestacjonarne pierwszego stopnia (2022/2023)

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski cz.1	lektorat	Zimowy	niestacjonarne	Angielski	46/1
Język angielski cz. 3	lektorat	Zimowy	niestacjonarne	Angielski	52/0
Język angielski cz.2	Lektorat	Letni	niestacjonarne	Angielski	46/1
Język angielski cz. 4	lektorat	Letni	niestacjonarne	Angielski	30/0

Ekonomia – studia stacjonarne drugiego stopnia (2022/2023)

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski - lektorat cz. 1	lektorat	Zimowy	Stacjonarne	Angielski	85/1
Język angielski - specjalistyczny warsztat językowy	lektorat	Zimowy	Stacjonarne	Angielski	67/0
Język niemiecki - specjalistyczny warsztat językowy	lektorat	Zimowy	Stacjonarne	Niemiecki	1/0
Język rosyjski - specjalistyczny warsztat językowy	lektorat	Zimowy	Stacjonarne	Rosyjski	9/0
Econometrics II - a subject offered in English	Wykład +Ćwiczenia	Letni	Stacjonarne	Angielski	3/3
Economic Systems - a subject offered in English	Ćwiczenia	Letni	Stacjonarne	Angielski	1/1
Język angielski - lektorat cz. 2	Lektorat	Letni	Stacjonarne	Angielski	85/1

Ekonomia – studia niestacjonarne drugiego stopnia (2022/2023)

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski - lektorat cz. 1	lektorat	Zimowy	niestacjonarne	Angielski	44/0
Język angielski - specjalistyczny warsztat językowy	lektorat	Zimowy	niestacjonarne	Angielski	51/0
Język angielski - lektorat cz. 2	lektorat	Letni	niestacjonarne	Angielski	44/0

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.). **(zał. 2.1.)**
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena. **(zał. 2.2.)**
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów. **(zał. 2.3.)**
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku). **(zał. 2.4.)**
5. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań.
NIE DOTYCZY. W uzasadnieniu uchwały Prezydium w sprawie oceny programowej na kierunku Ekonomia, która poprzedziła bieżącą ocenę nie sformułowano zaleceń o charakterze naprawczym.
6. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych. **(zał.2. 5.)**
7. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów. **(zał. 2.6.)**